

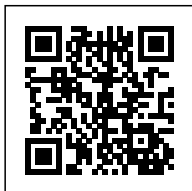

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VI. volební období

904/0

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Zástupce předkladatele: ministr vnitra
Doručeno poslancům: 23. ledna 2013 v 14:15

Vládní návrh

Z Á K O N

ze dne 2013,

kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna obecního zřízení

Čl. I

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění zákona č. 273/2001 Sb., zákona č. 320/2001 Sb., zákona č. 450/2001 Sb., zákona č. 311/2002 Sb., zákona č. 313/2002 Sb., zákona č. 59/2003 Sb., zákona č. 22/2004 Sb., zákona č. 216/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 421/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 626/2004 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 61/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 234/2006 Sb., zákona č. 245/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 169/2008 Sb., zákona č. 298/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 477/2008 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 424/2010 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 80/2011 Sb., zákona č. 246/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 72/2012 Sb., zákona č. 142/2012 Sb., zákona č. 239/2012 Sb. a zákona č. .../2012 Sb., se mění takto:

1. § 14 se zrušuje.
2. V § 29 odst. 2 se slovo „posledního“ nahrazuje slovy „posledních dvou“.
3. V § 29 se na konci textu odstavce 2 doplňují slova „, anebo pokud o to písemně požádá spolek, který podle stanov zastupuje zájmy příslušné národnostní menšiny⁴⁶⁾ a který ke dni podání žádosti působí alespoň 5 let na území obce“.

Poznámka pod čarou č. 46 zní:

⁴⁶⁾ § 5 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů. § 214 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.“

4. V § 38 se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který včetně poznámek pod čarou č. 47 až 49 zní:

„(3) Obec je povinna při úplatném pozbytí vlastnického práva ke svému majetku (dále jen „zpeněžení“), jde-li o nemovité věci, využít veřejnou dražbu nebo veřejnou soutěž o nejvhodnější nabídku; to neplatí,

- a) pokud se týká veřejné dražby, je-li zpeněžení veřejnou dražbou podle zvláštního právního předpisu⁴⁷⁾ vyloučeno,
- b) jde-li o pozemek, který má být převeden do vlastnictví vlastníka stavby, která se na tomto pozemku nachází, nebo jde-li o pozemek, který svým umístěním a využitím tvoří s touto stavbou neoddělitelný celek a který má být převeden do vlastnictví vlastníka stavby,
- c) jde-li o převod nemovité věci na základě zákonného předkupního práva nebo předkupního práva vzniklého na základě nabídky vybrané ve veřejné soutěži o nejvhodnější nabídku nebo o převod nemovité věci na základě smlouvy o budoucí kupní smlouvě, vznikla-li smlouva o budoucí kupní smlouvě na základě nabídky vybrané ve veřejné soutěži o nejvhodnější nabídku,
- d) jde-li o převod bytu vymezeného jako jednotka podle zvláštního právního předpisu⁴⁸⁾ nebo stavby určené k bydlení do vlastnictví nájemce, případně do vlastnictví bytového družstva, jehož členem je dosavadní nájemce bytu,
- e) jestliže obvyklá cena⁴⁹⁾ nemovité věci nepřesahuje 50 000 Kč, nebo
- f) pokud zastupitelstvo obce rozhodlo o jiném způsobu zpeněžení nemovité věci; důvod pro jiný způsob zpeněžení nemovité věci musí být uveden v usnesení zastupitelstva obce, jímž bylo o jiném způsobu zpeněžení nemovité věci rozhodnuto.

⁴⁷⁾ § 5 odst. 1 zákona č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění zákona č. 315/2006 Sb.

⁴⁸⁾ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁴⁹⁾ § 2 odst. 6 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění zákona č. 403/2009 Sb.“.

Dosavadní odstavce 3 až 7 se označují jako odstavce 4 až 8.

5. V § 38 odstavec 5 zní:

„(5) Právní jednání učiněná v rozporu s ustanoveními odstavce 3 nebo 4 jsou neplatná.“.

6. V § 38 se na konci odstavce 7 doplňují věty „Zastupitelstvo obce může v jednotlivém případě rozhodnout, že obec právo na náhradu škody, na vydání bezdůvodného obohacení nebo na regresní úhradu neuplatní z důvodů hodných zvláštního zřetele, zejména tehdy, pokud by předpokládané náklady na jeho uplatnění byly vyšší nebo srovnatelné s výší škody, bezdůvodného obohacení nebo regresní úhrady; důvody hodné zvláštního zřetele musí být uvedeny v usnesení zastupitelstva obce, jímž bylo o neuplatnění práva na náhradu škody, na vydání bezdůvodného obohacení nebo na regresní úhradu rozhodnuto. Prominout dluh lze rovněž pouze z důvodů hodných zvláštního zřetele, zejména tehdy, pokud by předpokládané náklady na uplatnění pohledávky byly vyšší nebo srovnatelné s její výší; důvody hodné zvláštního zřetele musí být uvedeny v usnesení orgánu obce, jímž bylo o prominutí dluhu rozhodnuto.“.

7. § 39 včetně poznámek pod čarou č. 50 až 54 zní:

(1) Záměr obce prodat, směnit nebo darovat nemovitou věc, pronajmout ji nebo poskytnout jako výpůjčku obec zveřejní po dobu nejméně 30 dnů předcházejících rozhodnutí o zamýšleném právním jednání v příslušném orgánu obce vyvěšením na úřední desce^{3b)} obecního úřadu a na portálu veřejné správy⁵⁰⁾, aby se k němu mohli zájemci vyjádřit a předložit své nabídky. Záměr může obec též zveřejnit způsobem v místě obvyklým. V záměru se uvedou označení zamýšleného právního jednání, označení nemovitosti údaji podle katastrálního zákona⁵¹⁾ platnými ke dni zveřejnění záměru, základní hlediska pro výběr nabídky a způsob jejího výběru. Obec je povinna každému umožnit nahlédnutí do obdržených nabídek po rozhodnutí příslušného orgánu obce o právním jednání.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nepoužije, jde-li o

- a) převod bytu vymezeného jako jednotka podle zvláštního právního předpisu⁴⁸⁾ nebo stavby určené k bydlení do vlastnictví dosavadního nájemce nebo nájemců, případně do vlastnictví bytového družstva, jehož členy jsou dosavadní nájemci,
- b) pronájem bytů fyzickým osobám za účelem bydlení nebo o pronájem hrobových míst,
- c) pronájem nebo výpůjčku na dobu kratší než 60 dnů,
- d) výpůjčku právnické osobě zřízené obcí,
- e) pronájem silničního nebo silničního pomocného pozemku v souvislosti se zvláštním užíváním silnic podle zákona upravujícího pozemní komunikace⁵²⁾,
- f) převod pozemku do vlastnictví vlastníka stavby, která se na převáděném pozemku nachází, nebo o převod stavby do vlastnictví vlastníka pozemku, na kterém se stavba nachází,
- g) převod pozemku, ke kterému se vztahuje právo stavby, osobě, která má toto právo stavby, nebo o převod práva stavby vlastníkovu pozemku, ke kterému se toto právo stavby vztahuje, nebo
- h) bezúplatný převod státu nebo jinému územnímu samosprávnému celku.

(3) Pokud obec uzavře smlouvu bez zveřejnění záměru podle odstavce 1 věty první nebo v rozporu se zveřejněnými hledisky pro výběr nabídky nebo se zveřejněným způsobem výběru nabídky, je toto právní jednání neplatné.

(4) Nevyhovuje-li záměr obce předpisu Evropské unie týkajícímu se prodeje pozemků a staveb orgány veřejné moci⁵³⁾, oznámí obec záměr Evropské komisi. Podmínkou uzavření smlouvy je souhlas Evropské komise s prodejem podle přímo použitelných předpisů Evropské unie v oblasti veřejné podpory⁵⁴⁾.

(5) Odstavce 1 až 4 se použijí obdobně při záměru obce změnit smlouvu, na niž se vztahovala povinnost zveřejnit záměr podle odstavce 1, nebo při záměru obce sjednat smlouvu o budoucí smlouvě spočívající v prodeji, směně, darování, pronájmu nebo výpůjčce nemovité věci obce.

⁵⁰⁾ § 6f zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 81/2006 Sb., zákona č. 263/2011 Sb. a zákona č. 167/2012 Sb.

⁵¹⁾ § 5 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění zákona č. 89/1996 Sb., zákona č. 120/2000 Sb., zákona č. 186/2006 Sb. a zákona č. 8/2009 Sb.

⁵²⁾ § 25 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění zákona č. 102/2000 Sb., zákona č. 256/2002 Sb., zákona č. 259/2002 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 97/2009 Sb. a zákona č. 152/2011 Sb.

⁵³⁾ Sdělení Komise o prvcích státní podpory při prodeji pozemků a staveb orgány veřejné moci (97/C 209/03).

⁵⁴⁾ Nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES.

Nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES.

Nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis.“.

8. Za § 39 se vkládají nové § 39a a 40, které včetně poznámky pod čarou č. 55 znějí:

„§ 39a

(1) Při úplatném převodu nebo pronájmu věci patřící obci musí být cena nebo nájemné sjednány alespoň ve výši v daném místě a čase obvyklé; to neplatí, jsou-li pro sjednání nižší ceny nebo nájemného dány důvody hodné zvláštního zřetele. Tyto důvody musí být uvedeny v usnesení zastupitelstva nebo rady obce, a rozhodl-li o převodu nebo pronájmu starosta obce nebo obecní úřad, musí být uvedeny v listině o daném právním jednání.

(2) Při úplatném nabytí věci obcí nebo při nájmu věci obcí nesmí být cena nebo nájemné sjednány vyšší, než je cena a nájemné v daném místě a čase obvyklé; to neplatí, jsou-li pro sjednání vyšší ceny nebo nájemného dány důvody hodné zvláštního zřetele. Tyto důvody musí být uvedeny v usnesení zastupitelstva nebo rady obce, a rozhodl-li o nabytí nebo nájmu starosta obce nebo obecní úřad, musí být uvedeny v listině o daném právním jednání.

(3) Při zpeněžení věci patřící obci ve veřejné dražbě nesmí být nejnižší podání stanoveno nižší, než je obvyklá cena zpeněžované věci; to neplatí, jsou-li pro stanovení nižší výše nejnižšího podání dány důvody hodné zvláštního zřetele. Tyto důvody musí být uvedeny v usnesení zastupitelstva nebo rady obce, a rozhodl-li o zpeněžení věci ve veřejné dražbě starosta obce nebo obecní úřad, musí být uvedeny ve smlouvě o provedení dražby, pokud podle zákona o veřejných dražbách má být taková smlouva uzavřena.

(4) Pokud je sjednána cena nebo nájemné v rozporu s odstavcem 1 nebo 2, je právní jednání neplatné.

§ 40

(1) Obec je povinna zveřejnit smlouvu,

- a) kterou je nakládáno s nemovitou věcí obce, nebo
- b) jestliže celková výše jejího plnění ze strany obce je nebo lze očekávat, že bude vyšší než 50 000 Kč bez daně z přidané hodnoty, jedná-li se o jinou smlouvu podle předpisů soukromého práva

(dále jen „povinně zveřejňovaná smlouva“).

(2) Povinně zveřejňovaná smlouva musí být zveřejněna na portálu veřejné správy do 15 dnů ode dne jejího uzavření. Po uplynutí lhůty podle věty první zveřejní povinně zveřejňovanou smlouvu na portálu veřejné správy Ministerstvo vnitra na žádost kterékoli smluvní strany do 10 dnů ode dne doručení žádosti. Povinně zveřejňovaná smlouva musí být zveřejněna nejméně po dobu pěti let ode dne vkladu do katastru nemovitostí nebo ode dne zániku závazků z této smlouvy.

(3) Povinně zveřejňovaná smlouva nabývá účinnosti dnem následujícím po dni zveřejnění, nebyl-li v ní stanoven den účinnosti pozdější. Jestliže do 3 měsíců od jejího uzavření nebo od udělení souhlasu příslušným orgánem s jejím uzavřením, pokud je její platnost podmíněna udělením takového souhlasu, nedojde k jejímu zveřejnění podle odstavce 2, pozbývá smlouva uplynutím této doby platnosti.

(4) Povinnost uvedená v odstavci 1 se nevztahuje na smlouvy uzavírané podle pracovněprávních předpisů, na smlouvy o pronájmu bytů fyzickým osobám za účelem bydlení a na smlouvy o pronájmu hrobových míst.

(5) Obsahuje-li povinně zveřejňovaná smlouva informace, které jsou podle zvláštního právního předpisu⁵⁵⁾ vyloučeny ze zpřístupnění, zveřejní se smlouva po vyloučení chráněných informací spolu s informací o důvodu tohoto vyloučení.

(6) Listinné vyhotovení povinně zveřejňované smlouvy se opatří doložkou osvědčující, že povinnost stanovená v odstavci 1 byla splněna. V doložce se uvede datum zveřejnění smlouvy a úplná adresa internetové stránky, na níž byla smlouva zveřejněna, datum vyhotovení doložky a jméno a příjmení osoby, která doložku vyhotovila. Jestliže listinné vyhotovení povinně zveřejňované smlouvy tuto doložku obsahuje, má se za to, že povinnost stanovená v odstavci 1 byla splněna.

⁵⁵⁾ Například zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, § 27 odst. 8 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění zákona č. 430/2010 Sb.“.

9. V § 41 odst. 1 se za slova „Podmiňuje-li“ vkládá slovo „tento“, slovo „úkonu“ se nahrazuje slovem „jednání“ a slova „osvědčující tento právní úkon“ se nahrazují slovy „o tomto právním jednání“.
10. V § 41 se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Je-li listina touto doložkou obcí opatřena, má se za to, že povinnost předchozího zveřejnění, schválení nebo souhlasu byla splněna.“.
11. V § 41 odst. 2 se slova „úkony, které“ nahrazují slovy „jednání, která“ a slova „od počátku neplatné“ se nahrazují slovem „neplatná“.
12. V § 41 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) K neplatnosti právního jednání z důvodů stanovených v odstavci 2 a v § 38 odst. 5, § 39 odst. 3 a § 39a odst. 4 přihlédne soud i bez návrhu.“.
13. V § 46 se odstavec 2 včetně poznámky pod čarou č. 17 zrušuje a zároveň se zrušuje označení odstavce 1.
14. § 47 včetně poznámek pod čarou č. 56 a 57 zní:

„§ 47

Na spolupráci mezi obcemi nelze užít ustanovení občanského zákoníku o spolku⁵⁶⁾ a o smlouvě o společnosti⁵⁷⁾.

⁵⁶⁾ § 214 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁵⁷⁾ § 2716 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.“.

15. § 48 se zrušuje.
16. Nadpis § 49 zní: „**Dobrovolný svazek obcí**“.
17. V § 49 odst. 1 se slova „svazku obcí“ nahrazují slovy „dobrovolného svazku obcí (dále jen „svazek obcí“)“.
18. V § 49 se doplňují odstavce 4 a 5, které znějí:

„(4) Svazek obcí nabývá právní osobnosti zápisem do příslušného rejstříku právnických osob. Do příslušného rejstříku právnických osob se zapisuje den vzniku svazku obcí, den jeho zrušení s uvedením právního důvodu, den jeho zániku, název a sídlo svazku obcí, identifikační číslo osoby svazku obcí poskytnuté správcem základního registru právnických osob, podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné moci, předmět činnosti svazku obcí, orgány, kterými svazek obcí jedná, a jméno, příjmení a adresa bydliště osob vykonávajících jejich působnost spolu s uvedením způsobu, jakým tento orgán svazek obcí zastupuje, a údaje o dni vzniku nebo zániku jejich funkce; do sbírky listin, která je součástí tohoto rejstříku, se ukládá smlouva o vytvoření svazku obcí spolu se stanovami a změny těchto dokumentů. Návrh na zápis svazku obcí do příslušného rejstříku právnických osob se tomu, kdo tento rejstřík vede, podává prostřednictvím krajského úřadu příslušného podle sídla svazku obcí; nemá-li návrh vady, zašle jej krajský úřad příslušný podle sídla svazku obcí tomu, kdo příslušný rejstřík právnických osob vede, bez zbytečného odkladu; krajský úřad je přitom činný v přenesené působnosti.

(5) K návrhu na zápis do příslušného rejstříku právnických osob se přikládá smlouva o vytvoření svazku obcí spolu se stanovami; součástí této smlouvy nebo stanov je také určení, kdo jsou první členové statutárního orgánu. Návrh podává osoba zmocněná obcemi, které jsou členy svazku obcí.“.

19. § 51 se včetně poznámky pod čarou č. 18 zrušuje.
20. V § 54 se slova „zájmových sdruženích právnických osob a o smlouvě o sdružení“ nahrazují slovy „spolku⁵⁶⁾ a o smlouvě o společnosti⁵⁷⁾“.
21. § 55 zní:

„§ 55

Obce mohou spolupracovat s obcemi jiných států a být členy mezinárodních sdružení územních samosprávných celků. Svazky obcí mohou spolupracovat se svazky obcí jiných států; obsahem spolupráce mohou být jen činnosti, které jsou předmětem činnosti svazku obcí, který smlouvu o vzájemné spolupráci uzavřel.“.

22. V § 65 odst. 1 se slova „; při jeho vydávání se nepostupuje podle správního řádu“ zrušují.
23. V § 65 se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Na postup krajského úřadu podle vět první až třetí se správní řád nepoužije.“.
24. Za § 65 se vkládá nový § 65a, který zní:

„§ 65a

(1) Neplní-li pověřený obecní úřad povinnost podle § 7 odst. 2, rozhodne Ministerstvo vnitra po projednání s věcně příslušným ministerstvem nebo jiným věcně příslušným ústředním správním úřadem, že pro něj bude přenesenou působnost nebo část přenesené působnosti vykonávat obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se pověřený obecní úřad nachází. Rozhodnutí Ministerstvo vnitra vydá do 60 dnů ode dne, kdy se dozvědělo o neplnění povinnosti podle věty první. Ministerstvo vnitra zároveň rozhodne o převodu příspěvku na výkon přenesené působnosti. Na postup Ministerstva vnitra podle vět první až třetí se správní řád nepoužije.

(2) Rozhodnutí Ministerstva vnitra podle odstavce 1 se zveřejní na úřední desce^{3b)} pověřeného obecního úřadu, který neplnil povinnosti podle § 7 odst. 2, a na úředních deskách obecních úřadů v jeho správním obvodu nejméně po dobu 15 dnů. Rozhodnutí Ministerstva vnitra podle odstavce 1 se zveřejní také ve Věstníku právních předpisů kraje.“.

25. V § 66b odst. 1 se čtvrtá věta nahrazuje větou „Na postup Ministerstva vnitra podle vět první až třetí se správní řád nepoužije.“.
26. V § 66b se odstavce 3 a 4 zrušují.
27. § 66c zní:

„§ 66c

(1) Veřejnoprávní smlouva se uzavírá na dobu určitou, nejdéle na tři roky.

(2) Obec, která je smluvní stranou veřejnoprávní smlouvy, ji do 15 dnů ode dne jejího uzavření zveřejní na úřední desce obecního úřadu po dobu nejméně 15 dnů; uzavřenou veřejnoprávní smlouvu současně zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup po celou dobu její platnosti. Uzavřená veřejnoprávní smlouva musí být každému přístupná na obecním úřadu obce, která je její smluvní stranou. Povinnosti podle vět první a druhé platí obdobně i pro změnu veřejnoprávní smlouvy a pro její ukončení.

(3) Obec, která vypověděla veřejnoprávní smlouvu, je povinna tuto skutečnost do 15 dnů ode dne doručení výpovědi druhé smluvní straně oznámit krajskému úřadu a v případě výpovědi veřejnoprávní smlouvy podle § 66a též Ministerstvu vnitra. Obdobně se postupuje při uzavření dohody o změně veřejnoprávní smlouvy.

(4) Ministerstvo vnitra bezodkladně zašle uzavřenou veřejnoprávní smlouvu podle § 66a příslušnému krajskému úřadu. Krajský úřad zveřejní ve Věstníku právních předpisů kraje oznámení o uzavření, změně nebo o ukončení platnosti veřejnoprávní smlouvy.“.

28. V § 75 se na konci textu odstavců 3 a 4 doplňují slova „; vznikl-li takovému členovi zastupitelstva obce nárok na tuto odměnu v době, kdy je proti němu vedeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin spáchaný v průběhu funkčního období, tato odměna se nevyplatí“.
29. V § 75 se na konci odstavců 3 a 4 doplňuje věta „Skončí-li trestní stíhání pro uvedený trestný čin pravomocným odsouzením takového člena zastupitelstva obce, má se za to, že nárok na tuto odměnu nevznikl; nedojde-li k takovému odsouzení, tato odměna se vyplátí, a to jednorázově.“.
30. V § 75 se na konci odstavce 5 doplňuje věta „Měsíční odměna v dosavadní výši náleží i členům dosavadní rady obce, kteří vykonávají pravomoci podle § 102a.“.
31. V § 75 odst. 7 se slovo „řízení“ nahrazuje slovem „stíhání“.
32. V § 75 odst. 7 větě první se za slova „měsíčních splátkách“ vkládají slova „nejméně ve výši jedné měsíční odměny podle odstavce 2“.
33. V § 77 odst. 2 se slova „který stanoví zastupitelstvo obce“ nahrazují slovy „kdy její poskytování schválilo zastupitelstvo obce, nestanovilo-li den pozdější“.
34. V § 79 odstavec 4 zní:

„(4) Obec poskytne uvolněnému členu zastupitelstva obce též tu část dovolené, kterou nevyčerpal před uvolněním k výkonu veřejné funkce. Nevyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva obce dovolenou před uplynutím doby uvolnění k výkonu veřejné funkce, může člen zastupitelstva obce do 7 dnů od uplynutí doby uvolnění k výkonu funkce požádat obec o náhradu měsíční odměny za nevyčerpanou dovolenou v rozsahu nejvýše 5 týdnů; obec v takovém případě členovi zastupitelstva obce náhradu poskytne do jednoho měsíce ode dne podání žádosti. Nepožádá-li člen zastupitelstva obce o náhradu nevyčerpané dovolené, poskytne mu ji uvolňující zaměstnavatel; není-li uvolňujícího zaměstnavatele, právo na tuto náhradu zaniká.“.

35. V § 79 se doplňuje odstavec 6, který zní:

„(6) Náhrada za jeden den nevyčerpané dovolené činí jednu třicetinu měsíční odměny, na niž měl člen zastupitelstva obce nárok ke dni, kdy o náhradu dovolené požádal.“.

36. § 82 včetně poznámky pod čarou č. 58 zní:

„§ 82

(1) Člen zastupitelstva obce má právo předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, výborům zastupitelstva obce a komisím rady obce návrhy na projednání.

(2) Člen zastupitelstva obce má právo obracet se s připomínkami a podněty ve věcech, které souvisejí s výkonem jeho funkce, na starostu a místostarostu obce, na obecní úřad, na právnické osoby, jejichž zakladatelem nebo zřizovatelem je obec nebo které obec sama nebo spolu s dalšími obcemi nebo kraji ovládá sama nebo prostřednictvím jiných právnických osob podle zvláštního právního předpisu⁵⁸⁾, a na organizační složky obce.

(3) K připomínce nebo podnětu musí být do 15 dnů ode dne jejich doručení poskytnuto vyjádření; tuto lhůtu lze ze závažných důvodů prodloužit, nejvíce však o 15 dní; o prodloužení lhůty musí být člen zastupitelstva předem informován. Jestliže člen zastupitelstva obce vyjádření v uvedené lhůtě neobdrží nebo považuje-li je za nedostatečné, může do 30 dnů od uplynutí lhůty pro obdržení vyjádření písemně požádat zastupitelstvo obce, popřípadě radu obce, jde-li o informace od právnických osob, jejichž zakladatelem, společníkem nebo zřizovatelem je obec, o prověření způsobu vyřízení vznesené připomínky nebo podnětu. Zastupitelstvo obce nebo rada obce na svém nejbližším zasedání nebo schůzi přijme odpovídající opatření.

(4) Člen zastupitelstva obce má právo požadovat informace, které souvisejí s výkonem jeho funkce, od obce, od právnických osob, jejichž zakladatelem nebo zřizovatelem je obec nebo které obec sama nebo spolu s dalšími obcemi nebo kraji ovládá sama nebo prostřednictvím jiných právnických osob podle zvláštního právního předpisu⁵⁸⁾, a od organizačních složek obce. Informace musí být členovi zastupitelstva obce poskytnuta bezodkladně, a není-li to možné, nejpozději do 7 pracovních dnů ode dne, kdy o její poskytnutí požádal, a to včetně nahlédnutí do dokumentů, v nichž jsou tyto informace zaznamenány, nebo poskytnutí kopií těchto dokumentů, pokud o to člen zastupitelstva požádal; v případě požadavku na poskytnutí informace vztahující se ke zveřejněnému návrhu programu připravovaného zasedání zastupitelstva obce podle § 93 odst. 1 musí být informace poskytnuta do 3 pracovních dnů ode dne doručení žádosti.

(5) Požaduje-li člen zastupitelstva obce větší množství informací v jedné žádosti nebo ve více podaných a dosud nevyřízených žádostech, lze lhůtu pro poskytnutí informace prodloužit, nejvíce však o 15 dní, s výjimkou informací vztahujících se ke zveřejněnému návrhu programu připravovaného zasedání zastupitelstva obce; o prodloužení lhůty musí být člen zastupitelstva předem informován. Za poskytnutí mimořádně rozsáhlého množství kopií může obec požadovat od člena zastupitelstva obce náhradu ve výši nepřesahující materiálové náklady na jejich zhotovení; poskytnutí kopií je v takovém případě podmíněno zaplacením požadované náhrady.

⁵⁸⁾ § 74 až 78 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích).“.

37. Za § 83 se vkládá nový § 83a, který zní:

„§ 83a

Zastupitelstvo obce vydá etický kodex člena zastupitelstva obce.“.

38. § 84 odstavec 2 zní:

- „(2) Zastupitelstvu obce je vyhrazeno
- a) schvalovat program rozvoje obce,
 - b) schvalovat rozpočtový výhled obce, rozpočet obce, závěrečný účet obce a účetní závěrku obce sestavenou k rozvahovému dni,
 - c) zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce,
 - d) zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce, schvalovat jejich zřizovací listiny,
 - e) rozhodovat o založení nebo rušení právnických osob, schvalovat jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací smlouvy a stanovy a rozhodovat o účasti v již založených právnických osobách²⁹⁾,
 - f) delegovat zástupce obce, s výjimkou § 102 odst. 2 písm. c), na valnou hromadu obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast,
 - g) navrhopvat zástupce obce, s výjimkou § 102 odst. 2 písm. c), do ostatních orgánů obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast, a navrhopvat jejich odvolání,
 - h) vydávat obecně závazné vyhlášky obce,
 - i) rozhodovat o vyhlášení místního referenda,
 - j) navrhopvat změny katastrálních území uvnitř obce, schvalovat dohody o změně hranic obce a o slučování obcí,
 - k) určovat funkce, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni,
 - l) zřizovat a rušit výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce,
 - m) volit z řad členů zastupitelstva obce starostu, místostarosty a další členy rady obce (radní) a odvolávat je z funkce, stanovit počet členů rady obce, jakož i počet dlouhodobě uvolněných členů tohoto zastupitelstva,
 - n) stanovit výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva obce,
 - o) zřizovat a zrušovat obecní policii,
 - p) rozhodovat o spolupráci obce s jinými obcemi a o formě této spolupráce,
 - q) rozhodovat o zřízení a názvech částí obce, o názvech ulic a dalších veřejných prostranství,
 - r) udělovat a odnímat čestné občanství obce a ceny obce,
 - s) stanovit zásady pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva obce,
 - t) rozhodovat o peněžitých plněních poskytovaných fyzickým osobám, které nejsou členy zastupitelstva obce, za výkon funkce členů výborů,
 - u) schvalovat koordinační dohodu a zprávu o plnění koordinační dohody podle zákona o Policii České republiky⁴⁴⁾,
 - v) plnit další úkoly stanovené tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem.“.

39. V § 84 odst. 4 se slova „mimo pravomoce vyhrazené radě obce podle § 102 odst. 2“ zrušují.

40. V § 85 se slova „majetkoprávních úkonech“ nahrazují slovy „právních jednáních“.

41. V § 85 se za písmeno a) vkládají nová písmena b) a c), která znějí:

„b) nabytí a zpeněžení nemovitých věcí v dražbě, pokud tuto pravomoc nesvěří zcela nebo zčásti radě obce,

c) pronájem a výpůjčka nemovitých věcí na celkovou dobu delší 4 let, s výjimkou pronájmu bytů fyzickým osobám za účelem bydlení, pronájmu hrobových

míst a pronájmu nebo výpůjčky nemovité věci právnické osobě zřízené obcí,“.
Dosavadní písmena b) až l) se označují jako písmena d) až n).

42. V § 85 písmeno e) zní:

„e) poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci vyšší než 50 000 Kč,“.

43. V § 85 písm. f) se slovo „sdružení“ nahrazuje slovem „společnosti⁵⁷⁾“ a slova „jehož je obec účastníkem“ se nahrazují slovy „jejíž je obec společníkem“.

44. V § 85 písm. h) se za slova „vzdání se práva a“ vkládají slova „uznání dluhu nebo“ a slovo „pohledávky“ se nahrazuje slovem „dluhu“.

45. V § 85 písm. l) se slovo „půjčky“ nahrazuje slovem „zápůjčky“, slova „o poskytnutí dotace,“ se zrušují a slovo „sdružení“ se nahrazuje slovem „společnosti⁵⁷⁾“.

46. V § 85 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavec 2, který zní:
„(2) V obcích, v nichž není volena rada obce, je zastupitelstvu obce dále vyhrazeno přijetí dotace nebo návratné finanční výpomoci vyšší než 50 000 Kč.“.

47. V § 87 se slova „zvláštní právní předpis“ nahrazují slovem „zákon“.

48. Na konci textu § 90 se doplňují slova „a s výjimkou pravomocí uvedených v § 84 odst. 2 písm. k) a n)“.

49. V § 95 se na konci textu odstavce 1 doplňují slova „; přílohou zápisu je informace zveřejněná podle § 93 odst. 1“.

50. V § 95 se na konci odstavce 1 doplňuje věta „V zápise se dále uvede, jak jednotliví členové zastupitelstva obce hlasovali o navržených usneseních, ledaže zastupitelstvo obce rozhodlo o tajném hlasování v případě volby, jmenování nebo odvolání, nebo v případě rozhodování o zániku mandátu člena zastupitelstva obce podle zákona upravujícího volby do zastupitelstev obcí.“.

51. V § 95 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Obecní úřad zveřejní zápis ze zasedání zastupitelstva obce způsobem umožňujícím dálkový přístup do 10 dnů ode dne skončení zasedání; obsahuje-li zápis informace, které jsou podle tohoto zákona nebo zvláštního právního předpisu⁵⁵⁾ vyloučeny ze zpřístupnění, zveřejní se zápis po vyloučení těchto informací. Zápis musí být zveřejněn nejméně po dobu 5 let.“.

52. Za § 96 se vkládá nový § 96a, který včetně poznámek pod čarou č. 59 až 62 zní:

„§ 96a

(1) Každý, kdo pořizuje zvukový nebo obrazový záznam jednání zastupitelstva obce (dále jen „záznam“), je povinen na začátku jednání zastupitelstva obce nebo před

začátkem pořizování záznamu informovat přítomné osoby o tom, v jakém rozsahu a pro jaký účel bude záznam pořizován, kdo, jakým způsobem a po jak dlouhou dobu bude záznam užívat a komu může být záznam zpřístupněn. Pořizuje-li záznam osoba odlišná od obce, umožní zastupitelstvo obce této osobě splnění povinnosti podle věty první; podrobnosti stanoví jednací řád zastupitelstva obce. Údaje podle věty první se uvedou v zápise z jednání zastupitelstva obce.

(2) Povinnost stanovená v odstavci 1 neplatí, pokud záznam pořizuje fyzická osoba výlučně pro osobní potřebu.

(3) Zveřejnění záznamu není porušením zákonem stanovené ochrany zaznamenaných osob nebo údajů. Citlivé údaje mohou být v záznamu zveřejněny jen s výslovným souhlasem subjektu těchto údajů, uděleným podle zvláštního právního předpisu⁵⁹⁾. Se zveřejněním záznamu musejí být zveřejněny údaje podle odstavce 1 věty první; to neplatí, pokud je záznam zveřejněn při televizním nebo rozhlasovém vysílání provozovaném podle zvláštního právního předpisu⁶⁰⁾.

(4) Splněním povinností podle odstavce 1 věty první a odstavce 3 věty třetí je splněna povinnost informovat subjekt osobních údajů o zpracovávání osobních údajů podle zvláštního právního předpisu⁶¹⁾.

(5) Pořizování a zveřejnění záznamu nepodléhá oznamovací povinnosti Úřadu pro ochranu osobních údajů podle zvláštního právního předpisu⁶²⁾.

⁵⁹⁾ § 4 písm. b) a § 9 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 177/2001 Sb., zákona č. 439/2004 Sb. a zákona č. 170/2007 Sb.

⁶⁰⁾ Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁶¹⁾ § 11 odst. 1 a 2 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 177/2001 Sb. a zákona č. 439/2004 Sb.

⁶²⁾ § 16 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 439/2004 Sb. a zákona č. 227/2009 Sb.“.

53. V § 101 se na konci textu odstavce 2 doplňují slova „, nestanoví-li zákon jinak“.
54. V § 101 odst. 3 se věty třetí až pátá nahrazují větou „V zápise se dále uvede, jak jednotliví členové rady obce hlasovali o navržených usneseních, ledaže rada obce rozhodla o tajném hlasování v případě volby, jmenování nebo odvolání.“.
55. V § 101 se za odstavec 3 vkládají nové odstavce 4 a 5, které znějí:

„(4) Zápis ze schůze rady obce musí být pořízen do 7 dnů od jejího konání. O námitkách člena rady obce proti zápisu rozhodne nejbližší schůze rady obce. Zápis ze schůze rady obce musí být uložen u obecního úřadu k nahlédnutí členům zastupitelstva obce. Část zápisu, která se týká nabytí majetku v dražbě, včetně usnesení, jímž rada obce rozhodla o nabytí majetku v dražbě, je možné zpřístupnit podle tohoto zákona nebo podle zvláštního právního předpisu³⁴⁾ až po nabytí majetku v dražbě nebo po jiném způsobu ukončení dražby.

(5) Obecní úřad zveřejní usnesení přijatá na schůzi rady obce, včetně údaje o tom, jak jednotliví členové rady obce hlasovali o navržených usneseních, a údaje o výsledku hlasování podle odstavce 3, způsobem umožňujícím dálkový přístup do 10 dnů ode dne

skončení schůze rady obce; usnesení, jímž rada obce rozhodla o nabytí majetku v dražbě, se zveřejní do 10 dnů ode dne ukončení dražby. Obsahuje-li usnesení informace, které jsou podle tohoto zákona nebo zvláštního právního předpisu⁵⁵⁾ vyloučeny ze zpřístupnění, zveřejní se usnesení po vyloučení těchto informací. Usnesení musí být zveřejněna nejméně po dobu 5 let.“.

Dosavadní odstavec 4 se označuje jako odstavec 6.

56. V § 102 odst. 2 úvodní části ustanovení se slova „je vyhrazeno“ nahrazují slovem „přísluší“.
57. V § 102 odst. 2 písm. k) se slova „příslušnému odboru obecního“ nahrazují slovem „obecnímu“.
58. V § 102 odst. 2 písmeno m) zní: „m) rozhodovat o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce, nejde-li o pravomoc vyhrazenou zastupitelstvu obce podle § 85 odst. 1 písm. c); tuto pravomoc může zcela nebo zčásti svěřit příspěvkové organizaci obce,“.
59. V § 102 odst. 3 se na konci textu věty první doplňují slova „; rada obce může tyto pravomoci svěřit starostovi obce nebo obecnímu úřadu“.
60. V § 103 odst. 6 se věta první nahrazuje větou „Není-li funkce starosty obce obsazena, vykonává jeho pravomoc až do zvolení starosty místostarosta, a je-li místostarostů více, vykonává ji ten, kterého určilo zastupitelstvo obce k zastupování starosty (§ 104 odst. 1).“.
61. V § 117 odstavec 3 zní:

„(3) Obec, v jejímž územním obvodu žije podle posledního sčítání lidu alespoň 10 % občanů obce hlásících se k národnosti jiné než české, zřizuje výbor pro národnostní menšiny, pokud o to písemně požádá spolek zastupující zájmy národnostní menšiny⁴⁶⁾. Nejméně polovinu členů výboru musí tvořit příslušníci národnostních menšin, ledaže tuto podmínku nelze splnit pro nedostatek kandidátů z řad národnostních menšin.“.
62. V § 131 písm. b) se slova „majetkoprávních úkonech“ nahrazují slovy „právních jednáních“.
63. V § 133 se slova „majetkoprávních úkonech“ nahrazují slovy „právních jednáních“.
64. V § 133 písm. d) se slovo „pohledávky“ se nahrazují slovem „dluhu“.
65. V § 133 písm. e) se slovo „půjčky“ nahrazuje slovem „zápůjčky“ a slovo „sdružení“ se nahrazuje slovem „společnosti“⁵⁷⁾.
66. V § 133 se na konci písmene j) čárka nahrazuje tečkou a písmeno k) se zrušuje.

67. V § 147 se odstavce 1, 2 a 4 zrušují a zároveň se zrušuje označení odstavce 3.
68. § 148 se zrušuje.
69. Za § 149a se vkládá nový § 149b, který včetně poznámek pod čarou č. 63 až 65 zní:

„§ 149b

(1) Úkony podle občanského zákoníku spočívající v doporučení k uzavření smlouvy o nájmu bytu zvláštního určení, který byl zřízen ze státních prostředků nebo přispěl-li stát na jeho zřízení⁶³⁾, a v předchozím souhlasu s výpovědí z nájmu tohoto bytu činí obecní úřad obce s rozšířenou působností v přenesené působnosti.

(2) Jestliže za podmínek stanovených občanským zákoníkem⁶⁴⁾ starosta nebo ten, kdo je podle tohoto zákona oprávněn starostu zastupovat, zaznamenává zůstavitelovu poslední vůli, činí s tím související občanským zákoníkem předepsané úkony a zařizuje úschovu takto pořízené závěti u notáře, činí tak v přenesené působnosti.

(3) Výkon funkce veřejného opatrovníka podle občanského zákoníku⁶⁵⁾ obcí je výkonem přenesené působnosti.

⁶³⁾ § 3075 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁶⁴⁾ § 1543 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁶⁵⁾ § 471 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Pokud byl záměr obce podle § 39 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zveřejněn přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, posuzuje se splnění podmínek pro zveřejnění záměru, jakož i následky jeho nezveřejnění a další otázky související se záměrem podle dosavadních právních předpisů.
2. Ustanovení § 40 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije na dodatky smluv sjednaných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud tyto dodatky byly sjednány ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona a smlouvy sjednané přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se v důsledku uzavření těchto dodatků staly smlouvami podle § 40 zákona č. 128/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona; spolu s dodatkem se zveřejní smlouva i veškeré dosud sjednané dodatky. Zveřejnění smlouvy i veškerých dosud uzavřených dodatků je podmínkou nabytí účinnosti dodatku sjednaného ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
3. Platnost veřejnoprávních smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona skončí nejpozději uplynutím tří let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

4. Obce zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup veřejnoprávní smlouvy podle § 63 a 66a obecního zřízení, které jsou ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona platné, do 60 dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
5. Jestliže o právním úkonu rozhodl přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona orgán, který byl podle právní úpravy účinné přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona k takovému rozhodnutí oprávněn, posuzuje se splnění podmínek pro uskutečnění právního úkonu podle dosavadních právních předpisů.
6. Povinnost zastupitelstva obce a rady obce uvádět v zápise, jak jednotliví členové těchto orgánů hlasovali o navržených usneseních, a povinnost zveřejnit zápis ze zasedání zastupitelstva obce nebo usnesení ze schůze rady obce způsobem umožňujícím dálkový přístup se vztahuje na zápisy ze zasedání zastupitelstva obce a zápisy ze schůzí rady obce konaných po dni nabytí účinnosti tohoto zákona.
7. Údaje a dokumenty dosud vedené u krajského úřadu v registru zájmových sdružení právnických osob, které se týkají dobrovolných svazků obcí, se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona stávají součástí příslušného rejstříku právnických osob; krajský úřad tyto údaje a dokumenty bez zbytečného odkladu po dni nabytí účinnosti tohoto zákona zašle tomu, kdo příslušný rejstřík právnických osob vede.

ČÁST DRUHÁ

Změna krajského zřízení

Čl. III

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění zákona č. 273/2001 Sb., zákona č. 320/2001 Sb., zákona č. 450/2001 Sb., zákona č. 231/2002 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 404/2002 Sb., zákona č. 229/2003 Sb., zákona č. 216/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 421/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 626/2004 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 234/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 298/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 477/2008 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 118/2010 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 80/2011 Sb., zákona č. 246/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 457/2011 Sb., zákona č. 142/2012 Sb. a zákona č. 239/2012 Sb., se mění takto:

1. § 15a se zrušuje.
2. Za § 16 se vkládá nový § 16a, který zní:

„§ 16a

(1) Kraj může udělit fyzickým osobám, které se významnou měrou zasloužily zejména o rozvoj kraje, čestné občanství kraje. Čestný občan kraje má právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva svá stanoviska v souladu s jednacím řádem zastupitelstva.

(2) Kraj může udělovat ceny kraje.“.

3. V § 17 se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který včetně poznámek pod čarou č. 29 až 31 zní:

„(3) Kraj je povinen při úplatném pozbytí vlastnického práva ke svému majetku (dále jen „zpeněžení“), jde-li o nemovité věci, využít veřejnou dražbu nebo veřejnou soutěž o nejvhodnější nabídku; to neplatí,

- a) pokud se týká veřejné dražby, je-li zpeněžení veřejnou dražbou podle zvláštního právního předpisu²⁹⁾ vyloučeno,
- b) jde-li o pozemek, který má být převeden do vlastnictví vlastníka stavby, která se na tomto pozemku nachází, nebo jde-li o pozemek, který svým umístěním a využitím tvoří s touto stavbou neoddělitelný celek a který má být převeden do vlastnictví vlastníka stavby,
- c) jde-li o převod nemovité věci na základě zákonného předkupního práva nebo předkupního práva vzniklého na základě nabídky vybrané ve veřejné soutěži o nejvhodnější nabídku nebo o převod nemovité věci na základě smlouvy o budoucí kupní smlouvě, vznikla-li smlouva o budoucí kupní smlouvě na základě nabídky vybrané ve veřejné soutěži o nejvhodnější nabídku,
- d) jde-li o převod bytu vymezeného jako jednotka podle zvláštního právního předpisu³⁰⁾ nebo stavby určené k bydlení do vlastnictví nájemce, případně do vlastnictví bytového družstva, jehož členem je dosavadní nájemce bytu,
- e) jestliže obvyklá cena³¹⁾ nemovité věci nepřesahuje 200 000 Kč, nebo
- f) pokud zastupitelstvo rozhodlo o jiném způsobu zpeněžení nemovité věci; důvod pro jiný způsob zpeněžení nemovité věci musí být uveden v usnesení zastupitelstva, jímž bylo o jiném způsobu zpeněžení nemovité věci rozhodnuto.

²⁹⁾ § 5 odst. 1 zákona č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění zákona č. 315/2006 Sb.

³⁰⁾ Občanský zákoník.

³¹⁾ § 2 odst. 6 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění zákona č. 403/2009 Sb.“.

Dosavadní odstavce 3 až 7 se označují jako odstavce 4 až 8.

4. V § 17 odstavec 5 zní:

„(5) Právní jednání učiněná v rozporu s ustanoveními odstavce 3 nebo 4 jsou neplatná.“.

5. V § 17 se na konci odstavce 7 doplňují věty „Zastupitelstvo může v jednotlivém případě rozhodnout, že kraj právo na náhradu škody, na vydání bezdůvodného obohacení nebo na regresní úhradu neuplatní z důvodů hodných zvláštního zřetele, zejména tehdy, pokud by předpokládané náklady na jeho uplatnění byly vyšší nebo srovnatelné s výší škody, bezdůvodného obohacení nebo regresní úhrady; důvody hodné zvláštního zřetele musí být uvedeny v usnesení zastupitelstva, jímž bylo o neuplatnění práva na náhradu škody, na vydání bezdůvodného obohacení nebo na regresní úhradu rozhodnuto. Prominout dluh lze rovněž pouze z důvodů hodných zvláštního zřetele, zejména tehdy, pokud by předpokládané náklady

na uplatnění pohledávky byly vyšší nebo srovnatelné s její výší; důvody hodné zvláštního zřetele musí být uvedeny v usnesení orgánu kraje, jímž bylo o prominutí dluhu rozhodnuto.“.

6. § 18 včetně poznámek pod čarou č. 32 až 36 zní:

„§ 18

(1) Záměr kraje prodat, směnit nebo darovat nemovitou věc, pronajmout ji nebo poskytnout jako výpůjčku kraj zveřejní po dobu nejméně 30 dnů předcházejících rozhodnutí o zamýšleném právním jednání v příslušném orgánu kraje vyvěšením na úřední desce²⁾ krajského úřadu a na portálu veřejné správy³²⁾, aby se k němu mohli zájemci vyjádřit a předložit své nabídky. Záměr může kraj též zveřejnit způsobem v místě obvyklým. V záměru se uvedou označení zamýšleného právního jednání, označení nemovitosti údaji podle katastrálního zákona³³⁾ platnými ke dni zveřejnění záměru, základní hlediska pro výběr nabídky a způsob jejího výběru. Kraj je povinen každému umožnit nahlédnutí do obdržených nabídek po rozhodnutí příslušného orgánu kraje o právním jednání.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nepoužije, jde-li o

a) převod bytu vymezeného jako jednotka podle zvláštního právního předpisu³⁰⁾ nebo stavby určené k bydlení do vlastnictví dosavadního nájemce nebo nájemců, případně do vlastnictví bytového družstva, jehož členy jsou dosavadní nájemci,

b) pronájem bytů fyzickým osobám za účelem bydlení nebo o pronájem hrobových míst,

c) pronájem nebo výpůjčku na dobu kratší než 60 dnů,

d) výpůjčku právnické osobě zřízené krajem,

e) pronájem silničního nebo silničního pomocného pozemku v souvislosti se zvláštním užíváním silnic podle zákona upravujícího pozemní komunikace³⁴⁾,

f) převod pozemku do vlastnictví vlastníka stavby, která se na převáděném pozemku nachází, nebo o převod stavby do vlastnictví vlastníka pozemku, na kterém se stavba nachází,

g) převod pozemku, ke kterému se vztahuje právo stavby, osobě, která má toto právo stavby, nebo o převod práva stavby vlastníkovu pozemku, ke kterému se toto právo stavby vztahuje, nebo

h) bezúplatný převod státu nebo jinému územnímu samosprávnému celku.

(3) Pokud kraj uzavře smlouvu bez zveřejnění záměru podle odstavce 1 věty první nebo v rozporu se zveřejněnými hledisky pro výběr nabídky nebo se zveřejněným způsobem výběru nabídky, je toto právní jednání neplatné.

(4) Nevyhovuje-li záměr kraje předpisu Evropské unie týkajícímu se prodeje pozemků a staveb orgány veřejné moci³⁵⁾, oznámí kraj záměr Evropské komisi. Podmínkou uzavření smlouvy je souhlas Evropské komise s prodejem podle přímo použitelných předpisů Evropské unie v oblasti veřejné podpory³⁶⁾.

(5) Odstavce 1 až 4 se použijí obdobně při záměru kraje změnit smlouvu, na niž se vztahovala povinnost zveřejnit záměr podle odstavce 1, nebo při záměru kraje sjednat smlouvu o budoucí smlouvě spočívající v prodeji, směně, darování, pronájmu nebo výpůjčce nemovité věci kraje.

³²⁾ § 6f zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 81/2006 Sb., zákona č. 263/2011 Sb. a zákona č. 167/2012 Sb.

³³⁾ § 5 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění zákona č. 89/1996 Sb., zákona č. 120/2000 Sb., zákona č. 186/2006 Sb. a zákona č. 8/2009 Sb.

³⁴⁾ § 25 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění zákona č. 102/2000 Sb., zákona č. 256/2002 Sb., zákona č. 259/2002 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 97/2009 Sb. a zákona č. 152/2011 Sb.

³⁵⁾ Sdělení Komise o prvcích státní podpory při prodeji pozemků a staveb orgány veřejné moci (97/C 209/03).

³⁶⁾ Nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES.

Nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES.

Nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis.“.

7. Za § 18 se vkládají nové § 18a a 19, které včetně poznámky pod čarou č. 37 znějí:

„§ 18a

(1) Při úplatném převodu nebo pronájmu věci patřící kraji musí být cena nebo nájemné sjednány alespoň ve výši v daném místě a čase obvyklé; to neplatí, jsou-li pro sjednání nižší ceny nebo nájemného dány důvody hodné zvláštního zřetele. Tyto důvody musí být uvedeny v usnesení zastupitelstva nebo rady, a rozhodl-li o převodu nebo pronájmu hejtman nebo krajský úřad, musí být uvedeny v listině o daném právním jednání.

(2) Při úplatném nabytí věci krajem nebo při nájmu věci krajem nesmí být cena nebo nájemné sjednány vyšší, než je cena a nájemné v daném místě a čase obvyklé; to neplatí, jsou-li pro sjednání vyšší ceny nebo nájemného dány důvody hodné zvláštního zřetele. Tyto důvody musí být uvedeny v usnesení zastupitelstva nebo rady, a rozhodl-li o nabytí nebo nájmu hejtman nebo krajský úřad, musí být uvedeny v listině o daném právním jednání.

(3) Při zpeněžení věcí patřících kraji ve veřejné dražbě nesmí být nejnižší podání stanoveno nižší, než je obvyklá cena zpeněžované věci; to neplatí, jsou-li pro stanovení nižší výše nejnižšího podání dány důvody hodné zvláštního zřetele. Tyto důvody musí být uvedeny v usnesení zastupitelstva nebo rady, a rozhodl-li o zpeněžení věci ve veřejné dražbě hejtman nebo krajský úřad, musí být uvedeny ve smlouvě o provedení dražby, pokud podle zákona o veřejných dražbách má být taková smlouva uzavřena.

(4) Pokud je sjednána cena nebo nájemné v rozporu s odstavcem 1 nebo 2, je právní jednání neplatné.

§ 19

(1) Kraj je povinen zveřejnit smlouvu,

- a) kterou je nakládáno s nemovitou věcí kraje, nebo
- b) jestliže celková výše jejího plnění ze strany kraje je nebo lze očekávat, že bude vyšší než 200 000 Kč bez daně z přidané hodnoty, jedná-li se o jinou smlouvu podle předpisů soukromého práva

(dále jen „povinně zveřejňovaná smlouva“).

(2) Povinně zveřejňovaná smlouva musí být zveřejněna na portálu veřejné správy do 15 dnů ode dne jejího uzavření. Po uplynutí lhůty podle věty první zveřejní povinně zveřejňovanou smlouvu na portálu veřejné správy ministerstvo na žádost kterékoli smluvní strany do 10 dnů ode dne doručení žádosti. Povinně zveřejňovaná smlouva musí být zveřejněna nejméně po dobu pěti let ode dne vkladu do katastru nemovitostí nebo ode dne zániku závazků z této smlouvy.

(3) Povinně zveřejňovaná smlouva nabývá účinnosti dnem následujícím po dni zveřejnění, nebyl-li v ní stanoven den účinnosti pozdější. Jestliže do 3 měsíců od jejího uzavření nebo od udělení souhlasu příslušným orgánem s jejím uzavřením, pokud je její platnost podmíněna udělením takového souhlasu, nedojde k jejímu zveřejnění podle odstavce 1, pozbývá smlouva uplynutím této doby platnosti.

(4) Povinnost uvedená v odstavci 1 se nevztahuje na smlouvy uzavírané podle pracovněprávních předpisů, na smlouvy o pronájmu bytů fyzickým osobám za účelem bydlení a na smlouvy o pronájmu hrobových míst.

(5) Obsahuje-li povinně zveřejňovaná smlouva informace, které jsou podle zvláštního právního předpisu³⁷⁾ vyloučeny ze zpřístupnění, zveřejní se smlouva po vyloučení chráněných informací spolu s informací o důvodu tohoto vyloučení.

(6) Listinné vyhotovení povinně zveřejňované smlouvy se opatří doložkou osvědčující, že povinnost stanovená v odstavci 1 byla splněna. V doložce se uvede datum zveřejnění smlouvy a úplná adresa internetové stránky, na níž byla smlouva zveřejněna, datum vyhotovení doložky a jméno a příjmení osoby, která doložku vyhotovila. Jestliže listinné vyhotovení povinně zveřejňované smlouvy tuto doložku obsahuje, má se za to, že povinnost stanovená v odstavci 1 byla splněna.

³⁷⁾ Například zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, § 27 odst. 8 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění zákona č. 430/2010 Sb.“.

8. § 23 zní:

„§ 23

(1) Podmiňuje-li tento zákon platnost právního jednání kraje předchozím zveřejněním, schválením nebo souhlasem, opatří se listina o tomto právním jednání doložkou, v níž bude potvrzeno, že tyto podmínky jsou splněny. Je-li listina touto doložkou krajem opatřena, má se za to, že povinnost předchozího zveřejnění, schválení nebo souhlasu byla splněna.

(2) Právní jednání, která vyžadují schválení zastupitelstva, popřípadě rady, lze učinit jen po jejich předchozím schválení, jinak jsou tato právní jednání kraje neplatná.

(3) K neplatnosti právního jednání z důvodů stanovených v odstavci 2 a v § 17 odst. 5, § 18 odst. 3 a § 18a odst. 4 přihlédné soud i bez návrhu.“.

9. V § 24 odst. 2 se slova „zájmových sdruženích právnických osob a o smlouvě o sdružení,

pokud tento zákon nestanoví jinak“ nahrazují slovy „spolku³⁸⁾ a o smlouvě o společnosti³⁹⁾.

Poznámky pod čarou č. 38 a 39 znějí:

³⁸⁾ § 214 občanského zákoníku.

³⁹⁾ § 2716 občanského zákoníku.“.

10. V § 24 se odstavce 3 až 5 včetně poznámky pod čarou č. 10 zrušují.

11. § 25 se zrušuje.

12. V § 26 se odstavec 1 zrušuje a zároveň se zrušuje označení odstavce 2.

13. V § 27 se slova „zájmových sdruženích právnických osob a o smlouvě o sdružení“ nahrazují slovy „spolku³⁸⁾ a o smlouvě o společnosti³⁹⁾“.

14. § 28 zní:

„§ 28

Kraj může spolupracovat s územními samosprávnými celky jiných států a být členem jejich mezinárodních sdružení.“.

15. V § 34 odstavec 1 zní:

„(1) Člen zastupitelstva má právo předkládat zastupitelstvu, radě, výborům zastupitelstva a komisím rady návrhy na projednání.“.

16. V § 34 se za odstavec 1 vkládají nové odstavce 2 až 5, které včetně poznámky pod čarou č. 40 znějí:

„(2) Člen zastupitelstva má právo obracet se s připomínkami a podněty ve věcech, které souvisejí s výkonem jeho funkce, na hejtmána a náměstka hejtmána, na krajský úřad, na právnické osoby, jejichž zakladatelem nebo zřizovatelem je kraj nebo které kraj sám nebo spolu s dalšími kraji nebo obcemi ovládá sám nebo prostřednictvím jiných právnických osob podle zvláštního právního předpisu⁴⁰⁾, a na organizační složky kraje.

(3) K připomínce nebo podnětu musí být do 15 dnů ode dne jejich doručení poskytnuto vyjádření; tuto lhůtu lze ze závažných důvodů prodloužit, nejvíce však o 15 dnů; o prodloužení lhůty musí být člen zastupitelstva předem informován. Jestliže člen zastupitelstva vyjádření v uvedené lhůtě neobdrží nebo považuje-li je za nedostatečné, může do 30 dnů od uplynutí lhůty pro obdržení vyjádření písemně požádat zastupitelstvo, popřípadě radu, jde-li o informace od právnických osob, jejichž zakladatelem, společníkem nebo zřizovatelem je kraj, o prověření způsobu vyřízení

vznesené připomínky nebo podnětu. Zastupitelstvo nebo rada na svém nejbližším zasedání nebo schůzi přijme odpovídající opatření.

(4) Člen zastupitelstva má právo požadovat informace, které souvisejí s výkonem jeho funkce, od kraje, od právnických osob, jejichž zakladatelem nebo zřizovatelem je kraj nebo které kraj sám nebo spolu s dalšími kraji nebo obcemi ovládá sám nebo prostřednictvím jiných právnických osob podle zvláštního právního předpisu⁴⁰⁾, a od organizačních složek kraje. Informace musí být členovi zastupitelstva poskytnuta bezodkladně, a není-li to možné, nejpozději do 7 pracovních dnů ode dne, kdy o její poskytnutí požádal, a to včetně nahlédnutí do dokumentů, v nichž jsou tyto informace zaznamenány, nebo poskytnutí kopií těchto dokumentů, pokud o to člen zastupitelstva požádal; v případě požadavku na poskytnutí informace vztahující se ke zveřejněnému návrhu programu připravovaného zasedání zastupitelstva podle § 42 odst. 1 musí být informace poskytnuta do 3 pracovních dnů ode dne doručení žádosti.

(5) Požaduje-li člen zastupitelstva větší množství informací v jedné žádosti nebo ve více podaných a dosud nevyřízených žádostech, lze lhůtu pro poskytnutí informace prodloužit, nejvíce však o 15 dní, s výjimkou informací vztahujících se ke zveřejněnému návrhu programu připravovaného zasedání zastupitelstva; o prodloužení lhůty musí být člen zastupitelstva předem informován. Za poskytnutí mimořádně rozsáhlého množství kopií může kraj požadovat od člena zastupitelstva kraje náhradu ve výši nepřesahující materiálové náklady na jejich zhotovení; poskytnutí kopií je v takovém případě podmíněno zaplacením požadované náhrady.

⁴⁰⁾ § 74 až 78 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích).“.

Dosavadní odstavce 2 a 3 se označují jako odstavce 6 a 7.

17. Za § 34 se vkládá nový § 34a, který zní:

„§ 34a

Zastupitelstvo vydá etický kodex člena zastupitelstva.“.

18. V § 35 odst. 2 se písmeno g) zrušuje.

Dosavadní písmena h) až v) se označují jako písmena g) až u).

19. V § 35 odst. 2 písm. h) se slova „schvalovat rozpočet“ nahrazují slovy „schvalovat rozpočtový výhled kraje, rozpočet“.

20. V § 35 odst. 2 písm. s) se za slovo „udělovat“ vkládají slova „a odnímat čestné občanství kraje a“.

21. V § 36 odst. 1 se slova „majetkoprávních úkonech“ nahrazují slovy „právních jednáních“.

22. V § 36 odst. 1 se za písmeno a) vkládají nová písmena b) a c), která znějí:

„b) nabytí a zpeněžení nemovitých věcí v dražbě, pokud tuto pravomoc nesvěří zcela nebo zčásti radě,

c) pronájem a výpůjčka nemovitých věcí na celkovou dobu delší 4 let, s výjimkou pronájmu bytů fyzickým osobám za účelem bydlení, pronájmu hrobových míst a pronájmu nebo výpůjčky nemovité věci právnické osobě zřízené krajem,“.

Dosavadní písmena b) až m) se označují jako písmena d) až o).

23. V § 36 odst. 1 písm. d) se slova „podle zvláštního zákona“ zrušují a slova „100 000 Kč“ se nahrazují slovy „200 000 Kč“.

24. V § 36 odst. 1 písmeno e) zní:

„e) přijetí a poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci v hodnotě nad 200 000 Kč, nejedná-li se o účelovou dotaci nebo návratnou finanční výpomoc ze státního rozpočtu nebo státních fondů,“.

25. V § 36 odst. 1 se písmeno f) zrušuje.

Dosavadní písmena g) až o) se označují jako písmena f) až n).

26. V § 36 odst. 1 písm. f) se za slova „vzdání se práva a“ vkládají slova „uznání dluhu nebo“ a slovo „pohledávky“ se nahrazuje slovem „dluhu“.

27. V § 36 odst. 1 písm. j) se slovo „půjčky“ nahrazuje slovem „zápůjčky“ a slovo „sdružení“ se nahrazuje slovem „společnosti“³⁹⁾.

28. V § 37 se slova „mimo pravomoci vyhrazené radě podle § 59 odst. 1“ zrušují.

29. V § 40 se na konci textu odstavce 2 doplňují slova „, nestanoví-li zákon jinak“.

30. § 43 zní:

„§ 43

(1) O průběhu zasedání zastupitelstva se pořizuje zápis, který podepisuje hejtman nebo náměstek hejtmána a zvolení ověřovatelé. Zápis, který je nutno pořádit do 10 dnů po skončení zasedání, musí obsahovat údaj o počtu přítomných členů zastupitelstva, schválený program jednání, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení; přílohou zápisu je informace zveřejněná podle § 42 odst. 1. V zápise se dále uvede, jak jednotliví členové zastupitelstva hlasovali o navržených usneseních, ledaže zastupitelstvo rozhodlo o tajném hlasování v případě volby, jmenování nebo odvolání, nebo v případě rozhodování o zániku mandátu člena zastupitelstva podle zákona upravujícího volby do zastupitelstev krajů.

(2) Zápis musí být uložen u krajského úřadu k nahlédnutí. O námitkách člena zastupitelstva proti zápisu rozhodne nejbližší zasedání zastupitelstva.

(3) Krajský úřad zveřejní zápis ze zasedání zastupitelstva způsobem umožňujícím dálkový přístup do 10 dnů ode dne skončení zasedání; obsahuje-li zápis informace, které jsou podle tohoto zákona nebo zvláštního právního předpisu³⁷⁾ vyloučeny ze zpřístupnění, zveřejní se zápis po vyloučení těchto informací. Zápis musí být zveřejněn nejméně po dobu 5 let.“.

31. Za § 44 se vkládá nový § 44a, který včetně poznámek pod čarou č. 41 až 44 zní:

„§ 44a

(1) Každý, kdo pořizuje zvukový nebo obrazový záznam jednání zastupitelstva (dále jen „záznam“), je povinen na začátku jednání zastupitelstva nebo před začátkem pořizování záznamu informovat přítomné osoby o tom, v jakém rozsahu a pro jaký účel bude záznam pořizován, kdo, jakým způsobem a po jak dlouhou dobu bude záznam užívat a komu může být záznam zpřístupněn. Pořizuje-li záznam osoba odlišná od kraje, umožní zastupitelstvo této osobě splnění povinnosti podle věty první; podrobnosti stanoví jednací řád zastupitelstva. Údaje podle věty první se uvedou v zápise z jednání zastupitelstva.

(2) Povinnost stanovená v odstavci 1 neplatí, pokud záznam pořizuje fyzická osoba výlučně pro osobní potřebu.

(3) Zveřejnění záznamu není porušením zákonem stanovené ochrany zaznamenaných osob nebo údajů. Citlivé údaje mohou být v záznamu zveřejněny jen s výslovným souhlasem subjektu těchto údajů, uděleným podle zvláštního právního předpisu⁴¹⁾. Se zveřejněním záznamu musejí být zveřejněny údaje podle odstavce 1 věty první; to neplatí, pokud je záznam zveřejněn při televizním nebo rozhlasovém vysílání provozovaném podle zvláštního právního předpisu⁴²⁾.

(4) Splněním povinností podle odstavce 1 věty první a odstavce 3 věty třetí je splněna povinnost informovat subjekt osobních údajů o zpracovávání osobních údajů podle zvláštního právního předpisu⁴³⁾.

(5) Pořizování a zveřejnění záznamu nepodléhá oznamovací povinnosti Úřadu pro ochranu osobních údajů podle zvláštního právního předpisu⁴⁴⁾.

⁴¹⁾ § 4 písm. b) a § 9 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 177/2001 Sb., zákona č. 439/2004 Sb. a zákona č. 170/2007 Sb.

⁴²⁾ Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁴³⁾ § 11 odst. 1 a 2 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 177/2001 Sb. a zákona č. 439/2004 Sb.

⁴⁴⁾ § 16 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 439/2004 Sb. a zákona č. 227/2009 Sb.“.

32. V § 50 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Měsíční odměna v dosavadní výši náleží i členům dosavadní rady, kteří vykonávají pravomoci podle § 60a.“.

33. V § 52 odst. 2 se slova „který stanoví zastupitelstvo“ nahrazují slovy „kdy její poskytování schválilo zastupitelstvo, nestanovilo-li den pozdější“.

34. V § 54 odstavec 4 zní:

„(4) Kraj poskytne uvolněnému členu zastupitelstva též tu část dovolené, kterou nevyčerpal před uvolněním k výkonu veřejné funkce. Nevyčerpal-li uvolněný člen

zastupitelstva dovolenou před uplynutím doby uvolnění k výkonu veřejné funkce, může člen zastupitelstva do 7 dnů od uplynutí doby uvolnění k výkonu funkce požádat kraj o náhradu měsíční odměny za nevyčerpanou dovolenou v rozsahu nejvýše 5 týdnů; kraj v takovém případě členovi zastupitelstva náhradu poskytne do jednoho měsíce ode dne podání žádosti. Nepožádá-li člen zastupitelstva o náhradu nevyčerpané dovolené, poskytne mu ji uvolňující zaměstnavatel; není-li uvolňujícího zaměstnavatele, právo na tuto náhradu zaniká.“.

35. V § 54 se doplňuje odstavce 5, který zní:

„(5) Náhrada za jeden den nevyčerpané dovolené činí jednu třicetinu měsíční odměny, na niž měl člen zastupitelstva nárok ke dni, kdy o náhradu dovolené požádal.“.

36. V § 58 se na konci textu odstavce 2 doplňují slova „, nestanoví-li zákon jinak“.

37. V § 58 odst. 3 se za větu první vkládá věta „V zápise se dále uvede, jak jednotliví členové rady hlasovali o navržených usneseních, ledaže rada rozhodla o tajném hlasování v případě volby, jmenování nebo odvolání.“.

38. V § 58 odst. 3 se za větu čtvrtou vkládá věta „Část zápisu, která se týká nabytí majetku v dražbě, včetně usnesení, jímž rada rozhodla o nabytí majetku v dražbě, je možné zpřístupnit podle tohoto zákona nebo podle zvláštního právního předpisu²²⁾ až po nabytí majetku v dražbě nebo po jiném způsobu ukončení dražby.“.

39. V § 58 se za odstavce 3 vkládá nový odstavec 4, který zní:

„(4) Krajský úřad zveřejní usnesení přijatá na schůzi rady, včetně údaje o tom, jak jednotliví členové rady hlasovali o navržených usneseních, a údaje o výsledku hlasování podle odstavce 3, způsobem umožňujícím dálkový přístup do 10 dnů ode dne skončení schůze rady; usnesení, jímž rada rozhodla o nabytí majetku v dražbě, se zveřejní do 10 dnů ode dne ukončení dražby. Obsahuje-li usnesení informace, které jsou podle tohoto zákona nebo zvláštního právního předpisu³⁷⁾ vyloučeny ze zpřístupnění, zveřejní se usnesení po vyloučení těchto informací. Usnesení musí být zveřejněna nejméně po dobu 5 let.“.

Dosavadní odstavec 4 se označuje jako odstavec 5.

40. V § 59 odst. 1 úvodní části ustanovení se slova „je vyhrazeno“ nahrazují slovem „přísluší“.

41. V § 59 odst. 1 písmeno l) zní: „l) rozhodovat o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce, nejde-li o pravomoc vyhrazenou zastupitelstvu podle § 36 odst. 1 písm. c); tuto působnost může rada svěřit příspěvkové organizaci kraje zcela nebo zčásti,“.

42. V § 59 odst. 2 se slova „majetkoprávních úkonech“ nahrazují slovy „právních jednáních“.

43. V § 59 odst. 2 se písmeno a) zrušuje.

Dosavadní písmena b) až f) se označují jako písmena a) až e).

44. V § 59 odst. 2 písm. a) se za slova „o vzdání se práva a“ vkládají slova „uznání dluhu nebo o“ a slovo „pohledávky“ se nahrazuje slovem „dluhu“.

45. V § 59 odst. 4 se slova „podle odstavce 1 písm. l) a“ zrušují a slova „písm. e)“ se

nahrazují slovy „písm. d) a e)“.

46. V § 59 odst. 4 se za větu první vkládá věta „Rada může svěřit rozhodování podle odstavce 1 písm. l) příspěvkové organizaci kraje.“.

47. V § 59 odst. 4 větě třetí se za slovo „hejtmanovi“ vkládají slova „nebo krajskému úřadu“.

48. V § 64a se věta první nahrazuje větou „Není-li funkce hejtmána obsazena, vykonává jeho pravomoci až do zvolení nového hejtmána náměstek hejtmána, a je-li náměstků více, vykonává je ten, kterého určilo zastupitelstvo k zastupování hejtmána (§ 64).“.

49. V § 78 odstavec 2 včetně poznámky pod čarou č. 45 zní:

„(2) Kraj, v jehož územním obvodu žije podle posledního sčítání lidu alespoň 5% občanů kraje hlásících se k národnosti jiné než české, zřizuje výbor pro národnostní menšiny, pokud o to písemně požádá spolek zastupující zájmy národnostní menšiny⁴⁵⁾. Nejméně polovinu členů výboru musí tvořit příslušníci národnostních menšin, ledaže tuto podmínku nelze splnit pro nedostatek kandidátů z řad národnostních menšin.“

⁴⁵⁾ § 5 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů. § 214 občanského zákoníku.“.

50. V § 94 odst. 1 se slova „orgánům kraje“ nahrazují slovy „kraji nebo jeho orgánu“ a slova „; na jeho rozhodování se vztahuje správní řád,⁴⁾“ pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak“ se zrušují.

51. V § 94 se odstavec 2 včetně poznámky pod čarou č. 27 zrušuje
Dosavadní odstavce 3 a 4 se označují jako odstavce 2 a 3.

52. V § 94 odst. 2 se věta první zrušuje.

Čl. IV

Přechodná ustanovení

1. Pokud byl záměr kraje podle § 18 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zveřejněn přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, posuzuje se splnění podmínek pro zveřejnění záměru, jakož i následky jeho nezveřejnění a další otázky související se záměrem podle dosavadních právních předpisů.
2. Ustanovení § 19 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije na dodatky smluv sjednaných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud tyto dodatky byly sjednány ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona a smlouvy sjednané přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se

v důsledku uzavření těchto dodatků staly smlouvami podle § 19 zákona č. 129/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona; spolu s dodatkem se zveřejní smlouva i veškeré dosud sjednané dodatky. Zveřejnění smlouvy i veškerých dosud uzavřených dodatků je podmínkou nabytí účinnosti dodatku sjednaného ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

3. Jestliže o právním úkonu rozhodl přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona orgán, který byl podle právní úpravy účinné přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona k takovému rozhodnutí oprávněn, posuzuje se splnění podmínek pro uskutečnění právního úkonu podle dosavadních právních předpisů.
4. Povinnost zastupitelstva kraje a rady kraje uvádět v zápise, jak jednotliví členové těchto orgánů hlasovali o navržených usneseních, a povinnost zveřejnit zápis ze zasedání zastupitelstva kraje nebo usnesení ze schůze rady kraje způsobem umožňujícím dálkový přístup se vztahuje na zápisy ze zasedání zastupitelstva kraje a zápisy ze schůzí rady kraje konaných po dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o hlavním městě Praze

Čl. V

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění zákona č. 145/2001 Sb., zákona č. 273/2001 Sb., zákona č. 320/2001 Sb., zákona č. 450/2001 Sb., zákona č. 311/2002 Sb., zákona č. 312/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 22/2004 Sb., zákona č. 216/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 387/2004 Sb., zákona č. 421/2004 Sb., zákona č. 499/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 626/2004 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 234/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 66/2008 Sb., zákona č. 169/2008 Sb., zákona č. 298/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 477/2008 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 424/2010 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 80/2011 Sb., zákona č. 246/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 457/2011 Sb., zákona č. 142/2012 Sb., zákona č. 239/2012 Sb., zákona č. 350/2012 Sb. a zákona č. .../2012 Sb., se mění takto:

1. § 5a se zrušuje.
2. V § 18 odst. 3 se slova „majetkoprávních úkonech“ nahrazují slovy „právních jednáních“.
3. V § 18 odst. 3 písm. a) se slovo „půjčky“ nahrazuje slovem „zápůjčky“ a slovo „sdružení“ se nahrazuje slovem „společnosti“²⁸⁾ a v § 18 odst. 3 písm. g) se slovo „pohledávky“ nahrazuje slovem „dluhu“.

Poznámka pod čarou č. 28 zní:

„²⁸⁾ § 2716 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.“.

4. V § 18 odst. 3 písm. j) a v § 23 odst. 3 se slova „§ 21 až 27“ nahrazují slovy „§ 22 až 24 a § 26 a 27“.

5. V § 20 odst. 3 se slova „zájmových sdruženích právnických osob a o smlouvě o sdružení, pokud tento zákon nestanoví jinak“ nahrazují slovy „spolku²⁹⁾ a o smlouvě o společnosti²⁸⁾“.

Poznámka pod čarou č. 29 zní:

„²⁹⁾ § 214 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.“.

6. V § 20 se odstavec 4 zrušuje.

7. § 21 se včetně poznámky pod čarou č. 8 zrušuje.

8. § 22 zní:

„§ 22

Hlavní město Praha může při plnění úkolů v samostatné působnosti spolupracovat s ostatními obcemi.“.

9. V § 23 odst. 2 se slova „majetkoprávní úkony“ nahrazují slovy „právní jednání“.

10. V § 24 se doplňují odstavce 5 a 6, které znějí:

„(5) Svazek nabývá právní osobnosti zápisem do příslušného rejstříku právnických osob. Do příslušného rejstříku právnických osob se zapisuje den vzniku svazku, den jeho zrušení s uvedením právního důvodu, den jeho zániku, název a sídlo svazku, identifikační číslo osoby svazku poskytnuté správcem základního registru právnických osob, podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné moci, předmět činnosti svazku, orgány, kterými svazek jedná, a jméno, příjmení a adresa bydliště osob vykonávajících jejich působnost spolu s uvedením způsobu, jakým tento orgán svazek zastupuje, a údaje o dni vzniku nebo zániku jejich funkce; do sbírky listin, která je součástí tohoto rejstříku, se ukládá smlouva o vytvoření svazku spolu se stanovami a změny těchto dokumentů. Návrh na zápis svazku do příslušného rejstříku právnických osob se tomu, kdo tento rejstřík vede, podává prostřednictvím krajského úřadu příslušného podle sídla svazku obcí; nemá-li návrh vady, zašle jej krajský úřad příslušný podle sídla svazku obcí tomu, kdo příslušný rejstřík právnických osob vede, bez zbytečného odkladu; krajský úřad je přitom činný v přenesené působnosti. Je-li sídlem svazku hlavní město Praha, podává se návrh na zápis svazku do příslušného rejstříku právnických osob prostřednictvím Magistrátu hlavního města Prahy.

(6) K návrhu na zápis do příslušného rejstříku právnických osob se přikládá smlouva o vytvoření svazku spolu se stanovami; součástí této smlouvy nebo stanov je také určení, kdo jsou první členové statutárního orgánu. Návrh podává osoba zmocněná obcemi, které jsou členy svazku.“.

11. § 25 se včetně poznámky pod čarou č. 9 zrušuje.

12. § 27 zní:

„§ 27

Hlavní město Praha a městské části mohou spolupracovat s obcemi jiných států a být členy mezinárodních sdružení územních samosprávných celků. Svazky mohou spolupracovat s dobrovolnými svazky obcí jiných států; obsahem spolupráce mohou být jen činnosti, které jsou předmětem činnosti svazku, který smlouvu o vzájemné spolupráci uzavřel.“.

13. V § 28 se slova „zájmových sdruženích právnických osob a o smlouvě o sdružení“ nahrazují slovy „spolku²⁹⁾ a o smlouvě o společnosti²⁸⁾“.

14. V § 35 se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který včetně poznámek pod čarou č. 30 až 32 zní:

„(3) Hlavní město Praha nebo městská část jsou povinny při úplatném pozbytí vlastnického práva k majetku hlavního města Prahy (dále jen „zpeněžení“), jde-li o nemovité věci, využít veřejnou dražbu nebo veřejnou soutěž o nejvhodnější nabídku; to neplatí,

a) pokud se týká veřejné dražby, je-li zpeněžení veřejnou dražbou podle zvláštního právního předpisu³⁰⁾ vyloučeno,

b) jde-li o pozemek, který má být převeden do vlastnictví vlastníka stavby, která se na tomto pozemku nachází, nebo jde-li o pozemek, který svým umístěním a využitím tvoří s touto stavbou neoddělitelný celek a který má být převeden do vlastnictví vlastníka stavby,

c) jde-li o převod nemovité věci na základě zákonného předkupního práva nebo předkupního práva vzniklého na základě nabídky vybrané ve veřejné soutěži o nejvhodnější nabídku nebo o převod nemovité věci na základě smlouvy o budoucí kupní smlouvě, vznikla-li smlouva o budoucí kupní smlouvě na základě nabídky vybrané ve veřejné soutěži o nejvhodnější nabídku,

d) jde-li o převod bytu vymezeného jako jednotka podle zvláštního právního předpisu³¹⁾ nebo stavby určené k bydlení do vlastnictví nájemce, případně do vlastnictví bytového družstva, jehož členem je dosavadní nájemce bytu,

e) jestliže obvyklá cena³²⁾ nemovité věci nepřesahuje 200 000 Kč, nebo

f) pokud zastupitelstvo hlavního města Prahy nebo městské části rozhodlo o jiném způsobu zpeněžení nemovité věci; důvod pro jiný způsob zpeněžení nemovité věci musí být uveden v usnesení zastupitelstva hlavního města Prahy nebo městské části, jímž bylo o jiném způsobu zpeněžení nemovité věci rozhodnuto.

³⁰⁾ § 5 odst. 1 zákona č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění zákona č. 315/2006 Sb.

³¹⁾ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

³²⁾ § 2 odst. 6 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění zákona č. 403/2009 Sb.“.

Dosavadní odstavce 3 až 8 se označují jako odstavce 4 až 9.

15. V § 35 se na konci odstavce 4 doplňují věty „Zastupitelstvo hlavního města Prahy nebo městské části může v jednotlivém případě rozhodnout, že hlavní město Praha nebo

městská část právo na náhradu škody, na vydání bezdůvodného obohacení nebo na regresní úhradu neuplatní z důvodů hodných zvláštního zřetele, zejména tehdy, pokud by předpokládané náklady na jeho uplatnění byly vyšší nebo srovnatelné s výší škody, bezdůvodného obohacení nebo regresní úhrady; důvody hodné zvláštního zřetele musí být uvedeny v usnesení zastupitelstva hlavního města Prahy nebo městské části, jímž bylo o neuplatnění práva na náhradu škody, na vydání bezdůvodného obohacení nebo na regresní úhradu rozhodnuto. Prominout dluh lze rovněž pouze z důvodů hodných zvláštního zřetele, zejména tehdy, pokud by předpokládané náklady na uplatnění pohledávky byly vyšší nebo srovnatelné s její výší; důvody hodné zvláštního zřetele musí být uvedeny v usnesení orgánu hlavního města Prahy nebo městské části, jímž bylo o prominutí dluhu rozhodnuto.“.

16. V § 35 odstavec 8 zní:

„(8) Právní jednání učiněná v rozporu s ustanovením odstavce 2 nebo 7 jsou neplatná.“.

17. § 36 včetně poznámek pod čarou č. 33 až 37 zní:

„§ 36

(1) Záměr hlavního města Prahy nebo městské části prodat, směnit nebo darovat nemovitou věc, pronajmout ji nebo poskytnout jako výpůjčku hlavní město Praha nebo městská část zveřejní po dobu nejméně 30 dnů předcházejících rozhodnutí o zamýšleném právním jednání v příslušném orgánu hlavního města Prahy nebo městské části vyvěšením na úřední desce^{11a)} Magistrátu hlavního města Prahy nebo na úřední desce úřadu městské části a na portálu veřejné správy³³⁾, aby se k němu mohli zájemci vyjádřit a předložit své nabídky. Záměr může hlavní město Praha nebo městská část též zveřejnit způsobem v místě obvyklým. V záměru se uvedou označení zamýšleného právního jednání, označení nemovitosti údají podle katastrálního zákona³⁴⁾ platnými ke dni zveřejnění záměru, základní hlediska pro výběr nabídky a způsob jejího výběru. Hlavní město Praha nebo městská část jsou povinny každému umožnit nahlédnutí do obdržených nabídek po rozhodnutí příslušného orgánu hlavního města Prahy nebo městské části o právním jednání.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nepoužije, jde-li o

a) převod bytu vymezeného jako jednotka podle zvláštního právního předpisu³¹⁾ nebo stavby určené k bydlení do vlastnictví dosavadního nájemce nebo nájemců, případně do vlastnictví bytového družstva, jehož členy jsou dosavadní nájemci,

b) pronájem bytů fyzickým osobám za účelem bydlení nebo o pronájem hrobových míst,

c) pronájem nebo výpůjčku na dobu kratší než 60 dnů,

d) výpůjčku právnické osobě zřízené hlavním městem Prahou nebo městskou částí,

e) pronájem silničního nebo silničního pomocného pozemku v souvislosti se zvláštním užíváním silnic podle zákona upravujícího pozemní komunikace³⁵⁾,

f) převod pozemku do vlastnictví vlastníka stavby, která se na převáděném pozemku nachází, nebo o převod stavby do vlastnictví vlastníka pozemku, na kterém se stavba nachází,

g) převod pozemku, ke kterému se vztahuje právo stavby, osobě, která má toto právo stavby, nebo o převod práva stavby vlastníkovu pozemku, ke kterému se toto právo stavby vztahuje, nebo

h) bezúplatný převod státu nebo jinému územnímu samosprávnému celku.

(3) Pokud hlavní město Praha nebo městská část uzavře smlouvu bez zveřejnění záměru podle odstavce 1 věty první nebo v rozporu se zveřejněnými hledisky pro výběr nabídky nebo se zveřejněným způsobem výběru nabídky, je toto právní jednání neplatné.

(4) Nevyhovuje-li záměr hlavního města Prahy nebo městské části předpisu Evropské unie týkajícímu se prodeje pozemků a staveb orgány veřejné moci³⁶⁾, oznámí hlavní město Praha nebo městská část záměr Evropské komisi. Podmínkou uzavření smlouvy je souhlas Evropské komise s prodejem podle přímo použitelných předpisů Evropské unie v oblasti veřejné podpory³⁷⁾.

(5) Odstavce 1 až 4 se použijí obdobně při záměru hlavního města Prahy nebo městské části změnit smlouvu, na niž se vztahovala povinnost zveřejnit záměr podle odstavce 1, nebo při záměru hlavního města Prahy nebo městské části sjednat smlouvu o budoucí smlouvě spočívající v prodeji, směně, darování, pronájmu nebo výpůjčce nemovité věci hlavního města Prahy nebo městské části.

³³⁾ § 6f zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 81/2006 Sb., zákona č. 263/2011 Sb. a zákona č. 167/2012 Sb.

³⁴⁾ § 5 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění zákona č. 89/1996 Sb., zákona č. 120/2000 Sb., zákona č. 186/2006 Sb. a zákona č. 8/2009 Sb.

³⁵⁾ § 25 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění zákona č. 102/2000 Sb., zákona č. 256/2002 Sb., zákona č. 259/2002 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 97/2009 Sb. a zákona č. 152/2011 Sb.

³⁶⁾ Sdělení Komise o prvcích státní podpory při prodejích pozemků a staveb orgány veřejné moci (97/C 209/03).

³⁷⁾ Nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES.

Nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES.

Nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis.“.

18. Za § 36 se vkládají nové § 36a a 36b, které včetně poznámky pod čarou č. 38 znějí:

„§ 36a

(1) Při úplatném převodu nebo pronájmu věci patřící hlavnímu městu Praze musí být cena nebo nájemné sjednány alespoň ve výši v daném místě a čase obvyklé; to neplatí, jsou-li pro sjednání nižší ceny nebo nájemného dány důvody hodné zvláštního zřetele. Tyto důvody musí být uvedeny v usnesení zastupitelstva nebo rady hlavního města Prahy nebo městské části, a rozhodl-li o převodu nebo pronájmu primátor hlavního města Prahy, starosta městské části, Magistrát hlavního města Prahy nebo úřad městské části, musí být uvedeny v listině o daném právním jednání.

(2) Při úplatném nabytí věci hlavním městem Prahou nebo městskou částí nebo při nájmu věci hlavním městem Praha nebo městskou částí nesmí být cena nebo nájemné sjednány vyšší, než je cena a nájemné v daném místě a čase obvyklé; to neplatí, jsou-li pro sjednání vyšší ceny nebo nájemného dány důvody hodné zvláštního zřetele. Tyto důvody musí být uvedeny v usnesení zastupitelstva nebo rady hlavního města Prahy nebo městské části, a rozhodl-li o nabytí nebo nájmu primátor hlavního města Prahy, starosta městské části, Magistrát hlavního města Prahy nebo úřad městské části, musí být uvedeny v listině o daném právním jednání.

(3) Při zpeněžení věcí patřících hlavnímu městu Praze ve veřejné dražbě nesmí být nejnižší podání stanoveno nižší, než je obvyklá cena zpeněžované věci; to neplatí, jsou-li pro stanovení nižší výše nejnižšího podání dány důvody hodné zvláštního zřetele. Tyto důvody musí být uvedeny v usnesení zastupitelstva nebo rady hlavního města Prahy nebo městské části, a rozhodl-li o zpeněžení majetku ve veřejné dražbě primátor hlavního města Prahy, starosta městské části, Magistrát hlavního města Prahy nebo úřad městské části, musí být uvedeny ve smlouvě o provedení dražby, pokud podle zákona o veřejných dražbách má být taková smlouva uzavřena.

(4) Pokud je sjednána cena nebo nájemné v rozporu s odstavcem 1 nebo 2, je právní jednání neplatné.

§ 36b

(1) Hlavní město Praha a městská část jsou povinny zveřejnit smlouvu,

- a) kterou je nakládáno s nemovitou věcí hlavního města Prahy, nebo
- b) jestliže celková výše jejího plnění ze strany hlavního města Prahy nebo městské části je nebo lze očekávat, že bude vyšší než 200 000 Kč bez daně z přidané hodnoty v případě hlavního města Prahy nebo 50 000 Kč bez daně z přidané hodnoty v případě městské části, jedná-li se o jinou smlouvu podle předpisů soukromého práva

(dále jen „povinně zveřejňovaná smlouva“).

(2) Povinně zveřejňovaná smlouva musí být zveřejněna na portálu veřejné správy do 15 dnů ode dne jejího uzavření. Po uplynutí lhůty podle věty první povinně zveřejňovanou smlouvu na portálu veřejné správy ministerstvo na žádost kterékoli smluvní strany do 10 dnů ode dne doručení žádosti. Povinně zveřejňovaná smlouva musí být zveřejněna nejméně po dobu pěti let ode dne vkladu do katastru nemovitostí nebo ode dne zániku závazků z této smlouvy.

(3) Povinně zveřejňovaná smlouva nabývá účinnosti dnem následujícím po dni zveřejnění, nebyl-li v ní stanoven den účinnosti pozdější. Jestliže do 3 měsíců od jejího uzavření nebo od udělení souhlasu příslušným orgánem s jejím uzavřením, pokud je její platnost podmíněna udělením takového souhlasu, nedojde k jejímu zveřejnění podle odstavce 1, pozbývá smlouva uplynutím této doby platnosti.

(4) Povinnost uvedená v odstavci 1 se nevztahuje na smlouvy uzavírané podle pracovněprávních předpisů, na smlouvy o pronájmu bytů fyzickým osobám za účelem bydlení a na smlouvy o pronájmu hrobových míst.

(5) Obsahuje-li povinně zveřejňovaná smlouva informace, které jsou podle zvláštního právního předpisu³⁸⁾ vyloučeny ze zpřístupnění, zveřejní se smlouva po vyloučení chráněných informací spolu s informací o důvodu tohoto vyloučení.

(6) Listinné vyhotovení povinně zveřejňované smlouvy se opatří doložkou osvědčující, že povinnost stanovená v odstavci 1 byla splněna. V doložce se uvede datum zveřejnění smlouvy a úplná adresa internetové stránky, na níž byla smlouva zveřejněna, datum vyhotovení doložky a jméno a příjmení osoby, která doložku vyhotovila. Jestliže listinné

vyhotovení povinně zveřejňované smlouvy tuto doložku obsahuje, má se za to, že povinnost stanovená v odstavci 1 byla splněna.

³⁸⁾ Například zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, § 27 odst. 8 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění zákona č. 430/2010 Sb.“.

19. V § 37 odst. 3 se slovo „úkon“ nahrazuje slovy „právní jednání“.

20. § 43 zní:

„§ 43

(1) Podmiňuje-li tento zákon platnost právního jednání hlavního města Prahy nebo městské části předchozím zveřejněním, schválením nebo souhlasem, opatří se listina o tomto právním jednání doložkou, v níž bude potvrzeno, že tyto podmínky jsou splněny. Je-li listina touto doložkou hlavním městem Prahou nebo městskou částí opatřena, má se za to, že povinnost předchozího zveřejnění, schválení nebo souhlasu byla splněna.

(2) K neplatnosti právního jednání z důvodů stanovených v § 35 odst. 8, § 36 odst. 3, § 36a odst. 4 a § 72 odst. 2 přihlédně soud i bez návrhu.“.

21. V § 51 odstavec 3 zní:

„(3) Člen zastupitelstva hlavního města Prahy má právo předkládat zastupitelstvu hlavního města Prahy, radě hlavního města Prahy, výborům zastupitelstva hlavního města Prahy a komisím rady hlavního města Prahy návrhy na projednání.“.

22. V § 51 se za odstavec 3 vkládají nové odstavce 4 až 7, které včetně poznámky pod čarou č. 39 znějí:

„(4) Člen zastupitelstva hlavního města Prahy má právo obracet se s připomínkami a podněty ve věcech, které souvisejí s výkonem jeho funkce, na primátora hlavního města Prahy a náměstka primátora, na Magistrát hlavního města Prahy, na právnické osoby, jejichž zakladatelem nebo zřizovatelem je hlavní město Praha nebo které hlavní město Praha samo nebo spolu s dalšími obcemi nebo kraji ovládá samo nebo prostřednictvím jiných právnických osob podle zvláštního právního předpisu³⁹⁾, a na organizační složky hlavního města Prahy.

(5) K připomínce nebo podnětu musí být do 15 dnů ode dne jejich doručení poskytnuto vyjádření; tuto lhůtu lze ze závažných důvodů prodloužit, nejvíce však o 15 dní; o prodloužení lhůty musí být člen zastupitelstva hlavního města Prahy předem informován. Jestliže člen zastupitelstva hlavního města Prahy vyjádření v uvedené lhůtě neobdrží nebo považuje-li je za nedostatečné, může do 30 dnů od uplynutí lhůty pro obdržení vyjádření písemně požádat zastupitelstvo hlavního města Prahy, popřípadě radu hlavního města Prahy, jde-li o informace od právnických osob, jejichž zakladatelem, společníkem nebo zřizovatelem je hlavní město Praha, o prověření způsobu vyřízení vznesené připomínky nebo podnětu. Zastupitelstvo hlavního města Prahy nebo rada hlavního města Prahy na svém nejbližším zasedání nebo schůzi přijme odpovídající opatření.

(6) Člen zastupitelstva hlavního města Prahy má právo požadovat informace, které souvisejí s výkonem jeho funkce, od hlavního města Prahy, od právnických osob, jejichž zakladatelem nebo zřizovatelem je hlavní město Praha nebo které hlavní město Praha samo nebo spolu s dalšími obcemi nebo kraji ovládá samo nebo prostřednictvím jiných právnických osob podle zvláštního právního předpisu³⁹⁾, a od organizačních složek hlavního města Prahy. Informace musí být členovi zastupitelstva hlavního města Prahy poskytnuta bezodkladně, a není-li to možné, nejpozději do 7 pracovních dnů ode dne, kdy o její poskytnutí požádal, a to včetně nahlédnutí do dokumentů, v nichž jsou tyto informace zaznamenány, nebo poskytnutí kopií těchto dokumentů, pokud o to člen zastupitelstva hlavního města Prahy požádal; v případě požadavku na poskytnutí informace vztahující se ke zveřejněnému návrhu programu připravovaného zasedání zastupitelstva hlavního města Prahy podle § 60 odst. 3 musí být informace poskytnuta do 3 pracovních dnů ode dne doručení žádosti.

(7) Požaduje-li člen zastupitelstva hlavního města Prahy větší množství informací v jedné žádosti nebo ve více podaných a dosud nevyřízených žádostech, lze lhůtu pro poskytnutí informace prodloužit, nejvíce však o 15 dní, s výjimkou informací vztahujících se ke zveřejněnému návrhu programu připravovaného zasedání zastupitelstva hlavního města Prahy; o prodloužení lhůty musí být člen zastupitelstva hlavního města Prahy předem informován. Za poskytnutí mimořádně rozsáhlého množství kopií může hlavní město Praha požadovat od člena zastupitelstva hlavního města Prahy náhradu ve výši nepřesahující materiálové náklady na jejich zhotovení; poskytnutí kopií je v takovém případě podmíněno zaplacením požadované náhrady.

³⁹⁾ § 74 až 78 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích).“.

Dosavadní odstavce 4 a 5 se označují jako odstavce 8 a 9.

23. Za § 51 se vkládá nový § 51a, který zní:

„§ 51a

Zastupitelstvo hlavního města Prahy vydá etický kodex člena zastupitelstva hlavního města Prahy.“.

24. V § 55 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Měsíční odměna v dosavadní výši náleží i členům dosavadní rady hlavního města Prahy, kteří vykonávají pravomoci podle § 69a.“.

25. V § 59 odst. 2 písm. e) se za slovo „částmi“ vkládají slova „rozpočtový výhled hlavního města Prahy“,.

26. V § 59 odst. 3 se slova „majetkoprávních úkonech“ nahrazují slovy „právních jednáních“.

27. V § 59 odst. 3 písm. c) se slovo „půjčky“ nahrazuje slovem „zápůjčky“ a slovo „sdružení“ se nahrazuje slovem „společnosti“²⁸⁾.

28. V § 59 odst. 3 písm. e) se za slovo „dotace“ vkládají slova „nebo návratné finanční výpomoci“.
29. V § 59 odst. 3 písm. f) se slovo „půjček“ nahrazuje slovem „zápůjček“.
30. V § 59 odst. 3 písmeno g) zní:
„g) o pronájmu a výpůjčce nemovitých věcí na celkovou dobu delší 4 let, s výjimkou pronájmu bytů fyzickým osobám za účelem bydlení, hrobových míst a pronájmu a výpůjčky nemovité věci právnické osobě zřízené hlavním městem Prahou,“.
31. V § 59 odst. 3 písm. m) se za slova „o vzdání se práva a“ vkládají slova „uznání dluhu nebo“ a slovo „pohledávky“ se nahrazuje slovem „dluhu“.
32. V § 59 se na konci odstavce 3 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno q), které zní:
„q) o nabytí a zpeněžení nemovitých věcí v dražbě, pokud tuto pravomoc nesvěří zcela nebo zčásti radě hlavního města Prahy.“.
33. V § 59 odst. 4 se slova „mimo pravomoci vyhrazené radě hlavního města Prahy dle § 68 odst. 2“ zrušují.
34. V § 62 se slova „zvláštní právní předpis“ nahrazují slovem „zákon“.
35. § 65 zní:

„§ 65

(1) O průběhu zasedání zastupitelstva hlavního města Prahy se pořizuje zápis, který musí obsahovat počet přítomných členů zastupitelstva hlavního města Prahy, schválený pořad jednání zastupitelstva hlavního města Prahy, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení; přílohou zápisu je informace § 60 odst.3. V zápise se dále uvede, jak jednotliví členové zastupitelstva hlavního města Prahy hlasovali o navržených usneseních, ledaže zastupitelstvo hlavního města Prahy rozhodlo o tajném hlasování v případě volby, jmenování nebo odvolání, nebo v případě rozhodování o zániku mandátu člena zastupitelstva hlavního města Prahy podle zákona upravujícího volby do zastupitelstev obcí. Zápis podepisuje primátor hlavního města Prahy nebo náměstek primátora hlavního města Prahy a určení ověřovatelé.

(2) Zápis, který je nutno pořídit do 7 dnů po skončení zasedání, musí být uložen na Magistrátu hlavního města Prahy k nahlédnutí. O námitkách člena zastupitelstva hlavního města Prahy proti zápisu rozhodne nejbližší zasedání zastupitelstva hlavního města Prahy.

(3) Magistrát hlavního města Prahy zveřejní zápis ze zasedání zastupitelstva hlavního města Prahy způsobem umožňujícím dálkový přístup do 10 dnů ode dne skončení zasedání; obsahuje-li zápis informace, které jsou podle tohoto zákona nebo zvláštního právního předpisu³⁸⁾ vyloučeny ze zpřístupnění, zveřejní se zápis po vyloučení těchto informací. Zápis musí být zveřejněn nejméně po dobu 5 let.“.

36. Za § 66 se vkládá nový § 66a, který včetně poznámek pod čarou č. 40 až 43 zní:

„§ 66a

(1) Každý, kdo pořizuje zvukový nebo obrazový záznam jednání zastupitelstva hlavního města Prahy (dále jen „záznam“), je povinen na začátku jednání zastupitelstva hlavního města Prahy nebo před začátkem pořizování záznamu informovat přítomné osoby o tom, v jakém rozsahu a pro jaký účel bude záznam pořizován, kdo, jakým způsobem a po jak dlouhou dobu bude záznam užívat a komu může být záznam zpřístupněn. Pořizuje-li záznam osoba odlišná od hlavního města Prahy, umožní zastupitelstvo hlavního města Prahy této osobě splnění povinnosti podle věty první; podrobnosti stanoví jednací řád zastupitelstva hlavního města Prahy. Údaje podle věty první se uvedou v zápise z jednání zastupitelstva hlavního města Prahy.

(2) Povinnost stanovená v odstavci 1 neplatí, pokud záznam pořizuje fyzická osoba výlučně pro osobní potřebu.

(3) Zveřejnění záznamu není porušením zákonem stanovené ochrany zaznamenaných osob nebo údajů. Citlivé údaje mohou být v záznamu zveřejněny jen s výslovným souhlasem subjektu těchto údajů, uděleným podle zvláštního právního předpisu⁴⁰⁾. Se zveřejněním záznamu musejí být zveřejněny údaje podle odstavce 1 věty první; to neplatí, pokud je záznam zveřejněn při televizním nebo rozhlasovém vysílání provozovaném podle zvláštního právního předpisu⁴¹⁾.

(4) Splněním povinností podle odstavce 1 věty první a odstavce 3 věty třetí je splněna povinnost informovat subjekt osobních údajů o zpracovávání osobních údajů podle zvláštního právního předpisu⁴²⁾.

(5) Pořizování a zveřejnění záznamu nepodléhá oznamovací povinnosti Úřadu pro ochranu osobních údajů podle zvláštního právního předpisu⁴³⁾.

⁴⁰⁾ § 4 písm. b) a § 9 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 177/2001 Sb., zákona č. 439/2004 Sb. a zákona č. 170/2007 Sb.

⁴¹⁾ Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁴²⁾ § 11 odst. 1 a 2 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 177/2001 Sb. a zákona č. 439/2004 Sb.

⁴³⁾ § 16 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 439/2004 Sb. a zákona č. 227/2009 Sb.“.

37. V § 68 odst. 2 úvodní části ustanovení se slova „je vyhrazeno“ nahrazují slovem „přísluší“.

38. V § 68 odst. 2 se písmeno l) zrušuje.

Dosavadní písmena m) až v) se označují jako písmena l) až u).

39. V § 68 odst. 2 písm. m) se slovo „půjčky“ nahrazuje slovem „zápůjčky“ a slovo „sdružení“ se nahrazuje slovem „společnosti“²⁸⁾.
40. V § 68 odst. 2 písm. q) se slovo „pohledávky“ nahrazuje slovem „dluhu“.
41. V § 68 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno v), které zní:
„v) rozhodovat o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce, nejde-li o pravomoc vyhrazenou zastupitelstvu hlavního města Prahy podle § 59 odst. 3 písm. g); tuto pravomoc může zcela nebo zčásti svěžit příspěvkové organizaci hlavního města Prahy.“.
42. V § 68 se na konci odstavce 3 doplňuje věta „Rozhodování v záležitostech podle věty první může rada hlavního města Prahy svěžit primátorovi hlavního města Prahy nebo Magistrátu hlavního města Prahy.“.
43. V § 70 se na konci textu odstavce 2 doplňují slova „, nestanoví-li zákon jinak“.
44. V § 70 odst. 3 se za větu druhou vkládá věta „V zápise se dále uvede, jak jednotliví členové rady hlavního města Prahy hlasovali o navržených usneseních, ledaže rada hlavního města Prahy rozhodla o tajném hlasování v případě volby, jmenování nebo odvolání.“.
45. V § 70 odst. 3 se za větu čtvrtou vkládá věta „Část zápisu, která se týká nabytí majetku v dražbě, včetně usnesení, jímž rada hlavního města Prahy rozhodla o nabytí majetku v dražbě, je možné zpřístupnit podle tohoto zákona nebo podle zvláštního právního předpisu⁴⁴⁾ až po nabytí majetku v dražbě nebo po jiném způsobu ukončení dražby.“.

Poznámka pod čarou č. 44 zní:

⁴⁴⁾ Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.“

46. V § 70 se za odstavec 3 vkládá nový odstavec 4, který zní:

„(4) Magistrát hlavního města Prahy zveřejní usnesení přijatá na schůzi rady hlavního města Prahy, včetně údaje o tom, jak jednotliví členové rady hlavního města Prahy hlasovali o navržených usneseních, a údaje o výsledku hlasování podle odstavce 3, způsobem umožňujícím dálkový přístup do 10 dnů ode dne skončení schůze rady hlavního města Prahy; usnesení, jímž rada hlavního města Prahy rozhodla o nabytí majetku v dražbě, se zveřejní do 10 dnů ode dne nabytí majetku v dražbě nebo jiného způsobu ukončení dražby. Obsahuje-li usnesení informace, které jsou podle tohoto zákona nebo zvláštního právního předpisu³⁸⁾ vyloučeny ze zpřístupnění, zveřejní se usnesení po vyloučení těchto informací. Usnesení musí být zveřejněna nejméně po dobu 5 let.“.

Dosavadní odstavec 4 se označuje jako odstavec 5.

47. V § 72 odst. 2 se slova „Úkony, které“ nahrazují slovy „Právní jednání, která“ a slova „tyto právní úkony neplatné od samého počátku“ se nahrazují slovy „tato právní jednání neplatná“.

48. V § 72 odst. 3 písm. h) se slova „nebo pokud tak stanoví zákon“ zrušují.

49. V § 72 se na konci odstavce 3 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno i), které zní:

„i) plní další úkoly stanovené tímto nebo zvláštním zákonem.“.

50. V § 78 odstavec 2 včetně poznámky pod čarou č. 20 zní:

„(2) Pokud v územním obvodu hlavního města Prahy žije podle posledního sčítání lidu alespoň 5 % občanů hlavního města Prahy hlásících se k národnosti jiné než české, zřizuje zastupitelstvo hlavního města Prahy výbor pro národnostní menšiny, pokud o to písemně požádá spolek zastupující zájmy národnostní menšiny²⁰⁾. Nejméně polovinu členů výboru musí tvořit příslušníci národnostních menšin, ledaže tuto podmínku nelze splnit pro nedostatek kandidátů z řad národnostních menšin.

²⁰⁾ § 5 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů.
§ 214 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.“.

51. V § 89 odst. 2 se slova „majetkoprávních úkonech“ nahrazují slovy „právních jednáních“.

52. V § 89 odst. 2 písm. a) se slovo „půjčky“ nahrazuje slovem „zápůjčky“ a slovo „sdružení“ se nahrazuje slovem „společnosti²⁸⁾“.

53. V § 89 odst. 2 se za písmeno d) vkládají nová písmena e) a f), která znějí:

„e) o nabytí a zpeněžení nemovitých věcí, včetně bytů a nebytových prostor, v dražbě, pokud tuto pravomoc nesvěří zcela nebo zčásti radě městské části,

f) o pronájmu a výpůjčce nemovitých věcí na celkovou dobu delší než 4 let, s výjimkou pronájmu bytů fyzickým osobám za účelem bydlení, hrobových míst a pronájmu nebo výpůjčky nemovité věci právnické osobě zřízené městskou částí,“.

Dosavadní písmena e) až k) se označují jako písmena g) až m).

54. V § 89 odst. 2 písm. i) se za slova „o vzdání se práva,“ vkládají slova „uznání dluhu,“ a slova „prominutí pohledávky“ se nahrazují slovy „prominutí dluhu“.

55. V § 89 se doplňuje odstavec 5, který zní:

„(5) O přijetí dotace nebo návratné finanční výpomoci je zastupitelstvu městské části vyhrazeno rozhodovat, pokud je to městské části zákonem nebo Statutem svěřeno, jen jde-li o městskou část, v níž se rada městské části nevolí.“.

56. V § 90 se slova „zvláštní právní předpis“ nahrazují slovem „zákon“.
57. V § 94 odst. 2 úvodní části ustanovení se slova „je vyhrazeno“ nahrazují slovem „přísluší“.
58. V § 94 se na konci odstavce 3 doplňuje věta „Rozhodování v záležitostech podle věty první může rada městské části svěřit starostovi nebo úřadu městské části.“.
59. V § 95 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Zastupitelstvo městské části si v takovém případě může vyhradit i další pravomoci rady městské části, které vykonává starosta.“.
60. V § 118 se odstavec 4 zrušuje.
61. V § 119 se odstavec 1 zrušuje a zároveň se zrušuje označení odstavce 2.
62. Za § 119b se vkládá nový § 119c, který včetně poznámek pod čarou č. 45 až 47 zní:

„§ 119c

(1) Úkony podle občanského zákoníku⁴⁵⁾ spočívající v doporučení k uzavření smlouvy o nájmu bytu zvláštního určení, který byl zřízen ze státních prostředků nebo přispěl-li stát na jeho zřízení, a v předchozím souhlasu s výpovědí z nájmu tohoto bytu činí Magistrát nebo úřad městské části v přenesené působnosti.

(2) Jestliže za podmínek stanovených občanským zákoníkem⁴⁶⁾ primátor hlavního města Prahy, starosta městské části nebo ten, kdo je podle tohoto zákona oprávněn primátora hlavního města Prahy nebo starostu městské části zastupovat, zaznamenává zůstavitelovu poslední vůli, činí s tím související občanským zákoníkem předepsané úkony a zařizuje úschovu takto pořízené závěti u notáře, činí tak v přenesené působnosti.

(3) Výkon funkce veřejného opatrovníka podle občanského zákoníku⁴⁷⁾ hlavním městem Prahou nebo městskou částí je výkonem přenesené působnosti.

⁴⁵⁾ § 3075 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁴⁶⁾ § 1543 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁴⁷⁾ § 471 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.“.

63. V příloze se v bodu 18 slovo „Hájek“ nahrazuje slovy „Hájek u Uhříněvsi“.
64. V příloze se v bodu 66 slovo „Nedvězí“ nahrazuje slovy „Nedvězí u Říčan“.
65. V příloze se v bodu 98 slovo „Újezd“ nahrazuje slovy „Újezd u Průhonic“.

Čl. VI

Přechodná ustanovení

1. Pokud byl záměr podle § 36 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zveřejněn přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, posuzuje se splnění podmínek pro zveřejnění záměru, jakož i následky jeho nezveřejnění a další otázky související se záměrem podle dosavadních právních předpisů.
2. Ustanovení § 36b zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije na dodatky smluv sjednaných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud tyto dodatky byly sjednány ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona a smlouvy sjednané přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se v důsledku uzavření těchto dodatků staly smlouvami podle § 36b zákona č. 131/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona; spolu s dodatkem se zveřejní smlouva i veškeré dosud sjednané dodatky. Zveřejnění smlouvy i veškerých dosud uzavřených dodatků je podmínkou nabytí účinnosti dodatku sjednaného ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
3. Jestliže o právním úkonu rozhodl do dne nabytí účinnosti tohoto zákona orgán, který byl podle právní úpravy účinné přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona k takovému rozhodnutí oprávněn, posuzuje se splnění podmínek pro uskutečnění právního úkonu podle dosavadních právních předpisů.
4. Povinnost zastupitelstva hlavního města Prahy a městské části a rady hlavního města Prahy a městské části uvádět v zápise, jak jednotliví členové těchto orgánů hlasovali o navržených usneseních, a povinnost zveřejnit zápis ze zasedání zastupitelstva hlavního města Prahy a městské části nebo usnesení ze schůze rady hlavního města Prahy a městské části způsobem umožňujícím dálkový přístup se vztahuje na zápisy ze zasedání zastupitelstva hlavního města Prahy a městské části a zápisy ze schůzí rady hlavního města Prahy a městské části konaných po dni nabytí účinnosti tohoto zákona.
5. Údaje a dokumenty dosud vedené u Magistrátu hlavního města Prahy v registru zájmových sdružení právnických osob, které se týkají dobrovolných svazků obcí, se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona stávají součástí příslušného rejstříku právnických osob; Magistrát hlavního města Prahy tyto údaje a dokumenty bez zbytečného odkladu po dni nabytí účinnosti tohoto zákona zašle tomu, kdo příslušný rejstřík právnických osob vede.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci

Čl. VII

Zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění zákona č. 120/2001 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 234/2002 Sb., zákona č. 539/2004 Sb., zákona č. 160/2006 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 41/2011 Sb. a zákona č. 369/2012 Sb., se mění takto:

1. V § 16 odst. 1, § 17 odst. 1, § 23 a 24 se slova „může požadovat“ nahrazují slovem „požaduje“.
2. V § 16 na konci textu odstavce 1, v § 17 na konci textu odstavce 1 a na konci textu § 23 a 24 se doplňují slova „, nejsou-li dány důvody hodné zvláštního zřetele k neuplatnění takového požadavku“.
3. V § 16 odst. 2 se slova „může stát požadovat“ nahrazují slovy „požaduje stát“.
4. V § 16 se na konci textu odstavce 2 doplňují slova „, nejsou-li dány důvody hodné zvláštního zřetele k neuplatnění takového požadavku“.
5. V § 17 odst. 2 se slova „může požadovat“ nahrazují slovy „požaduje“.
6. V § 17 se na konci textu odstavce 2 doplňují slova „, nejsou-li dány důvody hodné zvláštního zřetele k neuplatnění takového požadavku“.
7. V § 17 odst. 3 se slova „nebo územní celky v přenesené působnosti“ zrušují.
8. V § 17 se na konci odstavce 3 doplňuje věta „Uhradily-li územní samosprávné celky v přenesené působnosti regresní úhradu státu, požadují regresní úhradu od těch, kdo se podíleli na vydání nezákonného rozhodnutí nebo na nesprávném úředním postupu, nejsou-li dány důvody hodné zvláštního zřetele k neuplatnění takového požadavku.“.

Čl. VIII

Přechodné ustanovení

Došlo-li k vydání rozhodnutí nebo nesprávnému úřednímu postupu, kterým byla způsobena škoda nebo nemajetková újma, přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, postupuje se při uplatnění požadavku na regresní úhradu za náhradu takové škody nebo za poskytnuté zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu podle zákona č. 82/1998 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o státním zastupitelství

Čl. IX

V § 42 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění zákona č. 261/1994 Sb., se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavec 2, který zní:

„(2) Nejvyšší státní zastupitelství může podat návrh na zahájení občanského soudního řízení o určení neplatnosti smlouvy uzavřené podle předpisů soukromého práva územním samosprávným celkem, jejíž smluvní stranou není jiný územní samosprávný celek a jíž bylo nakládáno s nemovitou věcí územního samosprávného celku nebo jejíž celkové plnění je vyšší než

- a) 200 000 Kč, jde-li o smlouvu uzavřenou krajem, nebo
- b) 50 000 Kč v ostatních případech,

má-li za to, že uzavřená smlouva je neplatná a jde-li o neplatnost, k níž soud přihlédne i bez návrhu. Působnost uvedená ve větě první se nevztahuje na smlouvy uzavírané podle pracovněprávních předpisů, na smlouvy o pronájmu bytů fyzickým osobám za účelem bydlení a na smlouvy o pronájmu hrobových míst.“

Čl. X

Přechodné ustanovení

Ustanovení § 42 odst. 2 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije na smlouvy uzavřené ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona a na smlouvy uzavřené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud se v důsledku dodatku smlouvy uzavřeného ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona staly smlouvami podle § 42 odst. 2 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona o nemocenském pojištění

Čl. XI

V § 10 odst. 1 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb. a zákona č. 401/2012 Sb., písmeno h) zní:

„h) bodě 8 dnem, od něhož náleží odměna za výkon funkce vyplácená členům zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolnění nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva, a zaniká dnem skončení této funkce nebo zánikem mandátu člena zastupitelstva; plní-li dosavadní starosta, místostarosta, primátor, náměstek primátora nebo člen rady územního samosprávného celku nebo městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města nebo hlavního města Prahy úkoly po uplynutí volebního

období až do dne konání ustavujícího zasedání nově zvoleného zastupitelstva nebo vykonávali dosavadní starosta, místostarosta, primátor, náměstek primátora nebo člen rady územního samosprávného celku nebo městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města nebo hlavního města Prahy svěřené pravomoci do zvolení nového starosty, místostarosty, primátora, náměstka primátora nebo rady územního samosprávného celku nebo městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města nebo hlavního města Prahy, a je mu vyplácena odměna uvedená ve větě první, trvá mu účast na pojištění ještě po dobu, po kterou mu náleží tato odměna; to platí obdobně pro hejtmana, náměstka hejtmana, primátora hlavního města Prahy a náměstka primátora hlavního města Prahy,“.

ČÁST SEDMÁ

ÚČINNOST

Čl. XII

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2014.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

OBECNÁ ČÁST

A. Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace - malá RIA

I. Důvody předložení

I.1 Usnesení vlády týkající se boje s korupcí

Usnesením vlády České republiky ze dne 5. ledna 2011, č. 1, byla schválena *Strategie vlády v boji proti korupci na období let 2011 a 2012* (dále též jen jako „*Strategie*“)¹. *Strategie* identifikovala celou řadu problémů souvisejících s nakládáním s veřejnými prostředky zejména z hlediska potenciálního korupčního jednání a z hlediska zneužívání těchto prostředků, a k jejich odstranění uložila provedení legislativních i nelegislativních opatření, jež by měla zjištěná rizika vyloučit nebo alespoň minimalizovat.

Významnou součástí úkolů předpokládaných ve vládní *Strategii* jsou změny zákonů o územních samosprávných celcích², směřující k posílení transparentnosti a veřejné kontroly nakládání s majetkem samospráv a k odstranění existujících legislativních nedostatků či nejasností. *Strategie* uložila provedení následujících změn zákonů o územních samosprávných celcích, případně souvisejících předpisů, s termínem předložení vládě do konce roku 2011³ (podrobnější popis předpokládaných změn je uveden v další části důvodové zprávy):

1. Zavedení přísnějších pravidel pro nakládání s majetkem obcí a krajů a pro posílení odpovědnosti za způsobenou škodu (úkol č. 1.1)
2. Zavedení větší transparentnosti hlasování v orgánech územní samosprávy ve věcech nakládání s majetkem územní samosprávy, nebo o zakázkách, dotacích a grantech (úkol č. 1.2)
3. Změna přístupu členů zastupitelstev územních samosprávných celků k informacím (úkol č. 1.4)
4. Úprava kompetencí mezi zastupitelstvem a radou zamezující obcházení zákona (úkol č. 1.5)
5. Zvýšení transparentnosti nakládání s veřejným majetkem (úkol č. 2.3)
6. Zpracování etických kodexů na úrovni všech volených zástupců (úkol č. 5.7)

Protože v průběhu mezirezortního připomínkového řízení uplatnila připomínková místa velké množství zásadních připomínek (a mnohé z uplatněných zásadních požadavků si vzájemně odporovaly), spočívalo vypořádání v tom, že byly některé nově navržené instituty původně předkládány ve variantním řešení, aby konečný výběr jedné z variant provedla vláda svým rozhodnutím. „Nulové varianty“, tj. nezavedení příslušného opatření, byly navrhovány

¹ Vládní zadání bylo doplněno usnesením vlády ze dne 19. ledna 2011, č. 65, usnesením ze dne 18. května 2011, č. 370, usnesením ze dne 16. listopadu 2011, č. 837 a usnesením ze dne 16. května 2012, č. 346.

² Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

³ Termín byl na základě žádosti zpracovatele (Ministerstva vnitra) prodloužen vládou do konce února roku 2012.

jen tam, kde Strategie vlády v boji proti korupci neukládá dané opatření zavést buď vůbec, nebo ukládá pouze dosažení určitého výsledku, aniž by předem stanovila konkrétní opatření vedoucí k jeho dosažení (v takovém případě byla nulová varianta navrhována, jen pokud lze efektu požadovaného Strategií docílit přijetím jiných opatření). V průběhu opakovaného projednávání materiálu v Legislativní radě vlády však byl materiál upraven v souladu s požadavky Legislativní rady vlády mj. odstraněním variantních řešení, takže po projednání v Legislativní radě vlády byl materiál předložen vládě bez variant.

I.2 Ostatní usnesení vlády ukládající úkoly ve vztahu k měněným zákonům

Změny zákonů o územních samosprávných celcích jsou předpokládány též některými dalšími vládními úkoly. Tyto vládní úkoly, ačkoli přímo nesouvisují s úpravou nakládání s majetkem, byly rovněž zahrnuty do předkládaného legislativního návrhu tak, aby dotčené zákony bylo možné změnit jedním změnovým zákonem.

- 1) Usnesením vlády ze dne 29. června 2009, č. 845, vyhověla vláda požadavku Rady pro národnostní menšiny a uložila provedení změn právní úpravy ustavování výborů pro národnostní menšiny a označování ulic a dalších veřejných prostranství v jazyce národnostní menšiny.
- 2) Usneseními vlády ze dne 16. listopadu 2009, č. 1397, a ze dne 20. dubna 2009, č. 450, bylo vládou uloženo provedení legislativních změn, které odstraní neodůvodněné odchylky postupů podle zákonů o územních samosprávných celcích oproti správnímu řádu.
- 3) Usnesením vlády ze dne 5. ledna 2011, č. 6, bylo uloženo provedení změn právní úpravy uzavírání veřejnoprávních smluv, jimiž obce převádějí výkon svěřené přenesené působnosti.

I.3 Technické změny zákonů o územních samosprávných celcích

Předložený návrh zahrnuje i další „technické změny“ zákonů o územních samosprávných celcích, jejichž nezbytnost ukázala aplikační praxe. Takto by měly být řešeny buď problémy, které platné zákony o územních samosprávných celcích neupravují vůbec (např. rozhodování o účasti obce v dražbě), nebo problémy, které za současného právního stavu nelze uspokojivě vyřešit interpretací zákona (např. určování náhrady dovolené člena zastupitelstva nebo oddávání v době tzv. volebního mezidobí v hlavním městě Praze). Vždy se přitom jedná o situace, u nichž výslovné právní řešení odstraňuje závažné problémy, s nimiž se praxe potýká.

Součástí novely je rovněž přizpůsobení zákonů o územních samosprávných celcích novému občanskému zákoníku (s ohledem na navrhované nabytí účinnosti této novely od 1. ledna 2014).

II. Název

Zákon, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

III. Identifikace problému, cílů, kterých má být dosaženo, rizik spojených s nečinností

III.1 Obecně k hodnocení platného právního stavu

Strategie vlády v boji proti korupci stanoví ke svému naplnění úkoly, které mají vést k eliminaci nebo ke snížení korupčního prostředí na úrovni samospráv. V jednotlivých zákonech proto byly analyzovány ty jejich části, které v praxi mohou založit nebo způsobit potenciální rozvoj korupčního prostředí u územních samosprávných celků. Cílem zvažovaných změn je dosažení maximální transparentnosti jednání a úkonů orgánů obce, kraje a hl. m. Prahy, která posílí možnosti veřejné kontroly a přímé odpovědnosti volených funkcionářů územní samosprávy. Jednotlivá opatření je přitom třeba volit tak, aby nejen odpovídala cílům stanoveným Strategií, ale aby současně umožňovala efektivní a hospodárné fungování územních samospráv. Regulace je přitom omezena jen na nezbytně nutné případy, aby nedocházelo k nárůstu administrativní či ekonomické zátěže.

Vedle opatření represivního charakteru je třeba vytvářet takové právní prostředí, které podstatně sníží možnosti korupčního jednání, tedy – zjednodušeně řečeno – je nutné zajistit i „*protikorupční prevenci*“. Na základě všech navrhovaných změn a doplňků dotčených zákonů by přitom mělo dojít ke zvýšení veřejné kontroly a tudíž i k prohloubení účasti veřejnosti na správě věcí veřejných, tedy k posílení jednoho z klíčových preventivních nástrojů. Bez posílení transparentnosti rozhodovacích procesů by dílčí zájmy osob nebo skupin, které se účastní rozhodovacích procesů na úrovni místní a regionální samosprávy, mohly v nežádoucí míře ovlivňovat výsledek rozhodování. To by ve svém důsledku mohlo vést až k narušení důvěry občanů k činnosti územní samosprávy a k poklesu důvěry v její představitele. Uvedená rizika může ovšem i nová právní úprava (jako jakákoli jiná myslitelná právní úprava) pouze snížit, nikoliv zcela odstranit.

Protože si je předkladatel vědom potřebnosti navrhovaných legislativních změn, dává předložením tohoto materiálu najevo, že změna právní úpravy je pro naplnění *Strategie* nezbytná. Hodnocení dopadů regulace se proto soustředí na rozsah i obsah navrhovaných změn. **Předmětem hodnocení** jsou především opatření směřující k úpravě povinností v oblasti nakládání s majetkem. Hodnoceno bylo dále opatření týkající se náhrady nevyčerpané dovolené a ustanovení rozšiřující možnost označování obce, ulic a dalších veřejných prostranství v jazyce národnostní menšiny. Hodnoceno není provedení ostatních legislativních změn, které mají povahu převážně technickou, dále změn, u nichž vláda schválila i konkrétní způsob jejich provedení (např. omezení doby trvání veřejnoprávních smluv) a u nichž by proto poměrování variant bylo možné považovat za ryze akademické. Součástí hodnocení není ani terminologicko-obsahové přizpůsobení právní úpravy novému občanskému zákoníku.

Navrhovaný zákon, kterým se mění obecní zřízení, krajské zřízení a zákon o hlavním městě Praze a další související zákony, se nedotýká vztahu rovnosti mužů a žen. Předkládaný návrh zákona nevyvolá žádné dopady v oblasti životního prostředí ani v sociální oblasti. Ve vztahu k podnikatelskému prostředí lze očekávat pozitivní přínos v podobě větší transparentnosti dispozic s majetkem samosprávy a tím i rovnější podmínky při získávání obecního majetku. Návrh, ačkoli předpokládá určitou úpravu v oblasti ustavování výborů pro národnostní menšiny, nepřinese v této oblasti zhoršení jejich postavení; naopak rozšiřuje možnosti uvádění názvů obcí, ulic a veřejných prostranství v jazyce národnostní menšiny

a zvyšuje participaci zájmových sdružení příslušníků národnostních menšin na aktivitách obcí a krajů v této oblasti (posílením vlivu na ustavování výborů pro národnostní menšiny).

III.2 Podrobné hodnocení platného právního stavu ve vazbě na právní úpravu nakládání s majetkem územních samosprávných celků

Územní samosprávné celky jsou veřejnoprávními korporacemi, které mají vlastní majetek, vystupují v právních vztazích svým jménem a nesou odpovědnost z těchto právních vztahů plynoucí (srov. k tomu čl. 101 odst. 3 Ústavy a § 2 odst. 1 obecního zřízení). Základem nyní platné právní úpravy nakládání s majetkem územních samosprávných celků jsou ustanovení § 38 až § 44, § 84 a § 85 a § 102 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 17 až § 23, § 35 a § 36 a § 59 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a § 34 až § 43, § 59, § 68, § 89 a § 94 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů. Nakládání s majetkem územních samosprávných celků, zejména pokud jde o hospodaření s veřejnými prostředky, je rovněž předmětem úpravy zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon upravuje i pravidla pro hospodaření příspěvkových organizací a organizačních složek zřízených územními samosprávnými celky. Všechny uvedené zákony svěřují nakládání s majetkem územního samosprávného celku, tedy realizaci majetkoprávních úkonů s tímto majetkem, do samostatné působnosti územního samosprávného celku.

Kontrola (přezkoumání) hospodaření s majetkem územních samosprávných celků je upravena zákonem č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů. Hospodaření obcí přezkoumává příslušný krajský úřad nebo obcí zvolený auditor či auditorská společnost. Hospodaření krajů přezkoumává Ministerstvo financí a hospodaření hlavního města Prahy Ministerstvo financí nebo městem pověřený auditor či auditorská společnost. Některé dílčí aspekty nakládání s majetkem jsou rovněž předmětem dozoru a kontroly ze strany Ministerstva vnitra v rámci „obecného“ dohledu nad územními samosprávnými celky podle obecního a krajského zřízení a podle zákona o hlavním městě Praze (zveřejnění záměru a splnění procedurálních podmínek pro přijetí rozhodnutí o majetkoprávním úkonu příslušným obecním orgánem).

Při hodnocení současného právního stavu čerpal zpracovatel novely (Ministerstvo vnitra) z bohatých zkušeností z výkonu dozoru nad samostatnou působností územních samosprávných celků a od 1. července 2006 též z výkonu kontroly nad touto působností. S mnoha aplikačními problémy současné právní úpravy se Ministerstvo vnitra setkalo též v souvislosti s metodickou pomocí poskytovanou zejména obcím, v rámci níž jsou zaujímana výkladová stanoviska k jednotlivým ustanovením zákonů o územních samosprávných celcích a zpracovávány četné metodické materiály (např. metodická pomůcka k nakládání s obecním majetkem, dostupná na <http://www.mvcr.cz/odk2/soubor/metodicke-materialy-md-nakladni-majetkem-web-pdf.aspx>). Ministerstvo vnitra vycházelo rovněž z judikatury soudů vztahující se k nakládání s obecním majetkem (a to jak z judikatury publikované v oficiálních sbírkách nebo v časopisech, tak z judikatury dostupné např. na <http://www.nsoud.cz> či získané v rámci vlastní činnosti ministerstva). Tato zde uvedená východiska sloužila – vedle obsahu vládního zadání uvedeného ve *Strategii* – nejen jako nástroj k identifikaci hlavních interpretačních i aplikačních problémů nyní platné právní úpravy nakládání s majetkem územních samosprávných celků, ale též jako inspirační vodítka pro všechny navrhované změny.

Současná právní úprava nakládání s majetkem územních samosprávných celků (pro zjednodušení se dále píše převážně jen o obecním majetku, nicméně většina uváděných skutečností platí přiměřeně i pro majetek ve vlastnictví krajů či hlavního města Prahy) se koncentruje na tři vzájemně se prolínající oblasti – na ochranu obecního majetku, na určení procedurálních postupů pro nakládání s obecním majetkem a na transparentnost nakládání s tímto majetkem.

1) Ochrana majetku obce je zajišťována především obecně uloženými povinnostmi k řádnému hospodaření s majetkem obce plynoucími z § 38 obecního zřízení. Ustanovení § 38 odst. 1 a 2 obecního zřízení ukládá obci povinnost hospodárného a účelného využívání majetku v souladu se zájmy obce a úkoly vyplývajícími ze zákona; obec je dále povinna pečovat o svůj majetek, o jeho zachování i další rozvoj. Obec musí svůj majetek chránit před neoprávněnými zásahy, zničením, poškozením odcizením nebo zneužitím a je povinna trvale sledovat, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky (§ 38 odst. 7 obecního zřízení). Obec nesmí s výjimkou zákonem stanovených důvodů (§ 38 odst. 3 a 4 obecního zřízení) přebírat ručení za závazky fyzických nebo právnických osob, a to pod sankcí neplatnosti takového právního úkonu. Obdobné povinnosti, pokud jde o kraje a o hlavní město Prahu, jsou uvedeny v ustanoveních § 17 krajského zřízení a § 34 a § 35 zákona o hlavním městě Praze. Důležitým, byť vzhledem ke své nepřiliš zdařilé formulaci v praxi obtížně aplikovatelným ustanovením, je § 39 odst. 2 obecního zřízení, které ukládá povinnost sjednávat při úplatném převodu majetku cenu *zpravidla* ve výši, která je v místě a čase obvyklá, přičemž odchylka od této ceny musí být odůvodněna, resp. odůvodnitelná (v krajském zřízení se jedná o § 18 odst. 2, v zákoně o hlavním městě Praze o § 36 odst. 2).

K ochraně obecního majetku nepochybně přispívá také občanskoprávní (pracovněprávní) a trestněprávní odpovědnost členů orgánů obcí za porušení povinností stanovených pro nakládání s obecním majetkem. Podle nyní platné právní úpravy např. starosta obce odpovídá v režimu občanskoprávní odpovědnosti za škodu, kterou obci způsobil výkonem své funkce (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. února 2005, sp. zn. 25 Cdo 1319/2004, publikovaný v časopise Právní rozhledy č. 15/2005, str. 568 a 569 a ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod č. 16, sv. 2/2006). Trestněprávní odpovědnost starosty obce za porušení povinností stanovených obecním zřízením při nakládání s obecním majetkem může spočívat v odpovědnosti za trestný čin podle § 220 a 221 trestního zákoníku (Porušování povinností při správě cizího majetku); soudní judikatura v této souvislosti zastává stanovisko, že starosta či jiný volený funkcionář samosprávy má postavení úřední osoby (dříve veřejného činitele) ve smyslu § 127 trestního zákoníku nejen při uplatňování vrchnostenské pravomoci, ale též při dispozicích s obecním majetkem (srov. k tomu např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. března 2000, sp. zn. 4 Tz 17/2000 nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. března 2005, sp. zn. 6 Tdo 250/2005 a dále výkladové stanovisko Nejvyššího státního zástupce č. 8/2001, k postavení pracovníků veřejnoprávních institucí jako veřejných činitelů).

Za patrně největší problém týkající se *ochrany majetku* lze považovat dispozice realizované mimo obvyklou hodnotu (cenu) majetku. Z platného znění zákona (§ 38 odst. 1, § 39 odst. 2) sice vyplývá obecná povinnost disponovat s majetkem účelně a hospodárně, její konkretizace je však obsažena jen ve vazbě na úplatný prodej majetku, takže např. pronájem bývá realizován i za nižší než „obvyklé nájemné“ bez jakéhokoli odůvodnění. Obce navíc odchylku od obvyklé ceny ani ne vždy adekvátně odůvodní (podle judikatury je však neodůvodnění významné odchylky od obvyklé ceny důvodem pro konstatování neplatnosti

uzavřené smlouvy – srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. listopadu 2010, sp. zn. 28 Cdo 3950/2010).

Problémem bývá též vymáhání náhrad škody od volených funkcionářů obce i zaměstnanců obce za škodu způsobenou na obecním majetku. Ačkoli neexistuje přesná statistika, z praxe je známo jen velmi málo případů, v nichž obce uplatnily požadavek náhrady škody vůči svému volenému představiteli či zaměstnanci za porušení zákona v souvislosti s realizací majetkových dispozic (viz v této souvislosti mapu jednotlivých měst podle úrovně protikorupčních opatření, zpracovanou společností Oživení, o. s., <http://www.bezkorupce.cz/mapa/> a <http://mapa.bezkorupce.cz/>). Kromě samotné obce není nikdo oprávněn, aby se v její prospěch domáhal náhrady škody. Navíc je jen obtížné v případě rozhodování kolektivních obecních orgánů identifikovat, jak jejich jednotliví členové rozhodovali (hlasovali), což prakticky znemožňuje i „přičtení“ podílu na uzavírání nevýhodných smluv konkrétním voleným funkcionářům, což je jednou z principiálních podmínek pro uplatnění právní odpovědnosti těchto osob.

Jako nedostatek současné právní úpravy je hodnocena i jen velmi omezená možnost domáhat se určení neplatnosti obcí uzavřené smlouvy pro porušení povinností stanovených obecním zřízením. Tuto možnost mají v zásadě pouze osoby, které prokáží tzv. naléhavý právní zájem [srov. § 80 písm. c) o. s. ř.], přičemž v „pouhém“ občanství obce tento naléhavý právní zájem spatřovat nelze (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. března 2010, sp. zn. 28 Cdo 4365/2009 nebo usnesení Ústavního soudu ze dne 14. listopadu 2012, sp. zn. II. ÚS 3545/11, v němž se dosavadní přístup Nejvyššího soudu „potvrdil“). V praxi se tak může vyskytnout situace, kdy obcí uzavřená smlouva je prokazatelně neplatná, není však osoba, která by se této neplatnosti účinně (a *de facto* ve prospěch obce) dovolala. Za dostatečné nelze považovat ani oprávnění státního zástupce podat podle § 42 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, návrh na zahájení občanského soudního řízení o neplatnost smlouvy o převodu vlastnictví, neboť tato možnost je omezena jen na případy, kdy při jejím uzavírání nebyla respektován ustanovení omezující volnost jejich účastníků, což je v podmínkách obcí situace spíše hypotetická.

2) Obecní zřízení upravuje dále procedurální postupy při dispozicích s obecním majetkem (tzn. pro realizaci majetkoprávních úkonů).

2a) V případě dispozice s nemovitým majetkem (rovněž s byty a nebytovými prostory, lhotejno, zda jsou vymezeny jako jednotky podle zvláštního zákona) ukládá zákon na prvním místě povinnost ***zveřejnit záměr obce k provedení této dispozice*** (§ 39 obecního zřízení, § 18 krajského zřízení a § 36 zákona o hlavním městě Praze). Účelem tohoto záměru, který však není soukromoprávním úkonem a nemůže být ztotožňován např. s návrhem na uzavření smlouvy podle občanského zákoníku ani s vyhlášením veřejné obchodní soutěže (resp. veřejné soutěže o nejvhodnější nabídku podle nového občanského zákoníku), je jednak poskytnout informaci zejména občanům obce o připravované dispozici s nemovitým majetkem obce a jednak umožnit všem zájemcům, aby se k záměru vyjádřili a případně podali obci vlastní nabídky. Záměr musí být zveřejněn po dobu 15 dnů na úřední desce územního samosprávného celku (v případě krajského zřízení po dobu 30 dnů). Sankcí neplatnosti je stížen následně učiněný majetkoprávní úkon v případě, že ke zveřejnění záměru nedošlo.

V souvislosti se záměrem se v praxi vyskytují různá pochybení. Záměr není zveřejněn vůbec či po celou 15 denní dobu nebo jej obec sice zveřejní, avšak nemovitosti v něm neoznačí „v souladu se zvláštním zákonem“ (judikatura Nejvyššího soudu v této souvislosti

k tomu, aby záměr byl určitý, požaduje označení nemovitostí v souladu s katastrálním zákonem – srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. října 2004, sp. zn. 28 Cdo 1684/2004). K častým pochybením v praxi dochází i tím, že obec v záměru zveřejní dispozici s částí nemovitosti (pozemku), avšak smlouvou je nakonec disponováno s celou nemovitostí, případně část nemovitosti není jednoznačně identifikována (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. září 2010, sp. zn. 30 Cdo 1250/2009), nebo je obcí zveřejněn záměr pronájmu, avšak uzavřenou smlouvou je nemovitost prodána. Velmi častou chybou je též nezveřejnění záměru v případě podstatné změny již uzavřené smlouvy (např. prodloužení doby trvání nájmu, změna kupní ceny, změna v osobě nájemce apod.; srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. dubna 2009, sp. zn. 28 Cdo 3297/2008). Splnění povinnosti zveřejnit záměr přitom musí být vždy hodnoceno v relaci k uzavřené smlouvě – záměr a smlouva by si měly odpovídat jak co do předmětu plnění, tak co do samotného právního úkonu, který podle záměru měl být učiněn a který byl následně uzavřením smlouvy realizován. Uzavřená smlouva by měla záměru odpovídat, i pokud jde o bližší podmínky zamýšleného úkonu, jestliže o nich bylo v době přijetí záměru rozhodnuto a v záměru informováno, a to opět pod sankcí neplatnosti uzavřené smlouvy (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. ledna 2011, sp. zn. 32 Cdo 721/2010).

Specifický problém představuje zveřejňování záměru způsobem umožňujícím dálkový přístup. Obecní zřízení takovou povinnost výslovně neukládá, záměr se však povinně zveřejňuje na úřední desce obecního úřadu, přičemž její obsah musí být zveřejněn i způsobem umožňujícím dálkový přístup, jak vyplývá z § 26 odst. 1 správního řádu. Až dosud se mělo za to, že nesplnění této povinnosti – na rozdíl od nezveřejnění na „fyzické“ úřední desce – nemá za následek „nezveřejnění“ záměru a tudíž ani nezpůsobuje neplatnost smlouvy (srov. v této souvislosti závěr poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu č. 14/2005, dostupný na internetové stránce Ministerstva vnitra v rubrice „Legislativa“ a podrubrice „Správní řád“ – <http://www.mvcr.cz>). Nejvyšší soud však v aktuální judikatuře vyjádřil názor, podle něhož tam, kde zveřejnění způsobem umožňujícím dálkový přístup ukládá zákon za účelem posílení transparentnosti nakládání s veřejným majetkem, bude mít nesplnění této povinnosti za následek neúčinnost zveřejnění a tudíž i neplatnost smlouvy (srov. rozsudek ze dne 26. září 2012, sp. zn. 30 Cdo 2373/2012).

Praktickým nedostatkem pak bývá i neexistence jednoho „centrálního místa“, na němž by byly záměry jednotně zveřejňovány.

Samostatnou otázkou je doba zveřejnění záměru. Ze zákona především není zřejmé, zda záměr má být zveřejněn po celou dobu až do rozhodování o majetkoprávním úkonu (minimálně však zákonem předvídaných 15 dní), nebo zda může být po uplynutí zákonné doby z úřední desky sejmuto dříve, než příslušný obecní orgán rozhodne o uzavření smlouvy. V praxi bývá považována za nedostatečnou i minimální zákonná doba zveřejnění záměru (15 dní v případě obcí a hlavního města Prahy, 30 dní v případě krajů), která ne vždy umožňuje všem potenciálním zájemcům zajistit splnění všech obcí vyžadovaných podmínek. V této souvislosti je nutné připomenout i (právně nezávazné) *sdělení Komise ES o prvcích státní podpory při prodeji pozemků a staveb orgány veřejné moci*, publikované v Úředním věstníku Evropských společenství dne 19. července 1997, pod č. 97/C 209/03, které se vztahuje k problematice veřejné podpory a které mj. obecně předpokládá, že při zveřejnění „nabídky“ na dobu nejméně dvou měsíců (v rámci nepodmíněného nabídkového řízení) by realizovaná dispozice neměla být v rozporu s unijními podmínkami veřejné podpory.

2b) Z hlediska procedury rozhodování o majetkoprávních úkonech (o právních jednáních) obsahuje obecní zřízení „*dělenou*“ **kompetenci**, když toto **rozhodování** rozděluje mezi zastupitelstvo obce a radu obce (v obcích, kde se rada obce nevolí, vykonává její kompetenci v majetkoprávních otázkách starosta obce).

Obecní zřízení rozlišuje celkem tři případy rozhodování o majetkoprávních úkonech – ***rozhodování o právních úkonech (právních jednáních), které náleží do vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce*** (§ 85 obecního zřízení), ***rozhodování o právních úkonech (právních jednáních), které náleží do vyhrazené pravomoci rady obce*** [§ 102 odst. 2 písm. m) obecního zřízení] a konečně ***rozhodování o ostatních majetkoprávních úkonech (právních jednáních), které náleží do nevyhrazené pravomoci rady obce*** (§ 102 odst. 3 obecního zřízení). Zatímco v prvních dvou případech může o právním úkonu rozhodnout jen příslušný orgán obce (a zásadně toto své rozhodovací oprávnění nemůže delegovat na jiný obecní orgán), v případě třetím, tedy jde-li o nevyhrazenou pravomoc rady obce (někdy se hovoří o „zbytkové“ pravomoci rady obce), si může zastupitelstvo obce toto rozhodování pro sebe vyhradit. Pro úplnost je nutné poznamenat, že rada obce může rozhodování v záležitostech podle § 102 odst. 2 písm. m) obecního zřízení (uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce) svěřit zcela nebo zčásti starostovi nebo obecnímu úřadu (sporné přitom je, zda takové svěření může rada obce učinit i vůči pravomocem uvedeným v § 102 odst. 3 obecního zřízení, tedy vůči tzv. zbytkové pravomoci; praxe tak obvykle postupuje, judikatura nicméně přípustnost tohoto svěření v poslední době značně relativizuje – srov. např. rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. 26 Cdo 3587/2010 a 26 Cdo 3513/2009). Ani rozhodnutí zastupitelstva či rady obce (jejich usnesení), stejně jako záměr podle § 39 obecního zřízení, přitom nejsou majetkoprávními úkony; tato usnesení vlastně představují utvoření vůle obce být vázána (a za určitých podmínek), která však musí být následně projevována jménem obce navenek (tím, že příslušný orgán obce jménem obce tuto vůli realizuje, tj. uskuteční příslušný právní úkon, např. uzavře smlouvu).

Nejčastějšími pochybeními, s nimiž se lze v této fázi nakládání s obecním majetkem setkat, bývají rozhodnutí nepříslušného orgánu o daném majetkoprávním úkonu [např. starosta obce rozhodne o prodeji nemovitého majetku (uzavře kupní smlouvu), čímž zasáhne do vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce podle § 85 písm. a) obecního zřízení, nebo uzavře nájemní smlouvu či dodatek k nájemní smlouvě bez předchozího rozhodnutí rady obce podle § 102 odst. 2 písm. m) obecního zřízení]. V těchto případech je dán důvod neplatnosti právního úkonu podle § 41 odst. 2 obecního zřízení (popsaný nedostatek přitom nelze „zhojit“ dodatečným schválením právního úkonu příslušným orgánem obce). Mezi další pochybení, která nemají vliv na zákonnost usnesení orgánu obce (z hlediska možnosti dozorového orgánu uplatnit v rámci výkonu dozoru nad samostatnou působností příslušná opatření), ale na platnost právního úkonu učiněného na základě tohoto usnesení, bývá „neurčitost“ usnesení, jímž je o majetkoprávním úkonu rozhodnuto, způsobená zejména tím, že není rozhodnuto o podstatných náležitostech právního úkonu nebo předmět plnění či druhá smluvní strana nejsou dostatečně identifikovány. V teorii i judikatuře nebyla jednota o tom, jaké náležitosti má usnesení o dispozici s majetkem vlastně mít – názory oscillovaly zpravidla mezi nutností rozhodnout o celém obsahu smlouvy (např. rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. ledna 2005, č. j. 9 Cm 217/96-177), či pouze o podstatných (obligatorních) náležitostech smlouvy (srov. např. KOUDELKA, Z. a kol. Zákon o obcích – komentář. 2. vyd. Praha: Linde, 2004, str. 268). Ke sjednocení judikatury o této otázce došlo až v roce 2005 – Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 22. prosince 2005, sp. zn. 28 Cdo 1067/2004, dovodil, že postačí rozhodnutí pouze o podstatných náležitostech daného majetkoprávního úkonu. Za nedostatek způsobující neplatnost uzavřené smlouvy lze považovat též schválení smlouvy na

tzv. *neveřejných zasedáních zastupitelstva (pracovních poradách zastupitelů)*, tedy na „shromážděních“ zastupitelů bez řádného zveřejnění informace podle § 93 odst. 1 obecního zřízení a bez splnění podmínky veřejnosti zasedání podle § 93 odst. 3 téhož zákona. Tato jednání totiž nemají povahu jednání obecního orgánu a „rozhodnutí“ na nich přijatá proto nelze považovat za právně relevantní rozhodnutí, na jejichž základě by bylo možné platně uzavřít smlouvu (srov. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 21. září 2011, sp. zn. 30 Cdo 1047/2010 a 7. prosince 2011, sp. zn. 28 Cdo 1203/2011).

Teoretické problémy vyvolává i existence tzv. „vyhrazené“ pravomoci rady obce, která bývá považována koncepčně za protiústavní (z hlediska střetu s obecnou ústavní pravomocí zastupitelstva ve všech samosprávných záležitostech).⁴ Ačkoli Ústavní soud takovou koncepci *a priori* neodmítl (srov. nález ze dne 2. listopadu 2009, sp. zn. II. ÚS 2048/09), lze považovat vyhrazenou pravomoc rady obce ve vztahu k nakládání s majetkem za problematickou. Radě obce je nyní vyhrazeno rozhodovat o uzavření nájemní smlouvy nebo smlouvy o výpůjčce, a to bez jakéhokoli omezení. Rada tedy takto může uzavřít nájemní smlouvu i k významnému majetku obce na dobu více let či desítek let, aniž by zastupitelstvo mohlo toto rozhodnutí přímo ovlivnit. Nadto v obcích, v nichž není volena rada obce a její pravomoci z velké části vykonává starosta, je sporné, zda starosta tyto pravomoci vykonává jako vyhrazené či nikoli. I tyto problémy by měla nyní předložená novela odstranit.

2c) Ve třetí fázi **starosta obce**, který podle § 103 odst. 1 obecního zřízení zastupuje obec navenek, případně jiná k tomu oprávněná osoba, **schválený majetkoprávní úkon jménem obce realizuje**, tj. projeví právně relevantním způsobem utvořenou vůli navenek. Předchozí schválení majetkoprávního úkonu v příslušném orgánu obce (viz výše) je podmínkou, aby starosta obce mohl majetkoprávní úkon vůbec učinit; pokud tak učiní bez předchozího schválení, je tento právní úkon od počátku neplatný – srov. k tomu nyní již výslovné ustanovení § 41 odst. 2 obecního zřízení, který odpovídá konstantní judikatuře jak Ústavního soudu, tak soudu Nejvyššího [srov. nález ze dne 10. července 2001, sp. zn. III. ÚS 721/2000 a nález ze dne 12. dubna 2001, sp. zn. IV. ÚS 576/2000; i když judikatura zaznamenala jistý posun, prezentovaný v nálezu ze dne 11. května 2005, sp. zn. II. ÚS 87/04 a v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 30. června 2010, sp. zn. 33 Cdo 2532/2008, přesto je třeba závěry z předchozích judikátů i nadále považovat za určující, neboť poslední zmíněný nález z těchto závěrů dokonce přímým odkazem vychází a představuje tak pouze „specifické“ řešení konkrétního posuzovaného případu].

3) Obecní zřízení zajišťuje rovněž **transparentnost nakládání s obecním majetkem**, a to zejména následujícími pravidly: zveřejňováním záměru na úřední desce podle § 39 obecního zřízení, účastí veřejnosti na jednání zastupitelstva obce (§ 93 odst. 3 obecního zřízení), s níž souvisí též povinnost zveřejňovat na úřední desce připravovaný program jeho zasedání (§ 93 odst. 1 obecního zřízení). Významnými projevy transparentnosti všech rozhodovacích procesů v územních samosprávných celcích jsou též práva občana obce (a dalších osob), stanovená v § 16 obecního zřízení, a práva člena zastupitelstva obce, stanovená v § 82 obecního zřízení – jedná se zejména o právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce svá stanoviska k projednávaným věcem, dále právo vznášet na orgány obce dotazy a připomínky, právo požadovat projednání určité záležitosti zastupitelstvem či radou obce a konečně právo nahlížet do zápisů a usnesení zastupitelstva obce a do usnesení rady obce (bližší viz § 16 obecního zřízení). Jako důležitý kontrolní nástroj může dále sloužit zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. I v této oblasti se však Ministerstvo vnitra jako dozorový orgán setkává v praxi s porušováním

⁴ Srov. VEDRAL, J. a kol.: Zákon o obcích (obecní zřízení) – komentář, Praha: C.H.Beck, 2008, k § 102.

právní úpravy, zejména nezveřejňováním programu připravovaného zasedání zastupitelstva obce či porušováním některého zákonem zaručeného práva občana obce.

V praxi je problematický i přístup veřejnosti a především členů zastupitelstev k informacím o činnosti samosprávy, a to zejména v případě „opozičních“ zastupitelů. Právní úprava § 82 písm. c) obecního zřízení sice ukládá, aby žádost o informace byla vyřízena bezodkladně, jako mezní však stanoví třicetidenní lhůtu, tedy dvojnásobnou lhůtu oproti „obecnému“ zákonu o svobodném přístupu k informacím. To zejména v případech, v nichž zastupitel žádá o informace vztahující se k bodům, které mají být projednány na připravovaném zasedání zastupitelstva obce, může prakticky znemožnit, aby jednal a rozhodoval se znalostí všech relevantních údajů (tam, kde není vůle ze strany „vedení obce“ zastupitelům takové informace poskytovat).

Specifickým problémem je přístupnost smluv uzavíraných obcí. Občan obce k těmto dokumentům sice přístup má, musí však volit obecný procesní postup podle zákona o svobodném přístupu k informacím [člen zastupitelstva může postupovat i podle již zmíněného § 82 písm. c) obecního zřízení]. Praxe přitom „postrádá“ aktivní zveřejňování smluv uzavřených územními samosprávnými celky jako opatření, které by zásadním způsobem mohlo posílit veřejnou kontrolu nakládání s majetkem samospráv (posílením „tlaku“ na větší transparentnost nakládání s majetkem logicky dojde ke zvýšení možností veřejné kontroly nakládání s obecním majetkem, což sníží i možnosti pro případné zneužívání tohoto majetku ke škodě obce).

Je možné shrnout, že nyní platné právní předpisy sice stanoví základní rámec pro nakládání s obecním majetkem i jeho ochranu (včetně ochrany „proti korupci“), nicméně praxi (i soudy) popisované aplikační problémy vyvolávají nutnost tuto právní úpravu dále precizovat s cílem odstranit výkladové nejasnosti a především právní úpravu zpřísnit a zpřesnit tam, kde je takové opatření nezbytné k odstranění či alespoň k minimalizaci potenciálních korupčních či „pouhých“ nehospodárných postupů. Navrhovaná právní úprava proto stávající právní úpravu nakládání s obecním majetkem **upřesňuje a doplňuje** a současně **přináší některé nové instituty**, které sledují souhrnný a obecný cíl vytknutý *Strategií*, totiž učinit hospodaření s majetkem efektivnějším, hospodárnějším a zároveň i transparentnějším a podrobeným veřejné kontrole.

Na základě popsaných praktických problémů lze identifikovat následující legislativní změny, které by mohly vést k posílení transparentnosti nakládání s majetkem územních samosprávných celků:

1. **Podrobnější úprava nabídkových (výběrových) řízení pro zásadnější dispozice obecním (zejména nemovitým) majetkem.**
2. **Odstranění identifikovaných nedostatků institutu *záměru* disponovat nemovitým majetkem (zejména sankce pro nezveřejnění záměru způsobem umožňujícím dálkový přístup a prodloužení doby zveřejnění záměru).**
3. **Povinná publikace výsledků majetkových rozhodnutí obecních orgánů (zastupitelstva a rady obce), včetně povinného zveřejnění, jak o daném rozhodnutí jednotliví členové zastupitelstva obce hlasovali.**
4. **Převod rozhodování o zásadních dispozicích s obecním majetkem z vyhrazené pravomoci rady obce do nevyhrazené pravomoci rady obce nebo vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce.**
5. **Zveřejňování smluv uzavřených územními samosprávnými celky.**

3.3 Podrobné hodnocení platného právního stavu ve vazbě na zřizování výborů pro národnostní menšiny a na označování ulic a veřejných prostranství v jazyce národnostní menšiny

Usnesením vlády ze dne 29. června 2009, č. 845, ke Zprávě o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2008, bylo ministroví vnitra v bodě II./2 uloženo, aby v rámci budoucí novelizace zákonů o územních samosprávných celcích navrhl změnu pravidel pro zřizování výborů pro národnostní menšiny a v případě obecního zřízení též pravidel pro označování ulic a jiných veřejných prostranství v jazyce národnostní menšiny, a to v podobě uvedené v příloze č. 14 Zprávy. Navržená změna, která vychází z praktických zkušeností se zřizováním výborů i s označováním veřejných prostranství, byla připravena Výborem pro spolupráci s orgány samosprávy Rady vlády pro národnostní menšiny, který ji schválil na svém jednání dne 17. února 2009 (konečná podoba byla před předložením vládě schválena též Radou vlády pro národnostní menšiny dne 6. května 2009).

Důvodem navrhované legislativní změny ustavování výborů pro národnostní menšiny je potřeba řešit situace, v nichž v obci podle posledního sčítání lidu žije více než 10% občanů hlásících se k jiné než české národnosti, čímž obci vzniká povinnost výbor pro národnostní menšiny ustavit, avšak o „práci“ ve výboru nemají příslušníci národnostních menšin zájem (srov. stávající znění § 117 odst. 2 obecního zřízení). Nově by měl být výbor ustavován za splnění této zákonné podmínky, přičemž o ustavení výboru by současně muselo požádat občanské sdružení zastupující zájmy národnostní menšiny (výbor samozřejmě může zastupitelstvo zřídit i dobrovolně, bez této žádosti, nebude to však jeho povinností).

Druhým nedostatkem stávající úpravy je uvádění názvu obce, ulic a jiných veřejných prostranství a budov státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků v jazyce národnostní menšiny (§ 29 obecního zřízení). Podle platné právní úpravy vzniká obci povinnost takové označení provést, jestliže se podle posledního sčítání lidu hlásilo k dané národnosti alespoň 10% občanů obce, pokud o to požádali zástupci národnostní menšiny prostřednictvím výboru pro národnostní menšiny a pokud ten svým usnesením návrh zastupitelstvu doporučí. To v praxi umožňuje, aby výbor takovou žádost bez dalšího odmítl a tím znemožnil označení provést (resp. případné vícejazyčné označení pak ponechává na dobrovolném rozhodnutí obecních orgánů). Nově by proto mělo být možné, aby označení v jazyce národnostní menšiny bylo povinně zaváděno i v případě, že o takové označení požádá občanské sdružení zastupující zájmy příslušné národnostní menšiny, které ke dni podání žádosti působí alespoň 5 let na území obce. Tím by měl být zaručen „vztah“ občanského sdružení k obci a zamezeno účelovému vytváření sdružení. Současně se povinnost vícejazyčného označení omezuje na případy, kdy v obci žilo alespoň 10% občanů obce dané národnostní menšiny podle posledních dvou sčítání lidu (dochází tak ke zdůraznění aspektu „trvalého usídlení“ dané národnostní menšiny na území obce).

III.4 Podrobné hodnocení platného právního stavu ve vazbě na sjednocování postupů podle zákonů o územních samosprávných celcích a správního řádu

Usnesením č. 880 ze dne 13. srpna 2007 vzala vláda na vědomí *Analýzu procesních předpisů, které jsou používány v rámci výkonu jednotlivých správních agend a Teze věcného řešení, na jejichž základě budou moci být vytvořena univerzální procesní pravidla s minimem*

odchylek a výjimek a uložila ministru vnitra a ostatním ministrům a vedoucím ústředních správních úřadů úkoly k zabezpečení realizace Tezí věcného řešení. Jedním z těchto úkolů byl úkol ministra vnitra předložit vládě návrh *Koncepce budoucí právní úpravy, která povede ke sjednocení právní úpravy postupů při výkonu jednotlivých správních agend s minimem odchylek a výjimek*. Tato koncepce byla vládou schválena usnesením ze dne 20. dubna 2009, č. 450. Navazujícím usnesením ze dne 16. listopadu 2009, č. 1397, byl vládou schválen harmonogram prací při realizaci Koncepce.

Přílohou Koncepce je přehled navrhovaných změn, mj. i v zákonech o územních samosprávních celcích. Potřeba změn byla v uvedených vládních dokumentech zjištěna především ve vztahu k povinnosti vydávat potvrzení orgány obcí (srov. § 14 obecního zřízení), která vyplývá již ze správního řádu a není ji tudíž nutné výslovně opakovat i v obecním zřízení. Změny je nutné provést též v ustanoveních upravujících spolupráci obcí s jinými obcemi, kraji a dalšími subjekty, neboť tyto smlouvy mohou mít povahu veřejnoprávních smluv, jejichž úprava je nyní obsažena ve správním řádu (srov. § 46 až 55 obecního zřízení). Potřeba změn se dále týká uzavírání veřejnoprávních smluv o výkonu přenesené působnosti (§ 65 a 66c obecního zřízení). Obdobné změny je dle schválené koncepce nutné provést i v krajském zřízení a v zákoně o hlavním městě Praze.

III.5 Podrobné hodnocení platného právního stavu ve vazbě na uzavírání veřejnoprávních smluv

Usnesením ze dne 5. ledna 2011, č. 6, vzala vláda na vědomí *Zprávu o převodu správních agend vykonávaných obcemi v přenesené působnosti prostřednictvím veřejnoprávních smluv* a uložila ministrově vnitra mj. předložit vládě při nejbližší novelizaci zákonů o územních samosprávních celcích návrh legislativních změn, které by měly odstranit zjištěné nedostatky a problémy související s uzavírání veřejnoprávních smluv o výkonu přenesené působnosti. Zpráva konkrétně dospěla k následujícím závěrům (str. 14):

„Je zřejmé, že uzavírání VPS je nejvíce využívanou formou, která umožňuje převod výkonu některých kompetencí obcí na jinou (často vyšší) úroveň státní správy. Uvedené smlouvy mohou přispět k řešení přechodně vzniklých rozdílů mezi zákonem stanovenou působností a schopností samosprávy ji zajistit. Dlouhodobé nebo dokonce fakticky trvalé přenášení zákonem stanovených povinností pomocí VPS na jiné obce může do značné míry kolidovat s principem zákonného vymezení kompetencí a činí orientaci ve výkonu veřejné správy nepřehlednou a nesrozumitelnou. Tímto způsobem je snižována právní jistota fyzických a právnických osob ve vztahu k tomu, který správní orgán je příslušný k projednání jejich záležitostí. V současné situaci existence velkého počtu uzavřených VPS lze jen těžko zajistit zrušení obecné možnosti uzavírat VPS o převodu kompetencí. Je však žádoucí přijmout taková opatření, která omezí další nárůst smluv, v souladu se zásadou, že každá samospráva by měla být schopna sama zajistit úkoly stanovené jí zákonem. K tomu je nezbytné rovněž zpracovat důkladnou analýzu výkonu státní správy v přenesené působnosti na obcích I. typu z hlediska jeho ekonomické náročnosti, efektivity a kvality s jasně daným cílem uvažovat do budoucna o převedení některých náročných činností na vyšší úroveň.“

Na základě těchto závěrů bylo vládou schváleno provedení těchto změn (str. 15 Zprávy):

- *změna přestupkového zákona v ustanoveních upravujících působnosti k výkonu přestupkové agendy (novela § 53 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů)⁵*
- *zákaz uzavírání veřejnoprávních smluv, týkajících se přenesené působnosti dle zákona o obcích, na dobu neurčitou, resp. omezení doby trvání veřejnoprávních smluv ze zákona na max. 3 roky [změna § 63 a 66a zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů]*
- *zavést oznamovací povinnost v případě výpovědi veřejnoprávní smlouvy dle zákona o obcích krajskému úřadu a Ministerstvu vnitra v případě obcí s rozšířenou působností [doplnění § 63 a § 66a zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů] a úprava „zveřejňovací“ povinnosti VPS ve Věstníku právních předpisů kraje [změna § 66c zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů].*

III.6 Podrobné hodnocení platného právního stavu ve vazbě na některé technické otázky (změny) v zákonech o územních samosprávných celcích

Ostatní předkládané změny vycházejí z praktických aplikačních poznatků, přičemž provedení legislativní změny je navrhováno buď tam, kde určitou situaci právní úprava dosud výslovně neřeší, avšak legislativní opatření se v praxi ukazuje jako nutné, nebo tam, kde právní úprava určitou situaci řeší, avšak nikoli jednoznačně a v praxi tak dochází vinou nejednoznačného zákonného textu k různým interpretačním závěrům. Mezi hlavní problematické okruhy náleží:

- 1) Opatření pro situace, v nichž pověřený obecní úřad neplní povinnost vykonávat přenesenou působnost (nový § 65a).** Platné znění obecního zřízení upravuje opatření pro případy, v nichž obce vykonávající základní rozsah přenesené působnosti odmítnou nebo nebudou schopny tuto povinnost plnit (mohou uzavřít veřejnoprávní smlouvu s jinou obcí nebo rozhodne krajský úřad, že přenesenou působnost bude zcela nebo zčásti vykonávat pro tuto obec pověřený obecní úřad). Obdobné opatření připadá do úvahy ve vztahu k obcím s rozšířenou působností. V zákoně však zcela absentují taková opatření ve vztahu k pověřeným obecním úřadům, což nyní předložená novela napravuje.
- 2) Odměňování členů zastupitelstev.** K určitým technickým opatřením bylo nutné přistoupit i ve vztahu k pravidlům pro odměňování členů zastupitelstev obcí. Především se výslovně doplňuje nárok všech členů dosavadní rady obce, pokud vykonávají v době ode dne voleb do zastupitelstva obce do zvolení nové rady obce pravomoci dosavadní rady obce (§ 102a), na odměnu, kterou pobírali před volbami (dosud se tento nárok dovozoval z § 71 odst. 1 a § 75 odst. 5 obecního zřízení, pro posílení právní jistoty by se však tento nárok měl v textu předpisu § 75 odst. 5 uvést výslovně). Po zkušenostech z voleb v roce 2010 je nutné rovněž stanovit minimální výši měsíční splátky odměny při skončení funkčního období (§ 75 odst. 7), aby se vyloučily situace, kdy obce schválily odcházejícím funkcionářům vyplácení nárokové odměny ve splátkách v řádové výši jednoho tisíce korun měsíčně. Změny si vyžádaly

⁵ Tato změna bude realizována samostatnou změnou přestupkového zákona.

též nejasnosti při určování dne, od kterého je neuvolněným členům zastupitelstva obce poskytována měsíční odměna (§ 77 odst. 2), tak, aby nedocházelo k jejich zpětnému vyplacení. Aplikační praxe dále požaduje výslovné uvedení výše náhrady, která je poskytována členovi zastupitelstva obce za jeden den nevyčerpané dovolené (§ 79 odst. 6 obecního zřízení), a možnost člena zastupitelstva obce požádat o náhradu nevyčerpané dovolené i v případě uplynutí doby uvolnění k výkonu funkce. Mění se i ustanovení § 90 obecního zřízení tak, aby i při poklesu počtu členů zastupitelstva obce pod pět nebo pod polovinu mohlo zastupitelstvo stanovit měsíční odměnu vedení obce a případně stanovit, že dočasné vedení obce bude funkci vykonávat jako uvolněnou (v obcích, v nichž došlo k poklesu počtu členů zastupitelstva, odmítali členové zastupitelstva dočasně vést obec bez toho, že dostanou za zvýšené „pracovní nasazení“ odměnu či bez toho, že budou pro výkon funkce uvolněni). Návrh nepřináší koncepční změny v oblasti odměňování, které vyžadují předchozí podrobnou analýzu.

- 3) **Účast obce nebo kraje ve veřejné dražbě.** Platná úprava v obecním i krajském zřízení neobsahuje adekvátní provázanost na zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů. V praxi vznikají především problémy s určením, zda při nabytí či zpeněžení nemovitého majetku obce v dražbě je nutný předchozí souhlas zastupitelstva obce či nikoli [ve veřejné dražbě dochází k přechodu a nikoli k převodu vlastnického práva, takže aplikace § 85 písm. a) může být považována za spornou]. Dalším problémem bývá určení maximální „ceny“, za niž jsou obec či kraj ochotny ve veřejné dražbě nabýt majetek. Usnesení z jednání rady i zastupitelstva obce jsou přístupná, avšak údaj o maximální „ceně“ může být zneužit k umělému navyšování nabídek a tím ke znevýhodnění obce jako účastníka dražby. Doporučuje se proto zákony doplnit o výslovné svěření pravomoci zastupitelstvu rozhodovat o nabytí či zpeněžení obecního nemovitého majetku v dražbě, včetně možnosti toto rozhodování zcela nebo zčásti (např. pro určení maximálního podání) převést radě obce. Uvažovat je dále možné o doplnění pravidla, podle něhož by přístup k usnesení zastupitelstva či rady obce o účasti obce ve veřejné dražbě byl možný až po jejím uskutečnění tak, aby údaje byly chráněny (a to jak pro členy zastupitelstva obce, tak i pro občany obce na základě jejich práv podle § 16 obecního zřízení). V rámci protikorupčních změn by zákony mohly být dále doplněny o ustanovení, podle něhož je obec (kraj, hlavní město Praha) povinna nemovitý majetek prioritně zpeněžovat ve veřejné dražbě (s určitými zákonnými výjimkami respektujícími konkrétní okolnosti zamýšlené dispozice či konkrétní podmínky v obci tak, aby nedocházelo k veřejným dražbám např. při zcela „bagatelních“ prodejkách nemovitého majetku).

- 4) **Svěření pravomocí rady obce starostovi obce, místostarostovi obce nebo obecnímu úřadu a modifikace pravidel pro zastupování starosty místostarostou.** Ustanovení § 102 odst. 3 obecního zřízení výslovně neupravuje možnost svěřit obecnímu úřadu nebo starostovi rozhodování o záležitostech nevyhrazených radě či zastupitelstvu. Ačkoli praxe tak činí běžně, může být tento postup zpochybnitelný s ohledem na některé závěry Nejvyššího soudu ve vztahu k obdobnému ustanovení zákona o hlavním městě Praze (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. září 2010, sp. zn. 26 Cdo 3513/2009⁶). Zpřesnění vyžadují i pravidla pro zastupování starosty místostarostou (§ 103 odst. 6 obecního zřízení) tak, aby zastupování starosty zahrnulo všechny potenciální případy, v nichž není funkce starosty obsazena. Návrh by měl rovněž odstranit pochybnosti o tom, zda starosta obce v obcích, v nichž není

⁶ Srov. též VEDRAL, J. a kol.: Zákon o obcích (obecní zřízení). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, str. 231, kde je interpretováno usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. června 2004, č.j. 33 Odo 99/2004.

zřízena rada obce, vykonává tyto pravomoci jako vyhrazené (změnou § 84 odst. 4 obecního zřízení).

- 5) **Upřesnění pravidel pro rozhodování o dotacích v podmínkách obcí.** Stávající znění obecního zřízení svěřuje rozhodování o poskytnutí dotací do působnosti zastupitelstva obce v § 85 písm. c) a j). Podle prvního z nich je zastupitelstvo obce oprávněno rozhodovat o poskytnutí dotace nad 50 000 Kč v jednotlivých případech a v tomto ustanovení určeným subjektům. Podle písm. j) je zastupitelstvu obce obecně vyhrazeno rozhodovat o uzavírání smluv o poskytnutí dotace. Praxe především není jednotná v otázce, zda zastupitelstvo rozhoduje o poskytnutí dotace nebo i o přijetí dotace obcí (podle judikatury správních soudů je k rozhodnutí o přijetí dotace příslušná rada v nevyhrazené pravomoci podle § 102 odst. 3 obecního zřízení – srov. rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 31. května 2007, č. j. 30 Ca 6/2005-81, který byl publikován ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 11/2007 pod č. 1361). Sporný je rovněž vztah § 85 písm. c) a j), tedy zda zastupitelstvo musí o uzavření smlouvy o poskytnutí dotace rozhodnout vždy, i když se jedná o dotaci nepřesahující 50 000 Kč v jednom případě. Všechny tyto problémy je nutné řešit, přičemž doporučenou variantou je, aby *rozhodnutí o poskytnutí dotace 50 000 Kč* bylo svěřeno do vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce a do této částky do nevyhrazené pravomoci rady obce dle § 102 odst. 3 obecního zřízení (vyšší částka v případě přijímání dotací obcí, od níž je dána povinnost rozhodovat v zastupitelstvu obce, je dána nutností určitého operativního rozhodování v některých specifických situacích, např. v případě krizových stavů, v nichž naopak poskytnutí dotace „může počkat“ až na svolání zastupitelstva např. zkráceným postupem podle § 93 odst. 2 obecního zřízení). *Rozhodnutí o přijetí dotace* by mělo náležet do pravomoci rady obce s výjimkou obcí, v nichž není volena rada obce – v takovém případě by mělo rozhodovat zastupitelstvo obce. Právní úprava poskytování dotací by se tak obsahově „srovnala“ s úpravou poskytování darů obcí.

- 6) **Uzavírání manželství v hlavním městě Praze v době tzv. „volebního mezidobí“.** Zákon o hlavním městě Praze upravuje v § 75 oprávnění dosavadního primátora hlavního města Prahy (a jeho náměstků) v době tzv. volebního mezidobí, tj. v době ode dne voleb do Zastupitelstva hlavního města Prahy do zvolení nových orgánů města (jedná se o obdobnou právní úpravu, která je obsažena v obecním i krajském zřízení). Po tuto dobu je primátor oprávněn vykonávat veškeré pravomoci, které jsou uvedeny v § 72 zákona o hlavním městě Praze, tedy i působnost plynoucí ze zvláštních zákonů.

Ustanovení § 72 odst. 3 písm. h) zákona o hlavním městě Praze však svěřuje primátorovi oprávnění vykonávat další úkoly (jen) *v samostatné působnosti*, pokud mu jsou uloženy zastupitelstvem nebo pokud tak stanoví zákon (nevztahuje se tedy na úkoly plynoucí ze zvláštních zákonů v přenesené působnosti). Podle § 4 odst. 1 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, v platném znění, *učiní prohlášení o uzavření manželství snoubenci před starostou, místostarostou nebo pověřeným členem zastupitelstva obce, městské části hlavního města Prahy, městských obvodů nebo městských částí územně členěných statutárních měst, které jsou matričním úřadem*. Podle § 104a zákona o rodině *působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, matričnímu úřadu, obecnímu úřadu nebo starostovi, zástupci starosty nebo pověřenému členu zastupitelstva obce podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti*. Vzhledem k této právní úpravě není primátor hlavního města

Prahy (a obdobně ani starostové pražských městských částí) v době „volebního mezidobí“ oprávněn přijímat prohlášení o uzavření manželství. Jedná se přitom o neodůvodněnou odchylku, neboť starostové obcí jsou podle obecního zřízení oprávnění prohlášení o uzavření manželství i ve volebním mezidobí přijímat (právní úprava v obecním zřízení v důsledku jiné legislativní formulace umožňuje starostovi obce v době po volbách do zvolení nového starosty vykonávat veškeré úkoly starosty podle zvláštních předpisů bez ohledu na to, zda jde o úkoly v samostatné nebo v přenesené působnosti).

IV. Návrh variant řešení

IV.1 Návrh variant řešení

Základní podmínkou účinného boje proti korupci je *zvýšení transparentnosti rozhodování*, *zvýšení veřejné kontroly* zejména při nakládání s obecním majetkem a posílení *kontroly ostatních orgánů obce a kraje ze strany zastupitelstva*. V úvahu zde přicházejí následující skupiny právní regulace (předkladatel si je vědom, že účinky jednotlivých opatření se vzájemně překrývají, a proto následující rozdělení je nutné považovat za rozdělení pouze schematické a orientační):

- A. Změny v postupech orgánů obce při nakládání s obecním majetkem.** Do této kategorie náleží zvýšené a zpřesněné povinnosti územních samosprávných celků při zveřejňování záměrů k dispozicím s nemovitým majetkem, zpřesnění způsobu určování ceny, úprava pravomocí mezi zastupitelstvem a radou a povinné zpeněžování majetku veřejnou dražbou nebo obchodní veřejnou soutěží, resp. podle nového občanského zákoníku veřejnou soutěží o nejvhodnější nabídku.
- B. Změny spojené se zvýšením kontroly činnosti obce a kraje ze strany občanů.** Do této kategorie náleží rozšíření žalobního oprávnění státního zastupitelství na neplatnost smlouvy uzavřené samosprávou, dále (případně) zakotvení žalobního oprávnění jedné třetiny členů zastupitelstva domáhat se náhrady škody nebo vydání bezdůvodného obohacení za územní samosprávný celek a domáhat se určení neplatnosti smlouvy uzavřené samosprávou.
- C. Posílení transparentnosti nakládání s majetkem samosprávy a zvýšení odpovědnosti konkrétních obecních funkcionářů.** Do této kategorie náleží povinné zveřejňování výstupů z jednání zastupitelstva a ze schůzí rady obce, jmenovité hlasování členů zastupitelstev, dále zveřejňování informace o uzavřených smlouvách o nakládání s majetkem, posílení práv členů zastupitelstev a rad obcí a zpřísnění povinnosti uplatňovat náhradu škody jménem územního samosprávného celku.

Předmětem analýzy jsou dále podstatnější technické úpravy, konkrétně modifikace práva člena zastupitelstva požadovat náhradu nevyčerpané dovolené a modifikace pravidel pro označování obce, ulic a jiných veřejných prostranství v jazyce národnostní menšiny (pod písm. D.). Předmětem analýzy nejsou – s výjimkou označování ulic v jazyce národnostní menšiny – jiné úpravy, jejichž konkrétní provedení uložila vláda dílčími usneseními (např. úprava v oblasti veřejnoprávních smluv, úprava povinného zveřejňování vnitřních předpisů povinných subjektů navenek, úprava vazby zákonů o územních samosprávných celcích na správní řád), neboť v těchto vládních usneseních vláda předem uložila provedení konkrétní (v přílohách usnesení specifikované) legislativní změny. Hodnocení dopadů regulace by tedy

v těchto případech bylo nadbytečné, resp. mělo být provedeno v rámci materiálů, na jejichž základě již vláda schválila provedení změn v konkretizované podobě.

Jednotlivá řešení budou analyzována podle uvedených okruhů, přičemž analýza bude provedena ve vztahu k obecnímu zřízení s tím, že vůči krajskému zřízení a vůči zákonu o hlavním městě Praze platí dále uvedené závěry obdobně.

IV.2 ad A)

Z významných dílčích řešení náležejících do tohoto okruhu bylo třeba posoudit především varianty týkající se (1) prodloužení doby zveřejnění záměru, (2) zavedení povinnosti zveřejnit záměr též na centrální adrese, (3) rozšíření povinnosti sjednávat „cenu obvyklou“ též na „obvyklý nájem“ a (4) převedení pravomoci rozhodovat o určitých nájmech a výpůjčkách do pravomoci zastupitelstva obce.

A.1 Ustanovení § 39 obecního zřízení stanoví povinnost zveřejnit záměr na dobu 15 dnů. Tato doba bývá v praxi kritizována jako příliš krátká, aby se všichni potenciální zájemci mohli se záměrem seznámit, aby „soutěž“ o uzavření smlouvy mohla být maximálně transparentní a aby obec mohla optimalizovat získané protiplnění. V úvahu proto připadají následující variantní změny:

- **A.1.1** – zachování současného stavu;
- **A.1.2** – prodloužení doby zveřejnění záměru;
- **A.1.3** – stanovení povinnosti zveřejnit záměr až do rozhodnutí o majetkoprávním úkonu v příslušném obecním orgánu.

A.2 Platné znění § 39 obecního zřízení ukládá povinnost zveřejnit záměr pouze na úřední desce obecního úřadu. Ačkoli musí být obsah úřední desky zveřejněn též způsobem umožňujícím dálkový přístup, není tato povinnost vždy splněna. Navíc se zájemci nemohou seznámit se zveřejněnými záměry na jednom místě. Analyzována proto byla následující opatření:

- **A.2.1** – zachování současného stavu;
- **A.2.2** – zavedení povinnosti zveřejňovat záměry na centrální adrese nebo na portálu veřejné správy;
- **A.2.3** – zavedení sankce pro případy nezveřejnění záměru též na „elektronické úřední desce“ v podobě absolutní neplatnosti realizovaného majetkoprávního úkonu (identické dopady jako v případě nezveřejnění na „fyzické“ úřední desce).

A.3 V rámci úvah nad rozšířením povinnosti sjednávat majetkovou dispozici za „cenu obvyklou“ též na „obvyklý nájem“ bylo analyzováno

- **A.3.1** – zachování současného stavu;
- **A.3.2** – doplnění výslovného a absolutního zákazu odchylek od obvyklé ceny (obvyklého nájemného);
- **A.3.3** – výslovné rozšíření povinnosti obecních orgánů sjednávat pronájem obecního majetku za nejméně „obvyklé nájemné“;
- **A.3.4** – podrobné určení způsobu odůvodnění odchylky od obvyklé ceny (nájemného);

- **A.3.5** – rozšíření povinnosti odůvodnit odchylky od obvyklé ceny i při nabytí majetku obcí a při pronájmu cizího majetku obcí.

A.4 Převedení vyhrazené pravomoci rady obce rozhodovat o nájmech a výpůjčkách do pravomoci zastupitelstva obce nebo do nevyhrazené pravomoci rady obce

- **A.4.1** – zachování současného stavu;
- **A.4.2** – úplné převedení pravomoci do vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce;
- **A.4.3** – úplné převedení pravomoci do nevyhrazené pravomoci rady obce;
- **A.4.4** – převedení pravomoci zčásti do vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce a zčásti do nevyhrazené pravomoci rady obce.

A.5 Zpeněžování majetku veřejnou dražbou nebo obchodní veřejnou soutěží, resp. veřejnou soutěží o nejvhodnější nabídku (podle nového občanského zákoníku)

- **A.5.1** – zachování současného stavu;
- **A.5.2** – zpeněžování majetku veřejnou dražbou bez výjimek;
- **A.5.3** – zpeněžování majetku veřejnou dražbou s výjimkami;
- **A.5.4** – zpeněžování majetku obchodní veřejnou soutěží (veřejnou soutěží o nejvhodnější nabídku) bez výjimek;
- **A.5.5** – zpeněžování majetku obchodní veřejnou soutěží (veřejnou soutěží o nejvhodnější nabídku) s výjimkami;

Dotčenými subjekty jsou ve všech zamýšlených změnách uvedených v kategorii „A“ především občané, dále členové zastupitelstva a skrze ně též orgány obce. Nepřímo jsou dotčeni i případní zájemci o nabytí obecního majetku.

IV.3 ad B)

V rámci opatření spojených se zvýšením kontroly činnosti obce a kraje ze strany občanů lze uvažovat o (1) rozšíření žalobního oprávnění státního zastupitelství na neplatnost smlouvy uzavřené samosprávou, dále o (2) žalobním oprávnění skupiny členů zastupitelstva nebo občanů územního samosprávného celku domáhat se určení neplatnosti smlouvy uzavřené samosprávou a o (3) zakotvení žalobního oprávnění určité skupiny členů zastupitelstva nebo občanů obce domáhat se náhrady škody za územní samosprávný celek.

B.1 Rozšíření žalobního oprávnění státního zástupce domáhat se ve veřejném zájmu určení neplatnosti smlouvy uzavřené samosprávou

- **B.1.1** – zachování současného stavu;
- **B.1.2** – rozšíření oprávnění státního zástupce domáhat se určení neplatnosti smlouvy uzavřené samosprávou bez omezení;
- **B.1.3** – rozšíření oprávnění státního zástupce domáhat se určení neplatnosti smlouvy jen u určitých „významných“ smluvních úkonů, případně za splnění dalších podmínek.

B.2 Zavedení žalobního oprávnění skupiny členů zastupitelstva nebo občanů obce domáhat se určení neplatnosti smlouvy uzavřené obcí

- **B.2.1** – zachování současného stavu;
- **B.2.2** – přiznání práva každému občanovi obce;
- **B.2.3** – přiznání práva kvalifikované skupině občanů obce;
- **B.2.4** – přiznání práva každému členovi zastupitelstva obce;
- **B.2.5** – přiznání práva kvalifikované skupině členů zastupitelstva obce;
- **B.2.6** – kombinace variant.

Pozn.: Ve všech variantách bylo dále zvažováno, zda žalobní oprávnění má být neomezené, nebo zda se má vztahovat jen na určité druhy smluv a zda má být omezené i obsahově podle důvodu tvrzené nezákonnosti.

B.3 Zavedení žalobního oprávnění skupiny členů zastupitelstva obce nebo občanů obce domáhat se náhrady škody za územní samosprávný celek

- **B.3.1** – zachování současného stavu (nulová varianta);
- **B.3.2** – přiznání práva každému občanovi obce;
- **B.3.3** – přiznání práva kvalifikované skupině občanů obce;
- **B.3.4** – přiznání práva každému členovi zastupitelstva obce;
- **B.3.5** – přiznání práva kvalifikované skupině členů zastupitelstva obce;
- **B.3.6** – kombinace variant.

Dotčenými subjekty jsou ve všech zamýšlených změnách uvedených v kategorii „B“ především občané, dále členové zastupitelstva územních samosprávných celků a skrze ně též orgány těchto územních samosprávných celků.

IV.4 ad C)

Posílení transparentnosti nakládání s majetkem samosprávy a zvýšení odpovědnosti konkrétních obecních funkcionářů může být realizováno (1) povinným zveřejňováním výstupů z jednání zastupitelstva a ze schůzí rady obce, (2) zveřejňováním informace o obcích uzavřených smlouvách o nakládání s majetkem, (3) posílením práv členů zastupitelstev a (4) zpřísněním povinnosti uplatňovat náhradu škody.

C.1 Povinné zveřejňování výstupů z jednání zastupitelstva a ze schůzí rady obce může být realizováno některým z následujících způsobů

- **C.1.1** – ponechání současného stavu;
- **C.1.2** – zveřejňování zápisů z jednání zastupitelstva a (pouze) usnesení ze schůzí rady obce;
- **C.1.3** – zveřejňování zápisů z jednání zastupitelstva a zápisů ze schůzí rady obce;
- **C.1.4** – zveřejňování zápisů i podkladových materiálů.

Pozn.: Ve všech variantách bylo dále zvažováno, zda zveřejňování má být bez jakéhokoli obsahového omezení nebo zda ze zveřejněných dokumentů mají být odstraněny osobní údaje a další zákonem chráněné informace.

C.2 Jmenovité hlasování členů zastupitelstva a rady

- **C.2.1** – zachování současného stavu;
- **C.2.2** – jmenovité hlasování v majetkových úkonech;
- **C.2.3** – jmenovité hlasování pro všechna rozhodnutí zastupitelstva a rady;
- **C.2.4** – jmenovité hlasování pro všechna rozhodnutí zastupitelstva a rady se zákonem stanovenými výjimkami.

C.3 Při zveřejňování informace o uzavřených smlouvách lze uvažovat o

- **C.3.1** – zachování současného stavu;
- **C.3.2** – zveřejňování veškerých uzavřených smluv;
- **C.3.3** – zveřejňování smluv o nakládání s majetkem;
- **C.3.4** – zveřejňování smluv o nakládání s majetkem s určitou hodnotou předmětu majetkové dispozice.

Pozn.: Ve všech variantách bylo dále zvažováno, zda zveřejňování má být bez jakéhokoli obsahového omezení nebo zda ze zveřejněných smluv mají být odstraněny osobní údaje a další zákonem chráněné informace.

C.4 Zpřísnění povinnosti uplatňovat náhradu škody

- **C.4.1** – zachování současného stavu;
- **C.4.2** – zavedení výslovné povinnosti vždy uplatnit náhradu škody vůči původci škody;
- **C.4.3** – zavedení výslovné povinnosti uplatnit náhradu škody se zákonnými výjimkami.

Dotčenými subjekty jsou ve všech zamýšlených změnách uvedených v kategorii „C“ především občané, dále členové zastupitelstva územních samosprávných celků skrze ně i orgány těchto územních samosprávných celků.

IV.5 ad D)

Předmětem analýzy jsou dále technické úpravy, konkrétně modifikace práva člena zastupitelstva požadovat náhradu nevyčerpané dovolené a modifikace pravidel pro označování obce, ulic a jiných veřejných prostranství v jazyce národnostní menšiny. Předmětem hodnocení dopadů regulace nejsou navrhované úpravy omezení doby platnosti veřejnoprávních smluv, neboť provedení konkrétních změn bylo schváleno usnesením vlády ze dne 5. ledna 2011, č. 6.

D.1 Právo člena zastupitelstva obce žádat náhradu nevyčerpané dovolené

- **D.1.1** – zachování současného stavu;
- **D.1.2** – zavedení práva člena zastupitelstva požadovat náhradu nevyčerpané dovolené bez vzniku nároku (bez vzniku povinnosti obce náhradu dovolené vždy poskytnout);
- **D.1.3** – zavedení práva člena zastupitelstva požadovat náhradu nevyčerpané dovolené se vznikem nároku na úhradu (tj. se vznikem povinnosti obce náhradu vždy poskytnout).

D.2 Změna podmínek pro označování obce, ulic v obci a jiných veřejných prostranství v jazyce národnostní menšiny

- **D.2.1** – zachování současného stavu;
- **D.2.2** – rozšíření povinnosti obce zavést označování obce, ulic a jiných veřejných prostranství v jazyce národnostní menšiny na základě návrhu občanského sdružení zastupujícího zájmy národnostních menšin.

Dotčenými subjekty jsou ve všech zamýšlených změnách uvedených v kategorii „D“ především členové zastupitelstva obce a příslušníci národnostních menšin. Nepřímo jsou změnami dotčeni též občané obce (změnou uvedenou v bodě D.2).

V. Vyhodnocení nákladů a přínosů

Z hlediska hodnocení dopadu navrhovaných řešení je provedená analýza spíše kvalitativní než kvantitativní, tj. zaměřuje se zejména na posouzení (mimopeněžních) přínosů a nákladů, neboť u většiny opatření nelze konkrétní peněžní náklady předem odhadnout.

Dopady na veřejné rozpočty jsou především závislé na charakteru aktivit občanů a členů zastupitelstev (žaloba na neplatnost smlouvy, žaloba na náhradu škody), které ze zřejmých důvodů nejsou předem odhadnutelné. Zkušenosti z jiných právních úprav (Slovenská republika) nasvědčují střízlivosti očekávání a tudíž absenci výrazných nároků v tomto směru. K tomu přispívá i převážně procesní charakter navrhovaných změn. V každém případě ale zvýšení transparentnosti rozhodování, ke kterému návrh směřuje, bude vždy spojeno s určitým nárůstem nároků na rozhodovací činnost, které by však mělo být přinejmenším vyrovnáno zvýšením „odpovědnosti“ volených obecních funkcionářů za jimi realizovaná rozhodnutí a nepochybně též peněžními úsporami spojenými s efektivním a hospodárným nakládáním s majetkem. Z hlediska nároků na veřejné rozpočty je nutné připomenout, že v případě neúspěchu žalob podaných zastupiteli nebo skupinou občanů by náklady nenesla obec, ale žalobci (a to včetně případných nákladů na právní zastoupení).

Druhým důvodem obtížné hodnotitelnosti dopadů na veřejné rozpočty je závislost nákladů na kvalitě výkonu veřejné správy. Moderní metody hodnocení jsou zatím zaváděny pouze v některých obcích a krajích a neexistuje dostatek statistických i jiných údajů o rozhodovacích procesech ve veřejné správě v celostátním měřítku. Za náklady, které by šly k tíži předkládaného návrhu, rozhodně nemohou být pokládány výdaje eventuálně vznikající v procesu nápravy vad rozhodnutí při pochybení orgánů veřejné správy. Takové pochybení by se i za současného stavu promítlo do dalších správních i soudních řízení, ale často později a s většími náklady.

Mimoekonomické dopady navrhované právní úpravy se vztahují k jejímu základnímu cíli – snižování korupčního rizika a zvýšení transparentnosti rozhodování. V tomto směru návrh postupuje směrem způsobilým vyvolat zamýšlené důsledky. Výhrady by bylo možno vznést k určitému nárůstu komplikovanosti a formalizace právní úpravy (zvýšením její kazuističnosti), s čímž by mohlo být zejména v podmínkách malých obcí spojeno i jisté riziko snížení účinnosti této právní úpravy v důsledku její složitější aplikace. Efektivní nástroje boje s korupcí, zejména ty, které mají působit preventivně a minimalizovat

korupční prostředí, však budou vždy nevyhnutelně provázeny určitým nárůstem složitosti právní úpravy, nicméně je-li tato úprava přiměřená sledovanému cíli, bude tento „negativní vedlejší produkt“ mnohonásobně převýšen pozitivními dopady snižujícími korupční potenciál (jinak řečeno čím podrobnější úprava dispozic s majetkem, tím menší prostor pro zneužívání tohoto majetku). Při aplikaci nové úpravy může napomoci i aktivní metodická úloha Ministerstva vnitra.

Navrhovaná řešení regulace v zásadě řeší problémy, které jsou deklarovány v cíli: zvyšují předvídatelnost a transparentnost zákonné regulace a neobsahují diskriminaci adresátů předložené právní úpravy.

V.1 Identifikace nákladů a přínosů všech variant

V.1.1 Změny v postupech orgánů samosprávy při nakládání s majetkem (A)

Ve vztahu k opatřením předpokládaným v bodě A, tedy ve vazbě na **změny v postupech orgánů samosprávy při nakládání s majetkem**, lze konstatovat, že *finanční náklady* stoupají ve variantách **A.1** (prodloužení doby zveřejnění záměru) a **A.4** (převedení části vyhrazené pravomoci rady obce na zastupitelstvo obce) jen zcela mírně až zanedbatelně. Prodloužení doby zveřejnění záměru praktický žádné podstatnější náklady či negativní dopady nepřináší (snad s výjimkou teoretického „zahlcení“ úřední desky), převedení části vyhrazené pravomoci rady obce do vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce rovněž nikoli. V obou případech však lze změnami docílit zásadní pozitivní přínosy v podobě potenciálního zvýšení okruhu zájemců, kteří se přihlásí ke zveřejněnému záměru (**A.1**), čímž dojde i k rozšíření účastníků „soutěže“ o nejlepší nabídku. Pozitivní přínosy nesporně přinese též posílení rozhodovacích pravomocí zastupitelstva tím, že zastupitelstvu budou svěřena zásadní rozhodnutí v oblasti nájmu a výpůjček (**A.4**), neboť o těchto úkonech bude rozhodovat reprezentativní a především veřejně jednající obecní orgán. Nevýhodou může být určité prodloužení tohoto rozhodování (rada na rozdíl od zastupitelstva rozhoduje „více operativně“), na druhou stranu v případě závažných pronájmů či výpůjček se jedná o úkony obvykle dlouhodobě plánované a v celkovém časovém horizontu tedy participace zastupitelstva obce nepovede k podstatnějšímu „zpomalení“ rozhodovacího procesu.

Náklady by však nepochybně přineslo povinné zveřejňování záměrů na centrální adrese (**A.2**). Předkladatel provedl orientační průzkum počtu zveřejňovaných záměrů jednotlivými územními samosprávnými celky (za pomoci internetových stránek) s následujícími výsledky (průzkum byl realizován v dubnu 2011; cena za zveřejnění jedné stránky na centrální adrese byla kalkulována podle sazebníku České pošty s. p. ve výši 252,- Kč na záměr; srov. <http://www.centralniadresa.cz/cadr/images/cenik.pdf>):

	počet	prům. počet zveřejnění 1 ÚSC za měsíc	prům. počet zveřejnění 1 ÚSC za rok	celkem záměrů všech ÚSC za rok	celkem cena za 1 rok (1 zveř. 252,- Kč) v Kč
obce I. a II.	6 045	1	12	72 540	18 280 080
obce III (bez stat. měst)	182	11	132	24 024	6 054 048
statutární města	23	22	264	6 072	1 530 144
Praha + městské části	58	8	96	5 568	1 403 136
kraje	13	5,5	66	858	216 216

CELKEM subjektů	6 321		109 062	27 483 624
-----------------	-------	--	---------	------------

Protože při zpracování uvedeného přehledu byl v každé skupině zkoumán jen orientační vzorek (mezi 10 až 20 subjekty), je nutné uvedený údaj považovat za orientační. Lze však očekávat, že celkové náklady při uvedené ceně by ročně neměly přesáhnout **30 000 000 Kč**. Jedná se o náklad, jenž by v celkovém úhrnu v každém případě navýšil veřejné rozpočty, ať již by zveřejňování na centrální adrese bylo hrazeno ze státního rozpočtu a pro samosprávy by bylo bezplatné, nebo by si tyto náklady musely hradit samosprávy samy. Pokud by povinnost zveřejňování na centrální adrese stanovena nebyla, předpokládané náklady by samozřejmě nenastaly. Na druhou stranu by tím zanikl hlavní přínos této nové povinnosti, totiž zveřejňování záměrů *na jednom „centrálním“ místě*. Tím by se zásadním způsobem zvýšil okruh potenciálních zájemců o realizaci zamýšlené dispozice.

Ministerstvo vnitra proto v průběhu přípravy legislativního řešení hledalo jiné méně nákladné řešení při zachování požadovaného efektu, tedy „centrálního zveřejňování“ záměrů majetkových dispozic. Protože Ministerstvo vnitra je provozovatelem *portálu veřejné správy* jakožto informačního systému podle zákona č. 365/2000 Sb., podařilo se při přípravě návrhu nalézt technické řešení, které umožní centrální zveřejňování záměrů na portálu veřejné správy bezplatně pro obce a s minimálními náklady na rozpočet Ministerstva vnitra (po technických úpravách portálu by mělo být zveřejňování záměrů obcemi automatizované). Vyčíslené náklady ve výši 30 000 000 Kč tedy nebude nutné při tomto legislativním řešení vynaložit, pozitivní efekt v podobě centrálního zveřejňování záměrů a s tím spojeného většího počtu potenciálních zájemců však bude zachován.

Alternativně bylo analyzováno též povinné zveřejňování záměrů jen na „elektronické úřední desce“ (jako dosud), ovšem s tím, že případné nezveřejnění by do budoucna mělo identické dopady jako nezveřejnění na „fyzické“ úřední desce. Zveřejňování na „elektronické“ úřední desce by nemělo oproti stávajícímu stavu přinést žádné dodatečné náklady, neboť tato povinnost existuje i dnes, ovšem její nesplnění není „sankcionováno“ neplatností příslušného právního úkonu nebo jiným obdobným následkem. Na druhou stranu by nedošlo ke splnění úkolu z vládní Strategie, podle níž mají být informace o majetkových dispozicích zveřejňovány „na jednom místě“.

Přímé navýšení peněžních nákladů nelze očekávat ve vztahu k nové *povinnosti sjednávat nájem za nájemné „ve výši obvyklé“ (A.3)*. Ve skutečnosti se totiž nejedná o nově zavedenou povinnost, ale o výslovné vyjádření povinnosti, která i dnes vyplývá z § 38 odst. 1 obecního zřízení (a z obdobných ustanovení ostatních novelizovaných zákonů), neboť je součástí povinnosti řádného a hospodárného nakládání s majetkem. Výslovné doplnění této povinnosti do textu zákona povede naopak k (v tomto případě kýženému) zvýšení instruktivnosti právní normy. S touto povinností navíc není v žádném případě spojena povinnost zpracování znaleckého posudku na určení obvyklé ceny či nájemného. Samosprávy mohou nyní i do budoucna tyto částky určovat např. porovnáním nabídek realitních kanceláří, vlastními kvalifikovanými odhady apod. Naopak *mimoekonomické dopady* jsou i v tomto případě zřejmé, neboť výslovně vyjadřují povinnost obce či kraje nesjednávat „nevýhodné“ nájmy.

Určité navýšení veřejných výdajů lze očekávat též v souvislosti s případnou povinností zpeněžovat majetek veřejnou dražbou (A.5), ty však budou plně pokryty předpokládanými příjmy z veřejné dražby. Konkrétní zatížení rozpočtů v souvislosti s veřejnou dražbou je závislé na tom, zda veřejnou dražbu bude provádět sama obec nebo kraj (což zákon

o veřejných dražbách umožňuje) nebo prostřednictvím jiného subjektu (dražebníka). V prvním případě lze očekávat náklady spojené s případným zaškolením pracovníků a náklady administrativní, v druhém případě je nutné počítat s odměnou pro dražebníka a určitými náklady dražby (odpadají zde tedy administrativní náklady obce i náklady na zaměstnance obce). Podle § 38 zákona o veřejných dražbách *nesmí sjednaná výše odměny dražebníka bez daně z přidané hodnoty překročit 10 % z ceny dosažené vydražením; nejméně však činí 1 000 Kč a nejvýše 1 000 000 Kč zvýšených o 1 % z ceny dosažené vydražením přesahující 10 000 000 Kč*. Podle údajů, které poskytlo Ministerstvo pro místní rozvoj, dosahovaly obce ve veřejné dražbě zpeněžením svého majetku průměrně 147% nejnižšího podání. Protože podle nově navrhovaného § 39a zákona o obcích nebude obec v zásadě moci stanovit nejnižší podání nižší než ve výši obvyklé ceny, lze očekávat, že i při 10% sjednané smluvní odměně dražitele by mohl příjem z draženého majetku dosahovat v průměru cca 37% nad obvyklou cenu (a v případě majetku, u něhož nebude možné očekávat pokrytí nákladů dražby a odměny dražebníka, bude dána výjimka z povinnosti dražby). To znamená, že odměna dražebníka by měla být pokryta z vydražené částky, která by i po odečtení odměny měla být v průměru vyšší než je obvyklá cena. Podobné platí i v případě, že dražebníkem bude sama obec. I její náklady by měly být pokryty z očekávatelného příjmu z veřejné dražby.

V.1.2 Rozšiřování možností veřejné kontroly nakládání s obecním majetkem (B)

Navrhovatel se při přípravě návrhu zabýval i potenciálním *rozšířením právní úpravy o právo občana územního samosprávného celku domáhat se u soudu určení neplatnosti smlouvy o dispozici s obecním majetkem na veřejné rozpočty (B.2) a zavedení žalobního oprávnění na náhradu škody způsobené obci nebo kraji (B.3)*.

Ačkoli se na první pohled zdá, že *právo občana (zastupitele) napadnout platnost smlouvy (B.2)* by vedlo k nutnosti navýšit rozpočty územních samosprávných celků o náklady spojené s případným právním zastupováním, ve skutečnosti by v celkovém úhrnu k zásadnímu navýšení nároků na tyto rozpočty nemuselo dojít. Pokud územní samosprávný celek využije služeb advokáta a nechá se v soudním řízení zastupovat a v tomto řízení bude mít úspěch, soud by měl územnímu samosprávnému celku přiznat vůči protistraně náhradu vynaložených nákladů. V případech, kdy územní samosprávný celek v soudním řízení mít úspěch nebude, bude sice povinen své vlastní náklady i náklady protistrany uhradit, nicméně i tato platba ve svém důsledku zatíží rozpočet obce či kraje pravděpodobně mnohem méně než případná další soudní řízení zejména o náhradu škody z neplatné smlouvy, pokud by byla neplatnost soudem prohlášena později. Kromě toho bude obec moci uplatnit i náhradu škody vůči svému představiteli nebo úředníkovi, jenž tyto náklady svým chybným postupem zavinil. Větší obce a kraje navíc disponují zkušenými právníky, kteří mohou svou obec či kraj v soudním řízení kvalifikovaně a v rámci své pracovní náplně zastupovat. Lze rovněž předpokládat, že územní samosprávné celky nebudou mít s plněním zákonných povinností při uzavírání smluv větší obtíže, pro které by jimi uzavřené smlouvy měly být soudy ve větším množství jako neplatné rušeny (ze zkušeností Ministerstva vnitra z výkonu dozoru a kontroly pak lze konstatovat, že zejména větší obce i kraje mají své povinnosti plynoucí z příslušných zákonů pro dispozici se svým majetkem dobře zmapovány a tyto povinnosti neporušují). Nadto zkušenosti s obdobnou právní úpravou ve Slovenské republice ukazují, že počty podaných návrhů nijak dramaticky nenarostly.

Stejně tak by nemělo dojít k navýšení požadavků na veřejné rozpočty v případě realizace práva občana (zastupitele) uplatnit jménem obce náhradu škody (B.3), jestliže náklad soudního řízení ponese přímo občan (zastupitel), který podal žalobu.

V rámci bodu **B.1** je navrhováno rozšíření žalobního oprávnění státního zástupce domáhat se u soudu určení neplatnosti smlouvy uzavřené obcí či krajem. Státní zástupce by tuto „žalobu ve veřejném zájmu“ podával buď na základě vlastních zjištění, nebo na základě podnětu třetí osoby (§ 16a zákona o státním zastupitelství). Kvantitativně lze počet takových podnětů v podstatě pouze odhadovat využitím poznatků z dozorové a kontrolní činnosti Ministerstva vnitra, na které se občané s obdobnými podněty obracejí (ministerstvo je však nemá oprávnění řešit věcně a podávat návrhy soudům na určení neplatnosti smluv). V roce 2009 obdržel příslušný odbor Ministerstva vnitra 156 podání směřujících do oblasti nakládání s majetkem samosprávy, v roce 2010 celkem 214 podání (srov. Sborník o činnosti odboru dozoru a kontroly veřejné správy za rok 2010, dostupný na <http://www.mvcr.cz/odk2/clanek/dokumenty-odk-odbor-dozoru-a-kontroly-verejne-spravy.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>). V České republice je celkem 86 okresních státních zastupitelství (nebo jim na roveň postavených), což by při nápadu cca 250 podnětů znamenalo zatížení jednoho okresního státního zastupitelství **3 případy ročně**. To je nepochybně počet, který nevyžaduje personální či finanční posílení soustavy státních zastupitelství.

Je nutné připomenout, že ve všech případech popsáných ve variantách **B.1** až **B.3** jednoznačně převážily pozitivní dopady tím, že by byl rozšířen okruh osob, které by mohly ve veřejném zájmu *de facto* chránit majetek a majetkové zájmy obce či kraje, a to dokonce i proti jejich vedení. Např. „odstranění“ neplatné smlouvy včas může vést k úspoře dalších prostředků, které by byly jinak spojeny s povinností obce (kraje) uhradit náhradu škody druhé, poškozené smluvní straně. Šikanóznímu zneužití práv občanů obce (kraje) lze čelit tím, že s podáním žaloby na neplatnost smlouvy bude spojen vyšší soudní poplatek, její podání se bude vztahovat jen na „nebagatelní“ dispozice a (v jedné z navržených variant) bude podmíněno souhlasem kvalifikované skupiny zastupitelů nebo občanů obce.

V.1.3 Posílení transparentnosti nakládání s majetkem a zvýšení odpovědnosti (C)

Ekonomické zatížení by nemělo přinést povinné zveřejňování výstupů z jednání zastupitelstva a rady obce (**C.1**), neboť kraje i větší obce takové zveřejňování provádění a v případě menších obcí se jedná o zanedbatelný počet dokumentů. Administrativní zatížení by mohlo vyvolat spíše povinné odstraňování některých částí těchto dokumentů (zejména osobních údajů), na druhou stranu je nutné zabránit možnosti tzv. automatizovaného indexování, k němuž dochází při zveřejňování způsobem umožňujícím dálkový přístup a při kterém specializované subjekty prostřednictvím speciálního software shromažďují a zpracovávají osobní údaje získané automatizovaným prohledáváním internetu. Je proto možné zvolit buď takové zveřejňování, při němž by anonymizování dokumentů nemuselo být prováděno (tím by se do značné míry ulehčilo i postavení obcí, které nyní dotčené dokumenty dobrovolně zveřejňují již nyní a tudíž povinně provádějí „anonymizaci“), nebo naopak upřednostnit ochranu osobních údajů a zveřejňovat zápisy z jednání zastupitelstva obce a usnesení ze schůzí rady obce v anonymizované podobě.

Určité administrativní náklady přináší *jmenovité hlasování v orgánech obcí a krajů* (**C.2**), a to v podobě povinnosti zapisovatele či skrutátora zaznamenat výsledek jednotlivých hlasování. V žádném případě však zavedení této povinnosti neznamena, že by si zastupitelstva musela pořizovat elektronická hlasovací zařízení. Ve většině případů zajistí splnění této povinnosti předsedající nebo zapisovatel, případně konkrétní pověřený zaměstnanec obce v rámci plnění svých pracovních povinností. To, zda obec pořídí hlasovací zařízení, tedy bude

záležet na jejím rozhodnutí a na jejích finančních možnostech. Ministerstvo vnitra přesto v souvislosti s přípravou tohoto opatření realizovalo anketu týkající se (ne)využívání elektronických hlasovacích zařízení. Orientační průzkum dostupnosti hlasovacích zařízení byl proveden u obcí s počtem zastupitelů nad 15. Zjišťováno bylo využití hlasovacího zařízení, jejich pořizovací cena i náklady na provoz (v případě zastupitelstev do 15 členů lze považovat elektronické hlasovací zařízení za evidentně zbytečné). Anketa byla dobrovolná a odpověď poskytlo celkem 137 obcí s rozšířenou působností. Bylo zjištěno, že zastupitelstva v kategorii nad 30 zastupitelů jsou vybavena hlasovacími zařízeními z 87%, v kategorii od 25 do 29 členů zastupitelstva činí vybavenost přibližně jednu polovinu a v kategorii od 15 do 24 přibližně jednu třetinu. Průměrná pořizovací cena hlasovacího zařízení (většina umožňuje záznam výsledků hlasování podle jednotlivých hlasujících) činila 373 tis. Kč, průměrné roční náklady cca 17 tis. Kč.

V rámci uvažovaných opatření bylo analyzováno též *povinné zveřejňování určitých uzavřených smluv způsobem umožňujícím dálkový přístup*, resp. *na portálu veřejné správy (C.3)*. Přesné náklady na tuto novou povinnost lze pouze odhadovat, takže zveřejňování by se mělo týkat výlučně závažnějších majetkových dispozic, tedy smluv, jimiž je nakládáno s nemovitým majetkem, a smluv, jejichž celková hodnota plnění překračuje určitou částku, např. 50 000 Kč bez DPH. Protože povinnost zveřejňovat různé dokumenty způsobem umožňujícím dálkový přístup již právní předpisy dnes v hojné míře ukládají (zejména např. § 26 správního řádu ve vztahu k úřední desce), lze předpokládat, že obce i kraje nutným hardwarovým i softwarovým vybavením disponují. Samotné převádění dokumentů do podoby k publikaci by rovněž nemělo činit zásadnější obtíže – smlouvy v současnosti většinou budou připravovány za využití výpočetní techniky, takže nebude nutné jejich převádění do elektronické podoby. Ty smlouvy, u nichž toto převedení bude výjimečně nezbytné, patrně k podstatnému zatížení nepovedou.

Administrativní náklady by naopak nemělo přinést *posílení práva člena zastupitelstva interpelovat volené představitele či žádat informace nutné pro výkon jemu svěřené činnosti*. Dochází sice ke zkrácení lhůty pro získání informací, v „systému“ informování zastupitelů či jiných občanů se však ve skutečnosti nejedná o změnu, protože i člen zastupitelstva může o informace žádat v režimu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, jenž nyní stanoví patnáctidenní lhůtu pro vyřízení žádosti. Postavení zastupitele a běžného občana se tak vyrovnává odstraněním nedůvodného znevýhodnění člena zastupitelstva. Konceptně dochází k obsahovému přiblížení práva zastupitele na informace k obecnému právu na informace dle zákona o svobodném přístupu k informacím, neboť obec bude moci žádat za velké množství kopií úhradu nákladů (jiné náklady nikoli). Bude-li požadovaných informací nepřiměřené množství, může obec (kraj) lhůtu pro poskytnutí informace prodloužit.

Všem popsáním opatření je však společný zásadní mimoekonomický dopad v podobě posílení transparentnosti jednání obecních orgánů a posílení jejich veřejné kontroly. Ve spojení s opatřeními předvídanými v bodě B, tedy ve spojení s možností podat žalobu na neplatnost smlouvy či na náhradu škody proti nebo jménem obce představují opatření uvedená v bodě C podstatné prohloubení *externí* veřejné kontroly činnosti obce nebo kraje. Posílení transparentnosti ve spojení s „hrozbou“ podání žaloby na náhradu škody (v tomto případě škody vzniklé tím, že správní rozhodnutí vydané orgánem obce nebo kraje bylo zrušeno) působí preventivně na obsahovou kvalitu obcí realizovaných rozhodnutí.

V.1.4 Ostatní změny (D)

Změny, které nemají „protikorupční“ dopady, avšak u nichž lze očekávat určité náklady, jsou změny v náhradách nevyčerpané dovolené (**D.1**) a označování obcí, ulic a jiných veřejných prostranství v jazyce národnostní menšiny (**D.2**).

Označování obce, ulic a dalších veřejných prostranství v jazyce národnostní menšiny je v souladu s předem schváleným vládním zadáním (usnesení vlády ze dne 29. června 2009, č. 845) rozšiřováno tak, že nově bude obec povinna toto označení zavést nejen na základě doporučení výboru pro národnostní menšiny, ale též na základě požadavku občanského sdružení, které zastupuje zájmy národnostních menšin na území obce (**D.2**). Rozšířením případů, v nichž bude obec povinna „dvojazyčné“ označování zavést, potenciálně určité další výdaje přinese, vládní zadání je však v tomto případě jednoznačné a jiné varianty proto nepřipadají do úvahy. Náklady by naopak mělo minimalizovat to, že povinnost vícejazyčného označování bude podmíněna přítomností menšiny při dvojím sčítání lidu tak, aby se zdůraznil požadavek „trvalého usídlení“ dané menšiny v obci.

Náhrada dovolené v případě, že uvolněný člen zastupitelstva obce dovolenou nevyčerpal před ukončením doby výkonu své funkce (**D.1**), předpokládá změnu stávajícího systému – nyní poskytuje nevyčerpanou dovolenou uvolňující zaměstnavatel, nově by měl člen zastupitelstva mít možnost požádat obec o její náhradu a jen tehdy, pokud tak neučiní, poskytne mu ji uvolňující zaměstnavatel. Výši náhrad, které tato změna může přivést, nelze předem odhadovat, neboť neexistuje „centrální evidence“ či statistika čerpání dovolené uvolněných členů zastupitelstev obcí. Právní úprava nicméně nárokovost náhrady omezuje maximálně na 5 týdnů dovolené a lhůtou, kterou pro uplatnění tohoto požadavku stanoví relativně krátkou. Pozitivní přínos této změny spočívá v odstranění diskriminace části uvolněných zastupitelů, kteří se po ukončení funkce nevracejí k původnímu zaměstnavateli a nevyčerpanou dovolenou jim tudíž nikdo nemůže poskytnout (např. podnikatelé).

VI. Konzultace

Předpokládané úpravy byly projednány se Svazem měst a obcí České republiky, se Sdružením místních samospráv, s Asociací krajů České republiky, se Spolkem pro obnovu venkova a dále se zástupci výborů pro regionální rozvoj a veřejnou správu Poslanecké sněmovny i Senátu Parlamentu České republiky (jednání se uskutečnila pod záštitou ministra vnitra ve dnech 8. 9. 2010, 12. 1. 2011 a 19. 4. 2011). Účastníci jednání uplatnili k prvotním návrhům předpokládaných změn své připomínky, které byly z velké části zahrnuty v předkládané podobě materiálu. Návrhy byly též předmětem připomínek členů Poradního sboru ministra vnitra pro boj proti korupci (připomínky a náměty předložila sdružení Oživení o. s. a Transparency International ČR) a projednány na zasedání tohoto poradního orgánu dne 28. března 2011. O předpokládaných změnách byli individuálně informováni též zástupci krajů na pravidelné poradě s Ministerstvem vnitra, která se uskutečnila dne 7. června 2011.

Materiál byl zpřístupněn k veřejné diskusi na internetových stránkách Ministerstva vnitra (<http://www.mvcr.cz/navrhy-pravnich-predpisu.aspx>) od 14. června 2011 s možností zasílání námětů do 30. června 2011. Připomínky v uvedeném termínu zaslalo Statutární město Děčín, Svaz měst a obcí, Transparency International Česká republika, Otevřená společnost,

o. p. s. a Oživení, o. s. Připomínky členů poradního sboru ministra vnitra pro boj s korupcí byly projednány na jeho zasedání dne 29. června 2011.

Zástupci územních samosprávných celků při ústních konzultacích i ve svých písemných připomínkách poukazovali především na nárůst administrativní zátěže, kterou by nová opatření mohla vyvolat, a na prodloužení doby realizace majetkových dispozic. Jako nejvíce problematické bylo označováno povinné zpeněžování majetku veřejnou dražbou nebo obchodní veřejnou soutěží a žaloby občanů obce na náhradu škody nebo na neplatnost smlouvy, které by mohlo vést k narušení právní jistoty smluvních stran a mohlo by být zneužíváno proti obcím a krajům („kverulační žaloby“, specifický způsob „vydírání“ obcí skrze hrozby žalob apod.). Naopak zástupci občanských sdružení, která se zabývají transparentností v oblasti územní samosprávy, poukazovali na četné příklady z praxe, při nichž docházelo k prodejmům či pronájmům za výrazně nevýhodných podmínek a na problémy spojené se získáváním informací od obcí, které jsou nutné pro následné posouzení postupu obcí při dispozicích s majetkem. Zpracovatel se proto při jednáních snažil nalézt kompromis mezi oběma krajními přístupy (územní samosprávné celky byly proti navrhovaným opatřením, zástupci občanských sdružení naopak požadovali zpřísnění navrhovaných pravidel), bohužel se však shodu nepodařilo nalézt. Zpracovatel proto navrhl jednotlivé instituty v kompromisním řešení, které by nemělo vést k paralýze činnosti samospráv, ale současně by mělo umožnit efektivní veřejnou kontrolu dispozic s obecním a krajským majetkem. Zejména se jedná o omezení žalobního oprávnění „ve veřejném zájmu“ jen na významné majetkové dispozice, dále podmínkou kvalifikovaného souhlasu členů zastupitelstva obce s podáním žaloby na náhradu škody členem zastupitelstva obce za nečinnou obec. V případě veřejných dražeb zpracovatel navrhuje omezení této povinnosti pouze na dispozice s nemovitým majetkem, navíc s určitými omezeními výjimkami.

Ke konzultaci materiálu došlo i v průběhu jeho projednávání vládou. Vláda návrh poprvé projednávala dne 26. září 2012, jeho projednávání však přerušila do 30. listopadu 2012 na základě výhrad Svazu měst a obcí, zaslaných předsedovi vlády, a uložila ministru vnitra, aby ve spolupráci s místopředsedkyní vlády pro koordinaci boje s korupcí ustavil pracovní skupinu, která by se pokusila odstranit trvající rozpory. Skupina složená ze zástupců Svazu měst a obcí, Sdružení místních samospráv (pozvána byla i Asociace krajů) a zástupců ministerstev se sešla na jednání 23. října a 7. listopadu. Na těchto jednáních byly dohodnuty kompromisní úpravy návrhu, jejichž zapracování vláda schválila. Návrh je tedy předkládán a relativně širokého konsensu všech zúčastněných subjektů.

VII. Zhodnocení variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Základní zhodnocení jednotlivých variant, zejména zhodnocení z hlediska nákladů a očekávaných přínosů, je obsaženo v kapitole VI. V následující části jsou podrobně analyzována jednotlivá navrhovaná řešení s cílem výběru nejvhodnějšího z nich⁷. Při výběru variant vycházel zpracovatel **z následujících zásad pro nakládání s obecním (veřejným) majetkem** (tyto zásady současná právní úprava obsahuje, nicméně je třeba je v platné právní úpravě dále upřesnit a doplnit):

⁷ S ohledem na průběh a výsledky připomínkového řízení byla vládě před jejím rozhodnutím navrhována určitá opatření ve variantách, přičemž zpracovatel vládě doporučoval vždy výběr toho z nich, které při hodnocení variant v rámci této zprávy bylo vyhodnoceno jako nejvhodnější.

- 1) **Zásada transparentnosti nakládání s veřejným majetkem a zásada veřejné kontroly tohoto nakládání.** Jakékoli nakládání s majetkem územního samosprávného celku musí být transparentní, musí podléhat účinné veřejné kontrole a musí být prosto jakéhokoli nerovného zacházení s (potenciálními) smluvními partnery územního samosprávného celku⁸. Právní úprava musí umožnit, aby každá fáze realizace dispozic s majetkem územního samosprávného celku byla jasná, dokladovatelná a tudíž i přezkoumatelná. Každý občan obce musí mít dostatek informací o tom, že existuje záměr k realizaci určitého majetkoprávního úkonu, dále informaci o tom, kdy tento úkon bude projednáván, informaci o průběhu tohoto projednání a o jeho výsledku a základní informaci o obsahu realizovaného majetkoprávního úkonu. Za tímto účelem byly analyzovány možnosti nově stanovit obci zejména povinnost zveřejňovat určité obcí uzavřené smlouvy a výstupy z jednání obecních orgánů. Analyzována byla rovněž možnost oprávnění občanů podat návrh na určení neplatnosti smlouvy uzavřené obcí nebo na určení právního vztahu.
- 2) **Zásada hospodárnosti a účelnosti nakládání s veřejným majetkem (zásada ochrany majetkové podstaty).** V právní úpravě by mělo dojít k posílení záruk hospodárného a účelného nakládání s majetkem územního samosprávného celku. Předmětem analýzy proto bylo zpřesnění a částečně též zpřísnění podmínek pro rozhodování o majetkoprávních úkonech, modifikace rozhodování o nájemních smlouvách a o smlouvách o výpůjčce (částečným svěřením do vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce a částečným „přesunutím“ do nevyhrazené pravomoci rady obce). Předmětem hodnocení též bylo výslovné ustanovení, podle něhož by právní úkony mohly být realizovány zásadně za cenu či nájemné v místě a čase obvyklé (výjimka je samozřejmě ze zákonem stanovených důvodů možná).
- 3) **Zásada individuální odpovědnosti za rozhodnutí učiněná při nakládání s veřejným majetkem.** Analyzovaná opatření jsou dále postavena na posílení individuální, zejména politické, ale nelze vyloučit ani právní, odpovědnosti členů orgánů územního samosprávného celku za každé jimi realizované rozhodnutí. Výrazným projevem prohloubení této zásady může být nová povinnost u každého usnesení zastupitelstva či rady uvádět v rámci zápisu, jak každý člen daného orgánu o usnesení hlasoval (s výjimkou tajné volby, jmenování nebo odvolání a dalších důvodů stanovených zákonem). Projevem této zásady by rovněž mohlo být oprávnění občana nebo skupiny občanů či zastupitelů domáhat se jménem obce náhrady škody, která obci vznikla (za předpokladu, že obec sama škodu neuplatní, případně nerozhodne o tom, že ji uplatňovat nebude) nebo rozšíření (resp. nové stanovení) oprávnění státního zástupce podat návrh na zahájení občanského soudního řízení k určení neplatnosti smlouvy uzavřené obcí či krajem.

Cílem navrhovatele bylo veškerá upřesnění či doplnění stávající právní úpravy koncipovat jako proporcionální mezi zárukou „svobodného výkonu“ samosprávy

⁸ Srov. nález Ústavního soudu ze dne 20. června 2012, sp. zn. IV. ÚS 1167/11: „Je vyloučeno, aby obec, jakožto územní společenství občanů majících právo na samosprávu (článek 100 odst. 1 Ústavy) a jsoucí veřejnoprávní korporací (článek 101 odst. 3 Ústavy) hospodařila s jí vlastním majetkem prostřednictvím svých volených orgánů tak, že by na první pohled pochybným charakterem tohoto hospodaření podlamovala důvěru občanů, kteří obec tvoří, v to, že její správa je správou ve prospěch obce a nikoliv ve prospěch jiných subjektů. Samostatné spravování obce zastupitelstvem (článek 101 odst. 1 Ústavy) neznamená, že by zvolené zastupitelstvo a představitelé obce stáli nad společenstvím těch, kteří je k výkonu samosprávy zvolili. Ti, kdo obec spravují, neměli by ztratit ani na okamžik ze zřetele, že nejsou majiteli obce a že správa obce není poručníkováním těch, kteří obec tvoří. Vymkne-li se správa obce z těchto ústavních mantinelů, pak by i byla formálně ve shodě se zákonem, nelze jí přiznat soudní ochranu; je naopak úkolem soudů, aby takové ve své podstatě proti skutečné samosprávě namířené a tudíž protiústavní chování zastupitelstva neaprobovaly.“

a požadavkem ochrany majetku územního samosprávného celku, tedy majetku veřejného⁹. Navrhované změny nemají nakládání s majetkem územního samosprávného celku znemožnit, ale pouze podrobit sice rigidnějším, ale zároveň jednoznačně formulovaným pravidlům, a to jak v souladu s požadavky *Strategie*, tak v souladu se snahou odstranit výše popsané aplikační problémy, které jsou se zákony o územních samosprávných celcích spojeny. Vždy bylo pečlivě hodnoceno, zda konkrétní navrhované opatření nemůže být vyhodnoceno jako opatření odporující ústavně zaručenému výkonu práva na samosprávu¹⁰.

VII.1 Doba zveřejnění záměru obce disponovat s nemovitým majetkem (A.1)

A.1.1: Zachování současného stavu, tedy zachování povinnosti zveřejnit záměr obce (v zásadě kdykoli) po dobu 15 dní před rozhodnutím o zamýšleném majetkoprávním úkonu (před rozhodnutím o uzavření smlouvy) by neodstranilo existující nevýhody spočívající v nejistotě o době, která může uplynout mezi sejmutím záměru z úřední desky a rozhodnutím o majetkoprávním úkonu. Kromě toho doba 15 dní je v praxi kritizována jako doba příliš krátká na to, aby zejména v případě závažnějších dispozic mohli své nabídky připravit a podat všichni potenciální zájemci. Navíc platí, že čím kratší doba, tím větší potenciál pro možné netransparentní nakládání s majetkem (oslovení předem vybraného zájemce s následujícím jen formálním zveřejněním záměru tak, aby případní jiní zájemci reálně nemohli své nabídky připravit). S prodloužením doby zveřejnění záměru navíc počítá i vládní *Strategie*, takže nulová varianta nepřipadala do úvahy.

A.1.2: Varianta č. 2 počítá s prodloužením doby zveřejnění záměru. V rámci konzultací byly projednávány v zásadě dvě možnosti: První spočívala v pevném stanovení delší doby pro zveřejnění záměru (diskuse se pohybovaly v intervalu 30 až 90 dní), druhá ve „stupňování“ doby podle výše plnění (předpokládaného nebo skutečně dosaženého). Nevýhoda druhého uvedeného řešení by spočívala v povinnosti obce předem pořídit znalecký odhad „ceny“ nemovitosti (event. hodnoty dispozice např. v případě pronájmu), což samozřejmě jakoukoli dispozici finančně zatíží (zejména v případě „bagatelních“ pronájmů, v případě výpůjčky či darování by taková povinnost v některých případech mohla znamenat faktické zmaření dispozice).¹¹ Problematické by bylo i stanovení zvláštního „oceňovacího“ mechanismu přímo v obecním zřízení, zejména z hlediska jeho složitosti a tím pádem i obtížné aplikovatelnosti většinou malých obcí. Ze zřejmých důvodů se jako nereálné jeví i odvození délky zveřejnění záměru podle konečné hodnoty dispozice (už jen proto, že by v podstatě znemožnilo obci přijmout výhodnější nabídku, pokud by se „dostala“ nad hranici pro delší dobu zveřejnění záměru). V rámci diskusí proto převážil názor „prostého“

⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. dubna 2009, sp. zn. 28 Cdo 3297/2008: „...obec ani jakožto účastníka soukromoprávního vztahu nelze vyjmout z požadavků kladených na správu věcí veřejných. Obec jakožto veřejnoprávní korporace má při nakládání se svým majetkem určité zvláštní povinnosti vyplývající právě z jejího postavení jakožto subjektu veřejného práva. Proto i zde platí, že hospodaření s majetkem obce musí být maximálně průhledné, účelné a veřejnosti přístupné. Tyto zásady jsou ostatně vyjádřeny i v některých ustanoveních zákona č. 128/2000 Sb. (např. § 2 odst. 2 či § 38 odst. 1).“

¹⁰ Srov. v této souvislosti nálezy Ústavního soudu ze dne 5. února 2003, sp. zn. Pl. ÚS 34/02, publikovaný pod č. 53/2003 Sb.: „Zákony, popř. další předpisy podle volby a tradice smluvních stran mohou podrobně vymezovat okruh záležitostí spravovaných územní samosprávou včetně těch, které má samospráva za povinnost sledovat, její organizaci včetně podoby a postavení jednotlivých orgánů, určovat rámec pro hospodaření, přiznávat majetek a její finanční zdroje. Už vůbec Charta nečiní z územní samosprávy svrchovaná tělesa blízká státům.“ a dále „Z ustanovení Ústavy i Charty lze dovodit, že zákonná omezení a pokyny pro působení územní samosprávy jsou přípustné. Ve svém souhrnu samozřejmě nemohou tato pravidla územní samosprávu úplně odstranit. Jednotlivá úprava však může být poměrně přísná a svazující, jsou-li k tomu důležité ospravedlnitelné důvody.“

¹¹ V případě nájmu a výpůjčky zpracování znaleckého posudku obecně není povinné. Znalecký posudek není nutné pořizovat ani v případě úplatného převodu nemovitostí, jak vyplývá z § 21 odst. 4 písm. d) zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, v platném znění.

prodloužení doby zveřejnění záměru a otázka se proto soustředila na určení délky tohoto prodloužení.

Možnost prodloužení na 90 dnů by v praxi vedla k podstatnému snížení operativnosti nakládání s majetkem, neboť po dobu 90 dnů by nemovitost prakticky nemohla být využívána, což by samozřejmě v mnoha případech mohlo obec majetkově poškozovat. V rámci diskuse proto bylo projednáváno buď prodloužení z 15 na 30 dní (v případě krajského zřízení by se nejednalo o změnu) nebo na 60 dní, což je doba odpovídající doporučení Evropské komise z hlediska veřejné podpory¹². Vzhledem k rozhodnutí pod bodem A.1.3 (povinnost zveřejnění záměru až do rozhodnutí o majetkoprávním úkonu) byla nakonec zvolena doba zveřejnění 30 dní tak, aby nebylo znemožněno rychlé disponování s majetkem tam, kde je takový postup odůvodněn (např. v souvislosti s řešením krizových stavů), ale aby doba byla současně dostatečně dlouhá tak, aby se ke zveřejněnému záměru mohli všichni zájemci přihlásit. Je nutné zdůraznit, že zmíněné doporučení Evropské komise, které v zásadě požaduje 60 dní (dva měsíce) zveřejnění, není právně závazné a především se vztahuje jen na ty dispozice, při nichž by docházelo k narušení společného trhu poskytnutím nepřipustné veřejné podpory, tedy zjednodušeně řečeno, při nichž by obec prodávala nemovitost podnikateli, což ovšem v žádném případě není většina majetkových dispozic realizovaných s povinností zveřejnění záměru. Z tohoto důvodu se jako vhodná jeví doba 30 dnů s tím, že dispozice, u nichž by mohlo dojít k zakázané veřejné podpoře, by musely být prováděny rovněž v souladu s normami EU, tj. včetně zmíněného doporučení Evropské komise. Tuto povinnost mohou výslovně stanovit zákony o územních samosprávných celcích, ale nemusejí, neboť vyplývá z přímo aplikovatelných norem EU.

A.1.3: Kromě prodloužení doby zveřejnění záměru je třeba zabývat se též v praxi dosud spornou otázkou, zda záměr musí být na úřední desce zveřejněn až do rozhodnutí příslušného obecního orgánu o majetkoprávním úkonu, nebo zda může být po uplynutí základní doby zveřejnění z úřední desky sejmuto. Účelem záměru je kromě získání nabídek pro realizaci majetkoprávního úkonu též informování veřejnosti o tom, že obec uvažuje o určité majetkoprávní dispozici (srov. formulace § 39 odst. 1 obecního zřízení – tak, aby se k záměru *mohli zájemci vyjádřit a předložit své nabídky*). K maximálnímu posílení transparentnosti by nepochybně vedlo takové zveřejnění záměru, které bude své adresáty informovat o existenci úmyslu obce až do rozhodnutí příslušného obecního orgánu (úmysl obce disponovat se svým nemovitým majetkem trvá po celou dobu, po níž je záměr na úřední desce zveřejněn). Tím by však mohlo dojít ke komplikacím souvisejícím s dobou pro podávání nabídek, kterou by nebylo možné omezit, takže by nabídky mohly být podávány až do samotného okamžiku rozhodnutí o majetkoprávním úkonu. Prakticky by pak mohl být problém takové nabídky při rozhodování příslušného obecního orgánu zohlednit. Z tohoto důvodu je nutné právní úpravu pozměnit tak, aby popsany stěžejní účel zveřejnění záměru mohl být plně realizován. Potenciálně by v praxi mohlo dojít k určitému zahlcení úřední desky obecního úřadu (patrně jen ve větších obcích, které realizují velké množství majetkových dispozic). Jedná se však o snadno řešitelný technický problém spočívající v přiměřeném rozšíření kapacity „fyzické“ úřední desky.

Ze shora popsaného zhodnocení možností jednoznačně vyplývá preference varianty A.1.2 - doba zveřejnění záměru bude prodloužena (a sjednocena) na 30 dní.

¹² *Sdělení Komise ES o prvcích státní podpory při prodeji pozemků a staveb orgány veřejné moci* v Úředním věstníku Evropských společenství dne 19. července 1997, pod č. 97/C 209/03.

Poznámka: Předmětem změn není určení, který orgán v rámci územních samosprávných celků rozhoduje o zveřejnění záměru, neboť tuto otázku již vyřešila soudní praxe tím, že zveřejnění záměru náleží do tzv. nevyhrazené pravomoci rady obce podle § 102 odst. 3 obecního zřízení, i když se jedná o dispozici jinak v pravomoci zastupitelstva obce (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. března 2007, sp. zn. 30 Cdo 2452/2006). Od rozhodnutí o záměru je nutné odlišit samotné *zveřejnění záměru*, které již má povahu ryze technického úkonu, jenž není nijak formalizován a jenž nevyžaduje žádné další rozhodování. Zveřejnění zpravidla provádí starosta nebo ještě častěji pracovník obecního úřadu. Předkladatel v této souvislosti považuje za neúčelné a pro praxi zcela kontraproduktivní zákonem stanovit výslovné určení osoby či orgánu, která bude za faktické vyvěšení záměru na úřední desce odpovídat. Jedná se totiž o ryze interní záležitost každé obce, typickou pro úpravu v organizačním řádu obecního úřadu podle individuálních podmínek v obci. Nepraktičnost stanovení osoby odpovědné za faktické vyvěšení záměru na úřední desce přímo v zákoně je zřejmá i z analýzy možných legislativních variant: do úvahy připadá pouze starosta, což by však představovalo jen stěží realizovatelné řešení v případě velkých obcí (sotva si lze představit, že primátor statutárního města bude sám vyvěšovat na úřední desce záměry nebo bude toto vyvěšení pod vlastní odpovědností nařizovat) nebo obecní úřad, což ale problém s určení individuální odpovědnosti neřeší, neboť i v takovém případě by bylo nezbytné konkrétního odpovědného pracovníka určit v organizačním řádu obecního úřadu. Legislativní řešení otázky samotného zveřejnění záměru tedy není možné a zejména ani není účelné, nemá-li se ze zákona o obcích stát zcela kazuistická norma.

VII.2 Zveřejňování záměru na centrální adrese (A.2)

A.2.1: Podle platného znění § 39 odst. 1 obecního zřízení se záměr zveřejňuje vyvěšením na úřední desce obecního úřadu (a nepovinně též jiným v obci vhodným způsobem). Podle § 26 odst. 1 správního řádu musí být obsah úřední desky přístupný též způsobem umožňujícím dálkový přístup, což znamená, že i záměry by takto měly být publikovány. Rozdíl je však v následcích nesplnění popsané povinnosti – zatímco nezveřejnění na „fyzické“ úřední desce znamená neplatnost realizovaného majetkoprávního úkonu, nezveřejnění na „elektronické“ úřední desce je sice porušením § 26 odst. 1 správního řádu, nemá však totožné právní následky jako nezveřejnění na fyzické úřední desce (srov. stanovisko č. 14 Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu, <http://www.mvcr.cz/>). Platné právní úpravě je v této části vytýkána především neexistence jednoho centrálního místa pro zveřejňování všech přijatých záměrů a dále rozdílnost v právních následcích nezveřejnění na elektronické a na fyzické úřední desce. S popsanými výhradami vůči platné právní úpravě jsou sekundárně spojeny i výtky týkající se netransparentnosti realizovaných dispozic a – logicky – i menší okruh zájemců, kteří se ke zveřejněnému záměru mohou přihlásit.

A.2.2: Součástí původního znění *Strategie* proto byl úkol č. 2.3 směřující ke zveřejňování záměrů na centrální adrese (provozované na základě smlouvy mezi Českou republikou – Ministerstvem pro místní rozvoj a Českou poštou, s. p., na základě nařízení vlády č. 168/2000 Sb., o centrální adrese). Nespornou výhodou takového „centrálního“ zveřejňování by byla možnost oslovení daleko širšího okruhu potenciálních zájemců o uzavření avizované smlouvy. Nevýhodou relativní finanční náročnost takového zveřejňování, která v kalendářním roce podle odhadů Ministerstva vnitra zatíží rozpočty územních samosprávných celků cca 30 000 000 Kč (viz výše). Technologické zabezpečení této služby je zajištěno na komerčním základě Českou poštou, takže kapacita centrální adresy bude v případě této nové povinnosti Českou poštou navýšena. Systém zadávání do centrální adresy není složitý a obce s ním již nyní musejí pracovat, pokud zadávají veřejné zakázky.

Změnou *Strategie* na základě usnesení vlády ze dne 16. listopadu 2011, č. 837, došlo k úpravě tohoto úkolu tak, aby *veškeré relevantní informace týkající se prodeje a pronájmu majetku státu nebo územních samospráv a veškeré údaje o poskytnutých dotacích a grantech byly zveřejňovány na jednom místě* (namísto výslovného uvedení „centrální adresy“). Toto centrální zveřejnění může v současnosti zajistit *portál veřejné správy*, jenž je informačním

systémem veřejné správy provozovaným Ministerstvem vnitra. Oproti centrální adrese je jeho výhodou bezplatné zveřejňování, přičemž jediným nákladem je přizpůsobení softwaru a administrativní zabezpečení této služby, jdoucí na vrub Ministerstva vnitra. Z tohoto „technického“ hlediska by stanovení popsané nové povinnosti nemělo být pro obce složité.

A.2.3: Popsaná finanční „náročnost“ zveřejňování na centrální adrese vede k úvaze stávající systém zveřejňování neměnit, pouze jej doplnit v případě nezveřejnění záměru též na „elektronické“ úřední desce o výslovnou sankci neplatnosti následně uzavřené smlouvy (změna by tedy vedla ke „zrovnoprávnění“ záměru zveřejněného na fyzické i elektronické úřední desce). Tím by došlo k úspoře prostředků, nedostavil by se však v úplné míře pozitivní efekt v podobě centrálního přístupu k přijatým záměrům. Technickým problémem by pak mohlo být prokazování tohoto zveřejnění, což by bylo možné splnit způsobem přiměřeným jako v případě zveřejnění na fyzické úřední desce, byť se na toto ustanovení výslovně na tyto elektronickou úřední desku nevztahuje (srov. § 65 odst. 3 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, v platném znění: *Má-li být dokument vyvěšen na úřední desce, činí se tak vyvěšením jeho stejnopisu opatřeného datem vyvěšení. Po sejmutí se vyvěšený stejnopis opatří datem sejmutí a zařadí do příslušného spisu jako doklad o vyvěšení dokumentu na úřední desce. Ustanovení věty první a druhé se nevztahuje na zveřejňování dokumentů na elektronické úřední desce.*).

Z popsaných variant je z hlediska maximálního zamýšleného efektu nejvhodnější varianta A.2.2, jejíž provedení výslovně ukládá i vládní Strategie (úkol č. 2.3). Na druhou stranu předpokládané roční zatížení veřejných rozpočtů (cca 30 000 000 Kč) efektivnost této varianty při povinném zveřejňování na centrální adrese relativizuje (nelze předem ani odhadnout případné zvýšení příjmů, kterého by se zveřejňováním na centrální adrese docílilo), takže je v každém případě nutné zvolit variantu, která počítá se zveřejňováním na portálu veřejné správy, u něhož nároky na veřejné rozpočty nenastávají.

VII.3 Sjednávání ceny (nájmu) ve výši v místě a čase obvyklé (A.3)

A.3.1: Dosavadní právní úprava umožňuje disponovat s majetkem za cenu nižší než je v daném místě a čase obvyklá, přičemž odchylku od této ceny je nutné odůvodnit (§ 39 odst. 2 obecního zřízení). Není však stanoveno, jakým způsobem má být odchylka odůvodněna, ani zda musí být odůvodněna jen odchylka snižující cenu. Dále není přesně určeno, zda a pokud ano, jak se tato povinnost vztahuje též na sjednávání nájmu (tedy na jiné úplatné dispozice než je převod obecního majetku). Problematické je též vztahování této povinnosti i na nabývání majetku obcí. Tyto problémy činí regulaci obtížně aplikovatelnou v praxi a právní úprava v tomto případě nevyhnutelně vyžaduje upřesnění, neboť porušení povinnosti disponovat bez odůvodnění za cenu výrazně nižší než je cena obvyklá vede k absolutní neplatnosti realizované majetkové dispozice (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. listopadu 2010, sp. zn. 28 Cdo 3950/2010).

A.3.2: V praxi je především sporné, zda se uvedená povinnost vztahuje i na sjednávání nájemních smluv. Judikatura k této otázce prozatím chybí, část odborné veřejnosti tuto povinnost odvozuje ve vztahu k pronájmu z obecného znění § 38 odst. 1 obecního zřízení, jenž ukládá obci nakládat s majetkem řádně a hospodárně, přičemž § 39 odst. 2 obecního zřízení v tomto případě nepředstavuje nic jiného než bližší konkretizaci této povinnosti. Bez výslovného zakotvení takové povinnosti však budou praktické problémy i nadále přetrvávat.

Z tohoto důvodu se navrhuje výslovné rozšíření povinnosti sjednávat nájem za v místě a čase „obvyklé nájemné“. Nebude se přitom jednat o zatížení veřejných rozpočtů, neboť i při současném znění zákona (ve vztahu k obvyklé ceně) není praxí požadováno pořízení znaleckého posudku na určení obvyklé ceny. Pokud obec tyto prostředky nemá v úmyslu vynaložit, postačí zjištění ceny „v místě a čase obvyklé“ např. srovnáním nabídek realitních kanceláří, zpracování si svého vlastního „nezávazného“ odhadu, zjištění obvyklé ceny dotazem u realitní kanceláře apod. Identický postup pak bude platit i v případě „obvyklého nájmu“ – ani zde není a nebude povinnost zjišťovat výši obvyklého nájemného cestou znaleckého posudku. Lze tedy očekávat mírné zvýšení administrativních nákladů spojených se zjišťováním obvyklého nájemného, vzhledem k nenáročnosti tohoto postupu se však jedná o náklady marginální.

A.3.3: Variantně bylo zvažováno též vyloučení možnosti jakýchkoli odchylek od obvyklé ceny (nájmu), resp. zákaz prodeje a pronájmu za nižší než obvyklou cenu (nájemné). Takové řešení by však znemožnilo v odůvodněných situacích přistoupit k dispozici za nižší cenu (nájemné). Z tohoto hlediska by se již jednalo o nepřiměřený legislativní zásah do vlastnického práva územních samosprávných celků, jenž by zřejmě kolidoval i s čl. 101 odst. 4 Ústavy. Z tohoto důvodu se tato možnost dále nerozpracovávala s tím, že došlo k podrobnější úpravě způsobu odůvodňování odchylky.

A.3.4 a A.3.5: Praktické problémy vyvolává též způsob odůvodnění odchylky, jenž není výslovně v zákoně uveden, a pochybnosti o tom, zda a pokud ano jak má být odůvodněna odchylka při dosažení vyšší než obvyklé ceny. Všechny tyto problémy lze odstranit jednoduchou zákonnou úpravou, jejíž přínosy jsou z tohoto hlediska nesporné a žádné nevýhody nelze identifikovat. Výslovné stanovení povinnosti odůvodnit odchylku přímo v usnesení zastupitelstva nebo rady obce povede i k posílení odpovědnosti těchto orgánů za jimi realizovaná rozhodnutí (=neodůvodněná nebo nedostatečně odůvodněná odchylka jde k tíži členům hlasujícím pro toto usnesení). Výslovně bude stanoveno, že odchylka musí být odůvodněna jen v případě nižší než obvyklé ceny (nájmu), resp. při nabytí nebo pronájmu majetku obcí musí být odůvodněna cena (nájemné) vyšší – v obou případech lze mít za to, že dosažení vyšší než obvyklé kupní ceny či nájemného (je-li obec prodávajícím nebo pronajímatelem), resp. dosažení nižší kupní ceny či nájemného (pokud obec nabývá majetek nebo pokud je nájemcem majetku), je odůvodněno již tímto faktem.

Uvedený rozbor svědčí pro kombinaci variant A.3.4 a A.3.5 tedy pro bližší specifikaci způsobu odůvodnění odchylky od obvyklé ceny, pro výslovné rozšíření této povinnosti i na sjednávání nájemních smluv a pro výslovné vztahování této povinnosti i na nabývání a pronajímání cizího majetku obcemi. Těmito opatřeními je sledován a naplňován též protikorupční a transparentní cíl *Strategie*.

VII.4 Převedení části pravomoci rady obce v majetkové oblasti na zastupitelstvo obce (A.4)

A.4.1: Platná právní úprava svěřuje do vyhrazené pravomoci rady obce (tj. bez možnosti odejmutí zastupitelstvem obce) rozhodování o nájemních smlouvách a o smlouvách o výpůjčce bez jakéhokoli časového či hodnotového omezení [§ 102 odst. 2 písm. m) obecního zřízení]. Tato zákonná konstrukce tedy umožňuje uzavírat nájemní smlouvy na dobu neurčitou i na dobu „relativně“ neurčitou, např. 20, 30 a více let. Zastupitelstvo obce přitom prakticky nemá možnost jakkoli do této pravomoci zasáhnout (pomineme-li § 105 obecního

zřízení a možnost odvolání rady obce), takže i velmi významné pronájmy zásadního obecního majetku probíhají bez přímého rozhodovacího vlivu zastupitelstvem obce (rada obce je sice odpovědná zastupitelstvu, její odvolání z důvodu uzavření nevýhodné smlouvy však samozřejmě na již realizovaný úkon nemá vliv; stejně tak není účinným prostředkem kontroly ani sistační oprávnění starosty obce podle § 105 obecního zřízení).

A.4.2: Nabízí se proto možnost převedení veškeré pravomoci rady obce v oblasti nájmu a výpůjček do vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce. Takové řešení by nepochybně posílilo vliv zastupitelstva v zásadních otázkách uzavírání nájmu či výpůjček, na druhou stranu by se však rozhodování stalo relativně „nepružným“ (vzhledem k frekvenci zasedání zastupitelstva obce), takže by některé bagatelní nájmy nebo nájmy, u nichž je nutné ve veřejném zájmu upřednostnit rychlost (např. v souvislosti s řešením krizových stavů) nebylo možné řešit operativně. Ve větších obcích by pak mohlo docházet i ke zbytečnému „zahlcení“ zastupitelstva rozhodováním v této oblasti (např. o uzavírání nájemních smluv k bytům).

A.4.3: Druhým z uvažovaných řešení je převedení pravomoci rady rozhodovat o uzavření nájemních smluv a smluv o výpůjčce z vyhrazené pravomoci (§ 102 odst. 2 obecního zřízení) do pravomoci nevyhrazené podle § 102 odst. 3 obecního zřízení, která zastupitelstvu obce umožňuje převzít si toto rozhodování zcela nebo zčásti (§ 84 odst. 2 obecního zřízení). Takové řešení by vyloučilo problémy popsané v bodě A.4.2 (nepružnost rozhodování o nájmech v některých specifických situacích). Jeho nevýhodou však i nadále zůstává rozhodování rady o zásadních nájmech či výpůjčkách, které by svou podstatou měly příslušet pouze a výhradně zastupitelstvu obce (a jeho odpovědnosti jakožto přímo voleného obecního orgánu). Možnost zastupitelstva obce vyhradit si taková rozhodování dle názoru zpracovatele tento stav adekvátně neřeší, neboť odpovědnost z rady obce *de facto* na zastupitelstvo nepřenáší.

A.4.4: Z uvedených důvodů je na místě zvažovat kombinaci obou možností, tedy převedení pravomoci rady obce rozhodovat o nájmech a výpůjčkách do nevyhrazené pravomoci rady obce s tím, že určité významné nájmy a výpůjčky by byly zákonem výslovně svěřeny do vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce tak, aby tento orgán nesl za tyto závažné úkony přímou odpovědnost. Při určování, které nájmy (výpůjčky) lze považovat za zásadní, bylo možné buď vycházet z předmětu a hodnoty dispozice, nebo z doby trvání smluvního vztahu. Z hlediska předmětu dispozice je nepochybně nutné svěřit do pravomoci zastupitelstva obce rozhodování o nájmech a výpůjčkách nemovitého majetku. Na druhou stranu již nebude nutné takto svěřovat i rozhodování o nájmech a výpůjčkách movitého majetku, byť by se jednalo o dlouhodobější pronájem či výpůjčku, neboť v případě movitého majetku budou svou povahou „významné“ nájmy či výpůjčky spíše výjimečné (opak samozřejmě platí právě ve vztahu k nemovitému majetku). Doplnění kritéria podle hodnoty majetkové dispozice by však vedlo k obdobným problémům, které jsou popsány ve vztahu k úpravě § 39 odst. 1 obecního zřízení v rámci varianty A.1.2 (především nutnost pořizovat znalecký posudek). Z tohoto hlediska se jako optimální jeví hledisko celkové doby trvání nájmu nebo výpůjčky, přičemž jako kritérium byly zvoleny čtyři roky, odvozené od funkčního období zastupitelstva obce. Jinak řečeno nájmy a výpůjčky, které by svou délkou přesáhly jedno funkční období, budou náležet do vyhrazené rozhodovací pravomoci zastupitelstva obce (zpracovatel si je samozřejmě vědom, že „končící“ rada obce může schválit před volbami zásadní nájem na dobu do čtyř let, čímž nově zvolenému vedení znesnadní změnu uzavřené smlouvy, jedná se však o faktický stav, jenž nemůže být legislativně uspokojivě vyřešen). Délka by byla posuzována podle celkové doby trvání nájmu, takže v případě prodloužení nájemní smlouvy, o jejímž sjednání původně rozhodla rada obce,

nad čtyři roky, by až o tomto dodatku muselo rozhodovat zastupitelstvo obce. Z uvedeného pravidla by pak byly stanoveny výjimky pro uzavírání nájemních smluv k bytům pro fyzické osoby – nepodnikatele, pro pronájem hrobových míst a pro výpůjčku nemovitého majetku právnické osobě zřízené obcí. O nájmech a výpůjčkách, které nenáleží do vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce (s dobou trvání do 4 let a ty, které jsou z vyhrazené pravomoci výslovně vyloučeny), by nadále rozhodovala rada obce, avšak ve své nevyhrazené pravomoci, takže zastupitelstvo obce by si toto rozhodování na sebe mohlo zcela nebo zčásti vztáhnout (§ 84 odst. 4 obecního zřízení).

Na základě rozboru výhod a nevýhod popsaných variant se jako nejrozumnější jeví varianta A.4.4, která odstraňuje všechny identifikované nevýhody stávajícího stavu. Z hlediska nákladů nedochází ani v jedné z popsaných variant k rozdílům, v případě varianty A.4.2 a A.4.4 se mírně zvyšují náklady spojené s jednáním zastupitelstva obce. Tato jednání však není nutné svolávat pouze k rozhodování o nájemních smlouvách nebo o smlouvách o výpůjčce, takže se nejedná o náklady vyvolané přímo tímto navrženým opatřením. Zvolené řešení odpovídá i úkolu plynoucímu ze *Strategie* (úkol č. 1.5).

VII.5 Zpeněžování majetku veřejnou dražbou nebo obchodní veřejnou soutěží, resp. veřejnou soutěží o nejvhodnější nabídku (A5)

A.5.1: Platná právní úprava obcím neukládá povinnost zpeněžovat majetek veřejnou dražbou ani obchodní veřejnou soutěží, takže zvolení tohoto postupu je nyní zcela na dobrovolném rozhodnutí obce. Veřejná dražba je přitom obecně přijímána jako způsob zpeněžení majetku, při němž lze dosáhnout vyšších výnosů. Analýza Ministerstva pro místní rozvoj ukazuje, že obce dosahují při zpeněžování majetku veřejnou dražbou vyšších výnosů (147% nejnižšího podání). Nedostatkem právní úpravy veřejných dražeb je v současnosti ne vždy transparentní způsob informování o veřejné dražbě. Podle § 20 odst. 2 a 3 zákona o veřejných dražbách je dražebník povinen *vyhlásit dražbu dražební vyhláškou způsobem v místě obvyklým nejméně 15 dnů před zahájením dražby; je-li předmětem dražby nemovitost, podnik nebo jeho organizační složka nebo pokud nejnižší podání přesáhne 100 000 Kč, uveřejní dražebník dražební vyhlášku způsobem vzhledem k předmětu dražby v místě obvyklým i na centrální adrese nejméně 30 dnů před zahájením dražby*. Podle § 12 odst. 4 pak platí, *že uveřejněním způsobem v místě obvyklým je u dražeb nemovitostí uveřejnění na úřední desce obecního úřadu, úřadu městské části nebo městského obvodu, v jehož obvodu se nemovitost nachází*. Veřejnou dražbu proto lze považovat za transparentnější způsob zpeněžení obecního majetku pouze v případě nemovitého majetku. Naopak posílení transparentnosti v případě zpeněžování majetku movitého by povinným zpeněžováním veřejnou dražbou nutně nastat nemuselo. Naopak by mohlo vést k neúměrnému zatížení obcí a krajů, pokud by se veřejnou dražbou musely „prodávat“ veškeré nemovité věci bez ohledu na jejich potenciální hodnotu. Z tohoto důvodu považuje předkladatel za účelné zabývat se pouze variantami počítajícími se zpeněžováním nemovitého majetku veřejnou dražbou či obchodní veřejnou soutěží, resp. veřejnou soutěží o nejvhodnější nabídku. Nepochybnou výhodou veřejných dražeb je i způsob změny vlastníka – vlastnictví přechází přiklepem licitátora a nejde tedy o převod vlastnického práva. To podstatným způsobem posiluje právní jistotu nového vlastníka i obce.

O tomto opatření lze uvažovat buď jako o bezvýjimečném (**A.5.2**) nebo o stanovení zákonem blíže specifikovaných výjimek (**A.5.3**). Územní samosprávné celky realizují celou řadu dispozic svým nemovitým majetkem, u nichž nad ekonomickým přínosem dispozice

převažuje jiný veřejný zájem, který lze v nejobecnější rovině vyjádřit jako povinnost obce pečovat o rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Příkladem může být např. spolupráce obcí se soukromými subjekty v rámci partnerství veřejného a soukromého sektoru, majetková narovnání vlastnických vztahů (např. odlišné vlastnictví stavby a pozemku), podpora rozvoje bydlení na území obce apod. Stejně tak mohou být situace, v nichž by očekávaný výnos z dražby nepokryl ani náklady spojené s jejím provedením a odměnu dražebníka, resp. tyto náklady by nakonec mohly být natolik vysoké, že by se dražba ukázala ve srovnání s běžným prodejem jako nevýhodná. Ve všech těchto situacích je zřejmé, že povinným zpeněžením nemovitého majetku veřejnou dražbou by mohlo dosahování jiných cílů zmařit (obec by si např. nemohla stanovit podmínky pro využití zpeněžené nemovitosti apod.). Z tohoto důvodu se jako vhodnější jeví varianta **A.5.3**, tedy povinné zpeněžení nemovitého majetku veřejnou dražbou s možností výjimek. Určité výjimky budou stanoveny přímo zákonem, vzhledem k nemožnosti postihnout všechny konkrétní situace je nutné, aby zákon obsahoval i možnost uvážení orgánu obce pro případy hodných zvláštního zřetele.

Alternativou veřejné dražby by mohla být obchodní veřejná soutěž podle § 281 obchodního zákoníku, resp. ve smyslu nového občanského zákoníku veřejná soutěž o nejvhodnější nabídku podle § 1772 a násl. (varianty **A.5.4** a **A.5.5**), jejíž realizace je z hlediska formálních požadavků oproti veřejné dražbě jednodušší a tím pádem i méně nákladná. Nevýhodou může být potenciálně nižší míra transparentnosti, neboť ustanovení § 282 odst. 2 obchodního zákoníku ukládá, aby byl *obsah podmínek soutěže vhodným způsobem uveřejněn*, nepředepisuje však, jakým způsobem (identicky § 1773 *in fine* nového občanského zákoníku). Nižší náklady a menší složitost se i přes tento nedostatek jeví jako výhoda zpeněžení obchodní veřejnou soutěží, resp. veřejnou soutěží o nejvhodnější nabídku (vedle veřejné dražby), přičemž stejně jako v případě veřejné dražby by měly být stanoveny výjimky.

Jako vhodná varianta proto byla vybrána kombinace varianty A.5.3 a A.5.4, tedy povinné zpeněžování nemovitého majetku alternativně veřejnou dražbou nebo obchodní veřejnou soutěží, resp. veřejnou soutěží o nejvhodnější nabídku s možností výjimek.

VII.6 Právo domáhat se neplatnosti smlouvy (B.1 a B.2)

B.1.1: Platná právní úprava umožňuje domáhat se určení neplatnosti smluv uzavřených obcemi pouze za splnění podmínek daných § 80 písm. c) o. s. ř., tedy jen osobám, které prokáží tzv. naléhavý právní zájem. Z hlediska smluv uzavíraných obcemi to znamená, že určení neplatnosti smlouvy (případně určení právního vztahu) se může domáhat strana smlouvy (byl-li by výsledek soudního řízení „v její prospěch“) a dále osoby, které podaly nabídku ke zveřejněnému záměru. Pro nezveřejnění záměru jsou pak aktivně legitimovány i další osoby, prokáží-li, že by při zveřejnění záměru nabídku podaly. Občan obce se pouze z důvodu svého „občanství“ domáhat neplatnosti uzavřené smlouvy sám nemůže, neboť mu z pouhého „obecního občanství“ nesvědčí naléhavý právní zájem (srov. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 26. října 2004, sp. zn. 28 Cdo 2081/2004 a ze dne 24. března 2010, sp. zn. 28 Cdo 4365/2008). Ve veřejném zájmu může v omezené míře napadat neplatnost uzavřených smluv též státní zastupitelství podle § 42 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, v platném znění (pokud při uzavírání smlouvy nebyla respektována ustanovení omezující volnost jejich účastníků).

Kritizovaným nedostatkem popsané právní situace je značně úzký okruh osob, které se

mohou domáhat určení neplatnosti smlouvy uzavřené obcí, a prakticky minimální možnost podat takový návrh ve veřejném zájmu (občané obce toto právo nemají, státní zastupitelství jen v minimálním rozsahu). Důsledkem tohoto stavu může být situace, v níž ve vztahu k neplatné smlouvě z důvodu porušení obecního řízení nebude možné docílit vydání deklaratorního soudního rozhodnutí a tím odstranit případnou nejistotu o platnosti smlouvy. Přitom platí, že smluvní strana, která způsobila neplatnost smlouvy, je povinna nahradit druhé smluvní straně škodu, která takto vznikla (pro porušení povinností obcí je odpovědná za škodu daná obec). Rozšířením žalobního oprávnění se tedy rozšiřuje prostor pro nápravu existujících neplatných smluv dostatečně rychle tak, aby škody vzniklé v důsledku neplatných smluv byly co nejmenší (čím později je neplatnost zjištěna a odstraněna, tím větší lze očekávat škody a tedy i náhradu ze strany obce).

Z tohoto hlediska lze uvažovat o rozšíření žalobního oprávnění státního zástupce (B.1) a/nebo o legislativním zakotvení aktivní žalobní legitimace pro občany obce či pro zastupitele obce nebo pro jejich kvalifikovanou skupinu (B.2):

B.1.2 a B.1.3: Rozsah oprávnění státního zástupce domáhat se neplatnosti smlouvy uzavřené obcí je, jak již bylo výše řečeno, značně úzký. Na druhou stranu zásah státního zastupitelství lze vnímat jako zásah mimořádný, jenž musí být – i z hlediska ústavních limitů pro zásah státu do samosprávy (čl. 101 odst. 4 Ústavy) – odůvodněn „naléhavým“ veřejným zájmem. Z tohoto hlediska patrně nelze považovat za důvodné, aby státní zástupce měl (a ve veřejném zájmu musel) zasahovat do všech smluv uzavíraných obcemi. Mělo by se jednat pouze o ty majetkové dispozice, které svým významem takový zásah ospravedlňují, tedy o „významné majetkové dispozice“. Za ty lze nepochybně vždy považovat dispozice s nemovitým majetkem. Dále lze do této kategorie zařadit i smlouvy, jejichž celkový předmět plnění překračuje 50 000 Kč bez DPH (cca dvojnásobek průměrné měsíční mzdy v České republice k 31. 12. 2010). Jedná se o smlouvy, u nichž se počítá s jejich povinným zveřejňováním. Z oprávnění státního zástupce budou vyloučeny smlouvy uzavřené podle pracovněprávních předpisů, smlouvy o pronájmech bytů fyzickým osobám pro účely bydlení a smlouvy o pronájmu hrobových míst, tak, aby se oprávnění státního zástupce koncentrovalo skutečně pouze na významné majetkoprávní dispozice.

Zavedením tohoto opatření nedojde k „zahlcení“ státního zastupitelství podněty na prověření majetkových dispozic ze strany především občanů obcí, jak dokazuje vyčíslení nárůstu administrativního zatížení státních zastupitelství (s ohledem na stávající počet podnětů Ministerstva vnitra k prověření dispozic s obecním majetkem lze očekávat maximální zatížení jednoho okresního státního zastupitelství 3 případy ročně; viz výše). Variantně lze uvažovat o podmínění oprávnění státního zástupce tím, že se neplatnosti dříve nedomáhala samostatně obec nebo jiná osoba, nebo bez tohoto omezení. Obě možnosti mají své výhody i nevýhody („podmíněné“ oprávnění státního zástupce redukuje aktivitu státního zástupce pouze na případy, v nichž selhaly i „samoregulační“ mechanismy uvnitř obce, „nepodmíněné“ oprávnění státního zástupce může znamenat flexibilnější a zejména rychlejší zásah). V obou variantách však zjevně převažuje pozitivní dopad tím, že smlouvy uzavírané obcemi a kraji budou podléhat zvýšené veřejné kontrole.

B.2.1 a B.2.2: Přiznání práva domáhat se neplatnosti smluv uzavřených územními samosprávnými celky o nakládání s nemovitým majetkem všem jejich občanům bez jakéhokoli omezení by znamenalo nepochybně podstatnou změnu z hlediska transparentnosti rozhodování. Proti takovému řešení by mohl být uplatněn argument zvýšené administrativní zátěže a zejména zvýšených nákladů, které by byly s případným úspěšným zpochybněním

smluv spojené. Tyto argumenty je nutné odmítnout, neboť pokud by se vady objevily později, jejich odstranění by samozřejmě znamenalo daleko vyšší náklady. Podstatnějším argumentem zpochybňujícím takové opatření je i potenciální riziko zneužití tohoto práva k podávání šikanózních a kverulačních žalob a v krajním případě i ke specifické formě vydírání („výpalného“). Tyto relevantní důvody musejí vést buď k omezení aktivní žalobní legitimaci na kvalifikovanou skupinu občanů obce [nabízí se v souladu s § 16 odst. 2 písm. f) obecního zřízení 0,5% občanů obce nebo dalších osob, které mají toto právo, s případnou minimální dolní hranicí např. 10 občanů obce] a ke stanovení vyššího soudního poplatku (např. ve výši průměrné měsíční mzdy v České republice k 31. 12. 2010, jež činila cca 25 000 Kč, nebo alespoň její poloviny), nebo k úplnému opuštění tohoto nového institutu s tím, že jako dostatečná „pojistka“ pro ochranu majetku samosprávy proti jí samé je žalobní oprávnění státního zástupce. Riziko „zneužívání“ tohoto institutu samozřejmě zcela eliminovat nelze, pokud by však byla podána taková účelová žaloba, odpovídají podatelé za škodu, kterou by obci takto způsobili.

Protože s podanými žalobami, byť by se nakonec ukázaly jako neoprávněné, obci určité náklady nevyhnutelně vzniknou (přínejmenším personální), bylo by v každém případě nutné (pokud bude toto opatření zaváděno) omezit právo skupiny občanů domáhat se neplatnosti smlouvy pouze na významné majetkoprávní úkony, v daném případě tedy pouze na smlouvy, u nichž se předpokládá jejich povinné zveřejnění. Právo podat žalobu by současně bylo časově omezeno, přičemž jako přiměřené se jeví omezení jednoho roku ode dne zveřejnění smlouvy (zveřejnění je podmínkou pro nabytí platnosti smlouvy), které je dostatečně dlouhou dobou, aby se s obsahem smlouvy mohli občané seznámit a zvážit podání žaloby (při nezveřejnění jeden rok ode dne, kdy se žalobce o „existenci“ smlouvy dozvěděl). V kombinaci s vyšším soudním poplatkem by tato opatření měla vyloučit podávání žalob v bagatelních věcech a současně by měla motivovat občany k tomu, aby platnost smlouvy zpochybnili co nejdříve od jejího zveřejnění.

B.2.4 a B.2.5: Další možností je svěřit uvedené oprávnění pouze členovi zastupitelstva nebo kvalifikované skupině členů zastupitelstva. Přiznání práva domáhat se neplatnosti pouze členům zastupitelstva (a nikoli též občanům obce) by sice mohlo omezit agendu snížením počtu případů zjevně neodůvodněných zpochybnění uzavřených smluv, na druhou stranu se však z různých důvodů nemusí najít žádný člen zastupitelstva zainteresovaný na zpochybnění smlouvy. Markantní to může být u obcí, v nichž není volena rada obce a zastupitelstvo její funkci v omezeném rozsahu plní. Zde přichází ještě více v úvahu i vztah členů zastupitelstva k uzavřené smlouvě. Kromě toho může být i rozhodnutí zastupitelstva o smlouvě, které je v rozporu se zákonem, učiněno všemi zastupiteli (např. v malých obcích s pěti či sedmičlenným zastupitelstvem) a v takovém případě nebude mít žádný zastupitel „zájem“ podílet se na prohlášení neplatnosti. Z tohoto důvodu je jednoznačně vhodné svěřit podání takového návrhu nejen členům zastupitelstva obce, ale též kvalifikované skupině občanů tak, aby zaváděné opatření vůbec bylo možné považovat za efektivní.

Diskusní otázkou pak může být, zda žalobní oprávnění má svědčit pouze skupině členů zastupitelstva obce nebo individuálně každému jeho členovi. Důvody pro omezení práva pouze na skupinu členů zastupitelstva obce však jsou identické jako v případě občanů obce – kvalifikovaná skupina by měla minimalizovat nebezpečí podávání zjevně nedůvodných návrhů na zahájení soudního řízení či podávání šikanózních návrhů. Stanovení hranice jedné třetiny členů zastupitelstva obce přitom umožní i „opozici“ účinně kontrolovat většinu v zastupitelstvu obce, aniž by došlo k nebezpečí zneužívání tohoto institutu některými „destruktivními“ členy zastupitelstev.

S ohledem na výše uvedené shrnutí se jeví jako nejvhodnější varianta B.1.3, tedy přiznat omezené právo soudně napadat neplatnost smluv uzavřených obcí státnímu zástupci a v tomto smyslu je také navržena příslušná změna. Varianty počítající s podáním žaloby skupinou nejméně 0,5% občanů obce (minimálně 10 občanů) nebo nejméně jednou třetinou členů zastupitelstva obce (B.2.3 a B.2.5) se s ohledem na popsání problémy (zejména riziko šikanózního zneužívání a navyšování nákladů) nejeví jako v praxi přínosné. Pokud by však měly být zavedeny, bylo by nutné z důvodu provázanosti na občanský soudní řád, aby žalobu podával jeden občan nebo zastupitel obce, musel by však svůj návrh podložit souhlasem skupiny občanů obce nebo jedné třetiny členů zastupitelstva obce, jenž nebude možné vzít zpět. Toto právo by se vztahovalo jen na významné majetkové úkony a v případě občanů a zastupitelů by bylo omezeno relativně krátkou lhůtou pro podání návrhu a zvýšeným soudním poplatkem. Zvolené řešení přitom odpovídá i úkolu plynoucímu ze *Strategie* (úkol č. 1.1), pro jehož splnění je dostatečná i úprava počítající s žalobním oprávněním státního zástupce.

VII.7 Právo uplatnit jménem obce náhradu škody (B.3)

V rámci uvažovaných opatření k ochraně majetku obce bylo analyzováno též posílení možností jménem obce domáhat se náhrady škody. Současná právní úprava „nenutí“ obce k tomu, aby samy aktivně náhradu škody uplatňovaly, přičemž žádný jiný subjekt nemůže ve veřejném zájmu náhradu škody za obec uplatnit. Z tohoto hlediska by „nulová varianta“ nevedla ke splnění cílů *Strategie*, tedy k posílení ochrany veřejného majetku. V rámci analyzovaných variant bylo proto nutné zvažovat, zda jménem obce může nárok uplatňovat i jiná osoba – občan obce nebo jejich skupina (B.3.2 a B.3.3) nebo člen zastupitelstva či jejich kvalifikovaná skupina (B.3.4 a B.3.5), případně kombinace obou možností (B.3.6). Argumenty podporující či odmítající jednotlivé popsání varianty jsou identické jako v případě žaloby na neplatnost smlouvy uzavřené obcí (viz B.2). Jako značně problematické se však jeví propojení takové žaloby s principy občanského soudního řízení, včetně právní úpravy obsažené v občanském soudním řádu (žalobce by musel vystupovat za obec, neboť není možné, aby právo bylo přisouzeno někomu, kdo není účastníkem řízení; problematická je též otázka placení soudního poplatku, realizace procesních úkonů apod.). **Z tohoto důvodu se zavedení žalobního oprávnění ve vztahu k náhradě škody nenavrhuje.**

VII.8 Zveřejňování výstupů z jednání obecních orgánů (C.1)

C.1 Platná právní úprava nestanoví povinnost aktivního zveřejňování výstupů z jednání obecních orgánů (zápisů a usnesení) – rady obce a zastupitelstva obce. Podle právní úpravy však má každý občan obce (a další vybrané osoby) právo nahlížet do zápisů a usnesení z jednání zastupitelstva obce a do usnesení ze schůzí rady obce a právo pořizovat si z nich výpisy. Jiné osoby mají přístup k těmto dokumentům jen v režimu obecného zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění, tedy po provedení anonymizace zejména osobních údajů. Za stejných podmínek je realizován i přístup k zápisům ze schůzí rady obce (z jednání rady mají občané přímý přístup jen k přijatým usnesením, text celého zápisu musejí žádat v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím). Po provedení „anonymizace“ mohou být uvedené dokumenty též obcí dobrovolně zveřejněny (srov. § 5 odst. 7 zákona o svobodném přístupu k informacím a výkladové stanovisko Úřadu pro ochranu osobních údajů č. 2/2004, dostupné na

<http://www.uoou.cz>). V praxi se přitom jedná nejen o zásadní dokumenty vypovídající o činnosti obce (zápisy zachycují usnesení – rozhodnutí – obecních orgánů), ale i o dokumenty, jejichž poskytnutí je ze strany žadatelů nejčastěji požadováno. Na to reflektuje i Strategie, která v bodě 1.2 předpokládá *změny příslušných právních předpisů směřujících k zavedení zveřejňování informací o hlasování jednotlivých členů příslušných orgánů samospráv ve věcech nakládání s majetkem územní samosprávy nebo o veřejných zakázkách, dotacích, grantech nebo jiných podporách z rozpočtu územní samosprávy s výjimkou bodů, které budou projednávány v režimu zákona o ochraně utajovaných informací (zveřejňování informací je nezbytné i na internetu)*. Provedení změny směrem k uložení povinnosti aktivního zveřejňování zápisů a usnesení je z tohoto hlediska nejen vhodné, ale posílí i transparentnost jednání samosprávy (usnadněním přístupu k dotčeným dokumentům) a informovanost o její činnosti (o rozhodovacích procesech). Svým způsobem povede i ke snížení nákladů, neboť při všeobecné dostupnosti těchto dokumentů na internetových stránkách obcí se sníží počet individuálně podávaných žádostí o poskytnutí informací.

Z hlediska uložení povinnosti aktivního zveřejňování bylo nutné zvážit okruh povinně zveřejňovaných dokumentů o činnosti obce, obsah zveřejňovaných dokumentů, tedy zda i při zveřejnění bude nutné zachovat ochranu především osobních údajů a pokud ano, v jakém rozsahu, a konečně, jaký způsob zveřejnění by měl být zvolen. Předkladatel především posuzoval povinné zveřejňování zápisů z jednání zastupitelstva a usnesení z jednání obecních rad (**C.1.2**), dále zveřejňování zápisů z jednání zastupitelstva i zápisů (nejen usnesení) z jednání rady obce¹³ (**C.1.3**) a nejširší variantu zveřejňování nejen zápisů, ale též podkladových materiálů pro jednání těchto orgánů, jsou-li pořizovány (**C.1.4**). Za rozhodující kritérium považuje předkladatel obsah zveřejňovaných dokumentů, tedy posouzení, zda bude možné tyto dokumenty zveřejňovat bez anonymizace nebo až po jejím provedení, které by k podstatnému nárůstu administrativní zátěže nepochybně vedlo, na druhou stranu by však plně chránilo fyzické osoby před již výše zmíněným automatizovaným indexováním. V této souvislosti je nutné připomenout zejména § 5 odst. 3 a § 10 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, v platném znění, které – zjednodušeně řečeno – ukládají, aby jakékoli zpracovávání osobních údajů, tedy i jejich případné zveřejňování podle navrhované změny, zachovávalo právo na ochranu soukromého a osobního života subjektu údajů. Jinak řečeno čím širší rozsah zveřejňovaných dokumentů, tím intenzivnější by byla potřeba jejich anonymizace.

Předkladatel z tohoto hlediska považuje za nejvhodnější variantu **C.1.2**, tedy zveřejňování zápisů z jednání zastupitelstva obce a usnesení ze schůze rady obce. Jedná se totiž o dokumenty, k nimž má přímý (a obsahově neomezený) přístup každý občan obce, každá osoba, která v obci vlastní nemovitost a osoba, jíž takové právo přiznává mezinárodní smlouvy [§ 16 odst. 1, odst. 2 písm. e) a odst. 3 a § 17 obecního zřízení]. Při jejich zveřejňování způsobem umožňujícím dálkový přístup by však z důvodu převažujícího požadavku ochrany měla být prováděna anonymizace osobních údajů a dalších údajů chráněných zvláštními zákony (v zásadě v rozsahu podle zákona o svobodném přístupu k informacím). Zpřístupňování podkladových materiálů i celých zápisů ze schůze rady obce (varianty **C.1.3** a **C.1.4**) by i nadále bylo ponecháno na dobrovolnosti (tyto dokumenty obce ani nemusejí vytvářet), samozřejmě však za podmínky ochrany všech zákonem chráněných údajů ve smyslu § 5 odst. 7 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím a z hlediska ochrany osobních údajů i ve smyslu § 5 odst. 3 a § 10 zákona o ochraně osobních údajů.

¹³ Podle obecního zřízení jsou součástí zápisu z jednání zastupitelstva obce i ze schůze rady obce vždy i přijatá usnesení (srov. § 95 odst. 1 a § 101 odst. 3 obecního zřízení).

Z možných způsobů zveřejnění se jako nejúčelnější jeví zveřejnění způsobem umožňujícím dálkový přístup (na internetu). Protože se jedná o zveřejnění předem neurčitěmu okruhu zájemců, bude nutné anonymizací zajistit ochranu ústavně zaručeného práva na ochranu osobnosti a osobních údajů dle čl. 10 Listiny základních práv a svobod. Jedná se ostatně o jediný smysluplný způsob zveřejnění, který směřuje k dosažení účelu předvídaného Strategii – posílení transparentnosti. Jiné způsoby zveřejnění (na úřední desce, v sídle obecního úřadu apod.) v praktické rovině neznamenají změnu platného stavu, neboť reálně by dotčené dokumenty byly takto přístupné prakticky pouze osobám uvedených v § 16 a 17 obecního zřízení, tedy zejména občanům obce, kteří se s nimi mohou již dnes přímo seznámit nahlédnutím u obecního úřadu.

Z analyzovaných variant se jako varianta, která nejlépe plní vládní zadání, jeví varianta C.1.2, tedy zveřejňování zápisů z jednání zastupitelstva a usnesení ze schůzí rady, přičemž toto zveřejňování by bylo prováděno způsobem umožňujícím dálkový přístup po odstranění všech zvláštními předpisy chráněných údajů.

VII.9 Jmenovité hlasování členů zastupitelstva a rady obce (C.2)

C.2.1: Platná úprava nestanoví výslovný požadavek, aby u každého návrhu usnesení bylo uvedeno, jak který člen zastupitelstva nebo rady obce hlasoval (praxe zpravidla v zápise uvádí pouze výsledek hlasování bez vazby na jednotlivé zastupitele). Tato situace působí faktickou nerealizovatelnost nejen právní, ale často i politické odpovědnosti také v případě rozhodování o dispozici s majetkem územního samosprávného celku. Zachování uvedeného stavu může sice omezit „kontrolu“ zastupitelů ze strany různých nátlakových skupin a potažmo i politických stran, tento kladný účinek (podpora nezávislosti mandátu) je však omezen tím, že právě tyto skupiny si snadněji získají přehled o postojích i o rozhodnutích jednotlivých zastupitelů než běžní občané. Kromě toho požadavek transparentnosti převažuje nad rizikem uplatňování vlivu na členy orgánů obce. Stávající stav lze tedy považovat za stav nežádoucí, jenž transparentnost jednání obecních orgánů spíše snižuje, než podporuje.

Zjištění konkrétního hlasování jednotlivých členů zastupitelstva a rady tím, že u každého navrženého usnesení bude uveden výsledek hlasování podle jednotlivých zastupitelů, je nepochybně postačujícím podkladem pro uplatnění odpovědnosti (politické i právní) těchto osob. Z tohoto důvodu je zjištění konkrétního hlasování potřebné zejména ve vazbě rozhodování o dispozici s majetkem (**C.2.2**), přičemž v této minimální podobě předpokládá jmenovité hlasování též vládní protikorupční Strategie (úkol č. 1.2). Problematičnost takové konstrukce však spočívá v tom, že v praxi by mohly pravděpodobně velmi často vznikat dohady, zda určité hlasování má povahu rozhodování o dispozici s majetkem. Např. rozhodování o tom, zda bude funkce starosty vykonávána jako uvolněná, v sobě nese i rozhodnutí v majetkové oblasti (s uvolněním starosty je spojen nárok na vyplácení odměny). Podobně např. rozhodování o uzavření veřejnoprávní smlouvy na výkon přenesené působnosti je z jistého hlediska také rozhodnutím o majetku, protože za výkon přenesené působnosti bude jedna obec hradit náklady druhé obci. Takových příkladů lze nalézt celou řadu. Protože legálně definovat pojem „majetkový úkon“ by tento problém mohlo sotva vyřešit (nehledě na praktickou obtížnost vytvoření takové legální definice) a protože zavedení „jmenovitého“ hlasování je zcela zřetelné krokem nutným a žádoucím, je třeba za východisko považovat povinnost jmenovitého hlasování principiálně ve všech případech (**C.2.3**). Na druhou stranu nelze *a priori* vyloučit situace, v nichž je na místě tajné hlasování,

konkrétně případy volby nebo jmenování do určité funkce či odvolání z ní. V těchto situacích může převážit potřeba absolutní nezávislosti každého zastupitele nebo člena rady nad požadavkem veřejnosti tohoto hlasování. Zavedení jmenovitého hlasování proto nemůže platit absolutně, ale o případy volby nebo jmenování je nutné zastupitelstvu či radě umožnit i tajné hlasování, pokud se pro takový krok *ad hoc* či typově pro určité případy rozhodnou (C.2.4).

Z analyzovaných variant se pro praxi jeví jako nejúčelnější zavedení obecné povinnosti zaznamenávat výsledek hlasování v zastupitelstvu nebo radě obce podle jednotlivých hlasujících s tím, že rada i zastupitelstvo mohou pro obsazování funkce volbou nebo jmenováním anebo v jiných situacích zvolit tajné hlasování (C.2.4). V souladu s vládním zadáním (úkol č. 1.2 *Strategie*) budou přijatá usnesení spolu s výsledky hlasování povinně zveřejňována (viz analýza uvedená k bodu C.3).

VII.10 Zveřejňování informace o uzavřených smlouvách (C.3)

C.3.1: Zákony o územních samosprávných celcích ani jiné právní předpisy obecně samosprávám neukládají povinnost zveřejňovat uzavřené smlouvy. Pokud obce nebo kraje k takovému kroku přistupují, činí tak na bázi dobrovolnosti, přičemž v souladu s § 5 odst. 7 InfZ musejí ze zveřejňovaných dokumentů odstranit veškeré údaje, které podléhají zákonné ochraně (osobní údaje, obchodní tajemství apod.). Strategie vlády v boji proti korupci na období let 2011 a 2012 shledala takový stav jako nevyhovující a v bodě 2.3 uložila s cílem posílení transparentnosti majetkových dispozic samospráv provedení následujícího legislativního opatření: *připravit takové řešení, aby na jednom místě byly zveřejňovány veškeré relevantní informace týkající se prodejů a pronájmů majetku státu nebo územních samospráv a veškeré údaje o poskytnutých dotacích a grantech.*

Při analýze jednotlivých v úvahu připadajících možností bylo především nutné odmítnout plošné zveřejňování všech uzavřených smluv (C.3.2). Takto by musely být zveřejňovány i smlouvy uzavřené ústně, bagatelní úkony (drobný nákup administrativních pomůcek), ale i některé smlouvy, u nichž by měl obecně převažovat rys ochrany osobnosti a osobních údajů (např. pracovní smlouvy, dohody o náhradě škody na zdraví apod.). Takové široké zveřejňování by bylo nejen zbytečné, ale především i extrémně administrativně zatěžující. Z tohoto důvodu bylo nutné okruh zveřejňovaných informací omezit na smlouvy, jimiž je nakládáno s majetkem (C.3.3), jedná-li se o významnější dispozice (C.3.4). Mezi smlouvy, které budou podléhat povinnému zveřejňování, budou náležet smlouvy o nakládání s nemovitým majetkem obce (bez ohledu na hodnotu a obsah této dispozice) a smlouvy, jejichž celkový předmět plnění překračuje částku 50 000 Kč bez DPH (dvojnásobek průměrné měsíční mzdy k 31. prosinci 2010 podle údajů Českého statistického úřadu; <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/cpmz030911.doc>). Tyto dispozice lze bezesporu považovat za dispozice zásadní. Povinnost se bude vztahovat i na smlouvy, s jejichž zveřejňováním již počítají zvláštní předpisy (např. zákon o veřejných zakázkách), přičemž zveřejnění podle zvláštního předpisu bude považováno za zveřejnění podle obecního zřízení. Povinnost se naopak nebude vztahovat veřejnoprávní smlouvy uzavírané obcemi [ve vztahu ke smlouvám o dotacích a návratných finančních výpomocích, které mají dle judikatury správních soudů povahu „nepojmenovaných“ veřejnoprávních smluv, počítá s povinným zveřejňováním těchto smluv novela zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění, která nyní prochází legislativním procesem].

Předkladatel dále zvažoval, zda u některých smluv, které by sice podléhaly uvedeným kritériím, nepřevažuje veřejný zájem na jejich ochraně např. z důvodu přítomnosti osobních údajů, obchodního tajemství, utajovaných informací. Aby zveřejňování mohlo být

považováno za proporcionální z hlediska potencionálního střetu s jiným ústavně zaručeným právem (např. s právem na ochranu osobních údajů ve smyslu § 5 odst. 3 či § 10 zákona o ochraně osobních údajů), budou určité typy smluv ze zveřejnění zcela vyloučeny, především smlouvy podle pracovněprávních předpisů, dále smlouvy o pronájmu bytů fyzickým osobám nebo o pronájmu hrobových míst. Ostatní smlouvy budou zveřejňovány po provedení ochrany všech zákonem chráněných údajů (údajů vyloučených ze zpřístupnění podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, případně zcela výjimečně podle zvláštního právního předpisu, např. zvláštní skutečnosti podle krizového zákona).

V souvislosti s realizací tohoto opatření lze očekávat zvýšení administrativních nákladů spojených se zveřejňováním smluv a s jejich „anonymizací“. Protože je však tato povinnost omezena pouze na skutečně významné majetkové úkony (s celou řadou dalších výjimek), nebude množství takto zveřejňovaných smluv nijak velké a k enormnímu a „nezvladatelnému“ zatížení obcí by dojít nemělo. Povinné zveřejňování se bude vztahovat až na smlouvy uzavírané po účinnosti této novely (případně dodatky existujících smluv, které budou sjednány po účinnosti této změny).

Zásadním problémem, který se v této souvislosti objevil, je *sankce za nezveřejnění smlouvy*. Je možné ji vůbec nestanovit, nebo je možné zveřejněním smlouvy podmínit nabytí její platnosti nebo účinnosti. Stanovení těchto sankcí (platnost i účinnost) však vede k zásadnímu znevýhodnění druhé smluvní strany, neboť obec by po uzavření smlouvy mohla zmařit nabytí její platnosti či účinnosti. Důsledkem takové právní úpravy by bylo podstatně výhodnější postavení obce oproti druhé smluvní straně (obec jakožto strana smlouvy by byla zvýhodněna porušením své zákonné povinnosti). V tom však lze shledávat narušení principu smluvní volnosti a především požadavku rovnosti smluvních stran, takže se ve svém důsledku může jednat i o opatření na hraně ústavnosti. Na druhou stranu zveřejňování smluv bez jakékoli sankce by se prakticky rovnalo rezignaci na zavedení tohoto účinného opatření.

Předmětem analýzy rovněž bylo náhradní zveřejnění druhou smluvní stranou při nečinnosti obce. To by však znamenalo zavedení „centrálního registru smluv“, na jehož zřízení však v současnosti není ve státním rozpočtu finanční krytí (náklady na zřízení takového systému se odhadují na 200 mil. Kč, na roční provoz cca 60 mil. Kč¹⁴). Tuto povinnost by proto subsidiárně mohl plnit stávající *portál veřejné správy* cestou „náhradního“ zveřejňování v případě nečinnosti obce či kraje na základě žádosti druhé smluvní strany. Toto opatření by ovšem mohlo znamenat – oproti zveřejňování záměrů, které si na portálu veřejné správy bude zabezpečovat sama obec nebo kraj – personální navýšení zaměstnanců Ministerstva vnitra o 2 až 4 osoby, neboť takové zveřejňování by již nemohlo být realizováno dálkovým přístupem a smlouvy by musely být centrálně převáděny do zveřejnitelné podoby, musela by být ověřována jejich existence a jejich zveřejnění u obce či kraje apod.

Z analyzovaných variant se jako nejúčinnější jeví omezené zveřejnění závažnějších majetkoprávních úkonů (C.3.4) s tím, že určité smlouvy budou ze zveřejnění zcela vyloučeny a v ostatních bude docházet ke zveřejnění jen po anonymizaci, tedy po odstranění všech zákonem chráněných údajů.

Pozn: V průběhu projednávání této novely v Legislativní radě vlády předložila skupina poslanců návrh změny občanského zákoníku, obchodního zákoníku a zákona o svobodném přístupu k informacím, která počítá s povinným zveřejňováním smluv, faktur a objednávek

¹⁴ Jedná se o náklady spojené se zřízením a činností *portálu veřejné správy* (<http://www.egonov.cz/seznamy/weby/pvs-portal-verejne-spravy-portal.gov.cz.html>).

všemi povinnými subjekty podle zákona o svobodném přístupu k informacím (státní orgány, územní samosprávné celky), přičemž zveřejnění je chápáno jako podmínka nabytí účinnosti smlouvy (srov. sněmovní tisk č. 740 VI. volebního období Poslanecké sněmovny). Pokud by tento návrh byl v předložené či modifikované podobě schválen, pak pozbývá speciální úprava v zákonech o územních samosprávných celcích smysl.

VII.11 Zpřísnění povinnosti uplatňovat náhradu škody (C.4)

C.4.1 Platné znění obecního zřízení ukládá obci v § 38 odst. 6 povinnost chránit majetek před neoprávněnými zásahy a včas uplatňovat právo na náhradu škody a na vydání bezdůvodného obohacení. V § 23 a 24 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci je územní samosprávný celek oprávněn (nikoli povinen) požadovat regresní úhradu od státu, kraje nebo od toho, kdo se podílel na vydání nezákonného rozhodnutí nebo na nesprávném úředním postupu, pokud územní samosprávný celek nahradil škodu nebo poskytl zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. V aplikační praxi však, dle zjištění Strategie vlády v boji proti korupci na období let 2011 a 2012 (srov. též výše citované webové stránky sdružení Oživení), územní samosprávné celky náhradu škody či vydání bezdůvodného obohacení vymáhají jen výjimečně. Strategie proto uložila provedení změny právní úpravy s cílem *důsledně uplatňovat regresní náhrady vůči odpovědným úředním osobám v těchto případech* (úkol č. 1.1).

V rámci analýzy bylo uvažováno především o bezvýjimečné povinnosti vždy uplatnit nárok na náhradu škody (na regresní náhradu) nebo na vydání bezdůvodného obohacení (**C.4.2**). Tím by se však územním samosprávným celkům prakticky znemožnilo zohlednit konkrétní okolnosti vzniku škody či osobní poměry povinného. Zpřísnění právní úpravy proto nemůže být „absolutní“, ale musí připouštět výjimky, za nichž může obec upustit od vymáhání náhrady škody (**C.4.3**). Tyto důvody přitom musejí být vymezeny obecně (jako důvody hodné zvláštního zřetele) tak, aby mohly obsahově pokrýt veškeré myslitelné situace. O tom, že náhrada škody nebude uplatňována, rozhodne zastupitelstvo obce (obecně i ve vztahu k regresní úhradě podle zvláštního zákona), a to pod svou vlastní politickou i právní odpovědností. Aby opatření bylo účinné, budou důvody povinně uváděny v usnesení zastupitelstva obce. Rozhodováno bude prostou většinou jako při přijímání jakéhokoli usnesení. Původně uvažované rozhodování kvalifikovanou např. dvoutřetinovou většinou všech členů zastupitelstva obce se nejeví jako rozumné a efektivní, neboť v mnoha případech půjde o bagatelní škodu a není nutné, aby byl stanoven požadavek kvalifikované většiny; odpovědnost při rozhodování ostatně bude zajištěna povinností takové rozhodnutí odůvodnit a povinností je zveřejnit, a to včetně údaje o tom, jak jednotliví členové o tomto usnesení hlasovali.

Specifickou výjimkou, v níž nárok na regresní náhradu škody nevzniká, budou případy, kdy rozhodnutí vydané orgánem územního samosprávného celku bylo zrušeno pro nezákonnost z důvodu odlišného právního názoru uplatněného nadřízeným správním orgánem nebo soudem, nebo pokud byl z tohoto důvodu shledán nezákonným určitý úřední postup (samozřejmě jen v situaci, v níž se uplatněný právní názor orgánu územního samosprávného celku zakládal na racionální, logické a adekvátní právní argumentaci, s níž se však nadřízený orgán nebo soud neztotožnily).

Na základě provedení rozboru a s ohledem na vládní zadání plynoucí ze Strategie se navrhuje řešení uvedené v bodě C.4.3, tj. výslovné stanovení povinnosti vždy

uplatnit náhradu škody, vydání bezdůvodného obohacení nebo regresní úhradu, ledaže budou existovat důvody hodné zvláštního zřetele nebo pokud se nejednalo jen o legitimní uplatnění jiného právního názoru. O existenci důvodů hodných zvláštního zřetele však bude muset rozhodnout zastupitelstvo obce a tyto důvody bude nutné uvést ve svém rozhodnutí o neuplatnění práva na náhradu škody.

VII.12 Právo člena zastupitelstva obce žádat náhradu nevyčerpané dovolené (D1)

Ustanovení § 79 odst. 4 obecního zřízení upravuje situaci, v níž uvolněný člen zastupitelstva obce nevyčerpal dovolenou před uplynutím doby uvolnění k výkonu veřejné funkce. Podle platného znění zákona mu tuto nevyčerpanou dovolenou poskytne uvolňující zaměstnavatel. V případě členů zastupitelstva obce, kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva obce nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako uvolnění členové zastupitelstva obce (srov. § 71 odst. 1 obecního zřízení), však žádný zaměstnavatel, který by zastupiteli poskytl nevyčerpanou část dovolené, „není“ a tito členové zastupitelstva svůj nárok ztrácejí **(D.1.1)**. Taková situace znevýhodňuje tyto uvolněné členy zastupitelstva obce, aniž by pro takový rozdílný přístup existovaly relevantní důvody. Ustanovení obecního zřízení se proto doplňuje tak, že uvolněný člen zastupitelstva obce může do 7 dnů ode dne uplynutí doby uvolnění pro výkon funkce požádat obec o náhradu měsíční odměny za nevyčerpanou dovolenou, přičemž obci by takto měla vzniknout povinnost takovou dovolenou v rozsahu nejvýše pěti týdnů poskytnout do jednoho měsíce ode dne podání žádosti **(D.1.3)**. Řešení, při kterém by poskytnutí náhrady škody na základě žádosti záleželo na vůli obce **(D.1.2)**, by v podstatě žádnou změnu nepřineslo, neboť nevrací-li se uvolněný zastupitel ke svému zaměstnavateli, nevyčerpanou dovolenou by mu i v této situaci neměl kdo poskytnout. Náhrada nevyčerpané dovolené proto musela být stanovena nárokově.

VII.13 Změna podmínek pro označování obce, ulic v obci a jiných veřejných prostranství v jazyce národnostní menšiny (D2)

Usnesením vlády ze dne 29. června 2009, č. 845, ke Zprávě o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2008, bylo ministroví vnitra v bodě II./2 uloženo, aby v rámci budoucí novelizace zákonů o územních samosprávných celcích navrhl změnu pravidel pro zřizování výborů pro národnostní menšiny a v případě obecního zřízení též pravidel pro označování ulic a jiných veřejných prostranství v jazyce národnostní menšiny. Podle platné právní úpravy **(D.2.1)** vzniká obci povinnost takové označení provést, jestliže se podle posledního sčítání lidu hlásilo k dané národnosti alespoň 10% občanů obce, pokud o to požádali zástupci národnostní menšiny prostřednictvím výboru pro národnostní menšiny a pokud ten svým usnesením návrh zastupitelstvu doporučí. To v praxi umožňuje, aby výbor takovou žádost bez dalšího odmítl a tím znemožnil označení provést. Nově by proto mělo být možné, aby označení v jazyce národnostní menšiny bylo zaváděno i v případě, že o takové označení požádá občanské sdružení zastupující zájmy příslušné národnostní menšiny, které ke dni podání žádosti působí alespoň 5 let na území obce; bude se však muset jednat o „trvale usedlou“ národnostní menšinu, tj. bude nutné, aby zákonnou 10% podmínku splňovala podle posledních dvou sčítání lidu **(D.2.2)**. K vyčíslení případných nákladů spojených s tímto opatřením viz výše.

VIII. Implementace a vynucování

Implementace předkládaného návrhu nevyžaduje vytvoření ani zásadní změny činnosti organizačních struktur.

Respektování zákonné úpravy je zajištěno podle povahy věci mechanismy zastupitelské demokracie, prostředky správní kontroly a dozoru, správního řízení a správního soudnictví.

Předkládaný návrh neobsahuje při respektování variant doporučených v tomto hodnocení řešení, která by představovala zvýšené riziko z hlediska proveditelnosti a vynutitelnosti.

IX. Přezkum účinnosti

Účinnost předkládané novely zákona bude v praxi ověřována běžnými metodami správní kontroly a dozoru a pravidelným vyhodnocováním realizace obecního zřízení, krajského zřízení a zákona o krajích a zákona o hl. m. Praze, které musí předkladatel provádět i bez zřetele k navrhované novele. Oblast nakládání s majetkem územními samosprávnými celky je pak předmětem přezkoumání hospodaření ze strany krajských úřadů a auditorů (auditorských společností), případně Ministerstva financí, jak vyplývá ze zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost nově zavedených mechanismů bude Ministerstvem vnitra přezkoumána na základě informací získaných z běžné dozorové a kontrolní činnosti a v horizontu cca 3 let ode dne účinnosti nové právní úpravy budou v případě potřeby navrženy její modifikace.

X. Kontakty

Kontaktní osoba: JUDr. Adam Furek, odbor dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra, tel. 974 816 421, e-mail adam.furek@mvcv.cz

B. Ostatní části obecné části důvodové zprávy mimo hodnocení dopadů regulace

1. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem ČR

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Jak již bylo výše zmíněno, určitá omezení územních samosprávných celků, která zpracovaná novela přináší, jsou odůvodněna ochranou veřejného majetku a tudíž jsou realizována ve veřejném zájmu. Podle názoru navrhovatele navrhovaná upřesnění stávající právní úpravy nejsou nepřiměřená sledovanému cíli a ani nenarušují ústavním pořádkem zaručené právo na samosprávu (čl. 8 Ústavy). Opatření předpokládaná v tomto návrhu, která určitým způsobem omezují „volnost“ samosprávy při nakládání s majetkem, jsou opatřeními nezbytnými ve smyslu čl. 101 odst. 4 Ústavy k ochraně veřejného majetku a lze je tudíž považovat za opatření souladné s ústavním pořádkem. V této souvislosti je vhodné odkázat na nález ze dne 5. února 2003, sp. zn. Pl. ÚS 34/02, publikovaný pod č. 53/2003 Sb., jenž přípustnost určitých přiměřených omezení samosprávy akceptoval (*Z ustanovení Ústavy i Charty lze dovodit, že zákonná omezení a pokyny pro působení územní samosprávy jsou přípustné. Ve svém souhrnu samozřejmě nemohou tato pravidla územní samosprávu úplně odstranit. Jednotlivá úprava však může být poměrně přísná a svazující, jsou-li k tomu důležité ospravedlnitelné důvody.*).

Předložený návrh počítá se zpřísněním pravidel pro nakládání s tou částí veřejného majetku, která náleží územním samosprávným celkům. Nejde však o jednostranný přístup, neboť se zavedením obdobných povinností se počítá též pro majetek státu, jak dokladuje vládou schválená *analýza řešení směřující k zavedení maximální transparentnosti při nakládání s majetkem státu a územních samospráv a při realizaci výdajů z veřejných rozpočtů* (usnesení vlády ze dne 8. listopadu 2012, č. 802, které předpokládá předložení příslušných legislativních změn do 30. června 2013).

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Celková koncepce návrhu není v rozporu se základními principy Evropské charty místní samosprávy (Sdělení MZV č. 181/1999 Sb., o přijetí Evropské charty místní samosprávy) ani s jejími jednotlivými ustanoveními. Charta nevylučuje taková opatření státu, která usměrní nakládání s majetkem územními samosprávnými celky.

Česká republika je vázána mj. Rámcovou úmluvou o ochraně národnostních menšin (publikovaná jako sdělení č. 96/1998 Sb.). Rozšířením možnosti uvádět název obce a názvy ulic a dalších veřejných prostranství v jazyce národnostní menšiny nedochází k zásahu do práva předpokládaného čl. 11 odst. 3 Rámcové úmluvy, naopak, Česká republika tímto rozšířením zvyšuje až dosud existující standard. Stejně tak nedochází k rozporu s touto úmluvou omezením zřizování výborů pro národnostní menšiny, neboť jejich zřízení je vázáno na aktivitu národnostních menšin a nezbavuje tedy samosprávu zřizovací povinnosti vůči výborům pro národnostní menšiny.

3. Zhodnocení slučitelnosti s právními předpisy Evropské unie

Právní úprava uspořádání územní správy nespadá podle práva Evropské unie do kompetence orgánů EU. Návrh se však dotýká evropského práva v oblasti tzv. veřejné podpory, konkrétně čl. 107 Smlouvy o fungování EU a právně nezávazného *sdělení Evropské*

komise o prvcích státní podpory při prodeji pozemků a staveb orgány veřejné moci.

Toto *Sdělení* stanoví pravidla pro prodej pozemků orgány veřejné správy, za jejichž splnění nebude dispozice považována za veřejnou podporu. Komise pak prošetřuje jednotlivé stížnosti na porušení pravidel veřejné podpory a hodnotí jednotlivé prodeje z hlediska jejich slučitelnosti s vnitřním trhem a z hlediska kritérií vymezených ve *Sdělení*. K těmto základním kritériím patří:

1. U nepodmíněného nabídkového řízení, tj. takového, kde přístup k nabídce není omezen pro žádného kupujícího [bod II. odst. 1 písm. b) *Sdělení*], musí být nabídka prodeje dostatečně zveřejněna (má být opakovaně inzerována, **nejméně po dobu 2 měsíců**) ve více informačních zdrojích dostupných veřejnosti.

2. U podmíněného nabídkového prodeje, kde přístup k nabídce může být omezen v tom směru, že kupující musí naplnit stanovená kritéria (např. nabídka přístupná pouze podnikatelům), musí být **prodejní cena má být stanovena znalcem, který musí naplňovat stanovené kvalifikační předpoklady**, a musejí být předem upravena **pravidla pro možnost snížení stanovené prodejní ceny**.

V zákonech o územních samosprávných celcích se této oblasti dotýká povinnost zveřejňovat záměr a povinnost disponovat s majetkem v zásadě jen za cenu v místě a čase obvyklou (srov. § 39 odst. 1 a 2 obecního zřízení). Zpracovatel považuje požadavky uvedené ve *Sdělení*, které se týkají povinnosti „dostatečného zveřejňování“ a způsobu stanovení ceny, za splněné již ve zmíněných ustanoveních obecního zřízení, která jsou nyní v platnosti (a v obdobných ustanoveních krajského zřízení i zákona o hlavním městě Praze). Navrženou úpravou těchto ustanovení se upřesňuje způsob určení kupní ceny i odůvodnění odchylky a stejně tak se ukládá, aby záměr byl zveřejněn i na „centrální adrese“, resp. na portálu veřejné správy, nedochází tedy ke zrušení či omezení těchto povinností.

Problematický však i nadále zůstává požadavek zveřejnění na dobu nejméně dvou měsíců. V této souvislosti je ovšem nutné zdůraznit, že pravidla plynoucí ze *Sdělení* nejsou právně závazná, takže zachování požadavků veřejné podpory je možné prokázat i jiným způsobem, který pak bude Komise posuzovat *ad hoc*. Dotčená pravidla se navíc týkají jen prodeje nemovitého majetku obcí a krajů, ovšem za podmínky, že je tento prodej realizován – zjednodušeně řečeno – vůči podnikatelům. Právní úprava zveřejňování záměru disponovat s nemovitým majetkem, tedy zveřejňování jakési specifické výzvy k účasti ve výběrovém řízení, je však širší a vztahuje se kromě prodeje i na další typizované dispozice (zejména na pronájem, jenž je z působnosti *Sdělení* dokonce výslovně vyloučen) a týká se samozřejmě všech potenciálních zájemců, nikoli jen podnikatelů. K zachování určité „pružnosti“ rozhodování samospráv o dispozicích s majetkem se proto zachovává doba zveřejnění záměru 30 dní s tím, že ostatní opatření, především zveřejnění na portálu veřejné správy, by objektivitu prodeje nemovitého majetku a tím i vyloučení nepřípustné veřejné podpory měla zabezpečit uspokojujícím způsobem. Kromě toho platí, že obce či kraje, pokud budou realizovat dispozici s prvky veřejné podpory, jsou přímo vázány příslušnou evropskou úpravou a budou tedy muset respektovat nejen povinnosti plynoucí z obecního či krajského zřízení, ale též odpovídající evropskou úpravu (což v daném kontextu znamená postupovat podle právně nezávazného *Sdělení* a záměr zveřejnit nikoli jen na 30, ale nejméně na 60 dní, nebo prokázat splnění pravidel veřejné podpory jiným způsobem). Zpracovatel proto má zato, že navrhovaná úprava není s právem EU v rozporu.

4. Nový občanský zákoník

Předkladatel si je vědom, že řada pojmů užitých v zákonech o územních samosprávných celcích se případným nabytím účinnosti nového občanského zákoníku stane neaktuální, a proto učinil součástí novely též změny technicko-formulačního charakteru, které by měly zákony o územních samosprávných celcích provázat s novým občanským zákoníkem. Je přitom samozřejmé, že i navrhovaná protikorupční opatření jsou analyzována i navrhována již ve vazbě na nový občanský zákoník.

C. Přehled plnění jednotlivých úkolů plynoucích ze Strategie vlády v boji proti korupci v rámci předložené novely

Následující text podává pro lepší orientaci srovnávací přehled úkolů obsažených ve *Strategii* a způsobu, jímž jsou tyto úkoly v předložené novele naplněny (přehled je uváděn ve vztahu k obecnímu zřízení, obdobné úpravy jsou však předpokládány i ve vztahu ke krajskému zřízení a k zákonu o hlavním městě Praze).

1) Úkol č. 1.1: Zavedení přísnějších pravidel pro nakládání s majetkem obcí a krajů a pro posílení odpovědnosti za způsobenou škodu

Vládní zadání (dle Strategie):

- zavedení institutu občanskoprávní žaloby např. formou státního zastupitelství ve veřejném zájmu umožňující napadení nezákonných úkonů s veřejným majetkem,
- v záměrech územních samosprávných celků disponovat nemovitým majetkem stanovit povinnost zveřejňovat i způsob rozhodování a metodu výběru zájemce,
- stanovit povinnost zveřejnění záměru nakládat s nemovitým majetkem nejen po určitou dobu, ale až do doby rozhodování příslušného orgánu,
- zvýšit odpovědnost jednotlivých osob podle výsledků kontrol provedených u územních samosprávných celků,
- zajistit vynutitelnost alespoň těch povinností (nebo sankcí za jejich porušení), jež by územnímu samosprávnému celku mohly způsobit škodu,
- zavést povinnost správních orgánů přesně evidovat a zveřejňovat počet jimi vydaných rozhodnutí, zrušených správními soudy, a z toho vyplývajících finančních nákladů,
- důsledně uplatňovat regresní náhrady vůči odpovědným úředním osobám v těchto případech.

Obsah legislativního návrhu:

- *Úprava povinnosti zveřejňovat záměr dispozic s nemovitým majetkem (§ 39 odst. 1 a 4 obecního zřízení):*
 - prodloužení doby zveřejnění na 30 dní;
 - nová povinnost uvádět v záměru též podmínky pro výběr nejvhodnější nabídky;
 - možnost nahlížet do nabídek, které obec obdržela (po rozhodnutí příslušného orgánu o zamýšleném majetkoprávním úkonu).
- *Úprava povinnosti disponovat s majetkem za cenu obvyklou (původní § 39 odst. 2 obecního zřízení, nově § 39a obecního zřízení):*
 - výslovné rozšíření této povinnosti i na sjednávání nájmu;
 - výslovné rozšíření této povinnosti i na případy, v nichž obec majetek kupuje nebo si jej pronajímá;
 - povinnost výslovně uvést důvody pro odchylku přímo v usnesení rady nebo zastupitelstva.
- *Povinnost zpeněžovat nemovitý majetek prioritně veřejnou dražbou případně veřejnou soutěží o nejvhodnější nabídku (nový § 38 odst. 3 obecního zřízení),*

ledaže existují zákonem předpokládané důvody pro výjimku (ta musí být odůvodněná).

- *Povinnost důsledně uplatňovat nárok na náhradu škody způsobené obcí (nové § 38 odst. 7, § 75 odst. 3 a 4 a změna zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci):*
 - zpřesnění povinnosti uplatňovat nárok na náhradu škody a na vydání bezdůvodného obohacení (§ 38 odst. 7);
 - stanovení povinnosti uplatňovat náhradu škody vůči úředníkům samosprávy za vzniklou škodu, nebudou-li důvody zvláštního zřetele (změna zákona č. 82/1998 Sb.).
 - Jestliže funkcionáři obce vznikne nárok na odměnu z důvodu zániku mandátu přede dnem konání voleb nebo z důvodu odvolání či vzdání se funkce (§ 75 odst. 3 a 4) v době, kdy je proti němu vedeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin spáchaný v průběhu funkčního období, bude vyplacení odměny pozastaveno až do ukončení tohoto stíhání.
- *Oprávnění podat návrh na určení neplatnosti smlouvy uzavřené obcí (úprava § 42 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství):*
 - Oprávnění Nejvyššího státního zastupitelství podat návrh na určení neplatnosti smlouvy k tzv. povinně zveřejňované smlouvě, tedy písemné smlouvě, již obec nakládala s veřejnými prostředky, pokud celková výše plnění přesahuje 50 000 Kč bez DPH (v případě krajů a hlavního města Prahy 200 000 Kč bez DPH) nebo byla-li předmětem úkonu nemovitost.

2) Úkol č. 1.2: Zavedení větší transparentnosti hlasování v orgánech územní samosprávy ve věcech nakládání s majetkem územní samosprávy nebo o zakázkách, dotacích a grantech

Vládní zadání (dle Strategie):

- Po projednání s Asociací krajů ČR, Svazem měst a obcí ČR a Sdružení místních samospráv předložit vládě návrh změn příslušných právních předpisů směřujících k zavedení zveřejňování informací o hlasování jednotlivých členů příslušných orgánů samospráv ve věcech nakládání s majetkem územní samosprávy nebo o veřejných zakázkách, dotacích, grantech nebo jiných podporách z rozpočtu územní samosprávy s výjimkou bodů, které budou projednávány v režimu zákona o ochraně utajovaných informací (zveřejňování informací je nezbytné i na internetu).

Obsah legislativního návrhu:

- *Povinnost zaznamenávat výsledek hlasování v radě a zastupitelstvu jmenovitě (§ 95 a 101 obecního zřízení):* V zápise z jednání zastupitelstva nebo schůze rady bude povinnost výslovně uvést u jednotlivých usnesení, jak členové daného orgánu hlasovali. Tato povinnost bude stanovena obecně pro jakékoli rozhodnutí s tím, že zastupitelstvo či rada obce budou moci tajně hlasovat pouze o volbě, jmenování nebo o odvolání a o zániku mandátu člena zastupitelstva.

- *Povinnost zveřejňovat zápisy z jednání zastupitelstva a usnesení ze schůze rady (§ 95 odst. 3 a § 101 odst. 4 obecního zřízení):* Územní samosprávný celek bude povinen zveřejnit do 10 dnů ode dne zasedání nebo schůze zápis z jednání zastupitelstva a usnesení ze schůze rady. Tyto dokumenty budou zveřejňovány po anonymizaci osobních údajů a dalších zákonem chráněných informací, neboť se jedná o informace, k nimž bude mít takto přístup každý a nikoli jen v rámci § 16 odst. 2 písm. e) obecního zřízení každý občan obce a další osoby neomezený přístup. Je nutné zajistit ochranu osob proti automatizované indexaci. Ze zveřejnění budou vyloučena usnesení o nabytí majetku v dražbě, a to do doby, než se dražba uskuteční nebo než bude dražba ukončena jiným způsobem.
- *Úprava pravidel pro pořizování a zveřejňování zvukových a obrazových záznamů z jednání zastupitelstva (§ 96a obecního zřízení).*

3) Úkol č. 1.4: Změna přístupu členů zastupitelstev územních samosprávných celků k informacím

Vládní zadání (dle Strategie):

- Předložit vládě návrh novely zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, ve smyslu rozšíření a specifikace práv jednotlivých členů zastupitelstev na přístup k informacím a dokumentům úřadu územního samosprávného celku.
- Člen zastupitelstva má proto neomezený přístup k informacím týkajících se samosprávné působnosti obce. Přístup k informacím na základě obecního zřízení, na rozdíl od zákona o svobodném přístupu k informacím, umožňuje členovi zastupitelstva dostat informace včetně těch chráněných (osobní údaje, obchodní tajemství apod.) s tím, že ochrana těchto informací přechází na něj. Jediné omezení, kterému je člen zastupitelstva teoreticky vystaven podle platné právní úpravy, je třicetidenní lhůta, kterou mají úředníci a radní k dispozici pro poskytnutí informace – tato lhůta v praxi často znamená, že se člen zastupitelstva k požadovaným informacím nedostane buď včas, anebo také vůbec.
- Je třeba odstranit znevýhodnění člena zastupitelstva oproti ostatním občanům při žádosti o informace – sjednotit lhůty podle zákonů o územních samosprávných celcích a zákona o svobodném přístupu k informacím, a to směrem ke kratším termínům. Dále je třeba odlišit pro člena zastupitelstva prostou žádost o informace od žádosti o názor, stanovisko či rozbor k působnosti územního samosprávného celku.

Obsah legislativního návrhu:

- *Úprava práva člena zastupitelstva na získání informací [původní § 82 písm. c) obecního zřízení, nový § 82 odst. 4 a 5 obecního zřízení].* Zkracuje se mezní lhůta pro poskytnutí informace z 30 dnů na 7 pracovních dní s tím, že jde-li o informace vztahující se ke zveřejněnému programu připravovaného zasedání zastupitelstva, činí tato lhůta 3 pracovní dny ode dne podání žádosti zastupitelem. Pro případy

požadavků na poskytnutí velkého množství informací bude možné lhůtu prodloužit o 15 dní a v případě velkého množství kopií bude možné požadovat i úhradu nákladů.

- *Úprava „interpelačního práva“ člena zastupitelstva [původní § 82 písm. b) obecního zřízení, nový § 82 odst. 2 a 3 obecního zřízení].* V zákoně se doplňuje „opravný mechanismus“ – nebude-li člen zastupitelstva spokojen s reakcí obce na připomínku nebo podnět nebo nebude-li mu reakce podána ve lhůtě, bude se moci obrátit na radu nebo zastupitelstvo obce, se žádostí o prověření tohoto postupu.

4) Úkol č. 1.5: Úprava kompetencí mezi zastupitelstvem a radou zamezující obcházení zákona

Vládní zadání (dle Strategie):

- Předložit vládě návrh novely zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, upravující kompetence mezi zastupitelstvem a radou územního samosprávného celku; řešit v návaznosti na záměr zavést přímou volbu starostů a na opatření související s vyšší transparentností nakládání s majetkem územích samosprávných celků.
- Z poznatků Ministerstva vnitra (zejména z prověřování podnětů a kontrol výkonu samostatné působnosti) a zkušeností několika odborníků na územní samosprávu vyplývá, že kromě nerespektování rozdělení kompetencí mezi jednotlivé orgány územního samosprávného celku (a zasahování si tak zejména do vyhrazených kompetencí) dochází v praxi i k obcházení zákona za účelem před veřejností skrýt určité informace – např. radě je vyhrazeno rozhodování o pronájmech a výpůjčkách, schůze rady jsou neveřejné; zastupitelstvu je vyhrazeno rozhodování o nabytí a převodu nemovitostí, zasedání zastupitelstva jsou bezvýjimečně veřejná – rada uzavírá nájemní smlouvu na nemovitost na 99 let. Současně je třeba posoudit opodstatněnost, příp. rozsah vyhrazené působnosti rady.

Obsah legislativního návrhu:

- *Odejmutí rozhodování o nájemních smlouvách a o smlouvách o výpůjčce z vyhrazené pravomoci rady obce [§ 102 odst. 2 písm. m) a (nový) § 85 písm. c) obecního zřízení]:* Z vyhrazené pravomoci rady obce bude odejmuto rozhodování o nájemních smlouvách a o smlouvách o výpůjčce, které bude zčásti svěřeno do vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce (půjde-li o nájem nebo výpůjčku na dobu delší než 4 roky) a ve zbytku do nevyhrazené pravomoci rady obce (tak, aby si zastupitelstvo obce mohlo případné rozhodnutí o uzavření nájemní smlouvy či smlouvy o výpůjčce pro sebe vyhradit).
- *Opouští se koncept vyhrazené pravomoci rady obce (§ 84 odst. 4 a § 102 odst. 2 obecního zřízení).*

- *Rozhodnutí o uznání dluhu nad 20 000 Kč bude svěřeno zastupitelstvu obce (§ 85 obecního zřízení)*

5) Úkol č. 2.3: Zvýšení transparentnosti nakládání s veřejným majetkem

Vládní zadání (dle Strategie):

- Na základě závěrů této analýzy po jejich schválení vládou připravit takové řešení, aby na jednom místě byly zveřejňovány veškeré relevantní informace týkající se prodeje a pronájmu majetku státu nebo územních samospráv a veškeré údaje o poskytnutých dotacích a grantech.

Obsah legislativního návrhu:

- *Zveřejňování záměru disponovat s nemovitým majetkem též na portálu veřejné správy, prodloužení doby zveřejnění záměru a povinné uvádění hledisek pro výběr nabídky (§ 39 odst. 1 obecního zřízení)*
- *Povinné zveřejňování smluv, jejichž smluvní stranou je obec (kraj) a jimiž bylo nakládáno s obecním (krajským) nemovitým majetkem nebo jejichž celková výše plnění přesahuje 50 000 Kč bez DPH (v případě krajů nad 200 000 Kč bez DPH) anebo smluv o dotacích a návratných finančních výpomocích (§ 40 obecního zřízení).*
- *Povinné zveřejňování zápisů z jednání zastupitelstva obce a usnesení ze schůzí rady obce, včetně uvádění údaje o tom, jak jednotliví členové zastupitelstva nebo rady obce hlasovali o navrhovaných usneseních.*

6) Úkol č. 5.7: Zpracování etických kodexů na úrovni všech volených zástupců

Vládní zadání (dle Strategie):

- *Předložit vládě novelu zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, ve které bude nově stanovena povinnost vydat etický kodex člena zastupitelstva územního samosprávného celku.*

Obsah legislativního návrhu:

- *Zmocnění pro zastupitelstvo k vydání etických pravidel člena zastupitelstva obce (nový § 83a obecního zřízení). Zastupitelstvo vymezí takové jednání svého člena, které bude považovat za jednání odpovídající slibu člena zastupitelstva obce.*

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K ČÁSTI PRVNÍ

K čl. I

K bodu 1 (§ 14 obecního zřízení)

Na základě vládního úkolu sledujícího sjednocení procesních postupů podle zvláštních zákonů a jejich navázání na správní řád (usnesení vlády ze dne 16. listopadu 2009, č. 1397, a ze dne 20. dubna 2009, č. 450) se navrhuje úplné zrušení ustanovení obecního zřízení, které stanoví povinnost vydávat potvrzení a vyhotovovat zprávy pro potřeby právnických a fyzických osob, stanoví-li tak právní předpis (§ 14 odst. 1 obecního zřízení) a povinnost vydávat potvrzení pro uplatnění práva i v cizině (§ 14 odst. 2 obecního zřízení). V případě odstavce 1 se jedná o ustanovení nadbytečné, neboť povinnost vydat potvrzení stanoví vždy zvláštní předpis a není nutné, aby tato povinnost byla obecně opakována též v obecním zřízení. V případě odstavce 2 se jedná rovněž o ustanovení nadbytečné, neboť povinnost vydávat potvrzení vyplývá již přímo ze správního řádu (části čtvrté), jsou-li splněny podmínky pro jeho vydání. V podrobnostech odkazuje předkladatel na odůvodnění uvedené v materiálu, jenž je součástí zmíněných vládních usnesení.

K bodu 2 a 3 (§ 29 obecního zřízení)

Navržená změna modifikuje na základě praktických zkušeností podmínky pro označování obce, jejích částí, ulic a jiných veřejných prostranství a pro označení budov státních orgánů a územních samosprávných celků v jazyce národnostní menšiny. Až dosud platí, že obci vzniká povinnost uvádět názvy v jazyce národnostní menšiny pouze tehdy, jestliže tak *rozhodne* (slovy zákona *doporučí*) *výbor pro národnostní menšiny na základě žádosti zástupců příslušné národnostní menšiny*. Nově bude taková povinnost obci vznikat i tehdy, jestliže o to písemně požádá *spolek, který zastupuje zájmy příslušné národnostní menšiny a který ke dni podání žádosti působí na území obce alespoň 5 let*. V obou případech samozřejmě zůstává zachována základní podmínka, aby se k dané národnosti hlásilo alespoň 10% občanů obce. Tato podmínka však musí být nově splněna po dvě předchozí sčítání lidu.

Jako doposud ve vztahu k doporučení výboru pro národnostní menšiny bude i ve vztahu k *žádosti spolku* (podle nového občanského zákoníku budou stávající občanská sdružení transformována do spolků) platit, že za splnění všech dalších podmínek plynoucích z § 29 odst. 2 obecního zřízení je obec povinna názvy v jazyce národnostní menšiny uvádět [o uvádění názvů v jazyce národnostní menšiny tedy není rozhodováno zastupitelstvem dle § 84 odst. 2 písm. r) obecního zřízení, neboť se nejedná o rozhodnutí o názvu, ale pouze o uvedení již existujícího názvu v jazyce národnostní menšiny]. Pokud obec požadavku spolku nebo výboru nevyhoví, může se spolek nebo výbor obrátit s podnětem ke kontrole výkonu samostatné působnosti na Ministerstvo vnitra podle obecního zřízení.

Spolek, který podává žádost, musí splnit dvě podmínky: musí zastupovat zájmy národnostní menšiny a musí působit alespoň 5 let na území obce. *První požadavek* lze mít za splněný tehdy, jestliže spolek dle svých stanov zastupuje zájmy té národnostní menšiny, v jejímž jazyce mají být názvy uváděny, tedy v jazyce národnostní menšiny, která tvoří podle posledních dvou sčítání lidu v obci alespoň 10% občanů obce. Stanovy mohou upravit přímo, že daný spolek zastupuje zájmy dané národnostní menšiny, mohou tak však stanovit i obecně,

bude-li se jednat o spolek zabývající se obecně problematikou národnostních menšin. V takovém případě však bude nutné, aby se spolek ve své činnosti fakticky a prokazatelně zabýval příslušnou národnostní menšinou. Je zároveň nutné, aby spolek zastupoval zájmy národnostní menšiny po celou zákonem stanovenou dobu (5 let) požadovaného působení v obci. *Druhá podmínka*, tedy působení na území obce alespoň 5 let, musí být splněna kontinuálně před podáním žádosti (samozřejmě lze započítat i dobu před účinností této novely). Nebude však nutné, aby spolek měl na území obce své sídlo, postačí, pokud zde má např. svou pobočku či pokud na území obce fakticky vykonává určitou činnost. „Působení“ na území obce se přitom musí týkat národnostních menšin (nebude tedy možné považovat uvedenou podmínku za splněnou, pokud spolek sice na území obce vykonává činnost více než 5 let, avšak problematice národnostních menšin se věnuje pouze krátkou dobu). To zároveň znamená, že i *první požadavek*, tedy zastupování zájmů národnostní menšiny, musí být splněn po celou zákonem stanovenou dobu (tím bude bráněno situacím účelového měnění stanov spolku).

Písemnou žádost bude jménem spolku podávat ten, kdo je oprávněn za něj jednat navenek. Protože není podáním podle správního řádu, nebude žádost vyřizována ve správním řízení ani postupem podle části čtvrté správního řádu. Jakmile obec žádost obdrží, posoudí, zda jsou splněny zákonné podmínky (takové posuzování by měla primárně činit rada obce dle § 102 odst. 3 obecního zřízení). Pokud podmínky pro uvádění názvů v jazyce národnostní menšiny jsou splněny, je povinností obce toto označování zajistit. Pokud nikoli, bude spolku sděleno, že podmínky splněny nejsou. O tom by mělo být příslušným obecním orgánem přijato usnesení.

Provedení této změny si vyžádaly praktické zkušenosti Rady vlády pro národnostní menšiny, neboť, dle jejích poznatků (viz Zprávu o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2008, schválenou usnesením ze dne 29. června 2009, č. 845), výbory pro národnostní menšiny ne vždy žádostem zástupců příslušné národnostní menšiny vyhověly, aniž by pro své odmítavé stanovisko měly legitimní důvody. Právě na tyto situace má novela reagovat tím, že zavádí možnost podání žádosti přímo spolkem. Podmínky jsou přitom nastaveny tak, aby žádost zástupců národnostní menšiny, podaná prostřednictvím výboru pro národnostní menšiny, i nadále představovala hlavní způsob pro prosazení vícejazyčných názvů a podání „kvalifikované“ žádosti spolkem bylo pouze výjimečným řešením v případech, kdy výbor svou úlohu zastupovat zájmy národnostní menšiny neplní. Požadavek, aby spolek zastupoval zájmy národnostní menšiny (po celou zákonnou pětiletou dobu svého působení v obci) a zároveň, aby po tuto dobu působilo na území obce, by měl zamezit zakládání spolků *ad hoc* pouze za účelem prosazení vícejazyčných názvů. Obě uvedené podmínky by tedy měly zajistit, že vícejazyčné názvy bude prosazovat spolek v obci etablovaný.

Návrh je rovněž doplněn o nové omezení povinnosti označovat ulice v jazyce národnostní menšiny pouze tam, kde se k národnostní menšině hlásilo alespoň 10% občanů v posledních *dvou* sčítáních lidu. Tím se zdůrazňuje, že nárok na označování ulic v jazyce národnostní menšiny by měl náležet té menšině, která je v dané obci (na daném území) usazena dlouhodoběji.

K bodům 4 a 5 (§ 38 odst. 3 a 5 obecního zřízení)

V souladu s úkolem posílit transparentnost nakládání s veřejným majetkem (úkol č. 1.1 *Strategie*) se výslovně stanoví preferovaný způsob zpeněžování majetku obce

(zpeněžením se zde samozřejmě rozumí převod či přechod vlastnického práva, nikoli jiný způsob využívání obecního majetku). Návrh je předkládán ve variantě, která počítá s povinným zpeněžováním pouze nemovitého majetku veřejnou dražbou (podle zákona č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů) nebo veřejnou soutěží o nejvhodnější nabídku (§ 1772 nového občanského zákoníku). Vztahování této nové povinnosti pouze na „prodej“ nemovitého majetku, tedy na situace, které bude možné ve většině případů označit za významné majetkové dispozice (výjimky z této povinnosti při „bagatelních“ prodejkách zákon samozřejmě umožní – viz dále), představuje kompromis vůči námitkám zbytečného administrativního přetěžování obcí a krajů. Přísnější varianta, která by se týkala jakékoli dispozice s obecním majetkem, by kladla zvýšené nároky na obecní orgány ve všech případech (zatímco při prodejkách nemovitostí půjde o bagatelní prodeje jen výjimečně, v případě prodejkách majetku movitého bude situace zřejmě opačná). Ustanovení § 38 odst. 5 obecního zřízení se výslovně doplňuje o sankci neplatnosti smlouvy, pokud by byla uzavřena v rozporu s § 38 odst. 3 obecního zřízení, tj. pokud by pro výjimku z povinnosti veřejné dražby (či veřejné soutěže o nejvhodnější nabídku) nebyly splněny zákonné podmínky.

Veřejné dražby se může zúčastnit každý, kdo splní podmínky účastníka dražby. Navíc průběh dražby je veřejný, což v praxi znamená, že dražby se může zúčastnit veřejnost. Celý proces přípravy a realizace veřejné dražby probíhá podle předem stanovených pravidel – zákonem o veřejných dražbách, což vylučuje prodlužování a zdržování celého procesu zpeněžení (např. znění nabývacího titulu, lhůta pro zaplacení ceny apod.). Dodržení podmínek pro přípravu a realizaci veřejné dražby minimalizuje možnost podání žaloby na neplatnost dražby. Zákon o veřejných dražbách navíc stanoví lhůtu 3 měsíců pro podání této žaloby. Veřejná dražba svým principem umožňuje dosáhnout tržní cenu, v mnohých případech i cenu vyšší než je tržní. Při vhodně nastaveném nejnižším podání je v mnoha případech dosaženo částky vyšší, než je odhad (tzn. cena tržní - v místě a čase obvyklá), což dokládají statistické údaje poskytnuté Ministerstvem pro místní rozvoj. Podle nich obce a města dosahovaly v roce 2010 v případě zpeněžení svého majetku ve veřejné dražbě konečnou cenu v průměru 147% výše nejnižšího podání, přičemž ve více než polovině případů bylo vydraženo za vyšší cenu než za nejnižší podání.

Veřejná dražba má i celou řadu dalších výhod. Vzhledem k pevně nastavené lhůtě pro úhradu ceny dosažené vydražením (kterou nelze v případě veřejné dražby prodloužit) zná obec přesný termín, kdy bude mít finanční prostředky k dispozici. V případě zmaření dražby jsou veškeré náklady dražby hrazeny z dražební jistoty složené vydražitelem, který zmařil dražbu, tudíž nejdou k tíži obce. Zákon o veřejných dražbách navíc stanoví povinnost Ministerstva pro místní rozvoj provádět kontrolu dodržování podmínek pro organizování a provádění dražeb podle tohoto zákona. Toto vše zajišťuje transparentnost zpeněžení majetku včetně eliminace prostoru pro korupční jednání. Navrženou změnou nedojde k finančnímu zatížení obcí, neboť obec může dražbu provádět sama svými vlastními prostředky, případně může uzavřít smlouvu o provedení dražby s dražebníkem, přičemž jeho náklady jsou hrazeny z výnosu dražby.

Obdobné výhody skýtá i veřejná soutěž o nejvhodnější nabídku. I v jejím případě musejí být podmínky předem zveřejněny, a pokud nestanoví vyhlášovatel jinak, je povinen „vítěznou“ nabídku přijmout. Odlišnost oproti veřejné dražbě spočívá v menší míře formálnosti zveřejnění a samozřejmě též v převodu vlastnického práva (na rozdíl od veřejné dražby, u níž dochází k přechodu tohoto práva).

Zákon nestanoví veřejnou dražbu (nebo veřejnou soutěž o nejvhodnější nabídku) jako nástroj pro dispozici obecním majetkem bezvýjimečně. Ustanovení § 38 odst. 3 obecního zřízení vymezuje celou řadu výjimek. Obecně lze tyto důvody charakterizovat tak, že jde o případy, kdy provedení dispozice dražbou či soutěží nebude *možné* (některé věci či práva jsou např. vyloučeny z dražby - § 5 zákona o veřejných dražbách) nebo s ohledem na konkrétní podmínky v obci a na povahu majetku nebude *účelné*. Zákon výjimky z povinnosti zpeněžovat *veřejnou dražbou* (případně *veřejnou soutěží o nejvhodnější nabídku*) stanoví výslovně. V první řadě se jedná o zákonem přesně specifikované situace, u nichž je dána možnost výjimky přímo ze zákona, aniž by o jejím využití muselo být výslovně rozhodnuto, resp. aniž by příslušný obecní orgán musel důvod pro odchylku výslovně uvádět v rozhodnutí o jiném zpeněžení majetku [§ 38 odst. 3 písm. a) až e)]. Jde především nepřípustnost veřejné dražby podle zvláštního právního předpisu (§ 5 odst. 1 zákona o veřejných dražbách), dále o prodeje pozemku pod stavbou vlastníkovu této stavby, a to včetně přilehlého a spolu se stavbou užívaného pozemku, o převod na základě předkupního práva (zákonného i smluvního) nebo na základě smlouvy o smlouvě budoucí a případy, v nichž cena majetku nepřesahuje 50 000 Kč.

V praxi však nelze vyloučit další situace, v nichž bude vhodné a legitimní, aby se obec od povinného zpeněžení veřejnou dražbou nebo veřejnou soutěží o nejvhodnější nabídku odchýlila. Na tyto případy pamatuje § 38 odst. 3 písm. f), který umožňuje zastupitelstvu obce, aby rozhodlo o výjimce z povinnosti zpeněžovat majetek veřejnou dražbou nebo veřejnou soutěží o nejvhodnější nabídku. S ohledem na obecnou povinnost účelného a řádného nakládání s majetkem bude takový postup dán jen v případech hodných zvláštního zřetele. Podmínkou pro využití této výjimky je, aby v usnesení zastupitelstva obce byl konkrétní důvod pro odchylku přesně specifikován (nesplnění této povinnosti povede k „neúčinnosti“ výjimky, jak vyplývá z nového § 38 odst. 5, neboť tato povinnost má především za úkol posílit „politickou přezkoumatelnost“ rozhodování obecních orgánů ze strany voličů). Příkladem může být situace, v níž by předpokládaný výtěžek veřejné dražby nedosahoval po odečtení nákladů dražby (do nich náleží i odměna dražebníka) ani obvyklou cenu majetku. Lze ale nalézt celou řadu dalších příkladů, např. prodej pozemku pro veřejné účely (typicky vybudování pozemní komunikace), prodej pozemku (zahrady) pronajatého dosavadnímu nájemci, potřeba narovnat právní vztahy mezi obcí a jiným vlastníkem pozemků v obci apod. Škála důvodů je různorodá, bude vždy záležet na postoji zastupitelstva obce, zda v určitém důvodu shledá důvod pro odchýlení se od této povinnosti. Odůvodnění přitom bude muset být uvedeno výslovně v jeho usnesení.

Porušení povinnosti zpeněžit majetek veřejnou dražbou nebo veřejnou soutěží o nejvhodnější nabídku bude znamenat neplatnost uzavřené smlouvy, jak výslovně stanoví § 38 odst. 5 obecního zřízení. Stejně dopady by mělo i neuvedení důvodu pro výjimku v případě § 38 odst. 3 písm. f) v usnesení zastupitelstva obce, jímž bylo o dispozici rozhodnuto.

V případě zpeněžení nemovitého majetku veřejnou dražbou nebude mít obec povinnost zveřejnit záměr podle § 39 odst. 1 (nejde o převod vlastnického práva, ale o jeho přechod). Naopak v případě zpeněžení nemovitého majetku veřejnou soutěží o nejvhodnější nabídku bude muset být povinnost podle § 39 odst. 1 splněna. V tomto případě ovšem může být záměr součástí podmínek veřejné soutěže, resp. součástí záměru by byly podmínky soutěže. Protože s veřejnou soutěží je spojena povinnost uzavřít smlouvu (§ 1778 občanského zákoníku), bude muset podmínky i záměr schválit zastupitelstvo obce [§ 85 písm. a) obecního zřízení]. Výjimkou by byly pouze případy, kdy by vyhlášvatel soutěže v podmínkách

předem stanovil, že je oprávněn odmítnout všechny návrhy. V takovém případě by nic nebránilo tomu, aby podmínky i záměr přijala rada obce v nevyhrazené pravomoci podle § 102 odst. 3 obecního zřízení (zastupitelstvo by jimi nebylo vázáno tak, že by muselo přijmout návrh).

K bodu 6 (§ 38 odst. 7 obecního zřízení)

Současné znění obecního zřízení ukládá obci povinnost chránit svůj majetek a včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení. Je zřejmé, že obec se může i nyní rozhodnout a právo na náhradu škody či na vydání bezdůvodného obohacení neuplatnit, typicky v situaci, v níž by náklady spojené s tímto uplatňováním překročily výši náhrady škody či bezdůvodného obohacení. Dalšími důvody může být např. sociální situace dlužníka či reálná nevymožitelnost náhrady. Posouzení těchto situací je za nyní platného stavu podřaditelné pod nevyhrazenou pravomoc rady obce dle § 102 odst. 3 obecního zřízení (do této pravomoci totiž náleží uplatňování nároku na náhradu škody nebo na vydání bezdůvodného obohacení).

Protože dochází k legislativnímu zpřísnění povinnosti obce uplatňovat regresní náhradu podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci, je upřesněno i ustanovení § 38 odst. 7 obecního zřízení tak, že k uplatňování náhrady škody či vydání bezdůvodného obohacení není nutné přistoupit tehdy, jestliže existují důvody hodné zvláštního zřetele, zejména pokud by *předpokládané* náklady přesáhly výši náhrady škody. Jinými takovými důvody může být i zde např. sociální situace dlužníka, „nedobytnost“ pohledávky pro předluženost dlužníka apod. O splnění těchto důvodů, resp. o tom, že pro tyto důvody nebude náhrada škody uplatněna, bude rozhodovat výlučně zastupitelstvo obce. Usnesení zastupitelstva obce však samo není právním úkonem (právním jednáním) a bude proto nutné, aby obec na jeho základě takový právní úkon, resp. nově právní jednání (obvykle dohodu a vzdání se práva, resp. o prominutí dluhu) učinila.

„Důvody hodné zvláštního zřetele“, které zastupitelstvo povedou k upuštění od uplatnění nároku na náhradu škody nebo na vydání bezdůvodného obohacení, bude nutné výslovně uvést v přijatém usnesení, což jinak řečeno znamená, že o jejich existenci bude tento orgán muset povinně rozhodnout. Jejich neuvedení bude důvodem nezákonnosti přijatého usnesení a bude rovněž důvodem vzniku právní odpovědnosti těch členů zastupitelstva, kteří se pro přijetí usnesení vyjádřili. Na základě nezákonného usnesení pak nebude možné ani platně uzavřít dohodu mezi obcí a osobou povinnou k náhradě škody. Zákonnost usnesení by posuzovalo Ministerstvo vnitra v rámci výkonu dozoru nad samostatnou působností obcí (§ 124 obecního zřízení), případně civilní soud jako předběžnou otázku v občanském soudním řízení. Ministerstvo vnitra (stejně jako žádný jiný státní orgán) nemůže přezkoumávat „vhodnost“ rozhodnutí – důvodem pro dozorový zásah proto může být jen situace, kdy v usnesení vůbec žádný důvod uvedený nebude, nebo jestliže takový důvod je zcela zjevně „nesmyslný“ (nelegitimní).

Z povahy věci bude nutné odůvodnit nejen úplné, ale i jen částečné upuštění od náhrady škody.

Návrh rovněž zpřísňuje *rozhodování o prominutí dluhu*, které taktéž váže na existenci důvodů hodných zvláštního zřetele (zejména porovnání předpokládaných nákladů na vymáhání pohledávky a její výše). Na rozdíl od náhrady škody nebo vydání bezdůvodného obohacení jako specifických případů závazků bude o prominutí dluhu nadále rozhodovat rada

i zastupitelstvo, a to v souladu se zákonným rozdělením této pravomoci (§ 85 a § 102 odst. 3 obecního zřízení).

K bodu 7 (§ 39 obecního zřízení)

Ustanovení § 39 obecního zřízení v nyní platném znění ukládá obci povinnost zveřejnit záměr realizace určitého majetkoprávního jednání na úřední desce obecního úřadu po dobu 15 dnů. Porušení tohoto ustanovení přitom patří, zejména u malých obcí, k nejčastějším pochybením při dispozicích s obecním majetkem. Obce v některých případech záměr nezveřejní vůbec, což však nejdříve judikatura (s odkazem na § 39 občanského zákoníku) a následně též platná právní úprava (výslovným ustanovením obecního zřízení) vyřešila tím, že právní jednání (uzavřená smlouva) je z tohoto důvodu absolutně neplatné. Dalšími pochybeními, k nimž v praxi dochází, bývá nesprávné či nedostatečné určení bližších náležitostí záměru (zpravidla bývá pochybeno v označení nemovitosti) a dále nezveřejnění záměru po celou zákonem stanovenou dobu.

Navrhovaná právní úprava proto s cílem odstranit současné nedostatky a s cílem splnit vládní zadání plynoucí ze *Strategie* (úkol č. 1.1) povinnost zveřejnit záměr nově formuluje. Je třeba zdůraznit, že záměr nelze považovat za soukromoprávní jednání ve smyslu občanského zákoníku (návrh na uzavření smlouvy), ale jedná se o úkon v oblasti práva veřejného (tento závěr ostatně plně sdílí i judikatura Nejvyššího soudu - srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. ledna 2004, sp. zn. 28 Cdo 2623/2003, případně rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. března 2004, sp. zn. 28 Cdo 865/2003 nebo rozsudek ze dne 13. března 2007, sp. zn. 30 Cdo 2452/2006). Na druhou stranu však tento úkon s budoucím právním jednáním – uzavřenou smlouvou – úzce souvisí, neboť obsah budoucí smlouvy musí zveřejněnému záměru odpovídat, a proto i navrhovaná právní úprava posiluje obsahovou vazbu mezi záměrem a na jeho základě realizovaným majetkoprávním jednáním.

Návrh změny obecního zřízení vychází z vládního zadání, ze závěrů judikatury Nejvyššího soudu a ze zkušeností Ministerstva vnitra z výkonu dozoru a kontroly nad samostatnou působností obcí a stávající právní úpravu modifikuje tím, že:

- a) *Přesně vymezuje a prodlužuje dobu pro zveřejnění záměru.* Záměr musí být na úřední desce zveřejněn po dobu minimálně 30 dnů (až dosud byla obecním zřízením stanovena kratší patnáctidenní doba, nicméně výslovným požadavkem vládou schválené *Strategie* bylo tuto dobu prodloužit); každý bude mít právo podávat nabídky a vyjadřovat se ke zveřejněnému záměru po tuto dobu. Lhůta musí být splněna kontinuálně, nebude ji možné splnit „započítáváním“ dílčích časových úseků doby zveřejnění (jak ostatně platí i nyní).
- b) *Přesně vymezuje náležitosti záměru.* Dosavadní úprava stanoví pouze povinnost označit v záměru nemovitosti způsobem podle zvláštního zákona, přičemž poznámka pod čarou odkazuje na § 5 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů. Nejasné byly důsledky sice zveřejněného záměru, ve kterém však nebyla nemovitost označena všemi náležitostmi požadovanými katastrálním zákonem (ale i přes to byla jasně identifikovatelná a tudíž nezaměnitelná). Dostupná judikatura se vyjadřuje pouze k povinnosti označit v záměru nemovitost podle zvláštního zákona, za který bez pochybností považuje katastrální zákon (viz judikatura citovaná v obecné části

důvodové zprávy), k jiným uváděným pochybením nikoli (např. však Okresní soud v Rakovníku v rozhodnutí ze dne 12. ledna 2005, č. j. 4 C 571/2004-62, dovodil, že neuvedení označení katastrálního území v případě, kdy území obce tvoří pouze jedno katastrální území, nezpůsobuje důsledek nezveřejnění záměru)¹⁵.

Navrhovaná změna by měla tyto aplikační nejasnosti nyní platné úpravy zcela odstranit. Předně výslovně stanoví, že v záměru musí být nemovitost označena podle katastrálního zákona. V záměru musí být dále označeno zamýšlené právní jednání (prodej, pronájem apod.) tak, aby nedocházelo ke zveřejnění záměru např. na pronájem a následně byla uzavřena smlouva o prodeji (jako nedostatečné bude znění záměru „obec zveřejňuje záměr disponovat nemovitostí“, naproti tomu nic obci nebrání uvést možné právní jednání alternativně, např. „obec zveřejňuje záměr pronájmu nebo prodeje nemovitosti...“).

- c) Povinnost zveřejnit záměr výslovně vztahuje (§ 39 odst. 5) i na změny smluv, které povinnosti zveřejnění podléhaly, a na případy uzavírání smluv o smlouvách budoucích, neboť v obou těchto situacích dovodila judikatura Nejvyššího soudu povinnost zveřejnění záměru (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. dubna 2009, sp. zn. 28 Cdo 3297/2008 a ze dne 31. srpna 2011, sp. zn. 33 Cdo 128/2009). Návrh neomezuje povinnost zveřejnění záměru jen na změnu podstatných náležitostí, resp. na změnu podstatných prvků smluv, ale vztahuje tuto povinnost na jakoukoli změnu smlouvy (existujícího právního vztahu).
- d) Výslovně stanoví, že v záměru bude nutné uvést též *základní hlediska pro výběr nabídky a způsob výběru nabídky*, přičemž i nesplnění této povinnosti povede k neplatnosti následně uzavřené smlouvy. *Základní hlediska výběru nabídky* jsou *de facto* uvažované náležitosti zamýšlené smlouvy (právního jednání), např. minimální nabízená cena, splatnost, podmínky budoucího využití nemovitosti (například i využití nemovitosti konkrétní osobou na konkrétní účel) apod. *Způsobem výběru nabídky* je „procesní“ postup obce a jejích orgánů při jejich hodnocení, např. výběr podle nejvyšší ceny, bodové hodnocení jednotlivých kritérií apod. Obci se tedy předem ukládá, aby stanovila jasná a transparentní pravidla pro realizaci zamýšlené dispozice, na niž se vztahovala povinnost zveřejnit záměr.

Obec může tyto podmínky stanovit v zásadě libovolně, je však vázána především povinnostmi řádného a hospodárného nakládání se svěřeným majetkem, dále zákazem diskriminace (např. ničím neodůvodnitelné omezení účasti ve výběrovém řízení jen na občany obce) a zákazem poskytování nepovolené veřejné podpory (viz popis uvedený v obecné části důvodové zprávy, jenž se týká slučitelnosti navrhované úpravy s právem EU). Za odchylku odporující zákonu nebude možné považovat, pokud uzavřená smlouva bude stanovovat další podmínky smluvního závazku nad rámec těch, které byly v záměru uvedeny, samozřejmě pokud nebudou v obsahovém rozporu s podmínkami zveřejněnými. V žádném případě nebude porušením této povinnosti ani sjednání vyšší ceny či nájemného, než která byla uvedena jako minimální ve zveřejněném záměru. Porušením zákona nebude ani to, pokud obec veškeré obdržené nabídky odmítne a smlouvu neuzavře, byť by tuto možnost výslovně nezmínila v záměru (oprávnění všechny nabídky odmítnout je implicitní součástí práva každého vlastníka, obec nevyjímaje, rozhodnout se, zda bude určitým způsobem smluvně

¹⁵ Návrh zcela záměrně neřeší způsob označování pozemku v případě, že obec zamýšlí provést dispozici jen s jeho částí, neboť tuto otázku nedávno zodpověděl Nejvyšší soud (v rozsudku ze dne 27. září 2010, sp. zn. 30 Cdo 1250/2009).

vázána). Pokud by však obec zveřejněním záměru současně plnila svou povinnost zveřejnit podmínky veřejné soutěže o nejvhodnější nabídku (srov. návrh změny § 38 odst. 3 obecního zřízení), musela by si odmítnutí všech nabídek výslovně vymínit ve zveřejněných podmínkách (srov. § 1778 odst. 2 nového občanského zákoníku).

I přes doplnění této povinnosti bude i nadále platit, že o přijetí (zveřejnění) záměru rozhoduje v rámci nevyhrazené pravomoci rada obce, byť by se jednalo o záměr na uzavření smlouvy, o němž rozhoduje ve vyhrazené pravomoci zastupitelstvo obce. Zveřejněním záměru totiž obci nevzniká povinnost zamýšlenou smlouvu uzavřít a tudíž ani případné rozhodnutí o podmínkách prodeje nemovitosti, které bylo učiněno radou obce, nezavazuje zastupitelstvo k tomu, aby k prodeji přistoupilo (pokud nebude za radou zveřejněných podmínek mít zájem na uzavření smlouvy, bude moci zveřejnit samo „nový“ záměr a celý proces zopakovat nebo rozhodnout o tom, že k dispozici obec nepřistoupí, čímž bude celý postup ukončen). V podrobnostech srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13. března 2007, sp. zn. 30 Cdo 2452/2006). Výjimkou bude opět situace, v níž by součástí záměru bylo i vyhlášení veřejné soutěže o nejvhodnější nabídku – v tomto případě by o podmínkách muselo rozhodnout zastupitelstvo obce, zatímco rada jen tehdy, pokud by v podmínkách připustila možnost odmítnutí všech nabídek - § 1778 odst. 2 občanského zákoníku).

Od samotného rozhodnutí o záměru je třeba odlišit faktické zveřejnění záměru vyvěšením na úřední desce, které má samo o sobě povahu „technického“ úkonu. Je možné, aby zveřejnění záměru (tj. informace o rozhodnutí o záměru) provedl na základě pověření orgánem, který o záměru rozhodl, jiný orgán obce či k tomu pověřený pracovník obecního úřadu. V praxi proto bude možné, aby rada obce (jako orgán, který rozhodl o záměru) uložila starostovi obce nebo obecnímu úřadu (případně jeho konkrétnímu odboru) zveřejnění jí přijatého záměru. Zmíněný právní názor ostatně potvrzuje i judikatura Nejvyššího soudu – srov. jeho rozsudek ze dne 13. března 2007, sp. zn. 30 Cdo 2452/2006 (dostupný na <http://www.nssoud.cz>).

- e) *Zachovává sankci neplatnosti v případě nezveřejnění záměru na úřední desce.* Tu dále rozšiřuje i na případy nezveřejnění na portálu veřejné správy. Sankci výslovně rozšiřuje i na případy uzavření smlouvy v rozporu s předem zveřejněnými hledisky pro výběr nabídky nebo v rozporu se zveřejněným způsobem výběru nabídky. Sankce neplatnosti uzavřené smlouvy v případě neuvedení hledisek a způsobu výběru nabídky nebo v případě jejich porušení není sankcí novou; nové je pouze povinné uvádění těchto náležitostí ve zveřejněném záměru. Nejvyšší soud totiž i za nyní platného právního stavu dovodil, že porušení podmínek (dobrovolně) uvedených ve zveřejněném záměru vede k neplatnosti uzavřené smlouvy (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. ledna 2011, sp. zn. 32 Cdo 721/2010).
- f) Obec bude nově povinna *umožnit každému nahlédnutí do obdržených nabídek*, a to po rozhodnutí příslušného obecního orgánu o zamýšleném právním jednání (po rozhodnutí o tom, že zamýšlená smlouva bude nebo nebude uzavřena). Přístup k těmto nabídkám bude neomezený z hlediska obsahu, tedy včetně např. uváděných osobních údajů. Nabídky bude obec moci též zveřejnit (§ 5 odst. 7 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění), avšak jen za podmínek ochrany některých údajů v nich uvedených, nebo z nich za úhradu nákladů pořídit zájemci kopie (§ 17 téhož zákona).

- g) V souladu s vládním zadáním (úkol č. 2.3 *Strategie*) se ukládá zveřejnění záměru též na *portálu veřejné správy*, jenž je spravován Ministerstvem vnitra, které proto bude technicky zajišťovat zveřejňování záměrů předaných jednotlivými obcemi. Náklady spojené se samotným zveřejněním bude Ministerstvo vnitra hradit ze svého rozpočtu (každá obec tedy ponese jen své vlastní náklady spojené s přípravou a odesláním záměru k publikaci na portálu veřejné správy). Sankce neplatnosti následně uzavřené smlouvy nastane jak v případě nezveřejnění na „fyzické“ úřední desce, tak při nezveřejnění na portálu veřejné správy¹⁶.
- h) Stanoví *výjimky z povinnosti zveřejnit záměr*. Zákon tuto povinnost vylučuje např. u pronájmu a výpůjčky majetku obce na dobu kratší než 60 dnů (původní znění zákona hovoří o době kratší 30 dnů), u prodeje bytů stávajícím nájemcům, u pronájmu bytů fyzickým osobám za účelem bydlení, pronájmu hrobových míst, u výpůjčky právnické osobě zřízené (nikoli založené) obcí, tedy např. příspěvkové organizaci (pokud je obec zakladatelem či společníkem obchodní společnosti, pak se výjimka z povinnosti zveřejnit záměr neuplatní) nebo jde-li o bezúplatný převod nemovitého majetku státu nebo kraji. Z povahy věci se povinnost zveřejnit záměr neuplatní ani při zpeněžení majetku ve *veřejné dražbě*, protože *de iure* nejde o prodej nemovitého majetku (při veřejné dražbě dochází k přechodu majetku; při *veřejné soutěži o nejvhodnější nabídku* však záměr zveřejňovaný bude muset být). Stejně tak záměr nemá povinnost zveřejňovat ani příspěvková organizace, která sice hospodaří s majetkem, jenž jí byl svěřen, ale hospodaří s ním samostatně (v případě pronájmu tedy nejde o záměr *obce*, ale o záměr *příspěvkové organizace* a není tedy splněna jedna z podmínek pro zveřejnění záměru – přičitatelnost obci).
- i) *Upravuje vztah dispozic s obecním majetkem k právní úpravě tzv. veřejné podpory podle předpisů Evropské unie* (§ 39 odst. 4). Pokud zamýšlená dispozice nebude v souladu se Sdělením Evropské komise o prvcích státní podpory při prodeji pozemků a staveb orgány veřejné moci (97/C 209/03), bude muset obec vyčkat souhlasu Evropské komise s prodejem. Pokud tak neučiní, vystavuje se riziku, že příslušná dispozice bude následně vyhodnocena jako dispozice naplňující znaky nedovolené veřejné podpory se všemi s tím spojenými právními důsledky.

K bodu 8 (§ 39a a 40 obecního zřízení)

K § 39a obecního zřízení

Dosavadní právní úprava nedostatečným způsobem vymezuje cenu, za kterou je realizován úplatný převod majetku obce, resp. nedostatečným způsobem vymezuje důvody pro odchýlení se od „ceny obvyklé“ při dispozici s obecním majetkem. Stejně tak výslovně nestanoví ani požadavky na „obvyklý nájem“ a nestanoví ani požadavky na cenu či nájem, pokud je obec v pozici kupujícího či nájemce.

Změna právní úpravy proto předpokládá

1. Pro dispozice majetkem obce (§ 39a odst. 1)

¹⁶ Pro záměry bude i nadále platit povinnost plynoucí z § 26 odst. 1 správního řádu, podle níž musí obsah úřední desky být zveřejněn též způsobem umožňujícím dálkový přístup. Nezveřejnění na této „elektronické úřední desce“ má za následek neúčinné zveřejnění záměru, jak vyplývá z judikatury Nejvyššího soudu (srov. rozsudek ze dne 26. 9. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2373/2012).

- a) Povinnost sjednání ceny ne nižší než ceny obvyklé se bude týkat nejen úplatného převodu obecního majetku jako dosud, ale bude rozšířena též na sjednávání nájemného při pronájmu obecního majetku. Ve skutečnosti se však nejedná o rozšíření v pravém slova smyslu, neboť při jakékoli dispozici je obec i dnes povinna s ohledem na povinnosti plynoucí z § 38 odst. 1 obecního zřízení disponovat s majetkem tak, aby (prioritně) dosahovala alespoň obvyklé ceny (nájemného). Změna tedy spočívá v nahrazení stávajícího § 39 odst. 2 obecního zřízení novou formulací v § 39a odst. 1 obecního zřízení, které tuto obecnou povinnost výslovně specifikuje a konkretizuje ve vztahu k dalším právním jednáním.
- b) Cena (a nově rovněž nájemné) bude principiálně sjednávána vždy nejméně jako cena (nájemné) obvyklá v daném čase a místě. Tato cena je chápána jako obvyklá cena ve smyslu § 2 odst. 6 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, v platném znění (*Obvyklou cenou se rozumí cena shodného nebo z hlediska užití porovnatelného nebo vzájemně zastupitelného zboží volně sjednávaná mezi prodávajícími a kupujícími, kteří jsou na sobě navzájem ekonomicky, kapitálově nebo personálně nezávislí na daném trhu, který není ohrožen účinky omezení hospodářské soutěže. Nelze-li zjistit cenu obvyklou na trhu, určí se cena pro posouzení, zda nedochází ke zneužití výhodnějšího hospodářského postavení, kalkulačním propočtem ekonomicky oprávněných nákladů a přiměřeného zisku.*). Obvyklá cena bude určitelná podle zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku), ve znění pozdějších předpisů, ale i jiným hodnověrným způsobem (např. srovnáním nabídek více realitních kanceláří, srovnáním situace v sousedních obcích apod.) – podstatné vždy bude, že cena (nájemné) se nebude vymykat ceně (nájemnému) ve stejném místě a srovnatelných podmínkách.
- c) Cenu (nájemné) *nižší*, než je cena (nájemné) v místě a čase obvyklé, bude možno při úplatném převodu nebo přechodu obecního majetku nebo při pronájmu obecního majetku sjednat (stanovit) pouze z důvodů zvláštního zřetele. Posoudit, zda určitý důvod skutečně existuje, je výlučně úkolem samosprávných orgánů, přičemž správnost této úvahy není přezkoumatelná (ani v rámci přezkoumání hospodaření ani např. při soudním hodnocení platnosti smlouvy). Žádný státní orgán nemůže hodnotit či revidovat úvahu samosprávy, zda oproti příjmu z prodeje upřednostní jiné, mimoekonomické dopady konkrétní dispozice (např. prodej za nižší cenu za účelem zbudování prodejny potravin apod.). Důvod pro odchylku však musí být legitimní, rozumný. Pokud by obecní orgán zdůvodnil odchylku důvodem zjevně nesmyslným, jednalo by se o nesplnění této zákonné povinnosti a tedy o situaci identickou s neodůvodněním odchylky. Neodůvodnění odchylky či uvedení zjevně „nesmyslného“ důvodu, které má identické dopady jako neodůvodnění odchylky, bude zjišťováno v rámci přezkoumání hospodaření podle zákona č. 420/2004 Sb. (krajským úřadem nebo obcí zvoleným auditorem či auditorskou společností).

O existenci těchto důvodů bude rozhodovat orgán obce, jenž je oprávněn rozhodnout o uzavření příslušné smlouvy nebo o zpeněžení majetku v dražbě, přičemž tyto důvody je povinen výslovně uvést v příslušném usnesení. V případě rozhodnutí starosty nebo obecního úřadu tam, kde bude k uzavření smlouvy oprávněn, nemůže být zdůvodnění zachyceno v žádném formalizovaném aktu – starosta „nevydává“ o svých rozhodnutích usnesení. Zákon proto výslovně stanoví, aby odchylka byla uvedena v listině osvědčující dané právní jednání, nejčastěji tedy v písemném

vyhotovení smlouvy. Tam, kde smlouva nebude vyhotovována písemně, tak se důvod odchylky formalizovaně zachycovat nebude; odchylka v takovém případě musí vyplývat alespoň z okolností dané dispozice.

Samozřejmě nebude nutné odůvodňovat dosažení vyšší kupní ceny nebo – při nabytí majetku obcí – nižší kupní ceny než je cena obvyklá. V těchto případech lze odůvodnění považovat za implicitní, neboť obec učinila „výhodnou“ dispozici.

2. Pro nabytí majetku obcí a při pronájmu majetku obcí (§ 39a odst. 2)

Návrh nově výslovně upravuje i případy, v nichž obec sama nabývá majetek (včetně účasti obce ve veřejné dražbě) nebo si cizí majetek pronajímá (je nájemcem). I zde bude možné sjednat cenu (nájemné) vyšší než v místě a čase obvyklé jen z důvodů zvláštního zřetele. Pro odůvodňování odchylky viz text předchozího odstavce.

3. Při zpeněžení majetku obce ve veřejné dražbě (§ 39a odst. 3)

Protože při zpeněžení majetku obce ve veřejné dražbě nedochází k úplatnému převodu ale přechodu majetku (a protože v této souvislosti nelze hovořit o „sjednání“ ceny), stanoví obecní zřízení výslovně, že při zpeněžení majetku ve veřejné dražbě musí obec stanovit nejnižší podání ve výši minimálně obvyklé ceny zpeněžovaného majetku. Opět s odůvodnitelnou výjimkou v případech hodných zvláštního zřetele. Pokud o zpeněžení majetku rozhodl starosta nebo obecní úřad, musejí být důvody pro odchylku uvedeny ve smlouvě o provedení dražby. Pokud je obec sama dražebníkem, pak důvody pro odchylku nejnižšího podání od obvyklé ceny výslovně zaznamenány nebudou, nicméně obdobně jako v případě odůvodňování odchylky podle § 39a odst. 1 a 2 obecního zřízení bude nezbytné, aby tyto důvody vyplývaly z povahy věci, tedy aby byly doložitelné. Mezi důvody hodné zvláštního zřetele, pro které bude obec moci stanovit pro účely veřejné dražby nejnižší podání nižší, než je obvyklá cena, patří například i neúspěšné konání veřejné dražby.

4. Stran sankce neplatnosti (§ 39a odst. 4)

Návrh výslovně stanoví neplatnost právního jednání realizovaného pro porušení § 39a obecního zřízení, tedy jsou-li cena nebo nájemné sjednány vyšší (nebo nižší), než je cena nebo nájemné v místě a čase obvyklé, aniž by existoval důvod hodný zvláštního zřetele. Sankce neplatnosti však nenastane tam, kde důvod pro odchylku byl objektivně dán (a obcí doložen), avšak pouze nedošlo k jeho výslovnému zachycení v usnesení či v listině osvědčující právní jednání.

Sankce neplatnosti smlouvy pro neodůvodnění odchylky přitom není nová. I za nyní platného znění obecního zřízení již judikatura Nejvyššího soudu konstatovala neplatnost smlouvy pro porušení § 39 odst. 2 obecního zřízení. Soud konkrétně dovodil, že je-li odchylka od ceny obvyklé při úplatném převodu majetku „výrazná“, aniž by příslušný orgán tuto odchylku (rozumně) odůvodnil, je takové právní jednání od počátku neplatné pro porušení § 39 občanského zákoníku (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. listopadu 2010, sp. zn. 28 Cdo 3950/2010).

K § 40 obecního zřízení

V zájmu posílení transparentnosti nakládání s majetkem obcí se nově doplňuje povinnost obce zveřejnit písemnou smlouvu uzavřenou podle předpisů soukromého práva, jejíž je smluvní stranou a kterou bylo nakládáno s nemovitým majetkem (lhostejno, zda obec majetek nabývá do svého vlastnictví nebo ze svého vlastnictví zcizuje), nebo jestliže celkové plnění podle smlouvy přesahuje částku 50 000 Kč bez DPH (plnění jedné smluvní strany). Není-li celková výše plnění předem známá, bude rozhodující předpokládaná výše plnění. Povinnost zveřejnit smlouvu se bude týkat i dodatků ke smlouvám (postačí, že základní výše plnění překračuje zákonem stanovený limit). Jestliže původní smlouva nesplňuje podmínky pro povinné zveřejnění (není jí nakládáno s nemovitostí nebo plnění nepřesahuje 50 000 Kč bez DPH), avšak uzavřením dodatku ke smlouvě dojde ke splnění těchto podmínek, vznikne obci povinnost zveřejnit tento dodatek spolu s původní smlouvou (či jejími dodatky), a samozřejmě i každý další dodatek ke smlouvě. Je-li smlouva uzavřena na více dokumentech, bude nutné zveřejnit všechny tyto dokumenty, resp. údaje, které jsou ve všech těchto dokumentech uvedeny (viz dále).

Částka 50 000 Kč bez DPH jako limit pro povinné zveřejnění smlouvy byla stanovena tak, aby nedocházelo k povinnému zveřejňování „bagatelních“ úkonů. Při jejím určení vycházel předkladatel z dvojnásobku průměrné mzdy v České republice k 31. prosinci 2010 (Průměrná mzda činila dle údajů Českého statistického úřadu 25 803 Kč - <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/cpmz030911.doc>).

Povinnost zveřejňovat smlouvy se nebude vztahovat na smlouvy uzavírané podle pracovněprávních předpisů, na smlouvy o pronájmu bytů fyzickým osobám, které nejsou podnikateli (nebo nejde-li o pronájem v souvislosti s jejich podnikatelskou činností), a na smlouvy o pronájmu hrobových míst.

Ostatní smlouvy zveřejnitelné budou. Pokud by však povinně zveřejňovaná smlouva obsahovala údaje, které jsou podle zvláštního zákona vyloučeny ze zpřístupnění, zveřejní se pouze ty části smlouvy, které tyto údaje neobsahují, s informací o důvodu znepřístupnění ostatních částí. Jedná se o důvody vymezené především zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění, případně některými dalšími zákony. Zjednodušeně řečeno bude platit pravidlo, podle něhož se smlouva zveřejní v té podobě, v níž by ji bylo možné poskytnout na základě žádosti podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Takto nebudou zveřejňovány především osobní údaje a obchodní tajemství (podle § 9 odst. 2 zákona o svobodném přístupu k informacím však za obchodní tajemství nelze považovat údaj o rozsahu a příjemci veřejných prostředků; obdobně viz § 8b odst. 1 a 3 zákona o svobodném přístupu k informacím). Toto zákonem předpokládané omezení je plně slučitelné s čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod a lze je považovat za proporcionální ve vztahu k ústavně zaručené ochraně osobnosti, soukromí fyzických osob, osobních údajů a k ochraně majetku.

Zveřejňování bude prováděno na portálu veřejné správy. Technicky bude možné smlouvu zveřejnit především tím, že podepsaný dokument bude převeden do počítačové podoby (naskenován) a takto zpřístupněn. Je však možné zpřístupnit i smlouvu zpracovanou v textovém editoru s tím, že na místě podpisů (a případně razítek) bude uvedena osoba, která dokument podepsala, a údaj o otisku razítka. Jinak řečeno ke splnění této nové povinnosti nebude nutné zveřejnit přesný elektronický obraz smlouvy (byť se jedná o vhodný způsob), ale bude nutné zveřejnit všechny údaje (informace), které uzavřená smlouva obsahuje.

Smlouva musí být povinně zveřejněna nejméně po dobu pěti let ode dne vkladu do katastru nemovitostí nebo ode dne zániku závazků ze smlouvy, tedy ode dne jejího splnění smluvními stranami či ukončení její platnosti (§ 40 odst. 2).

Nabytí účinnosti smlouvy je podmíněno jejím zveřejněním (§ 40 odst. 3). Aby návrh neznamenal neproporcionální (a neústavní) narušení rovnosti smluvních stran (pokud by zveřejnění, které podmiňuje účinnost smlouvy, záviselo jen na obci, byla by tato zvýhodněna proti druhé smluvní straně, protože by mohla porušením své povinnosti dodatečně zmařit účinky smlouvy), doplňuje se zákon o možnost druhé smluvní strany zajistit „náhradní“ zveřejnění uzavřené smlouvy v případě nečinnosti obce (§ 40 odst. 2). Zveřejnění v takovém případě zajistí na požádání smluvní strany Ministerstvo vnitra na portálu veřejné správy.

Zveřejnění bude dokladováno doložkou s náležitostmi uvedenými v § 40 odst. 6 obecního zřízení. V pochybnostech se bude mít za to, že ke zveřejnění došlo. Případné porušení povinnosti opatřit listinné vyhotovení smlouvy doložkou však nebude mít dopady na platnost povinně zveřejňované smlouvy (platnosti nabude smlouva již zveřejněním, nikoli až „uplynutím“ povinné doby svého zveřejnění). Touto doložkou budou povinně vybavována jen listinná vyhotovení smluv, pokud byla smlouva uzavřena elektronickými prostředky, nejedná se o listinné vyhotovení a tyto smlouvy doložkou opatřovány nebudou (doložkou bude možné opatřit až případné listinné vyhotovení takto uzavřené smlouvy).

Právní úprava je inspirována právní úpravou účinnou od 1. ledna 2011 ve Slovenské republice, provedenou zákonem č. 546/2010 Z. z. Obsahuje však určité modifikace, které jsou dány specifickou situací v České republice (zejména odlišným systémem zveřejňování uzavřených smluv, neboť v rámci úspory veřejných prostředků nebude vytvářen žádný *centrální registr* smluv, ale jejich zveřejňování bude probíhat na webových stránkách každé jednotlivé obce).

K bodům 9 až 12 (§ 41 obecního zřízení)

K posílení právní jistoty účastníků právních vztahů se v obecním zřízení výslovně uvádí pravidlo, podle něhož je-li v listině osvědčující právní jednání uvedena obcí doložka o splnění předchozí povinnosti zveřejnění, schválení nebo souhlasu, má se za to, že tyto povinnosti byly splněny. V praxi se lze setkat s případy, ve kterých obec není schopna prokázat splnění těchto podmínek z objektivních důvodů a platnost smluv je takto zpochybňována. Změna by tedy měla posílit právní jistotu účastníků zpochybňované smlouvy a zamezit nepodloženým žalobám na určení neplatnosti smlouvy.

Protože nový občanský zákoník mění pohlížení na neplatnost právních jednání, doplňuje se do zákona ustanovení § 41 odst. 3, které výslovně označuje jako důvod absolutní neplatnosti pouze ta nejzávažnější porušení povinností stanovených obecním zřízením. V případě porušení jiných povinností buď neplatnost nastávat nebude vůbec, nebo půjde jen o neplatnost relativní (a contr. k neplatnosti absolutní, plynoucí z § 41 odst. 3 obecního zřízení).

K bodům 13, 15 až 19 a 21 (§ 46, 48, 49, 51 a 55 obecního zřízení)

Obecně

K úpravě těchto ustanovení dochází na základě úkolu plynoucího z usnesení vlády ze dne 16. listopadu 2009, č. 1397, a ze dne 20. dubna 2009, č. 450, ke sjednocení procesních postupů podle zvláštních zákonů a jejich navázání na správní řád. Obce spolupracují s jinými obcemi na základě celé řady smluv, které mohou, ale nemusejí mít veřejnoprávní povahu. Tyto smlouvy se proto buď řídí ustanoveními soukromoprávních předpisů, nebo správním řádem, podle jejich povahy. Duplicitní úprava v obecním zřízení je proto nadbytečná a dochází k jejímu odstranění s tím, že aplikace správního řádu nebo příslušných soukromoprávních předpisů bude závislá vždy na konkrétní formě spolupráce.

K § 46 odst. 2 a § 48, 49 a 51 obecního zřízení

S ohledem na výše uvedené bude obecní zřízení nadále obecně deklarovat možnost spolupráce obcí, aniž by výslovně předepisovalo její formy (ty v § 46 odst. 2 obecního zřízení ostatně ani nemají taxativní povahu). Obecní zřízení nebude upravovat ani náležitosti smlouvy o spolupráci (§ 48 a § 51 obecního zřízení), které budou dány – podle povahy spolupráce – správním řádem nebo příslušnými soukromoprávními předpisy.

V zákoně naopak zůstane podrobnější úprava zřizování dobrovolných svazků obcí jakožto specifických právnických osob (§ 49 a 50 obecního zřízení). Smlouva o vytvoření dobrovolného svazku obcí však má povahu veřejnoprávní smlouvy, takže pro její náležitosti bude rovněž aplikovatelný správní řád a úpravu předvídanou v § 51 obecního zřízení je možné rovněž opustit.

Obecní zřízení koncipuje dobrovolné svazky obcí jako samostatnou právnickou osobu, pro jejíž právní způsobilost, registraci, zrušení a zánik odkazuje na ustanovení občanského zákoníku upravující zájmová sdružení právnických osob. Protože nový občanský zákoník upravuje obecně vznik, právní způsobilost, registraci, zrušení i zánik právnických osob, budou se jeho ustanovení vztahovat i na svazky obcí. Nový občanský zákoník ovšem předpokládá, že o právnických osobách jsou vedeny veřejné rejstříky stanovené zvláštními předpisy (§ 120 odst. 1 a 2). V zákoně o obcích se proto alespoň upravuje, jaké dokumenty jsou do příslušného rejstříku právnických osob (tj. do toho rejstříku právnických osob, do kterého se zapisují svazky obcí) předkládány a že svazek obcí vzniká zápisem do tohoto rejstříku. Přes obecnou dikci ustanovení se předpokládá, že ze změnového zákona k novému občanskému zákoníku (popř. ze zákona o veřejných rejstřících právnických osob), které připravuje Ministerstvo spravedlnosti, vyplyne, že rejstřík, do něhož jsou zapisovány svazky obcí (tj. rejstřík dobrovolných svazků obcí), i nadále povedou krajské úřady. Podle navrženého přechodného ustanovení se součástí příslušného rejstříku stávají údaje dosud vedené v registru zájmových sdružení o dobrovolných svazcích obcí.

K § 55 obecního zřízení

Nově se upravuje též ustanovení § 55 obecního zřízení, které reguluje spolupráci obcí se zahraničními obcemi. Stávající právní úprava obsahuje v § 55 odst. 1 a 2 obecnou deklaraci spolupráce obcí a dobrovolných svazků obcí se zahraničními obcemi, svazky či mezinárodními sdruženími. V § 55 odst. 3 až 6 pak speciální formu této spolupráce na základě *smlouvy o vzájemné spolupráci*, pro niž stanoví náležitosti a v odst. 6 též povinný souhlas Ministerstva vnitra, má-li smlouvou vzniknout právnická osoba nebo členství v právnické osobě. Takto konstruované ustanovení pochopitelně neznamená, že by obce či svazky nemohly spolupracovat i mimo režim smlouvy podle § 55 odst. 3 (na základě obecné

deklarace § 55 odst. 1 a 2 připadá do úvahy jakákoli forma spolupráce, kterou právní řád umožňuje). Ustanovení § 55 odst. 3 a násl. je proto v praxi využíváno pouze výjimečně, obce zpravidla volí spolupráci se zahraničními subjekty s využitím jiných forem (např. založení neziskové společnosti s ručením omezeným podle německého práva). Právní úprava smlouvy o vzájemné spolupráci se tak v praxi ukázala jako nadbytečně omezující a nevyužívaná.

Navrhovaná právní úprava proto nově počítá pouze s obecnou deklarací o možnosti spolupráce obcí a svazků se zahraničními subjekty, aniž by pro takovou spolupráci stanovila výslovnou formu. Forma spolupráce pak bude vyplývat z jiných právních předpisů. V režimu českého práva bude realizována zejména formami soukromého práva (např. smlouvou podle § 51 občanského zákoníku), nelze ovšem vyloučit ani smlouvu veřejnoprávní, pokud by se právní vztah řídil českým právním řádem. Odstraňuje se povinný souhlas Ministerstva vnitra s uzavřením dohody, jenž má v současné době především formální povahu a do budoucna jej nelze považovat za nutný. Navíc obce se tomuto povinnému souhlasu mohou vyhnout tím, že zvolí jinou právní formu spolupráce a nikoli současnou smlouvu o spolupráci podle obecního zřízení, jak již bylo zmíněno.

K bodům 14 a 20 (§ 47 a 54 obecního zřízení)

K § 47 obecního zřízení

Platné znění obecního zřízení vylučuje pro spolupráci mezi obcemi užití občanského zákoníku o zájmových sdruženích právnických osob a o smlouvě o sdružení (§ 47 odst. 2) a umožňuje obcím sdružovat se podle předpisů o sdružování občanů, jen jsou-li členy občanského sdružení i jiné osoby než obce (§ 47 odst. 1). Protože nový občanský zákoník namísto zájmových sdružení právnických osob a občanských sdružení upravuje novou kategorii spolku a namísto smlouvy o sdružení smlouvu o společnosti, je nutné ustanovení § 47 přizpůsobit novému občanskému zákoníku. Pravidlo plynoucí z navrženého § 47 se bude vztahovat jen na spolupráci výlučně obcí. I nadále bude platit, že obce mohou být členy spolku, pokud jeho členy budou i jiné subjekty.

K § 54 obecního zřízení

V souladu s novým občanským zákoníkem se zájmová sdružení právnických osob a smlouva o sdružení nahrazují pojmy spolek a smlouva o společnosti.

K bodům 22, 23 a 25 (§ 65 odst. 1 a § 66b odst. 1)

K úpravě těchto ustanovení dochází na základě úkolu plynoucího z usnesení vlády ze dne 16. listopadu 2009, č. 1397, a ze dne 20. dubna 2009, č. 450, ke sjednocení procesních postupů podle zvláštních zákonů a jejich navázání na správní řád. V souladu s tímto vládním zadáním se odstraňuje obecná výluka správního řádu, přičemž správní řád bude na vydání rozhodnutí aplikován omezeně v rozsahu základních zásad činnosti správních orgánů, jejichž využití vyplývá přímo z § 177 odst. 1 správního řádu. Ve skutečnosti tedy nejde o věcnou změnu, ale o „technické“ přizpůsobení právní úpravy novému správnímu řádu.

K bodu 24 (§ 65a obecního zřízení)

Stávající znění obecního zřízení výslovně neupravuje opatření, pokud některý pověřený obecní úřad nebude (zcela nebo zčásti) vykonávat některé z činností svěřených mu v

přenesené působnosti (na rozdíl od takových situací v případě obcí s rozšířenou působností nebo „základních“ obcí). Tyto situace nelze řešit ani za užití § 65 odst. 1 obecního zřízení, podle něhož krajský úřad rozhodne, že pro obec, jejíž orgán nevykonává státní správu, bude přenesenou působnost nebo část přenesené působnosti vykonávat pověřený obecní úřad, do jehož správního obvodu patří (pověřený obecní úřad tedy nemůže patřit do správního obvodu jiného pověřeného obecního úřadu). V zákoně se proto doplňuje oprávnění Ministerstva vnitra rozhodnout o tom, že přenesenou působnost nebo její část bude vykonávat obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se pověřený obecní úřad nachází. Principy právní úpravy vycházejí z dnes platného ustanovení § 66b, týkajícího se výkonu přenesené působnosti obcemi s rozšířenou působností.

K bodu 26 (§ 66b odst. 3 a 4 obecního zřízení)

Možnost delegovat určitý rozsah výkonu státní správy obce s rozšířenou působností na obec s pověřeným obecním úřadem, kdyby byla využita, by velmi závažným způsobem znehledňovala výkon státní správy v přenesené působnosti v území. Předmětná možnost proto nebyla za celou dobu existence tohoto ustanovení Ministerstvem vnitra povolena a ustanovení se tudíž jako obsoletní ruší.

K bodu 27 (§ 66c obecního zřízení a přechodná ustanovení)

Na základě usnesení vlády ze dne 5. ledna 2011, č. 6, ke Zprávě o převodu správních agend vykonávaných obcemi v přenesené působnosti prostřednictvím veřejnoprávních smluv a na základě usnesení vlády ze dne 16. listopadu 2009, č. 1397, o Harmonogramu prací při realizaci koncepce budoucí právní úpravy, která povede ke sjednocení právní úpravy postupů při výkonu jednotlivých správních agend s minimem odchylek a výjimek, se navrhuje modifikace ustanovení o uzavírání veřejnoprávních smluv.

Především dochází k vypuštění nadbytečného ustanovení § 66c odst. 1 obecního zřízení („*Není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, použijí se pro veřejnoprávní smlouvy ustanovení správního řádu*“), neboť aplikace správního řádu vyplývá již přímo z tohoto předpisu a z povahy smluv o výkonu přenesené působnosti jako koordinačních veřejnoprávních smluv. Dále je v souladu s vládním zadáním (a z důvodů uvedených ve Zprávě o převodu správních agend vykonávaných obcemi; viz shrnutí v obecné části důvodové zprávy) navrženo omezení možnosti uzavírat veřejnoprávní smlouvy na dobu maximálně tří let, zavedení oznamovací povinnosti v případě výpovědi veřejnoprávní smlouvy a modifikace zveřejňování veřejnoprávních smluv ve Věstníku právních předpisů kraje.

Ustanovení § 66c odst. 1 obecního zřízení nově zakazuje, aby celková doba platnosti veřejnoprávní smlouvy přesáhla tři roky. Tento zákaz přitom nebude možné „obcházet“ tím, že obce po ukončení platnosti veřejnoprávní smlouvy uzavřou novou veřejnoprávní smlouvu se stejným nebo podobným obsahem. Před uzavřením zcela nové veřejnoprávní smlouvy se stejným či podobným obsahem totiž správní orgán udělující souhlas vždy opětovně přezkoumá, zda je nadále dán naléhavý veřejný zájem na existenci takovéto veřejnoprávní smlouvy a zda konkrétní zvolené řešení je stále vhodné a účelné. Platnost veřejnoprávních smluv uzavřených před účinností tohoto ustanovení skončí nejpozději uplynutím tří let od účinnosti tohoto pravidla (srov. přechodné ustanovení).

Návrh dále modifikuje způsob zveřejňování veřejnoprávních smluv (§ 66c odst. 2 a 4 obecního zřízení). Až dosud platí, že veřejnoprávní smlouva je zveřejňována ve Věstníku právních předpisů kraje v plném textu. Vzhledem k množství těchto smluv a k jejich rozsahu se navrhuje změna ve způsobu publikace. Veřejnoprávní smlouvy budou i nadále zveřejňovány na úředních deskách obecních úřadů obcí, které jsou smluvní stranou smlouvy, po dobu nejméně 15 dní, a to do 15 dnů ode dne jejího uzavření (zveřejnění však není podmínkou pro nabytí platnosti uzavřené veřejnoprávní smlouvy). Uzavřená smlouva rovněž musí být každému přístupná na obecním úřadě obce, která je její smluvní stranou. Nově se doplňuje pravidlo, podle něhož obce, které jsou smluvními stranami smlouvy, současně zveřejní uzavřenou smlouvu způsobem umožňujícím dálkový přístup [svou podstatou se jedná o konkretizaci povinnosti, která již nyní vyplývá z § 5 odst. 2 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím]. Smlouva musí být zveřejněna způsobem umožňujícím dálkový přístup po celou dobu její platnosti. Ve Věstníku právních předpisů kraje se zveřejní pouze oznámení o uzavření, změně nebo ukončení platnosti veřejnoprávní smlouvy (oznámení se zveřejní v rozsahu určení smluvních stran smlouvy, rozsahu přenesené působnosti a o době platnosti smlouvy).

Nová formulace ustanovení § 66c odst. 3 obecního zřízení ukládá obci povinnost oznámit výpověď veřejnoprávní smlouvy krajskému úřadu a v případě výpovědi veřejnoprávní smlouvy podle § 66a též Ministerstvu vnitra.

K bodu 28 a 29 (§ 75 odst. 3 a 4 obecního zřízení)

Ustanovení § 75 odst. 3 a 4 obecního zřízení zakládají uvolněnému členovi zastupitelstva obce a neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, kteří vykonávali funkci starosty nebo místostarosty, za niž náležela měsíční odměna, a byli z této funkce odvoláni nebo se jí vzdali anebo jimž přede dnem voleb do zastupitelstva obce zanikl mandát, nárok na poskytování odměny ještě po dobu tří měsíců ode dne, kdy došlo k této skutečnosti. V praxi však může dojít i k situaci, v níž je starosta či místostarosta odvolán z funkce pro porušení svých povinností např. při správě obecního majetku, a v takových případech je jen obtížně akceptovatelné, aby mu byl zachován nárok na vyplácení odměny. V rámci úkolu č. 1.1 plynoucího ze *Strategie* se proto právní úprava doplňuje obdobným pravidlem, které platí pro odměnu při skončení funkčního období. Dojde-li k odvolání nebo vzdání se funkce nebo k zániku mandátu v situaci, kdy je proti starostovi nebo místostarostovi vedeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin spáchaný v průběhu funkčního období, měsíční odměna se nevyplatí. Pokud trestní stíhání skončí pravomocným odsouzením, má se za to, že nárok na vyplácení měsíční odměny po skončení funkce nebo po zániku mandátu nevznikl, nedojde-li k odsouzení, měsíční odměna se vyplácí, a to jednorázově.

K bodu 30 (§ 75 odst. 5 obecního zřízení)

V době tzv. volebního mezidobí, tedy v době ode dne voleb do zastupitelstva obce do zvolení nových obecních orgánů vykonává své pravomoci dosavadní starosta i místostarosta (místostarostové) podle § 107 obecního zřízení a dosavadní rada obce podle § 102a obecního zřízení. Všem těmto osobám po celou dobu přísluší stejná odměna, která jim náležela přede dnem voleb do zastupitelstva obce. V případě starosty a místostarosty je tento nárok vyjádřen výslovně § 75 odst. 5 obecního zřízení, v případě ostatních členů rady obce byl až dosud dovozován z § 71 odst. 1 a § 72 obecního zřízení. Aby se však do budoucna zamezilo jakýmkoli výkladovým pochybnostem, stanoví se nárok i ostatním členům rady obce výslovně v § 75 odst. 5 obecního zřízení.

K bodu 31 a 32 (§ 75 odst. 7 obecního zřízení)

Obecní zřízení umožňuje obci, aby *odměnu při skončení funkčního období* vyplácela v měsíčních splátkách (neurčí-li jinak, je odměna splatná jednorázově). Zákon však nestanoví výši měsíční splátky a v praxi docházelo i k situacím, v nichž obec vyplácela splátky v měsíční výši i v řádech stokorun. Aby možnost vyplácení měsíčních splátek nemohla být zneužívána a aby bylo možné „chránit“ odcházející funkcionáře obce, stanoví se výslovně, že měsíční splátka musí činit nejméně jednu měsíční odměnu rozhodnou pro stanovení odměny při skončení funkčního období dle § 75 odst. 2 obecního zřízení (tj. ve výši nejméně měsíční odměny ke dni skončení funkčního období). O vyplácení ve splátkách rozhodne rada obce v rámci své pravomoci podle § 102 odst. 3 obecního zřízení; pokud takové rozhodnutí učiněno není, musí být odměna vyplacena jednorázově. Současně dochází v souladu s úpravou § 75 odst. 3 a 4 obecního zřízení ke změně terminologie – trestní řízení se nahrazuje přesnějším pojmem trestní stíhání, které představuje pouze určitý úsek trestního řízení.

K bodu 33 (§ 77 odst. 2 obecního zřízení)

Zastupitelstvo obce může rozhodnout, že za výkon funkce neuvolněného člena zastupitelstva obce bude poskytována měsíční odměna. Stávající znění obecního zřízení v § 77 odst. 2 požaduje, aby zastupitelstvo obce v takovém případě určilo den, od kterého se odměna poskytuje. V praxi přitom docházelo k případům, v nichž zastupitelstvo obce takový den vůbec neurčilo nebo jej určilo zpětně, např. ke dni vzniku mandátu nebo ke dni složení slibu. Zpětné založení nároku na měsíční odměnu neuvolněného člena zastupitelstva obce však není možné, neboť tento nárok rozhodnutím tohoto orgánu teprve vzniká. Ustanovení § 77 odst. 2 obecního zřízení se proto upřesňuje tak, že nárok na měsíční odměnu neuvolněného člena zastupitelstva obce vzniká dnem, kdy její poskytování schválilo zastupitelstvo obce nebo dnem pozdějším, který zastupitelstvo obce výslovně určí. Takový den musí být určen jednoznačně, nemusí však být stanoven přesným datem. Přípustné je tedy jak určení např. od 1. 2. 2011, tak např. ode dne složení slibu člena zastupitelstva obce, ode dne vzniku mandátu náhradníka apod.

K bodu 34 (§ 79 odst. 4 obecního zřízení)

Ustanovení § 79 odst. 4 obecního zřízení upravuje situaci, v níž neuvolněný člen zastupitelstva obce nevyčerpal dovolenou před uplynutím doby uvolnění k výkonu veřejné funkce. Podle platného znění zákona mu tuto nevyčerpanou dovolenou poskytne uvolňující zaměstnavatel. V případě členů zastupitelstva obce, kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva obce nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako uvolnění členové zastupitelstva obce (srov. § 71 odst. 1 obecního zřízení), však žádný zaměstnavatel, který by zastupiteli poskytl nevyčerpanou část dovolené, „není“ a tito členové zastupitelstva svůj nárok ztrácejí. Ustanovení obecního zřízení se proto doplňuje tak, že člen zastupitelstva obce, který vykonával svou funkci jako uvolněný, může do 7 dnů ode dne uplynutí doby uvolnění pro výkon funkce požádat obec o náhradu měsíční odměny za nevyčerpanou dovolenou, přičemž obci vzniká povinnost takovou dovolenou v rozsahu nejvýše pěti týdnů poskytnout do jednoho měsíce ode dne podání žádosti. Pokud člen zastupitelstva obce o náhradu dovolené nepožádal, poskytne mu ji uvolňující zaměstnavatel. V případě zastupitelů, kteří před uvolněním pro výkon funkce nebyli v pracovním poměru a kteří proto nemají „uvolňujícího zaměstnavatele“, nárok na náhradu dovolené zanikne,

jestliže o její náhradu v zákonné sedmidenní lhůtě nepožádali (tento důsledek byl předmětem posuzování ústavnosti Ústavním soudem, jenž jej jako nelegitimní neoznačil – srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 17. února 2009 pod sp. zn. IV. ÚS 44/09).

K bodu 35 (§ 79 odst. 6 obecního zřízení)

Pro účely náhrady nevyčerpané dovolené se výslovně doplňuje pravidlo, podle něhož za jeden den nevyčerpané dovolené náleží členovi zastupitelstva náhrada ve výši jedné třicetiny měsíční odměny, na niž měl nárok ke dni, kdy požádal o náhradu dovolené. Tím dochází k odstranění až dosud nejednotné praxe při určování náhrady dovolené (počítání „průměrné měsíční odměny“).

K bodu 36 (§ 82 obecního zřízení)

Nově se upravují práva člena zastupitelstva obce. I nadále zůstává zachována základní „konstrukce“ těchto práv jako práv spojených s mandátem zastupitele, tedy práv spojených s *výkonem funkce člena zastupitelstva obce* (srov. návětí § 82 obecního zřízení v platném znění). To znamená, že člen zastupitelstva obce svá práva realizuje ve vazbě na pravomoci zastupitelstva obce, jehož je členem a na jehož rozhodování se podílí, tedy ve vazbě na samostatnou působnost obce (a výjimečně ve vazbě na působnost přenesenou, která je svěřena přímo zastupitelstvu obce).

K § 82 odst. 1 obecního zřízení

Právo iniciativy, tedy právo předkládat vyjmenovaným orgánům obce (a orgánům zastupitelstva a rady obce) návrhy na projednání (§ 82 odst. 1) zůstává obsahově zachováno v původní podobě [§ 82 písm. a)], z důvodu změny systematiky celého ustanovení se však vyjadřuje ve zvláštním odstavci.

K § 82 odst. 2 a 3 obecního zřízení

Nově se upravuje *právo interpelace*, tedy právo vznášet *připomínky* a *podněty*. Nová formulace tohoto práva vynechává právo vznášet *dotazy*, neboť položení dotazu znamená buď podání žádosti o informaci ve smyslu nového § 82 odst. 4, nebo pokud by podstatou dotazu byl požadavek na „vysvětlení“ určité záležitosti, učinění podnětu nebo připomínky podle nového § 82 odst. 2.

Právo je nově vztaženo na starostu a místostarostu obce, na obecní úřad jako celek, na organizační složky obce a na právnické osoby, jejichž zakladatelem nebo zřizovatelem je obec nebo které obec sama nebo s jinými územními samosprávnými celky ovládá (a to i prostřednictvím jiné právnické osoby) ve smyslu příslušných ustanovení obchodního zákoníku (§ 82 odst. 2). Pokud by *podnět* či *připomínka* směřovaly radě nebo zastupitelstvu obce, jednalo by se o realizaci práva podle § 82 odst. 1 obecního zřízení, neboť tyto kolektivní orgány z podstaty věci nemohou podnět či připomínku vyřídit jinak než tím, že je projednají, takže vznesením připomínky nebo podnětu na tyto orgány vlastně zastupitel navrhuje projednání určité záležitosti tímto orgánem. Patrně nejvýznamnější změnou je, že nově bude mít člen zastupitelstva obce právo „interpelovat“ jakoukoli právnickou osobu, jejímž zakladatelem, zřizovatelem nebo společníkem je obec, tedy nejen příspěvkové organizace, ale též obchodní společnosti, v nichž má obec majetkovou účast.

Právo člena zastupitelstva obce činit připomínky a podněty ovšem samozřejmě není bezbřehé, neboť se i zde jedná o právo činit připomínky či podněty, které *souvisejí s výkonem funkce člena zastupitelstva obce*. To znamená, že připomínky i podněty mohou být zastupitelem kladeny pouze v rámci jeho funkce, tedy v rámci pravomocí zastupitelstva obce (nebude se např. moci v rámci tohoto práva dotazovat na obecním úřadě na postup v konkrétním správním řízení vedeném v přenesené působnosti, jehož účastníkem není sama obec, neboť do pravomoci zastupitelstva obce takové řízení nenáleží).

Právo vznášet podněty a připomínky podle § 82 odst. 2 se tedy vztahuje především k otázkám, které souvisejí s „přímými pravomocemi“ zastupitelstva obce, tedy s pravomocemi podle § 84 odst. 2 a § 85 obecního zřízení (samostatná a jen výjimečně k přenesené působnosti) a k otázkám vztahujícím se k „nepřímým“ pravomocem zastupitelstva obce, tedy k pravomocem jiných obecních orgánů, které si zastupitelstvo obce může vyhradit (§ 84 odst. 4 a § 102 odst. 3 obecního zřízení). Právo činit podněty a připomínky se vztahuje i ke „kontrolním pravomocem“ zastupitelstva obce, tedy k pravomocem jiných orgánů v samostatné působnosti obce, které si zastupitelstvo obce *ex lege* nebo z jejich povahy vyhradit nemůže (§ 102 odst. 2, § 103 odst. 4 obecního zřízení apod.), avšak vzhledem ke (kontrolním) vazbám zastupitelstva na jiné orgány a vzhledem k odpovědnosti jiných orgánů za výkon samostatné působnosti zastupitelstvu obce je zřejmé, že zastupitel se může legitimně domáhat určitých stanovisek, sdělení apod. Naopak právo podle § 82 odst. 2 obecního zřízení se nevztahuje k těm pravomocem obce, do nichž zastupitelstvo obce není oprávněno přímo ani zprostředkovaně zasahovat, tedy, zjednodušeně řečeno, do oblasti přenesené působnosti. Ve vztahu k „externím subjektům“ (právníckým osobám) má člen zastupitelstva obce právo na identické informace, které k výkonu své pravomoci od těchto subjektů může získat zastupitelstvo nebo rada obce, resp. obec jakožto společník, zřizovatel nebo zakladatel dané právnické osoby.

Oproti stávajícímu stavu nové znění zákona dotčené právo směřuje přímo vůči konkrétnímu orgánu obce nebo vůči právnické osobě, aniž by stanovilo, která její „součást“ má připomínku či podnět vyřídit (statutární orgán, vedoucí, předseda výboru apod.). Určení, který konkrétní útvar orgánu či funkcionář bude podaný podnět či připomínku vyřizovat, se ponechává na vnitřním uspořádání daného orgánu (např. v rámci obecního úřadu může být pověřen k plošnému vyřizování podnětů a připomínek konkrétní odbor nebo může být určeno, že podněty vyřizuje „věcně příslušný“ útvar). Tím se obci nebo obecní právnické osobě umožňuje, aby za účelem rychlejšího a hospodárnějšího vyřizování žádostí sama určila pro ni nejvhodnější vnitřní uspořádání při vyřizování připomínky nebo podnětu.

Zkracuje se lhůta pro vyřízení podnětu nebo připomínky na 15 dnů s možností prodloužení o dalších 15 dní (o tomto prodloužení musí být člen zastupitelstva obce předem informován). Opouští se obligatorní písemná forma odpovědi, neboť v mnoha případech byly vznesené připomínky zodpovídaný např. při zasedání zastupitelstva obce nebo ústně při návštěvě zastupitele na obecním úřadě a písemné vyhotovování odpovědi bylo v těchto případech nadbytečné. Naopak se doplňuje „opravný prostředek“ pro situace, v nichž člen zastupitelstva obce není s poskytnutým vyjádřením spokojený. Má možnost do 30 dnů od uplynutí lhůty pro odpověď požádat zastupitelstvo obce nebo radu obce o prověření postupu. Tyto orgány musejí o podané námitce rozhodnout na svém nejbližším zasedání a přijmout odpovídající opatření (může však samozřejmě shledat výhrady zastupitele za nedůvodné). Vyřizování podnětů a připomínek zastupitele má „interní povahu“ (je spjata se členstvím zastupitele v tomto obecním orgánu), a proto i „nápravný mechanismus“ by měl být řešen v rámci obce. Zastupitelstvo obce bude mít „obecné oprávnění“ posoudit správnost a úplnost

vyřízení podnětu nebo připomínky, neboť je oprávněno úkolovat i kontrolovat starostu obce i obecní úřad a ty jsou zastupitelstvu za výkon své činnosti (v samostatné působnosti) odpovědné. Ve vztahu k právníckým osobám, které zřídila nebo jichž se účastní obec, bude toto „přezkumné oprávnění“ náležet radě obce, která plní úkoly zakladatele nebo zřizovatele i úkoly jediného společníka u obchodních společností, které jsou „vlastněné“ výlučně obcí [§ 102 odst. 2 písm. b) a c) obecního zřízení].

K § 82 odst. 4 a 5 obecního zřízení

Nově je formulováno i koncipováno ustanovení § 82 odst. 4 obecního zřízení [původně § 82 písm. c) obecního zřízení], a to s cílem *rozšíření a specifikace práv jednotlivých členů zastupitelstev na přístup k informacím a dokumentům úřadu územního samosprávného celku* [srov. formulaci vládního zadání – úkol č. 1.4 Strategie: „Pro efektivní fungování obce je kontrola ze strany členů zastupitelstva, zejména tedy opozičních, životně důležitá, neboť komunální úroveň není pokryta zájmem médií či státních kontrolních orgánů tak jako ministerstva či Parlament ČR. Člen zastupitelstva má proto neomezený přístup k informacím týkajících se samosprávné působnosti obce. Přístup k informacím na základě zákona o obcích, na rozdíl od zákona o svobodném přístupu k informacím, umožňuje členovi zastupitelstva dostat informace včetně těch chráněných (osobní údaje, obchodní tajemství apod.) s tím, že ochrana těchto informací přechází na něj. Jediné omezení, kterému je člen zastupitelstva teoreticky vystaven podle platné právní úpravy, je třicetidenní lhůta, kterou mají úředníci a radní k dispozici pro poskytnutí informace – tato lhůta v praxi často znamená, že se člen zastupitelstva k požadovaným informacím nedostane buď včas, anebo také vůbec. Je třeba odstranit znevýhodnění člena zastupitelstva oproti ostatním občanům při žádosti o informace – sjednotit lhůty podle zákonů o územních samosprávných celcích a zákona o svobodném přístupu k informacím, a to směrem ke kratším termínům. Dále je třeba odlišit pro člena zastupitelstva prostou žádost o informace od žádosti o názor, stanovisko či rozbor k působnosti územního samosprávného celku.“].

Právo požadovat informace je nově směřováno vůči obci jako takové, aniž by bylo výslovně stanoveno, který obecní orgán má informaci poskytnout. Zastupitel má totiž právo na veškeré informace vztahující se k jeho funkci, lhostejno, který orgán s nimi v určitém okamžiku disponuje, resp. do působnosti kterého orgánu náleží. Určení orgánu obce, který bude žádosti o informace vyřizovat, je ponecháno na vnitřním rozhodnutí obce. Nejčastěji půjde o obecní úřad, nelze ovšem vyloučit ani pověření např. starosty v malých obcích. Právo zastupitele na informace je rovněž směřováno vůči jakékoli právnícké osobě, jejímž zakladatelem, zřizovatelem nebo společníkem je obec, tedy nejen vůči příspěvkové organizaci, ale i vůči obchodním společnostem, v nichž má obec majetkovou účast.

Informace musí být zastupiteli poskytnuta bezodkladně. Návrh v souladu s vládním zadáním především zkracuje nejzazší lhůtu pro poskytnutí požadované informace ze stávajících 30 dní na 7 pracovních dní (není-li možné poskytnout informaci bezodkladně, bude muset být poskytnuta nejpozději do 7 pracovních dní; takové situace mohou nastat např. nemá-li oslovený úředník požadovanou informaci bezprostředně k dispozici nebo je-li nutné, aby její případné vydání předem konzultoval např. se svým nadřízeným, má-li pochybnosti o tom, zda zastupitel na konkrétní požadovanou informaci skutečně má právní nárok). Kratší lhůta pro poskytnutí informace je stanovena ve vztahu k informacím, které se týkají bodů připravovaného zasedání zastupitelstva obce – informace, které se týkají zveřejněného návrhu programu zasedání dle § 93 odst. 1 obecního zřízení, musejí být zastupiteli poskytnuty do 3 pracovních dnů ode dne podání žádosti (návrh programu musí být

zveřejněn nejméně 7 dní před dnem zasedání na úřední desce obecního úřadu).

Obec má právo lhůtu pro poskytnutí informace prodloužit (s výjimkou informací týkajících se programu zasedání), pokud člen zastupitelstva požaduje větší množství informací v jedné nebo ve více dosud nevyřízených žádostech. Určení „většího množství“ informací bude záviset na podmínkách konkrétní obce – pro „malou“ obec bez uvolněných zastupitelů a úřednického aparátu bude „větší množství“ informací odlišné než pro statutární město.

Návrh dále podrobněji specifikuje způsob poskytnutí informace, přičemž výslovně umožňuje nahlédnutí do dokumentů, které zaznamenávají požadované informace, i pořízení si kopií těchto dokumentů (i za nyní platného stavu platilo, že člen zastupitelstva obce má právo tyto formy poskytnutí informace požadovat, ustanovení zákona je však doplněno pro zvýšení instruktivnosti normy). Zákon výslovně zakotvuje právo požadovat úhradu materiálních nákladů za poskytnutí většího množství kopií, tzn. úhradu za příslušný počet kopií (zhotovení listinné i elektronické kopie). Úhrada může být požadována jen za skutečné náklady a z povahy úhrady vyplývá, že by neměla převyšovat náklady v komerčních kopírovacích centrech. Úhradu nemůže obec žádat za vyhledání informací ani za jiný způsob přístupu k informaci, např. za nahlédnutí do dokumentů či za zhotovení kopie vlastním záznamovým zařízením.

K bodu 37 (§ 83a obecního zřízení)

Strategie ukládá v bodě 5.7 úkol zpracovat „Etické kodexy na úrovni volených zástupců“. Ve vztahu k územním samosprávným celkům je tento úkol plněn výslovným doplněním povinnosti zastupitelstva obce vydat etická pravidla člena zastupitelstva obce (etický kodex). Účelem etických pravidel je předem deklarovat, jaké chování bude zastupitelstvo obce považovat za chování v souladu se slibem člena zastupitelstva obce. Význam etických pravidel bude mít především etickou dimenzi – pokud člen zastupitelstva obce bude jednat v rozporu s těmito pravidly (přijímanými usnesením zastupitelstva obce), nebude mít takové jednání žádný dopad na jeho mandát ani nebude vyvolávat vznik jakékoli specifické právní odpovědnosti člena zastupitelstva obce (tím samozřejmě není dotčena odpovědnost člena zastupitelstva obce za porušení zákonných povinností, byť by byly „zopakovány“ v etickém kodexu; odpovědnost nebude vznikat jen ve vztahu k těm pravidlům, která nemají svůj základ v některé ze zákonem stanovených povinností).

Etické kodexy zastupitele by neměly být zneužívány k tomu, aby jejich prostřednictvím většina členů zastupitelstva obce omezovala „hlas menšiny“ např. tím, že by pravidla zakázala kritizovat („většinová“) rozhodnutí obecních orgánů či zakázala např. jednat proti obci (někteří zastupitelé se např. mohou domáhat proti obci peněžního plnění a nejsou výjimečné ani situace, že zastupitelé podávají návrhy na zrušení územních plánů obcí nebo požadují prověření zákonnosti postupu obecních orgánů u Ministerstva vnitra v rámci dozoru či kontroly nad samostatnou působností obcí apod.). Pokud by kodex obsahoval úpravu, která by byla zcela zjevně v rozporu s obsahem a podstatnou mandátu, byl by v této části nezákonný a jako jakékoli jiné opatření zastupitelstva obce by podléhal dozoru podle § 124 obecního zřízení ze strany Ministerstva vnitra (s případným zrušením správním soudem).

Návrh předpokládá povinnost tato pravidla vydat v každém případě, byť jeho potřebnost sami zastupitelé nepocítíli.

K bodu 38 (§ 84 odst. 2 obecního zřízení)

Zákonem č. 66/2011 Sb. byl zrušen zákon č. 245/2006 Sb., o veřejných neziskových ústavních zdravotnických zařízeních a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Nedošlo však ke zrušení kompetence zastupitelstva obce rozhodovat o zřízení tohoto zdravotnického zařízení, což se navrženou technickou změnou napравuje. Jelikož z důvodu legislativních úprav není zcela jednoznačné, pod jakým písmenem je nyní toto oprávnění zastupitelstva uvedeno, dochází k přeformulování celého § 84 odst. 2 obecního zřízení.

V tomto ustanovení se již zohledňuje doplnění provedené zákonem, kterým se mění zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, který je již v legislativním procesu. Dále byl zohledněn požadavek Ministerstva financí, aby zastupitelstvo obce, které schvaluje rozpočet obce, schvalovalo také rozpočtový výhled obce.

K bodu 39 (§ 84 odst. 4 obecního zřízení)

Viz odůvodnění k bodu 56 (změna § 102 odst. 2 obecního zřízení).

K bodům 40, 43 až 45 [návětí § 85 a § 85 odst. 1 písm. f), h) a l) obecního zřízení]

V souladu s novým občanským zákoníkem se pojem „majetkoprávní úkon“ nahrazuje výrazem „právní jednání“, pojem „smlouva o sdružení“ pojmem „smlouva o společnosti“, slova „pohledávky“ slovem „dluhu“ a slova „půjčky“ slovem „zápůjčky“.

K bodům 42 a 46 [nové § 85 odst. 1 písm. e) § 85 odst. 2 obecního zřízení]

Současná právní úprava vyvolává nejasnosti ohledně rozhodování obce o přijetí a poskytnutí dotace. *Rozhodování obce o poskytování dotací* upravuje § 85 písm. c) a j) obecního zřízení, přičemž platné znění písm. c) svěřuje do vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce rozhodování o poskytnutí dotace nad 50 000 Kč v jednotlivých případech konkrétním subjektům, zatímco ustanovení písm. j) svěřuje zastupitelstvu „obecně“ rozhodnutí o uzavření smlouvy o poskytnutí dotace. V praxi přitom vznikají pochybnosti, zda zastupitelstvo musí schvalovat jakékoli poskytnutí dotace (dotace se poskytují výlučně smluvní formou) nebo zda schvaluje jen poskytnutí dotací nad 50 000 Kč (do této částky by o dotacích rozhodovala rada obce). Stejně tak není zřejmé, zda zastupitelstvo obce musí schválit poskytnutí dotace z obecního rozpočtu nebo i přijetí dotace obcí. Převažující výklad vychází ze speciality ustanovení § 85 písm. c) k písm. j). To znamená, že je-li dotace poskytována subjektu uvedenému v § 85 písm. c) obecního zřízení, postupuje se výlučně podle písm. c) a § 85 písm. j) užít nelze. Pokud v této situaci dotace v jednom případě nepřesáhne 50 000 Kč, je k rozhodnutí o poskytnutí dotace oprávněna rada obce na základě § 102 odst. 3 obecního zřízení. Jestliže by dotace tuto částku přesáhla, pak o poskytnutí dotace musí rozhodnout zastupitelstvo ve své vyhrazené pravomoci. Ve všech ostatních případech, v nichž nebudou splněny podmínky stanovené v § 85 písm. c) obecního zřízení, tj. jestliže nebude dotace poskytována zde uvedeným subjektům, bude muset o poskytnutí dotace vždy předem rozhodnout zastupitelstvo obce na základě § 85 písm. j) obecního zřízení, bez ohledu na výši a účel dotace. O *přijetí dotace obcí* pak podle současné úpravy rozhoduje rada obce ve své nevyhrazené pravomoci dle § 102 odst. 3 obecního zřízení (srov. rozsudek

Krajského soudu v Plzni ze dne 31. května 2007, č. j. 30 Ca 6/2005-81, který byl publikován ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 11/2007 pod pořadovým č. 1361).

K odstranění uvedených výkladových nejasností se nově stanoví, že zastupitelstvu obce je vyhrazeno rozhodování o *poskytnutí* dotace nebo návratné finanční výpomoci (to se vždy děje smluvní formou, přičemž smlouva o poskytnutí dotace má povahu veřejnoprávní smlouvy podle § 159 odst. 1 správního řádu), pokud celková výše přesáhne 50 000 Kč. Do této částky bude o poskytnutí dotace rozhodovat rada obce ve své nevyhrazené pravomoci podle § 102 odst. 3 obecního zřízení. *Přijetí* dotace nebo návratné finanční výpomoci zůstává v případě obcí, v nichž je ustavována rada obce, i nadále v její nevyhrazené pravomoci (§ 102 odst. 3), zatímco v případě obcí, v nichž rada volena není, bude o přijetí dotace nad 50 000 Kč povinně rozhodovat vždy zastupitelstvo obce (a do této částky starosta obce, jenž plní úkoly rady obce, tedy i pravomoc podle § 102 odst. 3 obecního zřízení).

K bodu 41 [§ 85 odst. 1 písm. b) a c) obecního zřízení]

Nový § 85 odst. 1 písm. b) obecního zřízení

Podle zákona č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů, může být dražebníkem, jde-li o majetek územních samosprávných celků nebo majetek státu, i územní samosprávný celek nebo příslušný orgán státní správy. *Veřejnou dražbou* se podle tohoto zákona rozumí veřejné jednání, jehož účelem je *přechod vlastnického nebo jiného práva* k předmětu dražby. K přechodu vlastnictví dochází též u dražeb prováděných podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Města a obce určují způsob zpeněžení svého majetku podle pravidel stanovených obecním zřízením. Pokud se rozhodnou zpeněžit majetek veřejnou dražbou, postupují podle zákona o veřejných dražbách. S rostoucím počtem dražeb majetku územních samospráv se objevují stále častěji nejasnosti při výkladu § 85 písm. a) obecního zřízení ve vztahu ke zpeněžování nemovitého majetku obcí v dražbách. Podle stávajícího znění tohoto ustanovení zastupitelstvo rozhoduje o nabytí a *převodu* nemovitých věcí, převodu bytů a nebytových prostorů z majetku obce. U převodu majetku dochází k nabytí vlastnictví na základě právního jednání (např. kupní smlouvou). Při veřejné dražbě nebo dražbě podle občanského soudního řádu však dochází k *přechodu* vlastnického nebo jiného práva k předmětu dražby na základě právní skutečnosti - udělení příklepu (licitátorem). Navržená právní úprava proto jednoznačně svěřuje zastupitelstvu obce oprávnění rozhodovat o nabytí a zpeněžení nemovitých věcí ve veřejné dražbě (v případě nabytí či zpeněžení jiného než nemovitého majetku ve veřejné dražbě náleží rozhodnutí o účasti obce do nevyhrazené pravomoci rady obce podle § 102 odst. 3 obecního zřízení a právní úprava v tomto smyslu nevyžaduje změnu).

Další časté podněty a dotazy se týkají nerovného postavení obce jako účastníka dražby. Má-li totiž obec v úmyslu zúčastnit se veřejné dražby, musí nejen o své účasti, ale i o maximální částce, do které je zástupce obce oprávněn licitovat, rozhodnout zastupitelstvo na jednání, které je veřejné (ve vztahu k nabytí nemovitého majetku), případně rada obce (ve vztahu k nabytí jiného majetku), jejíž jednání je sice podle obecního zřízení neveřejné, usnesení na něm přijatá však jsou přístupná občanům obce (a dalším osobám) podle obecního zřízení a každému podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Znalost hranice pro licitaci tak staví obec do nerovného postavení vůči ostatním účastníkům dražby. Proto je navrhována jednoznačná úprava ve smyslu, aby mohlo zastupitelstvo svoji

pravomoc rozhodovat o nabytí majetku ve veřejné dražbě, tedy včetně stanovení maximální částky svěřit radě, jejíž zasedání veřejné není (zastupitelstvo může svěřit rozhodovací oprávnění i zčásti, tj. může rozhodnout o účasti obce v dražbě a svěřit radě obce rozhodnutí o maximální částce, do které bude zástupce obce oprávněn licitovat). Současně se výslovně z povinnosti zveřejňovat a zpřístupňovat usnesení zastupitelstva a rady obce vylučují rozhodnutí o účasti obce ve veřejné dražbě, a to až do doby uskutečnění této veřejné dražby (viz změny § 95 a 101 obecního zřízení).

Navržená změna § 85 obecního zřízení tak má především odstranit právní nejistotu všech osob dotčených nejen veřejnou dražbou z případné žaloby na neplatnost dražby, ale i dražbou prováděnou podle občanského soudního řádu. Současně dochází k odstranění znevýhodnění obce jako účastníka dražby tím, že zasedání zastupitelstva musí být vždy veřejné.

Nový § 85 odst. 1 písm. c) obecního zřízení

Podle úkolu č. 1.5 *Strategie* se předpokládá provedení legislativních změn *upravujících kompetence mezi zastupitelstvem a radou územního samosprávného celku (v návaznosti na záměr zavést přímou volbu starostů a na opatření související s vyšší transparentností nakládání s majetkem územích samosprávných celků)*. Z věcného zadání úkolu ve *Strategii* pak vyplývá následující obsahová náplň požadované změny: „*Z poznatků Ministerstva vnitra (zejména z prověřování podnětů a kontrol výkonu samostatné působnosti) a zkušeností několika odborníků na územní samosprávu vyplývá, že kromě nerespektování rozdělení kompetencí mezi jednotlivé orgány územního samosprávného celku (a zasahování si tak zejména do vyhrazených kompetencí) dochází v praxi i k obcházení zákona za účelem před veřejností skrýt určité informace – např. radě je vyhrazeno rozhodování o pronájmech a výpůjčkách, schůze rady jsou neveřejné; zastupitelstvu je vyhrazeno rozhodování o nabytí a převodu nemovitostí, zasedání zastupitelstva jsou bezvýjimečně veřejná – rada uzavírá nájemní smlouvu na nemovitost na 99 let. Současně je třeba posoudit opodstatněnost, příp. rozsah vyhrazené působnosti rady.*“

Podle stávajícího platného stavu je radě obce v § 102 odst. 2 písm. m) obecního zřízení vyhrazeno rozhodování o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce, přičemž tuto pravomoc může rada obce svěřit zcela nebo zčásti příslušnému odboru obecního úřadu nebo příspěvkové organizaci. S ohledem na výše popsané aplikační problémy se proto navrhuje provedení dvou opatření: *převedení pravomoci uzavírat nájemní smlouvy a smlouvy o výpůjčce do nevyhrazené pravomoci rady obce* (§ 102 odst. 3 obecního zřízení) a *svěření „významných“ nájmu a výpůjček do vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce* [§ 85 odst. 1 písm. c) obecního zřízení].

Nově by mělo platit, že zastupitelstvo obce bude rozhodovat o pronájmu nebo výpůjčce majetku obce na *celkovou dobu* delší než 4 roky, s výjimkou pronájmu bytů fyzickým osobám mimo jejich podnikatelskou činnost, pronájmu hrobových míst a s výjimkou pronájmu a výpůjčky majetku právnické osobě zřízené obcí (nikoli založené a nikoli právnické osobě, jejíž je obec společníkem). Výraz „celková doba“ znamená, že do rozhodovací pravomoci zastupitelstva obce se dané právní jednání dostává v okamžiku, kdy doba nájmu má přesáhnout 4 roky – to může být jak při prvotním uzavření smlouvy s dobou nájmu nebo výpůjčky např. na dobu neurčitou, tak při uzavírání dodatků smluv, které dobu nájmu prodlouží (v tomto případě by zastupitelstvo obce muselo rozhodovat o uzavření dodatku, jenž celkovou dobu nájmu nebo výpůjčky prodlužuje nad 4 roky ode dne vzniku

závazkového vztahu). Celková doba nájmu však bude posuzována z hlediska účastníků nájmu a z hlediska předmětu nájmu tak, aby rozdělení pravomocí nebylo možné obcházet tím, že nájemní vztah bude po čtyřech letech nahrazen novým nájemním vztahem s tímž účastníkem (jeho právním nástupcem) a k témuž předmětu nájmu – i v takovém případě by celková doba nájmu překročila 4 roky a o tomto jednání by muselo rozhodnout zastupitelstvo obce.

Nájmy a výpůjčky, které nebudou náležet do vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce, budou i nadále v pravomoci rady obce na základě § 102 odst. 3 obecního zřízení. To bude zastupitelstvu obce umožňovat, aby si pro sebe určité nájmy či výpůjčky vyhradilo (§ 84 odst. 4 obecního zřízení), ale stejně tak bude rada obce oprávněna uzavírání takových nájemních smluv nebo smluv o výpůjčce zcela nebo zčásti svěřit starostovi či obecnímu úřadu (srov. změnu § 102 odst. 3 obecního zřízení). Pokud by měla pronajímat či vypůjčovat obecní majetek příspěvková organizace, buď by tak musela mít stanoveno ve zřizovací listině v rámci svých majetkových práv, nebo by jednala jako zmocněnec obce na základě dohody o plné moci (příkazní či mandátní smlouvy). Přímé svěření „pouhým“ usnesením rady nebude možné.

K bodu 47 (§ 87 obecního zřízení)

Ustanovení § 87 obecního zřízení se formulačně upravuje tak, aby bylo zřejmé, že „zprísňení“ kvora pro platné přijetí usnesení může být stanoveno jen zákonem (nikoli podzákonným předpisem, např. obecně závaznou vyhláškou obce).

K bodu 48 (§ 90 obecního zřízení)

Pokud počet členů zastupitelstva obce poklesne pod 5 nebo pod polovinu a zastupitelstvo nemůže být doplněno z náhradníků, přichází o možnost rozhodovat v záležitostech daných § 84 odst. 2 a § 85 obecního zřízení, s výjimkou stanovení pravidel rozpočtového provizoria a přijímání rozpočtových opatření (zastupitelstvo rozhoduje nadpoloviční většinou všech svých členů, tedy nadpoloviční většinou reálně obsazených mandátů). Nově se takovému zastupitelstvu rozšiřuje jeho rozhodovací oprávnění i o možnost rozhodnout o uvolnění svého člena k výkonu funkce a o možnost přiznat neuvolněnému členovi zastupitelstva obce nárok na měsíční odměnu. Tyto změny si vyžádala praxe, neboť velmi často docházelo k tomu, že zastupitelstvo opustil starosta obce a obec musel řídit místostarosta nebo dokonce člen zastupitelstva obce pověřený podle § 103 odst. 6 obecního zřízení. Zastupitelstvo v počtu nižším než 5 nebo než jedna polovina původního počtu však nemohlo za výkon pravomocí starosty obce přiznat místostarostovi či členovi zastupitelstva obce měsíční odměnu (z logiky věci ve výši odpovídající odměně pro starostu) ani jej nemohlo pro účely výkonu těchto pravomocí uvolnit (např. byl-li původní starosta uvolněn; opět z logiky věci by uvolněnému zastupiteli vykonávajícímu pravomoci starosty obce náležela odměna ve výši náležející starostovi obce, neboť vykonává jeho pravomoci v identickém rozsahu). To tyto osoby při výkonu pravomocí starosty obce značně znevýhodňovalo a reálně jim bránilo pravomoci starosty na adekvátní úrovni realizovat (zastupitelstvo v této situaci nemohlo místostarostu či jiného člena ani zvolit do funkce starosty). Navržená změna má tento nedostatek napravit.

K bodům 49 až 51 (§ 95 obecního zřízení)

K § 95 odst. 1 obecního zřízení

Strategie v rámci úkolu č. 1.2 ukládá zvýšit transparentnost hlasování o majetkoprávních jednáních v orgánech územní samosprávy: Po projednání s Asociací krajů ČR, Svazem měst a obcí ČR a Sdružení místních samospráv předložit vládě návrh změn příslušných právních předpisů směřujících k zavedení zveřejňování informací o hlasování jednotlivých členů příslušných orgánů samospráv ve věcech nakládání s majetkem územní samosprávy nebo o veřejných zakázkách, dotacích, grantech nebo jiných podporách z rozpočtu územní samosprávy (zveřejňování informací je nezbytné i na internetu).

Při přípravě konkrétní právní úpravy podle uvedeného zadání se jako problematické ukázaly pojmy „majetkoprávní úkon“ či „nakládání s majetkem územní samosprávy“, neboť prakticky jakékoli rozhodování samosprávy, které se přímo či zprostředkovaně dotýká majetku, lze z jistého hlediska považovat za „nakládání s majetkem“ ve smyslu vládního zadání. Z tohoto důvodu předkladatel volí širší variantu, která ukládá „jmenovité hlasování“, resp. zaznamenání výsledku hlasování podle jednotlivých členů zastupitelstva nebo rady obce, ve všech případech. Z této povinnosti zákon stanoví určité výjimky.

Návrh počítá s výjimkou v případě volby, jmenování nebo odvolání, případně při vyslovení zániku mandátu člena zastupitelstva obce podle zákona č. 491/2001 Sb., pokud zastupitelé předem rozhodnou o tom, že hlasování provedenou tajně (rozhodnutí o tajném hlasování může být učiněno předem např. v rámci jednacího řádu pro určité typové záležitosti, např. pro volbu obecních orgánů, může být ale učiněno i *ad hoc* a zřejmě by mohlo být učiněno i *via facti* tím, že zastupitelstvo či rada provedou tajnou volbu nebo jmenování). Podmínkou však vždy je, aby se „tajné hlasování“ týkalo jen volby, jmenování, odvolání nebo (v případě rozhodování zastupitelstva obce) zániku mandátu.

Zákon povinnost formuluje tak, že v zápise z jednání zastupitelstva obce (nebo rady obce) bude vždy (až na zákonné výjimky) uvedeno, jak jednotliví členové zastupitelstva (nebo rady) hlasovali o přijetí příslušného usnesení, ať již bylo či nebylo přijato (návrh hovoří o „navržených“, a nikoli o „přijatých“ usneseních). Až dosud taková povinnost není, neboť podle obecního zřízení se v zápise musel zaznamenat vždy výsledek hlasování, nikoli však, jak hlasovali konkrétní členové zastupitelstva. Stejně tak stávající znění nevylučovalo ani tajné hlasování, a to prakticky bez omezení v jakékoli záležitosti, pokud zastupitelstvo obce shledalo vhodnost nebo nutnost takového postupu.

V praxi mohou nastat dvě možná porušení této nové povinnosti. Zastupitelé sice budou hlasovat veřejně, avšak v zápise nezaznamenají výsledek hlasování jmenovitě. Takový nedostatek nepovede k nezákonnosti (neplanosti či neexistenci přijatého usnesení) a bude proto „pouze“ předmětem kontroly výkonu samostatné působnosti ze strany Ministerstva vnitra. Naopak pokud by zastupitelé hlasovali tajně, aniž by byly splněny zákonem stanovené podmínky pro tuto výjimku, bylo by přijaté usnesení z tohoto důvodu nezákonné a pojmově by podléhalo doзору podle § 124 obecního zřízení. Prostor pro uplatnění dozorových opatření by nicméně byl dán, jen pokud by jej v konkrétním případě ochrana zákona zcela nepochybně vyžadovala, tj. jen tehdy, pokud by s ohledem na okolnosti posuzované věci (např. povaha majetkové dispozice) byl dozorový zásah zcela nezbytný (srov. čl. 101 odst. 4 Ústavy a nálezy Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 331/02).

Přestože splnění této nové povinnosti nebude vyžadovat, aby si obce bez ohledu na jejich velikost pořídily elektronická hlasovací zařízení (sčítání běžně provádějí pracovníci obecního úřadu), provedlo Ministerstvo vnitra v souvislosti s přípravou tohoto opatření anketu

týkající se (ne)využívání elektronických hlasovacích zařízení. Orientální průzkum dostupnosti hlasovacích zařízení se týkal obcí s počtem zastupitelů převyšujícím 15 osob a byla při něm zjišťována pořizovací cena hlasovacího zařízení i náklady na jejich provoz (v případě zastupitelstev do 15 členů lze považovat elektronické hlasovací zařízení za zbytečné). Anketa byla dobrovolná a odpověď poskytlo celkem 137 obcí s rozšířenou působností. Bylo zjištěno, že zastupitelstva v kategorii nad 30 zastupitelů jsou vybavena hlasovacími zařízeními z 87%, v kategorii od 25 do 29 členů zastupitelstva činí vybavenost přibližně jednu polovinu a v kategorii od 15 do 24 přibližně jednu třetinu. Průměrná cena hlasovacího zařízení (většina umožňuje záznam výsledků hlasování) činila 373 tis. Kč, průměrné roční náklady cca 17 tis. Kč).

K § 95 odst. 3 obecního zřízení

Zákon dále nově ukládá obci povinnost zveřejnit zápis ze zasedání zastupitelstva obce způsobem umožňujícím dálkový přístup do 10 dnů ode dne skončení zasedání (podle § 95 odst. 2 obecního zřízení musí být zápis pořízen do 10 dnů ode dne zasedání zastupitelstva obce, přičemž zápis lze považovat za pořízený podpisem starosty a ověřovatelů, případně podpisem starosty a záznamem, že ověřovatelé odmítli zápis podepsat). Zápis bude zveřejňován s omezeními vyplývajících ze zvláštních předpisů, případně z obecního zřízení (ve vztahu k částem zápisu vypovídajícím o účasti obce ve veřejné dražbě – viz dále). Jinak řečeno zápis bude zveřejněn v podobě, v níž by jej bylo možné komukoli poskytnout na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění (především s vyloučením osobních údajů – srov. stanovisko č. 2/2004 Úřadu pro ochranu osobních údajů; <http://www.uoou.cz>). Hlavním důvodem této anonymizace je zabránit tzv. automatizované indexaci zveřejněných zápisů (viz obecnou část důvodové zprávy).

Z povinného zveřejnění a z nahlížení jsou dočasně vyloučeny ty části zápisu, které se vztahují k nabytí majetku v dražbě, včetně přijatého usnesení, v němž musí být vždy určena maximální částka, za niž je osoba účastníci se jménem obce dražby oprávněna majetek nabýt. Tím by mělo dojít k ochraně majetkového zájmu obce jako účastníka dražby [viz též odůvodnění změny § 85 písm. b) obecního zřízení]. Příslušná část zápisu bude zpřístupnitelná do 10 dnů ode dne zpeněžení majetku v dražbě (pokud se dražba uskuteční) nebo do 10 dnů ode dne jiného ukončení dražby (např. bude-li od dražby upuštěno). Zvolená zákonná konstrukce bude nicméně od obce vyžadovat, aby sledovala, zda již došlo ke zpeněžení majetku v dražbě (pokud obec následně od svého úmyslu získat majetek v dražbě ustoupí, bude rovněž povinna přijaté usnesení zveřejnit). Ochrana se týká jakékoli dražby, tedy nikoli jen účasti obce ve veřejné dražbě, ale i její případné účasti např. v dražbě podle občanského soudního řádu v rámci výkonu rozhodnutí.

Zveřejnění bude povinné po dobu nejméně 5 let ode dne pořízení zápisu, tedy po dobu přesahující jedno funkční období zastupitelstva obce. To samozřejmě nevylučuje, aby zápisy byly obcí zveřejněny i déle.

K bodu 52 (nový § 96a obecního zřízení)

Návrh v souvislosti se zvyšující se veřejnou poptávkou po zveřejňování záznamů z jednání zastupitelstev nově upravuje některé podrobnosti zveřejňování zvukových a obrazových záznamů z jednání zastupitelstev obcí, zejména z hlediska vztahu k ochraně osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, v platném znění. Návrh vychází z následujících pravidel:

1. **Záznam z jednání zastupitelstva obce může pořizovat sama obec nebo na zasedání zastupitelstva přítomná veřejnost.** Podle současné právní úpravy platí, že jak obec, tak kdokoli, kdo je jednání přítomný, může záznam pořídit i bez souhlasu zaznamenaných osob (obec pro potřeby následného pořízení zápisu z jednání a jeho případnou archivaci, ostatní osoby pro svou vlastní potřebu). To potvrzuje i správní judikatura, konkrétně rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. března 2012, č. j. 8 A 316/2011-47, jenž byl publikován ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 2623. **Z tohoto důvodu není nutné v zákoně výslovně upravovat oprávnění obce či jiných osob na pořizování záznamu. Pořízení záznamu přítomnými osobami není podmíněno souhlasem zastupitelstva. Je však nutné upravit určité aspekty pořizování i následného zveřejnění záznamů ve vazbě na zákon o ochraně osobních údajů.**
2. **Pro pořizování záznamu zákon proto nově stanoví informační povinnost pořizovatele záznamu (odst. 1).** Ta se bude týkat každého pořízení s výjimkou pořízení fyzickou osobou výlučně pro osobní potřebu (odst. 2), lhotejno, zda pořizuje záznam obec nebo jiný subjekt. Součástí oznámení musí být i informace o využití záznamu, tedy především sdělení, zda záznam bude dále zveřejněn, po jak dlouhou dobu a jakým způsobem. Povinnost informovat bude možné splnit např. i odkazem na informaci uvedenou u vstupu do zasedací místnosti, u prezenční listiny apod. Součástí informace podle odstavce 1 nebude informace o všech právech subjektu osobních údajů, ale jen o těch, která jsou výše vymezena, zejména právo na opravu osobního údaje. Nelze totiž provádět opravu v záznamu, který má být „věrným obrazem“ průběhu zasedání.
3. Tam, kde by pořízení či zveřejnění záznamu podléhalo svou podstatou zákonu o ochraně osobních údajů (tedy nejde-li o pořízení záznamu fyzickou osobou jen pro osobní potřebu), stanoví se výslovně, že **splněním informační povinnosti podle odst. 1 je splněna i informační povinnost podle zákona o ochraně osobních údajů (odst. 4).** **Současně se výslovně stanoví, že pořizování nepodléhá oznamovací povinnosti Úřadu pro ochranu osobních údajů (odst. 5).**
4. Zákon dále stanoví i **pravidla pro zveřejňování záznamů.** Především se výslovně uvádí, že zveřejnění záznamu není porušením zákonem stanovené ochrany těchto údajů nebo osob (odst. 3). To samozřejmě nemá vliv na případnou soukromoprávní odpovědnost osob, které tyto údaje protiprávně „vnesly“ na jednání zastupitelstva, v důsledku čehož byly zaznamenány (míra jejich odpovědnosti je pak o to větší, pokud byly předem informovány o tom, že ze zasedání je pořizován záznam a ten je následně zveřejněn). Výjimkou budou jen citlivé osobní údaje, které lze zveřejnit pouze s výslovným souhlasem subjektu osobních údajů. Dále platí, že **při zveřejnění záznamu bude muset být zveřejněna i informace podle odstavce 1 (tedy informace, kterou jinak musí každý sdělit před pořizováním záznamu).** Z této povinnosti je stanovena jen výjimka pro rozhlasové a televizní vysílání podle příslušných právních předpisů [tyto subjekty nejsou zbaveny informační povinnosti podle odstavce 1, která se musí plnit při jakémkoli pořizování záznamu (s výjimkou fyzických osob pro vlastní potřebu), nemají však povinnost informaci zveřejnit i při zveřejnění záznamu, což by např. při zpravodajském vysílání v rozhlasu nebo televizi bylo přinejmenším nepraktické]. Pokud by záznam zveřejňoval jiný subjekt (např. občanské sdružení působící v obci na svých internetových stránkách), muselo by spolu se záznamem informaci podle odstavce 1 zveřejnit (např. doprovodným textem či hypertextovým odkazem).

- 5. Zákon není doplňován o pravidla pořizování a zveřejňování záznamů ze schůzí rady,** neboť taková úprava není nezbytná. Schůze rady nejsou veřejné a proto rozhodnutí o případném pořizování a zveřejňování záznamů je plně na rozhodnutí tohoto orgánu, pro které není nutné žádné výslovné zákonné zmocnění.

K bodům 53 až 55 (§ 101 obecního zřízení)

Změna tohoto ustanovení vychází z obdobných východisek jako změna § 95 obecního zřízení, a předkladatel proto odkazuje na důvodovou zprávu ke zmíněnému ustanovení. Odlišností je povinnost zpřístupňovat pouze přijatá usnesení ze schůze rady obce a nikoli celý obsah zápisů, a to po vyloučení všech zákonem chráněných informací a údajů (viz odůvodnění k nové povinnosti zveřejňovat zápisy z jednání zastupitelstva obce). Je ovšem nutné připomenout, že součástí usnesení je jakýkoli další dokument, na který usnesení odkazuje. Např. schválí-li rada usnesení, podle něhož se o určité otázce rozhodlo „dle důvodové zprávy k materiálu...“, pak se tato důvodová zpráva, resp. její část, která navrhuje určitý způsob rozhodnutí, stává součástí schváleného usnesení a samozřejmě musí být rovněž zveřejněna.

K bodu 56 (§ 102 odst. 2 obecního zřízení)

Podle čl. 101 odst. 1 Ústavy je *obec samostatně spravována zastupitelstvem*. To znamená, že zastupitelstvo obce je přímo na základě Ústavy oprávněno rozhodovat v každé záležitosti, která se týká samostatné působnosti obce. V souladu s tím se v § 102 odst. 2 obecního zřízení ruší vyhrazená pravomoc rady obce s tím, že zastupitelstvo obce si bude nově moci na sebe vztáhnout jakoukoli pravomoc v samostatné působnosti.

K bodu 57 [§ 102 odst. 2 písm. k) obecního zřízení]

Protože se obecní úřad nemusí členit na odbory, upravuje se znění § 102 odst. 2 písm. k) obecního zřízení tak, že ukládání pokut může rada obce svěřit obecnímu úřadu s tím, že určení konkrétního „příslušného“ odboru bude vyplývat z organizačního řádu obecního úřadu.

K bodu 58 [§ 102 odst. 2 písm. m) obecního zřízení]

V souvislosti se změnou § 85 obecního zřízení (převedením pravomoci rady obce rozhodovat o nájemních smlouvách a smlouvách o výpůjčce s celkovou dobou trvání nad 4 roky) dochází i k úpravě zákonné pravomoci rady obce. V podrobnostech k odůvodnění odkazuje předkladatel na zdůvodnění změny § 85 obecního zřízení.

K bodům 59 (§ 102 odst. 3 obecního zřízení)

Obecní zřízení je doplněno o výslovnou deklaraci oprávnění rady obce svěřit rozhodování v tzv. nevyhrazených pravomocích starostovi nebo obecnímu úřadu. Z platného znění zákona je tato možnost sice dovozována, výslovně však uvedena není a v souvislosti s judikaturou Nejvyššího soudu ve vztahu k zákonu o hlavním městě Praze vyvstávají pochybnosti, zda svěřením podle obecního zřízení by nebylo soudem rovněž vyhodnoceno jako nepřipustné (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. září 2009, sp. zn. 26 Cdo 3513/2009). Současně se v souvislosti se změnou § 102 odst. 2 písm. m) obecního zřízení

upravuje oprávnění rady obce svěřit obecnímu úřadu nebo starostovi rozhodování v záležitostech uvedených v § 102 odst. 2 obecního zřízení.

K bodu 60 (§ 103 odst. 6 obecního zřízení)

Upřesňuje se ustanovení § 103 odst. 6 obecního zřízení tak, aby se vztahovalo na všechny případy, v nichž není funkce starosty obsazena.

K bodu 61 (§ 117 odst. 3 obecního zřízení)

Změna na základě praktických zkušeností se zřizováním výborů pro národnostní menšiny (a na základě zadání vlády plynoucí z jejího usnesení ze dne 29. června 2009, č. 845) nově upravuje mechanismus jejich ustavování. Zákon především nově podmiňuje povinné zřízení výboru nejen tím, že při posledním sčítání lidu se v obci hlásilo více než 10% občanů obce k jiné než české národnosti (není třeba, aby existovala jedna více než 10% národnost, postačí, pokud všechny v obci se nacházející národnosti jiné než české celkem tvoří alespoň 10%), ale též tím, že o zřízení výboru písemně požádal spolek zastupující zájmy národnostní menšiny. Změna vychází vstříc potřebám praxe, neboť sčítání lidu probíhá zpravidla v desetiletém intervalu a přítomnost národnostních menšin v obci se tudíž může měnit, aniž by však povinnost obce zřídit výbor zanikla. Z praxe jsou známy i situace, kdy po posledním sčítání lidu národnostní menšina v obci zcela „zmizela“, avšak obec přesto musela ustavit výbor pro národnostní menšiny. Takové situaci by měl zákon zamezit tím, že pro povinné zřízení výboru nově předpokládá iniciativu, tedy *zájem* ze strany samotných národnostních menšin. Písemnou žádost může podat spolek, který dle svých stanov zastupuje zájmy některé z národnostních menšin, jež jsou v dané obci přítomny. Účinky žádosti se vztahují pouze na funkční období zastupitelstva, neboť jeho uplynutím veškeré výbory zřízené zastupitelstvem končí svou činnost.

Změna zachovává podmínku, aby členy výboru byli příslušníci národnostních menšin, odstraňuje však požadavek, aby se jednalo o kandidáty delegované svazem utvořeným podle zvláštního zákona, neboť takový požadavek poměrně problematicky omezoval vůli zastupitelstva obce svobodně rozhodovat o složení výborů (zastupitelstvo obce v tomto případě bylo omezeno výběrem pouze z návrhů svazu). Kromě toho byla taková konstrukce sporná i z hlediska přístupu do výboru pro ostatní příslušníky národnostních menšin, kteří nebyli organizováni v žádném svazu. Text zákona se naopak výslovně doplňuje o řešení situace, kdy budou splněny podmínky pro vznik výboru (existence národnostních menšin a písemná žádost spolku), avšak v obci nebude zájem o členství ve výboru. V takovém případě povinnost zřídit výbor nezaniká, není však nezbytné obsadit jej alespoň z jedné poloviny příslušníky národnostních menšin. Spolky samozřejmě neztrácejí své oprávnění navrhnout zastupitelstvu obce členy výboru, toto oprávnění však budou realizovat v režimu „obecného“ petičního práva. Příslušníci národnostních menšin mohou být zastupitelstvem vybíráni nejen z členů zastupitelstva nebo z občanů obce, ale členem výboru může být jakýkoli příslušník národnostní menšiny (podle § 2 odst. 2 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, je **příslušníkem národnostní menšiny** občan České republiky, který se hlásí k jiné než české národnosti a projevuje přání být považován za příslušníka národnostní menšiny spolu s dalšími, kteří se hlásí ke stejné národnosti; podle § 2 odst. 1 téhož zákona je **národnostní menšina** společenství občanů České republiky žijících na území současné České republiky, kteří se odlišují od ostatních občanů zpravidla společným etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi, tvoří početní menšinu obyvatelstva a zároveň projevují vůli být považováni za národnostní menšinu za

účelem společného úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, jazyka a kultury a zároveň za účelem vyjádření a ochrany zájmů jejich společenství, které se historicky utvořilo).

Zastupitelstvo obce může zřídit výbor pro národnostní menšiny i tehdy, pokud nebudou splněny zákonné podmínky, tedy jestliže počet občanů obce hlásících se k jiné než české národnosti nepřesáhne 10% nebo sice tuto hranici přesáhne, avšak požadavek na zřízení výboru nebude uplatněn. V takovém případě však není zastupitelstvo obce vázáno podmínkou, aby členy výboru byly alespoň z poloviny příslušníci národnostních menšin.

Podobná situace může nastat i v souvislosti s novým sčítáním lidu. Jestliže zastupitelstvo obce zřídilo v souladu s výsledky sčítání lidu výbor pro národnostní menšiny a z nového sčítání lidu vyplýne, že obec již nadále nesplňuje podmínku pro povinné zřízení takového výboru (10% příslušníků národnostních menšin), může zastupitelstvo obce rozhodnout o jeho zrušení. Pokud tak ovšem neučiní, výbor i nadále trvá dál, a to až do zvolení nového zastupitelstva obce.

K bodům 62 až 66 (§ 131 a § 133 obecního zřízení)

V souladu s novým občanským zákoníkem se pojem „majetkoprávní úkon“ nahrazuje výrazem „právní jednání“, pojem „pohledávka“ termínem „dluh“, pojem „půjčka“ pojmem „zápůjčka“ a pojem „smlouva o sdružení“ pojmem „smlouva o společnosti“. Současně dochází k úpravě pravidel poskytování dotací způsobem odpovídajícím změně § 85 obecního zřízení (srov. důvodová zpráva ke změně § 85).

K bodům 67 a 68 (§ 147 odst. 1, 2 a 4 a § 148 obecního zřízení)

Na základě vládního úkolu sledujícího sjednocení procesních postupů podle uvedených zákonů a jejich navázání na správní řád (usnesení vlády ze dne 16. listopadu 2009, č. 1397, a ze dne 20. dubna 2009, č. 450) se navrhuje zrušení těch ustanovení § 147 a 148 obecního zřízení, jejichž věcná stránka je nyní řešena ve správním řádu.

K bodu 69 [§ 149b obecního zřízení]

Návrh § 149b upravuje působnost, v níž jsou orgány obcí vykonávány pravomoci stanovené novým občanským zákoníkem. Ve všech případech půjde o svěřený výkon státní správy, tj. o výkon přenesené působnosti.

K čl. II

Protože novela mění podmínky pro nakládání s obecním majetkem, a protože nakládání s obecním majetkem představuje kontinuální proces složený z více fází, je třeba v přechodných ustanoveních reagovat na vztah změn a ke dni účinnosti tohoto zákona probíhajících dispozičních procesů. Přechodná ustanovení proto:

1. Zachovávají účinky záměrů zveřejněných před účinností tohoto zákona, včetně posuzování jejich náležitostí, a to podle právního stavu před účinností novely.
2. Zachovávají účinky rozhodnutí o dispozicích s obecním majetkem učiněná do dne účinnosti tohoto zákona (jedná se o případy, kdy před nabytím účinnosti tohoto zákona

bylo rozhodnuto o určité dispozici, avšak příslušná smlouva bude uzavřena až po nabytí účinnosti tohoto zákona).

3. Přechodná ustanovení dále výslovně upravují povinnost obce zveřejnit zápis z jednání zastupitelstva nebo usnesení ze schůze rady obce a povinnost uvádět jmenovitý výsledek hlasování – tato povinnost je vztažena k zasedáním a schůzím těchto orgánů, které proběhly až po účinnosti této změny (tak, aby se obce mohly na změnu adekvátně připravit).

Ve vztahu k ostatním částem novely přechodná ustanovení:

1. Ukončují platnost uzavřených veřejnoprávních smluv k výkonu přenesené působnosti nejpozději 3 roky po účinnosti novely.
2. Ukládají obcím povinnost zveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup veřejnoprávní smlouvy platné ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud byly uzavřeny přede dnem účinnosti tohoto zákona, a to do 60 dní ode dne jeho účinnosti.

K ČÁSTI DRUHÉ **(Změna krajského zřízení)**

K čl. III

K bodu 1 (§ 15a krajského zřízení)

viz důvodová zpráva ke změně § 14 obecního zřízení (bod 1)

K bodu 2 a 20 [§ 16a a § 35 odst. 2 písm. s) krajského zřízení]

Až dosud nejsou kraje oprávněny na rozdíl od obcí udílet čestné občanství kraje. Právní úprava krajského zřízení se proto za tímto účelem upravuje, a to způsobem obdobným jako předpokládá obecní zřízení.

K bodům 3 až 5 (§ 17 odst. 3, 5, 7 krajského zřízení)

viz důvodová zpráva ke změně § 38 obecního zřízení (body 4 až 6)

K bodu 6 (§ 18 krajského zřízení)

viz důvodová zpráva ke změně § 39 obecního zřízení (bod 7)

K bodu 7 (§ 18a a 19 krajského zřízení)

viz důvodová zpráva ke změně § 39a obecního zřízení a k doplnění § 40 obecního zřízení (bod 8)

K bodu 8 (§ 23 krajského zřízení)

Návrh odstraňuje nepřesnost stávající právní úpravy a tuto právní úpravu sjednocuje

s obecním zřízením a se zákonem o hlavním městě Praze. Podle nyní platného § 23 odst. 1 krajského zřízení *podmiňuje-li zákon platnost právního úkonu kraje předchozím zveřejněním, schválením nebo souhlasem, opatří se listina osvědčující splnění těchto podmínek doložkou, v níž bude potvrzeno, že tyto podmínky jsou splněny*. Naproti tomu obecní zřízení požaduje, aby tato doložka byla součástí listiny osvědčující tento právní úkon (nikoli listiny osvědčující splnění těchto podmínek). Nové § 23 odst. 2 krajského zřízení proto bude nadále požadovat, aby doložkou byla opatřena listina osvědčující tento právní úkon. A dále viz důvodová zpráva ke změně § 41 obecního zřízení (body 9 až 12)

K bodům 9 až 14 (§ 24 až 28 krajského zřízení)

viz důvodová zpráva ke změně § 46, 47, 54 a 55 obecního zřízení (body 13, 14, 20 a 21)

K bodům 15 a 16 (§ 34 krajského zřízení)

viz důvodová zpráva ke změně § 82 obecního zřízení (bod 36)

K bodu 17 (§ 34a krajského zřízení)

viz důvodová zpráva k doplnění § 83a obecního zřízení (bod 37)

K bodu 18 [§ 35 odst. 2 písm. g) krajského zřízení]

V souvislosti se změnou zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, která nově upravila zabezpečování přepravních služeb na území krajů ve veřejném zájmu a která opustila stávající pojem „základní dopravní obslužnost“ (srov. novela provedená zákonem č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících a o změně dalších zákonů), dochází k vypuštění pravomoci zastupitelstva kraje stanovit rozsah základní dopravní obslužnosti kraje.

K bodu 19 [nový § 35 odst. 2 písm. h) krajského zřízení]

viz důvodová zpráva ke změně § 84 odst. 2 obecního zřízení (bod 38)

K bodům 21, 26 a 27 [§ 36 odst. 1 a § 36 odst. 1 písm. f) a j) krajského zřízení]

viz důvodová zpráva ke změně § 85 odst. 1 a § 85 odst. 1 písm. h) a l) obecního zřízení (body 40, 44 a 45)

K bodu 22 [§ 36 odst. 1 písm. b) a c) krajského zřízení]

viz důvodová zpráva k doplnění § 85 odst. 1 písm. b) a c) obecního zřízení (bod 41)

K bodu 23 [§ 36 odst. 1 písm. d) krajského zřízení]

V souvislosti s úpravou poskytování dotací (viz bod 24) dochází ke zvýšení hranice pro povinné rozhodování o poskytnutí darů (z původních 100 000 Kč na 200 000 Kč) tak, aby pravomoc zastupitelstva při poskytování darů byla srovnatelná s pravomocí zastupitelstva při poskytování dotací.

K bodům 24 a 25 [§ 36 odst. 1 písm. e) a f) krajského zřízení]

viz důvodová zpráva ke změně § 85 odst. 1 písm. e) obecního zřízení (bod 42)

K bodu 28 (§ 37 krajského zřízení)

viz důvodová zpráva ke změně § 84 odst. 4 a § 102 odst. 2 obecního zřízení (body 39 a 56)

K bodu 29 [§ 40 odst. 2 krajského zřízení]

viz důvodová zpráva ke změně § 87 obecního zřízení (bod 47)

K bodu 30 (§ 43 krajského zřízení)

viz důvodová zpráva ke změně § 95 obecního zřízení (body 49 až 51)

K bodu 31 (§ 44a krajského zřízení)

viz důvodová zpráva ke změně § 96a obecního zřízení (bod 52)

K bodu 32 (§ 50 odst. 2 krajského zřízení)

viz důvodová zpráva ke změně § 75 odst. 5 obecního zřízení (bod 30)

K bodu 33 (§ 52 odst. 2 krajského zřízení)

viz důvodová zpráva ke změně § 77 odst. 2 obecního zřízení (bod 33)

K bodu 34 (§ 54 odst. 4 krajského zřízení)

viz důvodová zpráva ke změně § 79 odst. 4 obecního zřízení (bod 34)

K bodu 35 (§ 54 odst. 5 krajského zřízení)

viz důvodová zpráva ke změně § 79 odst. 6 obecního zřízení (bod 35)

K bodu 36 (§ 58 odst. 2 krajského zřízení)

viz důvodová zpráva ke změně § 101 odst. 2 obecního zřízení (bod 53)

K bodům 37 až 39 (§ 58 odst. 3 a 4 krajského zřízení)

viz důvodová zpráva ke změně § 101 obecního zřízení (body 53 až 55)

K bodu 40 (§ 59 odst. 1 krajského zřízení)

viz důvodová zpráva k § 84 odst. 4 a § 102 odst. 2 obecního zřízení (body 39 a 56)

K bodu 41 [§ 59 odst. 1 písm. l) krajského zřízení]

viz důvodová zpráva ke změně § 102 odst. 2 písm. m) obecního zřízení (bod 58)

K bodu 42 a 44 [§ 59 odst. 2 a nový § 59 odst. 2 písm. a) krajského zřízení]

viz důvodová zpráva ke změně § 85 odst. 1 a § 85 odst. 1 písm. h) a l) obecního zřízení (body 44 a 45)

K bodu 43 [§ 59 odst. 2 písm. a) krajského zřízení]

viz důvodová zpráva ke změně § 85 písm. c) obecního zřízení (bod 41)

K bodům 45 a 47 (§ 59 odst. 4 krajského zřízení)

viz důvodová zpráva ke změně § 102 odst. 3 obecního zřízení (bod 59)

K bodu 48 (§ 64a krajského zřízení)

viz důvodová zpráva ke změně § 103 odst. 6 obecního zřízení (bod 60)

K bodu 49 (§ 78 odst. 2 krajského zřízení)

viz důvodová zpráva ke změně § 117 odst. 3 obecního zřízení (bod 61)

K bodům 50 až 52 (§ 94 odst. 1 až 3 krajského zřízení)

Na základě vládního úkolu sledujícího sjednocení procesních postupů podle uvedených zákonů a jejich navázání na správní řád (usnesení vlády ze dne 16. listopadu 2009, č. 1397, a ze dne 20. dubna 2009, č. 450) se navrhuje zrušení těch ustanovení § 94 krajského zřízení, jejichž věcná stránka je nyní řešena ve správním řádu. Především se vypouští v odstavci prvním první část věty za středníkem a věta druhá. Aplikaci správního řádu na postup při výkonu veřejné správy upravuje dostatečným způsobem i ve vztahu k orgánům územních samosprávních celků § 1 správního řádu, takže toto pravidlo není nutné opakovat v dalších zákonech. Postavení nadřízeného správního orgánu ve vztahu k orgánům územního samosprávního celku stanoví § 178 správního řádu, případně zvláštní zákony, a proto je tato úprava v krajském zřízení v současné době již nadbytečná. Rovněž zákaz změny rozhodnutí vydaného v samostatné působnosti je stanoven v § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu. Dále se ruší v odstavci 3 věta první, neboť příslušnost krajského úřadu k provedení exekuce rozhodnutí vydaného orgánem kraje ve správním řízení vyplývá z § 106 odst. 2 a § 107 odst. 1 správního řádu. Možnost požádat o provedení exekuce soud nebo soudního exekutora pak stanoví § 105 odst. 2 správního řádu. Je však nutné zachovat určení příslušnosti krajského úřadu pro řízení vedená v samostatné působnosti podle daňového řádu, neboť daňový řád (zákon č. 280/2009 Sb.) na rozdíl od správního řádu (§ 130 odst. 1) neupravuje určení příslušného orgánu územního samosprávného celku pro řízení v samostatné působnosti dle daňového řádu.

K čl. IV

Přechodná ustanovení jsou koncipována obdobně jako přechodná ustanovení uvedená

v čl. II, k jednotlivým důvodům proto viz důvodová zpráva k tomuto článku.

K ČÁSTI TŘETÍ

(Změna zákona o hlavním městě Praze)

K čl. V

K bodu 1 (§ 5a zákona o hlavním městě Praze)

viz důvodová zpráva k § 14 obecního zřízení (bod 1)

K bodům 2 a 3 (§ 18 odst. 3 zákona o hlavním městě Praze)

Přizpůsobení terminologii nového občanského zákoníku; blíže viz důvodová zpráva ke změně § 85 odst. 1 a § 85 odst. 1 písm. f), h) a l) obecního zřízení (body 40, 43 až 45).

K bodu 4 (§ 18 odst. 3 písm. j) a § 23 odst. 3 zákona o hlavním městě Praze)

Přizpůsobení odkazů v zákoně v souvislosti se změnami uvedenými v bodech 5 až 12.

K bodům 5 a 6 (§ 20 odst. 3 a 4 zákona o hlavním městě Praze)

viz důvodová zpráva ke změně § 47 obecního zřízení (bod 14).

K bodům 7, 8, 10 až 12 (§ 21, 22, 24, 25 a 27 zákona o hlavním městě Praze)

viz důvodová zpráva ke změně § 46 až 55 obecního zřízení (body 13 až 21)

K bodu 9 (§ 23 odst. 2 zákona o hlavním městě Praze)

Přizpůsobení terminologii nového občanského zákoníku

K bodu 13 (§ 28 zákona o hlavním městě Praze)

viz důvodová zpráva ke změně § 54 obecního zřízení (bod 20).

K bodům 14 až 16 (§ 35 zákona o hlavním městě Praze)

viz důvodová zpráva ke změně § 38 obecního zřízení (body 4 až 6)

K bodu 17 a 18 (§ 36, § 36a a § 36b zákona o hlavním městě Praze)

viz důvodová zpráva ke změně § 39, § 39a a k doplnění § 40 obecního zřízení (bod 7 a 8)

K bodu 19 (§ 37 odst. 3 zákona o hlavním městě Praze)

Přizpůsobení terminologii nového občanského zákoníku.

K bodu 20 (§ 43 zákona o hlavním městě Praze)

viz důvodová zpráva ke změně § 41 obecního zřízení (body 9 až 12)

K bodům 21 a 22 (§ 51 odst. 3 až 5 zákona o hlavním městě Praze)

viz důvodová zpráva ke změně § 82 obecního zřízení (bod 36)

K bodu 23 (§ 51a zákona o hlavním městě Praze)

viz důvodová zpráva k doplnění § 83a obecního zřízení (bod 37)

K bodu 24 (§ 55 odst. 2 zákona o hlavním městě Praze)

viz důvodová zpráva ke změně § 75 odst. 5 obecního zřízení (bod 30)

K bodu 25 [§ 59 odst. 2 písm. e) zákona o hlavním městě Praze]

viz důvodová zpráva ke změně § 84 odst. 2 obecního zřízení (bod 38)

K bodům 26, 27, 29 a 31 (§ 59 odst. 3 a § 59 odst. 3 písm. c), f) a j) zákona o hlavním městě Praze)

viz důvodová zpráva ke změně § 85 odst. 1 a § 85 odst. 1 písm. f), h) a l) obecního zřízení (body 40, 43 až 45)

K bodu 28 [§ 59 odst. 3 písm. e) zákona o hlavním městě Praze]

viz důvodová zpráva ke změně § 85 odst. 1 písm. e) obecního zřízení (bod 42)

K bodu 30 [§ 59 odst. 3 písm. g) zákona o hlavním městě Praze]

viz důvodová zpráva ke změně § 85 odst. 1 písm. c) obecního zřízení (bod 41)

K bodu 32 [§ 59 odst. 3 písm. q) zákona o hlavním městě Praze]

viz důvodová zpráva ke změně § 85 odst. 1 písm. b) obecního zřízení (bod 41)

K bodu 33 (§ 59 odst. 4 zákona o hlavním městě Praze)

viz důvodová zpráva ke změně § 84 odst. 4 a § 102 odst. 2 obecního zřízení (body 39 a 56)

K bodu 34 [§ 62 zákona o hlavním městě Praze]

viz důvodová zpráva ke změně § 87 obecního zřízení (bod 47)

K bodu 35 (§ 65 zákona o hlavním městě Praze)

viz důvodová zpráva ke změně § 95 obecního zřízení (body 49 až 51)

K bodu 36 (§ 66a zákona o hlavním městě Praze)

viz důvodová zpráva ke změně § 96a obecního zřízení (bod 52)

K bodu 37 (§ 68 odst. 2 zákona o hlavním městě Praze)

viz důvodová zpráva ke změně § 102 odst. 2 obecního zřízení (bod 56)

K bodu 38 [§ 68 odst. 2 písm. l) zákona o hlavním městě Praze]

viz důvodová zpráva ke změně § 85 odst. 1 písm. e) obecního zřízení (bod 42)

K bodům 39 a 40 [§ 68 odst. 2 písm. m) a q) zákona o hlavním městě Praze]

viz důvodová zpráva ke změně § 85 odst. 1 písm. h) a l) obecního zřízení (bod 44 a 45)

K bodu 41 [§ 68 odst. 2 písm. v) zákona o hlavním městě Praze]

viz důvodová zpráva ke změně § 102 odst. 2 písm. m) obecního zřízení (bod 58)

K bodu 42 (§ 68 odst. 3 zákona o hlavním městě Praze)

viz důvodová zpráva ke změně § 102 odst. 3 obecního zřízení (bod 59)

K bodu 43 (§ 70 odst. 2 zákona o hlavním městě Praze)

viz důvodová zpráva ke změně § 101 odst. 2 obecního zřízení (bod 53)

K bodům 44 až 46 (§ 70 odst. 3 a 4 zákona o hlavním městě Praze)

viz důvodová zpráva ke změně § 101 obecního zřízení (body 54 a 55)

K bodu 47 (§ 72 odst. 2 zákona o hlavním městě Praze)

Prizpůsobení terminologii nového občanského zákoníku.

K bodům 48 a 49 [§ 72 odst. 3 písm. h) a i) zákona o hlavním městě Praze]

Zákon o hlavním městě Praze upravuje v § 75 oprávnění dosavadního primátora hlavního města Prahy (a jeho náměstků) v době tzv. volebního mezidobí, tj. v době ode dne voleb do Zastupitelstva hlavního města Prahy do zvolení nových orgánů města (jedná se o obdobnou právní úpravu, která je obsažena v obecním i krajském zřízení). Po tuto dobu je primátor oprávněn vykonávat veškeré pravomoci, které jsou uvedeny v § 72 zákona o hlavním městě Praze.

Ustanovení § 72 odst. 3 písm. h) zákona o hlavním městě Praze svěřuje primátorovi oprávnění vykonávat další úkoly v samostatné působnosti, pokud mu jsou uloženy zastupitelstvem nebo pokud tak stanoví zákon. Toto ustanovení však neobsahuje opatření pro

případy, kdy je primátor na základě zvláštního zákona povinen vykonávat některé úkoly v působnosti přenesené.

Podle § 4 odst. 1 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, v platném znění, *učiní prohlášení o uzavření manželství snoubenci před starostou, místostarostou nebo pověřeným členem zastupitelstva obce, městské části hlavního města Prahy, městských obvodů nebo městských částí územně členěných statutárních měst, které jsou matričním úřadem*. Podle § 104a zákona o rodině *působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, matričnímu úřadu, obecnímu úřadu nebo starostovi, zástupci starosty nebo pověřenému členu zastupitelstva obce podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti*. Vzhledem k této právní úpravě není primátor hlavního města Prahy (a obdobně ani starostové pražských městských částí) v době „volebního mezidobí“ oprávněn podle platného znění zákona přijímat prohlášení o uzavření manželství. Jedná se přitom o neodůvodněnou odchylku, neboť vlivem odlišné právní úpravy pravomocí starosty v obecním zřízení jsou starostové obcí oprávněni přijímat prohlášení o uzavření manželství i ve volebním mezidobí.

Právní úprava se proto za účelem sjednocení s ostatními předpisy o územních samosprávných celcích upravuje tak, že ve výčtu pravomocí primátora se uvádí obecný odkaz na úkoly stanovené zvláštními zákony.

K bodu 50 (§ 78 odst. 2 zákona o hlavním městě Praze)

viz důvodová zpráva ke změně § 117 odst. 3 obecního zřízení (bod 61)

K bodu 51 [§ 89 odst. 2 zákona o hlavním městě Praze]

viz důvodová zpráva ke změně § 85 odst. 1 obecního zřízení (bod 40)

K bodu 52 [§ 89 odst. 2 písm. a) zákona o hlavním městě Praze]

viz důvodová zpráva ke změně § 85 odst. 1 písm. l) obecního zřízení (bod 45)

K bodu 53 [§ 89 odst. 2 písm. e) a f) zákona o hlavním městě Praze]

viz důvodová zpráva ke změně § 85 písm. b) a c) obecního zřízení (bod 41)

K bodu 54 [§ 89 odst. 2 písm. i) zákona o hlavním městě Praze]

viz důvodová zpráva ke změně § 85 odst. 1 písm. h) obecního zřízení (bod 44)

K bodu 55 (§ 89 odst. 5 zákona o hlavním městě Praze)

viz důvodová zpráva ke změně § 85 odst. 1 písm. e) obecního zřízení (bod 42)

K bodu 56 [§ 90 zákona o hlavním městě Praze]

viz důvodová zpráva ke změně § 87 obecního zřízení (bod 48)

K bodu 57 (§ 94 odst. 2 zákona o hlavním městě Praze)

viz důvodová zpráva ke změně § 102 odst. 2 obecního zřízení (bod 56)

K bodu 58 (§ 94 odst. 3 zákona o hlavním městě Praze)

viz důvodová zpráva ke změně § 102 odst. 3 obecního zřízení (bod 59)

K bodu 59 (§ 95 odst. 2 zákona o hlavním městě Praze)

viz důvodová zpráva ke změně § 84 odst. 4 obecního zřízení (bod 39)

K bodu 60 (§ 118 odst. 4 zákona o hlavním městě Praze)

viz důvodová zpráva ke změně § 147 odst. 1 obecního zřízení (bod 67)

K bodu 61 (§ 119 zákona o hlavním městě Praze)

viz důvodová zpráva ke změně § 147 odst. 1 obecního zřízení (bod 67) a § 94 krajského zřízení (bod 50 až 52).

K bodu 62 (§ 119c zákona o hlavním městě Praze)

viz důvodová zpráva k § 149b obecního zřízení (bod 69)

K bodu 63 až 65 (příloha k zákonu o hlavním městě Praze)

Opravují se nepřesné názvy tří katastrálních území v hlavním městě Praze.

K čl. VI

Přechodná ustanovení jsou koncipována obdobně jako přechodná ustanovení uvedená v čl. II, k jednotlivým důvodům proto viz důvodová zpráva k tomuto článku.

K ČÁSTI ČTVRTÉ

(Změna zákona o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci)

K čl. VII a VIII

Strategie v bodě 1.1 ukládá mj. úpravu právních předpisů, posilující *vymáhání osobní odpovědnosti za špatné hospodaření*, konkrétně pak *zvýšení odpovědnosti jednotlivých osob podle výsledků kontrol provedených u územních samosprávních celků*.

Z hlediska legislativní úpravy příslušných předpisů je nutné rozlišovat podle druhu činnosti, při níž měla vzniknout škoda na majetku územního samosprávného celku a podle postavení osoby, která škodu způsobila. Členové zastupitelstva obce (včetně členů rady obce, starosty i místostarosty obce) odpovídají za ne hospodárné nakládání s majetkem samosprávy na základě občanskoprávních předpisů (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. února 2005, sp. zn. 25 Cdo 1319/2004), ostatní zaměstnanci pak na základě předpisů pracovněprávních.

Podle § 38 (současného) odst. 6 obecního zřízení (a obdobných ustanovení v krajském zřízení a zákoně o hlavním městě Praze) musí obec (kraj, hlavní město Praha) uplatňovat nárok na náhradu škody. V této oblasti tedy legislativní změna směrem k účinnějšímu vymáhání náhrady škody není nezbytná.

Jiná je situace ve vztahu k tzv. regresní úhradě za škodu, nemajetkovou újmu či regresní úhradu, kterou musel územní samosprávný celek nahradit v souvislosti s výkonem veřejné moci podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů. Tento předpis totiž představuje speciální ustanovení vůči § 38 odst. 6 obecního zřízení (a obdobným ustanovením ostatních předpisů o územních samosprávných celcích) a v současném znění výslovně neukládá povinnost vymáhat regresní úhradu od těch, kdo se podíleli na vydání nezákonného rozhodnutí nebo na nesprávném úředním postupu (zákon hovoří o „možnosti“ vymáhat úhradu, a přestože existují názory, podle nichž je s ohledem na povahu veřejného majetku regresní úhradu třeba vymáhat v zásadě vždy, je vhodné právní úpravu přinejmenším vhodným způsobem upřesnit).

V souladu se zadáním vládní *Strategie* se proto v příslušných ustanoveních zákona č. 82/1998 Sb. tato (zdánlivá) fakultativnost vymáhání regresní úhrady nahrazuje výslovnou povinností regresní úhradu vymáhat. Zákon současně stanoví výjimku z této povinnosti v podobě existence důvodů hodných zvláštního zřetele. O jejich existenci bude muset rozhodnout podle obecného § 38 odst. 6 (resp. nově odst. 7) obecního zřízení zastupitelstvo obce (zatímco k samotnému vymáhání regresní náhrady je povinen tajemník obecního úřadu nebo starosta obce, jenž vykonává úkoly zaměstnavatele vůči příslušnému zaměstnanci, pokud se regresní náhrada bude řídit pracovněprávními předpisy, nebo rada obce podle § 102 odst. 3 obecního zřízení, pokud by k náhradě byl povinen např. starosta či místostarosta).

Jedním z možných případů pro nevymáhání úhrady jsou situace, kdy k nesprávnému úřednímu postupu nebo ke zrušení rozhodnutí pro nezákonnost došlo jen z důvodu rozdílného výkladu určité právní otázky. V praxi mohou nastat dvě situace. Především se může jednat o právní normu, která dosud nebyla v aplikační (a zejména judikatorní) praxi „precedentně“ rozhodnuta. Stejně tak ale bude tento důvod splněn i tam, kde daná otázka již judikována byla, avšak správní orgán se od tohoto judikatorního výkladu z relevantních a legitimních důvodů odchýlil (jinak řečeno nebyla-li taková odchylka projevem aplikační svévole). Specificky je pak nutné přistupovat k judikatuře Ústavního soudu, neboť „nosné důvody“ rozhodnutí Ústavního soudu jsou ve smyslu čl. 89 odst. 2 Ústavy České republiky závazné. Popsaný důvod pro zánik regresního nároku bude samozřejmě splněn jen tam, kde se uplatněný právní názor zakládal na racionální, logické a adekvátní právní argumentaci, s níž se nadřízený orgán nebo soud neztotožnil. Pokud tato podmínka splněna nebyla a úředník z vlastní odborné nedbalosti či nedůvodné neznalosti aplikoval jiný právní výklad, k zániku nároku nedošlo (bylo-li oprávněně možné od daného úředníka předpokládat znalost např. relevantních soudních judikátů).

Provedení změny se navrhuje nejen ve vztahu k územním samosprávným celkům, ale i ke státu. Na rozdíl od současného stavu, kdy neuplatnění regresní úhrady nemusí být nijak zdůvodněno, bude po přijetí navržené změny platit pravidlo opačné – neuplatnit regresní úhradu bude možné jen v situaci, v níž si příslušný orgán nebo odpovědný pracovník takový postup adekvátně „obhájí“. V návrhu zákona je obsaženo i relevantní přechodné ustanovení.

K ČÁSTI PÁTÉ (Změna zákona o státním zastupitelství)

K čl. IX a X

Strategie v rámci úkolu č. 1.1 (Zavedení přísnějších pravidel pro nakládání s majetkem obcí a krajů a pro posílení odpovědnosti za způsobenou škodu) předpokládá zavedení aktivní žalobní legitimace např. formou státního zastupitelství ve veřejném zájmu k napadení nezákonných úkonů s veřejným majetkem.

Splnění tohoto úkolu je realizováno navrženou změnou § 42 zákona o státním zastupitelství. Stávající znění tohoto ustanovení umožňuje státnímu zastupitelství podat návrh na zahájení občanského soudního řízení o neplatnost smlouvy o převodu vlastnictví a pouze v případech, kdy při jejím uzavírání nebyla respektována ustanovení omezující volnost jejich účastníků. Nově je toto oprávnění státního zastupitelství rozšířeno pro Nejvyšší státní zastupitelství (doplněním odst. 2) na soukromoprávní smlouvy uzavřené územním samosprávným celkem, jimiž bylo nakládáno s nemovitým majetkem, nebo jejíž celkové plnění je vyšší než 50 000 Kč v případě obcí a 200 000 Kč v případě krajů (jedná se tedy o tzv. *povinně zveřejňované smlouvy* podle obecního a krajského zřízení a podle zákona o hlavním městě Praze). Důvody podání návrhu nejsou omezeny, resp. koncentrují se na jakýkoli důvod nezákonnosti příslušné smlouvy, ovšem za podmínky, že jde o důvod vyvolávající absolutní neplatnost právního jednání. Z možnosti podat návrh soudu jsou výslovně vyloučeny smlouvy uzavírané podle pracovněprávních předpisů, smlouvy o pronájmu bytů a budov fyzickým osobám pro účely bydlení a smlouvy o pronájmu hrobových míst. Z povahy věci jsou vyloučeny též veřejnoprávní smlouvy (toto vyloučení vyplývá i z § 7 o. s. ř.).

Podání žaloby na neplatnost smlouvy může vyplynout z vlastních zjištění státního zástupce nebo z podnětu třetí osoby. Zákon o státním zastupitelství podávání a vyřizování podnětů upravuje v § 16a, v němž mj. státnímu zastupitelství ukládá podnět posoudit a vyrozumět podatele o způsobu jeho vyřízení (srov. § 16a odst. 6 zákona o státním zastupitelství). Oprávnění státního zástupce není omezeno pouze na smlouvy uzavřené po účinnosti tohoto zákona.

Nelze předem odhadnout, jaké množství žalob bude státní zastupitelství takto podávat, resp. jaké množství podnětů k podání žalob obdrží. Lze očekávat, že zpočátku bude takových podnětů více do doby, než se situace ustálí a než vznikne na státním zastupitelství ustálená praxe jejich posuzování a vyřizování. Kvantitativně lze počet takových návrhů v podstatě pouze odhadovat využitím poznatků z dozorové a kontrolní činnosti Ministerstva vnitra, na které se občané s obdobnými podněty obracejí (ministerstvo je však nemá oprávnění řešit věcně a podávat návrhy soudům na určení neplatnosti smluv). V roce 2009 obdržel příslušný odbor Ministerstva vnitra 156 podání směřujících do oblasti nakládání s majetkem samosprávy, v roce 2010 214 podání (srov. Sborník o činnosti odboru dozoru a kontroly veřejné správy za rok 2010, dostupný na <http://www.mvcr.cz/odk2/clanek/dokumenty-odk-odbor-dozeru-a-kontroly-verejne-spravy.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d> nebo <http://www.mvcr.cz/odk>, podstránka „Činnost odboru“). V České republice je celkem 86 okresních státních zastupitelství (nebo jim na roveň postavených), což by při ročním nápadu cca 250 podnětů znamenalo zatížení jednoho okresního státního zastupitelství **3 případy za**

rok. To je nepochybně počet, který nevyžaduje žádné další personální či finanční posílení soustavy státních zastupitelství.

Zavedením tohoto oprávnění však dle názoru předkladatele v každém případě převáží pozitivní dopad nad možnými zápory (nad potenciálním zvýšením množství věcí vyřizovaných státními zastupitelstvími). Z tohoto důvodu je oprávnění státního zástupce omezeno jen na zásadní majetkoprávní úkony realizované obcemi a kraji.

K ČÁSTI ŠESTÉ **(Změna zákona o nemocenském pojištění)**

K čl. XI

Navrhovaným postupem se umožňuje, aby kromě již taxativně vymezeného okruhu osob vykonávajících funkce v územních samosprávných celcích (např. starosta, primátor, hejtman) byli též členové rad územních samosprávných celků a jejich částí účastni nemocenského a důchodového pojištění.

K ČÁSTI SEDMÉ **(Účinnost)**

K čl. XII

Navrhuje se nabytí účinnosti ke dni 1. ledna 2014 tak, aby se územní samosprávné celky mohly v dostatečném předstihu seznámit s novými povinnostmi a technicky se na ně připravit a aby změny již mohly být provázány na nový občanský zákoník.

V Praze dne 9. ledna 2013

RNDr. Petr Nečas, v. r.
předseda vlády

Jan Kubice, v. r.
ministr vnitra

ÚPLNÉ ZNĚNÍ ZÁKONŮ O ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELCÍCH A DALŠÍCH SOUVISEJÍCÍCH ZÁKONŮ

1. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

~~§ 14~~

~~(1) Obec je povinna vydávat potvrzení a vyhotovovat zprávy pro potřeby právnických a fyzických osob, stanoví-li tak právní předpis.~~

~~(2) Obec vydává potvrzení potřebná pro uplatnění práva v cizině i v případě, že právní předpis takovou povinnost neukládá, ale požadované údaje jsou jí známy.~~

§ 29

(1) Název obce, jejích částí, ulic a jiných veřejných prostranství se uvádějí vždy v českém jazyce. Ulice nebo jiná veřejná prostranství se nepojmenovávají shodnými názvy a ani podle jmen žijících osobností veřejného života.

(2) V obci obývané příslušníky národnostních menšin se název obce, jejích částí, ulic a jiných veřejných prostranství a označení budov státních orgánů a územních samosprávných celků uvádějí též v jazyce národnostní menšiny, jestliže se podle ~~posledního~~ **posledních dvou** sčítání lidu hlásilo k této národnosti alespoň 10 % občanů obce, pokud o to požádají zástupci příslušné národnostní menšiny prostřednictvím výboru pro národnostní menšiny (§ 117 odst. 3) a pokud ten svým usnesením návrh doporučí, **anebo pokud o to písemně požádá spolek, který podle stanov zastupuje zájmy příslušné národnostní menšiny⁴⁶⁾ a který ke dni podání žádosti působí alespoň 5 let na území obce.**

⁴⁶⁾ § 5 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů.
§ 214 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

§ 38

(1) Majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. Obec vede účetnictví podle zákona o účetnictví.

(2) Majetek obce musí být chráněn před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. S nepotřebným majetkem obec naloží způsoby a za podmínek stanovených zvláštními předpisy,¹⁵⁾ pokud tento zákon nestanoví jinak.

(3) Obec je povinna při úplatném pozbytí vlastnického práva ke svému majetku (dále jen „zpeněžení“), jde-li o nemovité věci, využít veřejnou dražbu nebo veřejnou soutěž o nejvhodnější nabídku; to neplatí,

a) pokud se týká veřejné dražby, je-li zpeněžení veřejnou dražbou podle zvláštního právního předpisu⁴⁷⁾ vyloučeno,

- b) jde-li o pozemek, který má být převeden do vlastnictví vlastníka stavby, která se na tomto pozemku nachází, nebo jde-li o pozemek, který svým umístěním a využitím tvoří s touto stavbou neoddělitelný celek a který má být převeden do vlastnictví vlastníka stavby,
- c) jde-li o převod nemovité věci na základě zákonného předkupního práva nebo předkupního práva vzniklého na základě nabídky vybrané ve veřejné soutěži o nejvhodnější nabídku nebo o převod nemovité věci na základě smlouvy o budoucí kupní smlouvě, vznikla-li smlouva o budoucí kupní smlouvě na základě nabídky vybrané ve veřejné soutěži o nejvhodnější nabídku,
- d) jde-li o převod bytu vymezeného jako jednotka podle zvláštního právního předpisu⁴⁸⁾ nebo stavby s určené k bydlení do vlastnictví nájemce, případně do vlastnictví bytového družstva, jehož členem je dosavadní nájemce bytu,
- e) jestliže obvyklá cena⁴⁹⁾ nemovité věci nepřesahuje 50 000 Kč, nebo
- f) pokud zastupitelstvo obce rozhodlo o jiném způsobu zpeněžení nemovité věci; důvod pro jiný způsob zpeněžení nemovité věci musí být uveden v usnesení zastupitelstva obce, jímž bylo o jiném způsobu zpeněžení nemovité věci rozhodnuto.

~~(3)~~ (4) Obec nesmí ručit za závazky fyzických osob a právnických osob vyjma

a) závazků vyplývajících ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici uskutečňovanou s finanční podporou ze státního rozpočtu, státních fondů nebo národního fondu,

b) závazků vyplývajících ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici do obcí vlastněných nemovitostí,

c) těch, jejichž zřizovatelem je obec, kraj nebo stát,

d) těch, v nichž míra účasti jí samé nebo spolu s jinou obcí nebo obcemi, krajem nebo krajem nebo státem přesahuje 50 %,

e) bytových družstev,

f) honebních společenstev.

~~(4)~~ (5) Právní úkony učiněné v rozporu s ustanovením odstavce 3 jsou od počátku neplatné.

(5) Právní jednání učiněná v rozporu s ustanoveními odstavce 3 nebo 4 jsou neplatná.

~~(5)~~ (6) Stát neručí za hospodaření a závazky obce, pokud tento závazek nepřevzme stát smluvně.

~~(6)~~ (7) Obec je povinna chránit svůj majetek před neoprávněnými zásahy a včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení. Zastupitelstvo obce může v jednotlivém případě rozhodnout, že obec právo na náhradu škody, na vydání bezdůvodného obohacení nebo na regresní úhradu neuplatní z důvodů hodných zvláštního zřetele, zejména tehdy, pokud by předpokládané náklady na jeho uplatnění byly vyšší nebo srovnatelné s výší škody, bezdůvodného obohacení nebo regresní úhrady; důvody hodné zvláštního zřetele musí být uvedeny v usnesení zastupitelstva obce, jímž bylo o neuplatnění práva na náhradu škody, na vydání bezdůvodného obohacení nebo na regresní úhradu rozhodnuto. Prominout dluh lze

rovněž pouze z důvodů hodných zvláštního zřetele, zejména tehdy, pokud by předpokládané náklady na uplatnění pohledávky byly vyšší nebo srovnatelné s její výší; důvody hodné zvláštního zřetele musí být uvedeny v usnesení orgánu obce, jímž bylo o prominutí dluhu rozhodnuto.

~~(7)~~ (8) Obec je povinna trvale sledovat, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky, a zabezpečit, aby nedošlo k promlčení nebo zániku z nich vyplývajících práv.

⁴⁷⁾ § 5 odst. 1 zákona č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění zákona č. 315/2006 Sb.

⁴⁸⁾ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁴⁹⁾ § 2 odst. 6 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění zákona č. 403/2009 Sb.

~~§ 39~~

~~(1) Záměr obce prodat, směnit nebo darovat nemovitý majetek, pronajmout jej nebo poskytnout jako výpůjčku obec zveřejní po dobu nejméně 15 dnů před rozhodnutím v příslušném orgánu obce vyvěšením na úřední desce^{3b)} obecního úřadu, aby se k němu mohli zájemci vyjádřit a předložit své nabídky. Záměr může obec též zveřejnit způsobem v místě obvyklým. Pokud obec záměr nezveřejní, je právní úkon od počátku neplatný. Nemovitost se v záměru označí údaji podle zvláštního zákona^{15a)} platného ke dni zveřejnění záměru.~~

~~(2) Při úplatném převodu majetku se cena sjednává zpravidla ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá, nejde-li o cenu regulovanou státem. Odchyłka od ceny obvyklé musí být zdůvodněna.~~

~~(3) Ustanovení odstavce 1 se nepoužije, jde-li o pronájem bytů a hrobových míst anebo pronájem nebo o výpůjčku majetku obce na dobu kratší než 30 dnů nebo jde-li o pronájem nebo výpůjčku právnické osobě zřízené obcí.~~

§ 39

(1) Záměr obce prodat, směnit nebo darovat nemovitou věc, pronajmout ji nebo poskytnout jako výpůjčku obec zveřejní po dobu nejméně 30 dnů předcházejících rozhodnutí o zamýšleném právním jednání v příslušném orgánu obce vyvěšením na úřední desce^{3b)} obecního úřadu a na portálu veřejné správy⁵⁰⁾, aby se k němu mohli zájemci vyjádřit a předložit své nabídky. Záměr může obec též zveřejnit způsobem v místě obvyklým. V záměru se uvedou označení zamýšleného právního jednání, označení nemovitosti údaji podle katastrálního zákona⁵¹⁾ platnými ke dni zveřejnění záměru, základní hlediska pro výběr nabídky a způsob jejího výběru. Obec je povinna každému umožnit nahlédnutí do obdržených nabídek po rozhodnutí příslušného orgánu obce o právním jednání.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nepoužije, jde-li o

a) převod bytu vymezeného jako jednotka podle zvláštního právního předpisu⁴⁸⁾ nebo stavby určené k bydlení do vlastnictví dosavadního nájemce nebo nájemců, případně do vlastnictví bytového družstva, jehož členy jsou dosavadní nájemci,

- b) pronájem bytů fyzickým osobám za účelem bydlení nebo o pronájem hrobových míst,
- c) pronájem nebo výpůjčku na dobu kratší než 60 dnů,
- d) výpůjčku právnické osobě zřízené obcí,
- e) pronájem silničního nebo silničního pomocného pozemku v souvislosti se zvláštním užíváním silnic podle zákona upravujícího pozemní komunikace⁵²⁾,
- f) převod pozemku do vlastnictví vlastníka stavby, která se na převáděném pozemku nachází, nebo o převod stavby do vlastnictví vlastníka pozemku, na kterém se stavba nachází,
- g) převod pozemku, ke kterému se vztahuje právo stavby, osobě, která má toto právo stavby, nebo o převod práva stavby vlastníkovu pozemku, ke kterému se toto právo stavby vztahuje, nebo
- h) bezúplatný převod státu nebo jinému územnímu samosprávnému celku.

(3) Pokud obec uzavře smlouvu bez zveřejnění záměru podle odstavce 1 věty první nebo v rozporu se zveřejněnými hledisky pro výběr nabídky nebo se zveřejněným způsobem výběru nabídky, je toto právní jednání neplatné.

(4) Nevyhovuje-li záměr obce předpisu Evropské unie týkajícímu se prodeje pozemků a staveb orgány veřejné moci⁵³⁾, oznámí obec záměr Evropské komisi. Podmínkou uzavření smlouvy je souhlas Evropské komise s prodejem podle přímo použitelných předpisů Evropské unie v oblasti veřejné podpory⁵⁴⁾.

(5) Odstavce 1 až 4 se použijí obdobně při záměru obce změnit smlouvu, na niž se vztahovala povinnost zveřejnit záměr podle odstavce 1, nebo při záměru obce sjednat smlouvu o budoucí smlouvě spočívající v prodeji, směně, darování, pronájmu nebo výpůjčce nemovité věci obce.

⁵⁰⁾ § 6f zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 81/2006 Sb., zákona č. 263/2011 Sb. a zákona č. 167/2012 Sb.

⁵¹⁾ § 5 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění zákona č. 89/1996 Sb., zákona č. 120/2000 Sb., zákona č. 186/2006 Sb. a zákona č. 8/2009 Sb.

⁵²⁾ § 25 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění zákona č. 102/2000 Sb., zákona č. 256/2002 Sb., zákona č. 259/2002 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 97/2009 Sb. a zákona č. 152/2011 Sb.

⁵³⁾ Sdělení Komise o prvcích státní podpory při prodeji pozemků a staveb orgány veřejné moci (97/C 209/03).

⁵⁴⁾ Nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES.

Nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES.

Nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis.

§ 39a

(1) Při úplatném převodu nebo pronájmu věci patřící obci musí být cena nebo nájemné sjednány alespoň ve výši v daném místě a čase obvyklé; to neplatí, jsou-li pro sjednání nižší ceny nebo nájemného dány důvody hodné zvláštního zřetele. Tyto důvody musí být uvedeny v usnesení zastupitelstva nebo rady obce, a rozhodl-li o převodu nebo pronájmu starosta obce nebo obecní úřad, musí být uvedeny v listině o daném právním jednání.

(2) Při úplatném nabytí věci obcí nebo při nájmu věci obcí nesmí být cena nebo nájemné sjednány vyšší, než je cena a nájemné v daném místě a čase obvyklé; to neplatí, jsou-li pro sjednání vyšší ceny nebo nájemného dány důvody hodné zvláštního zřetele. Tyto důvody musí být uvedeny v usnesení zastupitelstva nebo rady obce, a rozhodl-li o nabytí nebo nájmu starosta obce nebo obecní úřad, musí být uvedeny v listině o daném právním jednání.

(3) Při zpeněžení věcí patřících obci ve veřejné dražbě nesmí být nejnižší podání stanoveno nižší, než je obvyklá cena zpeněžované věci; to neplatí, jsou-li pro stanovení nižší výše nejnižšího podání dány důvody hodné zvláštního zřetele. Tyto důvody musí být uvedeny v usnesení zastupitelstva nebo rady obce, a rozhodl-li o zpeněžení věci ve veřejné dražbě starosta obce nebo obecní úřad, musí být uvedeny ve smlouvě o provedení dražby, pokud podle zákona o veřejných dražbách má být taková smlouva uzavřena.

(4) Pokud je sjednána cena nebo nájemné v rozporu s odstavcem 1 nebo 2, je právní jednání neplatné.

§ 40

(1) Obec je povinna zveřejnit smlouvu,

- a) kterou je nakládáno s nemovitou věcí obce, nebo**
- b) jestliže celková výše jejího plnění ze strany obce je nebo lze očekávat, že bude vyšší než 50 000 Kč bez daně z přidané hodnoty, jedná-li se o jinou smlouvu podle předpisů soukromého práva**

(dále jen „povinně zveřejňovaná smlouva“).

(2) Povinně zveřejňovaná smlouva musí být zveřejněna na portálu veřejné správy do 15 dnů ode dne jejího uzavření. Po uplynutí lhůty podle věty první zveřejní povinně zveřejňovanou smlouvu na portálu veřejné správy Ministerstvo vnitra na žádost kterékoli smluvní strany do 10 dnů ode dne doručení žádosti. Povinně zveřejňovaná smlouva musí být zveřejněna nejméně po dobu pěti let ode dne vkladu do katastru nemovitostí nebo ode dne zániku závazků z této smlouvy.

(3) Povinně zveřejňovaná smlouva nabývá účinnosti dnem následujícím po dni zveřejnění, nebyl-li v ní stanoven den účinnosti pozdější. Jestliže do 3 měsíců od jejího uzavření nebo od udělení souhlasu příslušným orgánem s jejím uzavřením, pokud je její platnost podmíněna udělením takového souhlasu, nedojde k jejímu zveřejnění podle odstavce 2, pozbývá smlouva uplynutím této doby platnosti.

(4) Povinnost uvedená v odstavci 1 se nevztahuje na smlouvy uzavírané podle pracovněprávních předpisů, na smlouvy o pronájmu bytů fyzickým osobám za účelem bydlení a na smlouvy o pronájmu hrobových míst.

(5) Obsahuje-li povinně zveřejňovaná smlouva informace, které jsou podle zvláštního právního předpisu⁵⁵⁾ vyloučeny ze zpřístupnění, zveřejní se smlouva po vyloučení chráněných informací spolu s informací o důvodu tohoto vyloučení.

(6) Listinné vyhotovení povinně zveřejňované smlouvy se opatří doložkou osvědčující, že povinnost stanovená v odstavci 1 byla splněna. V doložce se uvede datum zveřejnění smlouvy a úplná adresa internetové stránky, na níž byla smlouva zveřejněna, datum vyhotovení doložky a jméno a příjmení osoby, která doložku vyhotovila. Jestliže listinné vyhotovení povinně zveřejňované smlouvy tuto doložku obsahuje, má se za to, že povinnost stanovená v odstavci 1 byla splněna.

⁵⁵⁾ Například zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, § 27 odst. 8 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění zákona č. 430/2010 Sb.

§ 41

(1) Podmiňuje-li **tento** zákon platnost právního ~~úkonu~~ **jednání** obce předchozím zveřejněním, schválením nebo souhlasem, opatří se listina ~~osvědčující tento právní úkon o tomto právním jednání~~ doložkou, jíž bude potvrzeno, že tyto podmínky jsou splněny. **Je-li listina touto doložkou obcí opatřena, má se za to, že povinnost předchozího zveřejnění, schválení nebo souhlasu byla splněna.**

(2) Právní ~~úkony, které jednání, která~~ vyžadují schválení zastupitelstva obce, popřípadě rady obce, jsou bez tohoto schválení ~~od počátku neplatné~~ **neplatná**.

(3) **K neplatnosti právního jednání z důvodů stanovených v odstavci 2 a v § 38 odst. 5, § 39 odst. 3 a § 39a odst. 4 přihlédne soud i bez návrhu.**

DÍL 3

Spolupráce mezi obcemi

§ 46

~~(1) Obce mohou při výkonu samostatné působnosti vzájemně spolupracovat.~~

~~(2) Spolupráce mezi obcemi se uskutečňuje zejména~~

- ~~a) na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu,~~
- ~~b) na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí (dále jen "svazek obcí");~~
- ~~c) zakládáním právnických osob podle zvláštního zákona¹⁷⁾ dvěma nebo více obcemi.~~

~~§ 47~~

~~———— (1) Obce se mohou sdružovat podle předpisů o sdružování občanů pouze, jsou-li členy občanského sdružení i jiné osoby než obce.~~

~~———— (2) Na spolupráci mezi obcemi nelze použít ustanovení občanského zákoníku o zájmových sdruženích právnických osob a o smlouvě o sdružení, nestanoví-li tento zákon jinak (§ 51 odst. 3).~~

§ 47

Na spolupráci mezi obcemi nelze užít ustanovení občanského zákoníku o spolku⁵⁶⁾ a o smlouvě o společnosti⁵⁷⁾.

⁵⁶⁾ § 214 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁵⁷⁾ § 2716 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

~~§ 48~~

~~(1) Smlouva mezi dvěma nebo více obcemi ke splnění konkrétního úkolu se uzavírá na dobu určitou nebo neurčitou. Předmětem této smlouvy nemůže být vznik právnické osoby. Smlouva musí mít písemnou formu a musí být předem schválena zastupitelstvy obcí, jinak je neplatná.~~

~~(2) Smlouva musí obsahovat~~

- ~~a) označení účastníků smlouvy,~~
- ~~b) vymezení předmětu smlouvy a jeho rozsahu,~~
- ~~c) práva a povinnosti jednotlivých účastníků smlouvy,~~
- ~~d) způsob využití stavby po jejím dokončení, je-li stavba předmětem smlouvy,~~
- ~~e) způsob odstoupení účastníků od smlouvy a vypořádání části jejich majetku.~~

~~(3) Majetek získaný výkonem společné činnosti obcí na základě smlouvy podle odstavců 1 a 2 se stává spoluvlastnictvím všech účastníků této smlouvy. Podíly na majetku získaném společnou činností jsou stejné, není-li smlouvou stanoveno jinak.~~

~~(4) Ze závazků vůči třetím osobám jsou účastníci smlouvy zavázáni společně a nerozdílně, není-li smlouvou stanoveno jinak.~~

Svazek obcí Dobrovolný svazek obcí

§ 49

(1) Obce mají právo být členy ~~svazku obcí dobrovolného svazku obcí (dále jen „svazek obcí“)~~ za účelem ochrany a prosazování svých společných zájmů.

(2) Obce mohou vytvářet svazky obcí, jakož i vstupovat do svazků obcí již vytvořených. Členy svazku obcí mohou být jen obce.

(3) Svazek obcí je právnickou osobou.

(4) Svazek obcí nabývá právní osobnosti zápisem do příslušného rejstříku právnických osob. Do příslušného rejstříku právnických osob se zapisuje den vzniku svazku obcí, den jeho zrušení s uvedením právního důvodu, den jeho zániku, název a sídlo svazku obcí, identifikační číslo osoby svazku obcí poskytnuté správcem základního registru právnických osob, podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné moci, předmět činnosti svazku obcí, orgány, kterými svazek obcí jedná, a jméno, příjmení a adresa bydliště osob vykonávajících jejich působnost spolu s uvedením způsobu, jakým tento orgán svazek obcí zastupuje, a údaje o dni vzniku nebo zániku jejich funkce; do sbírky listin, která je součástí tohoto rejstříku, se ukládá smlouva o vytvoření svazku obcí spolu se stanovami a změny těchto dokumentů. Návrh na zápis svazku obcí do

příslušného rejstříku právnických osob se tomu, kdo tento rejstřík vede, podává prostřednictvím krajského úřadu příslušného podle sídla svazku obcí; nemá-li návrh vady, zašle jej krajský úřad příslušný podle sídla svazku obcí tomu, kdo příslušný rejstřík právnických osob vede, bez zbytečného odkladu; krajský úřad je přitom činný v přenesené působnosti.

(5) K návrhu na zápis do příslušného rejstříku právnických osob se přikládá smlouva o vytvoření svazku obcí spolu se stanovami; součástí této smlouvy nebo stanov je také určení, kdo jsou první členové statutárního orgánu. Návrh podává osoba zmocněná obcemi, které jsou členy svazku obcí.

~~§ 51~~

~~(1) Obec je návrhem smlouvy podle § 46 odst. 2 písm. a) a b) vázána ode dne jeho schválení zastupitelstvem obce do dne stanoveného pro přijetí návrhu smlouvy, pokud jiná obec, které je návrh smlouvy určen, jej neodmítne před uplynutím lhůty pro přijetí návrhu.~~

~~(2) Smlouva podle § 46 odst. 2 písm. a) a b) je účinná dnem přijetí jejího návrhu všemi účastníky, nestanoví-li smlouva jinak.~~

~~(3) O právní způsobilosti svazku obcí, jeho registraci, zrušení a zániku platí zvláštní zákon.¹⁸⁾~~

¹⁸⁾ § 20i a 20j občanského zákoníku.

§ 54

Spolupráce s právnickými a fyzickými osobami

Na spolupráci mezi obcemi a právnickými a fyzickými osobami v občanskoprávních vztazích lze použít ustanovení občanského zákoníku o ~~zájmových sdruženích právnických osob a o smlouvě o sdružení spolku⁵⁶⁾ a o smlouvě o společnosti⁵⁷⁾~~.

DÍL 4

Spolupráce s obcemi jiných států

§ 55

~~(1) Obce mohou spolupracovat s obcemi jiných států a být členy mezinárodních sdružení místních orgánů.~~

~~(2) Obce mohou uzavírat s obcemi jiných států smlouvy o vzájemné spolupráci.~~

~~(3) Svazky obcí mohou uzavírat se svazky obcí jiných států smlouvy o vzájemné spolupráci. Obsahem spolupráce mohou být jen činnosti, které jsou předmětem činnosti svazku obcí, který smlouvu o vzájemné spolupráci uzavřel.~~

~~(4) Smlouvy podle odstavců 2 a 3 musí mít písemnou formu a musí být předem schváleny zastupitelstvem obce, jinak jsou neplatné. Smlouva musí obsahovat~~

- ~~a) názvy a sídla účastníků smlouvy,~~
- ~~b) předmět spolupráce a způsob jejího financování,~~
- ~~c) orgány a způsob jejich ustavování,~~
- ~~d) dobu, na kterou se smlouva uzavírá.~~

~~(5) Právnícká osoba může na základě smlouvy o spolupráci podle odstavců 2 a 3 vzniknout, jen dovoluje-li to Parlamentem schválená a vyhlášená mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána.~~

~~(6) Smlouva o spolupráci podle odstavců 2 a 3, na jejímž základě má vzniknout právnícká osoba nebo členství v již existující právnické osobě, podléhá souhlasu Ministerstva vnitra po předchozím projednání s Ministerstvem zahraničních věcí. Bez tohoto souhlasu smlouva nemůže nabýt účinnosti. Udělení souhlasu může být odepráno pouze pro rozpor se zákonem nebo Parlamentem schválenou a vyhlášenou mezinárodní smlouvou, kterou je Česká republika vázána.~~

Obce mohou spolupracovat s obcemi jiných států a být členy mezinárodních sdružení územních samosprávných celků. Svazky obcí mohou spolupracovat se svazky obcí jiných států; obsahem spolupráce mohou být jen činnosti, které jsou předmětem činnosti svazku obcí, který smlouvu o vzájemné spolupráci uzavřel.

§ 65

1) Neplní-li orgán obce povinnost podle § 7 odst. 2, rozhodne krajský úřad, že pro ni bude přenesenou působnost nebo část přenesené působnosti vykonávat pověřený obecní úřad, do jehož správního obvodu patří. Krajský úřad zároveň rozhodne o převodu příspěvku na výkon přenesené působnosti. Rozhodnutí vydává krajský úřad v přenesené působnosti; ~~při jeho vydávání se nepostupuje podle správního řádu. Na postup krajského úřadu podle vět první až třetí se správní řád nepoužije.~~

(2) Rozhodnutí krajského úřadu podle odstavce 1 se zveřejní nejméně po dobu 15 dnů na úřední desce^{3b)} obecního úřadu obce, jejíž orgán neplnil povinnosti podle § 7 odst. 2.

§ 65a

(1) Neplní-li pověřený obecní úřad povinnost podle § 7 odst. 2, rozhodne Ministerstvo vnitra po projednání s věcně příslušným ministerstvem nebo jiným věcně příslušným ústředním správním úřadem, že pro něj bude přenesenou působnost nebo část přenesené působnosti vykonávat obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se pověřený obecní úřad nachází. Rozhodnutí Ministerstvo vnitra vydá do 60 dnů ode dne, kdy se dozvědělo o neplnění povinnosti podle věty první. Ministerstvo vnitra zároveň rozhodne o převodu příspěvku na výkon přenesené působnosti. Na postup Ministerstva vnitra podle vět první až třetí se správní řád nepoužije.

(2) Rozhodnutí Ministerstva vnitra podle odstavce 1 se zveřejní na úřední desce^{3b)} pověřeného obecního úřadu, který neplnil povinnosti podle § 7 odst. 2, a na úředních deskách obecních úřadů v jeho správním obvodu nejméně po dobu 15 dnů.

Rozhodnutí Ministerstva vnitra podle odstavce 1 se zveřejní také ve Věstníku právních předpisů kraje.

§ 66b

(1) Neplní-li obecní úřad obce s rozšířenou působností povinnost podle § 7 odst. 2, rozhodne Ministerstvo vnitra po projednání s věcně příslušným ministerstvem nebo jiným věcně příslušným ústředním správním úřadem, že pro něj bude přenesenou působnost nebo část přenesené působnosti vykonávat jiný obecní úřad obce s rozšířenou působností. Rozhodnutí Ministerstvo vnitra vydá do 60 dnů ode dne, kdy se dozvědělo o neplnění povinnosti podle věty první. Ministerstvo vnitra zároveň rozhodne o převodu příspěvku na výkon přenesené působnosti. ~~Při vydávání tohoto rozhodnutí se nepostupuje podle správního řádu. Na postup Ministerstva vnitra podle vět první až třetí se správní řád nepoužije.~~

(2) Rozhodnutí Ministerstva vnitra podle odstavce 1 se zveřejní na úřední desce^{3b)} obecního úřadu s rozšířenou působností, který neplnil povinnosti podle § 7 odst. 2, a na úředních deskách obecních úřadů v jeho správním obvodu nejméně po dobu 15 dnů. Rozhodnutí Ministerstva vnitra podle odstavce 1 se zveřejní ve Věstníku právních předpisů kraje.

~~(3) Ministerstvo vnitra na návrh obce s pověřeným obecním úřadem a s doporučením krajského úřadu a po projednání s příslušnou obcí s rozšířenou působností může rozhodnout o delegování určitého rozsahu výkonu státní správy obce s rozšířenou působností na obec s pověřeným obecním úřadem. Žádost podává obec nejpozději do 15. ledna kalendářního roku. Rozhodnutí Ministerstva vnitra může nabýt právní moci jen k 1. lednu kalendářního roku. Ministerstvo vnitra zároveň rozhodne o převodu příspěvků na výkon přenesené působnosti. Při vydání tohoto rozhodnutí se nepostupuje podle správního řádu.~~

~~———— (4) Rozhodnutí Ministerstva vnitra podle odstavce 3 se uveřejní na úřední desce pověřeného obecního úřadu a na úředních deskách obecních úřadů v jeho správním obvodu nejméně po dobu 15 dnů. Dále se rozhodnutí uveřejní ve Věstníku právních předpisů kraje.~~

§ 66c

~~———— (1) Není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, použijí se pro veřejnoprávní smlouvy ustanovení správního řádu.~~

~~———— (2) Obec, která je smluvní stranou veřejnoprávní smlouvy, ji bezodkladně poté, co byla uzavřena, zveřejní na úřední desce nejméně po dobu 15 dnů. Současně se uzavřená veřejnoprávní smlouva zveřejní ve Věstníku právních předpisů kraje. Obdobně se postupuje i při změně uzavřené veřejnoprávní smlouvy a při jejím zrušení.~~

~~———— (3) Uzavřená veřejnoprávní smlouva musí být každému přístupná na obecním úřadu obce, která je její smluvní stranou.~~

Společná ustanovení k veřejnoprávním smlouvám (§ 63 a 66a)

§ 66c

(1) Veřejnoprávní smlouva se uzavírá na dobu určitou, nejdéle na tři roky.

(2) Obec, která je smluvní stranou veřejnoprávní smlouvy, ji do 15 dnů ode dne jejího uzavření zveřejní na úřední desce obecního úřadu po dobu nejméně 15 dní; uzavřenou veřejnoprávní smlouvu současně zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup po celou dobu její platnosti. Uzavřená veřejnoprávní smlouva musí být každému přístupná na obecním úřadu obce, která je její smluvní stranou. Povinnosti podle vět první a druhé platí obdobně i pro změnu veřejnoprávní smlouvy a pro její ukončení.

(3) Obec, která vypověděla veřejnoprávní smlouvu, je povinna tuto skutečnost do 15 dnů ode dne doručení výpovědi druhé smluvní straně oznámit krajskému úřadu a v případě výpovědi veřejnoprávní smlouvy podle § 66a též Ministerstvu vnitra. Obdobně se postupuje při uzavření dohody o změně veřejnoprávní smlouvy.

(4) Ministerstvo vnitra bezodkladně zašle uzavřenou veřejnoprávní smlouvu podle § 66a příslušnému krajskému úřadu. Krajský úřad zveřejní ve Věstníku právních předpisů kraje oznámení o uzavření, změně nebo o ukončení platnosti veřejnoprávní smlouvy.

§ 75

(1) Neuvolněnému členu zastupitelstva obce, pokud vykonává funkci starosty, a uvolněnému členu zastupitelstva obce náleží odměna při skončení funkčního období, jestliže jim ke dni voleb do zastupitelstva obce příslušela měsíční odměna a pokud jim nevznikl opětovný nárok na měsíční odměnu. Pokud byl uvolněný člen zastupitelstva obce nebo neuvolněný člen zastupitelstva obce vykonávající funkci starosty pravomocně odsouzen za úmyslný trestný čin spáchaný v průběhu funkčního období, pak mu odměna při skončení funkčního období nenáleží.

(2) Výše odměny při skončení funkčního období uvolněného člena zastupitelstva obce a neuvolněného člena zastupitelstva obce vykonávajícího funkci starosty se stanoví jako výše měsíční odměny, k níž se přičte násobek této částky a počtu celých ukončených po sobě jdoucích let výkonu funkce, nejdéle však pěti ukončených let výkonu funkce.

(3) Uvolněnému členovi zastupitelstva obce a neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, kteří vykonávali funkci starosty nebo místostarosty, za niž náleží měsíční odměna, a jimž zanikl mandát přede dnem konání voleb do zastupitelstva obce, bude tato odměna poskytována ještě po dobu 3 měsíců ode dne zániku mandátu; **vznikl-li takovému členovi zastupitelstva obce nárok na tuto odměnu v době, kdy je proti němu vedeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin spáchaný v průběhu funkčního období, tato odměna se nevyplácí. Skončí-li trestní stíhání pro uvedený trestný čin pravomocným odsouzením takového člena zastupitelstva obce, má se za to, že nárok na tuto odměnu nevznikl; nedojde-li k takovému odsouzení, tato odměna se vyplácí, a to jednorázově.**

(4) Uvolněnému členu zastupitelstva obce a neuvolněnému členu zastupitelstva obce, kteří vykonávali funkci starosty nebo místostarosty, za niž náleží měsíční odměna, a byli z této funkce odvoláni nebo se jí vzdali, bude tato odměna poskytována ještě po dobu 3

měsíců ode dne vzdání se funkce nebo odvolání z funkce; **vznikl-li takovému členovi zastupitelstva obce nárok na tuto odměnu v době, kdy je proti němu vedeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin spáchaný v průběhu funkčního období, tato odměna se nevyplatí. Skončí-li trestní stíhání pro uvedený trestný čin pravomocným odsouzením takového člena zastupitelstva obce, má se za to, že nárok na tuto odměnu nevznikl; nedojde-li k takovému odsouzení, tato odměna se vyplátí, a to jednorázově.**

(5) Pokud dosavadní starosta nebo místostarosta vykonává pravomoci podle § 107, náleží mu měsíční odměna v dosavadní výši. **Měsíční odměna v dosavadní výši náleží i členům dosavadní rady obce, kteří vykonávají pravomoci podle § 102a.**

(6) Členovi zastupitelstva obce, který vykonává pravomoc podle § 107, náleží měsíční odměna ve stejné výši, která by podle prováděcího právního předpisu náležela starostovi.

(7) Odměna při skončení funkčního období může být vyplacena v měsíčních splátkách **nejméně ve výši jedné měsíční odměny podle odstavce 2** nebo jednorázově. Vznikl-li členovi zastupitelstva obce uvedenému v odstavci 1 nárok na odměnu při skončení funkčního období v době, kdy je proti němu vedeno trestní řízení **stíhání** pro úmyslný trestný čin spáchaný v průběhu funkčního období, odměna při skončení funkčního období se nevyplatí. Skončí-li trestní řízení **stíhání** pro uvedený trestný čin pravomocným odsouzením člena zastupitelstva obce, má se za to, že nárok na odměnu při skončení funkčního období nevznikl; nedojde-li k takovému odsouzení, odměna při skončení funkčního období se vyplátí.

§ 77

(1) Odměna se uvolněnému členovi zastupitelstva obce poskytuje ode dne, kdy byl zvolen nebo jmenován do funkce, za kterou odměna náleží.

(2) Odměna se neuvolněnému členovi zastupitelstva obce poskytuje ode dne, ~~který stanoví zastupitelstvo obce~~ **kdy její poskytování schválilo zastupitelstvo obce, nestanovilo-li den pozdější.**

(3) V případě souběhu výkonu několika funkcí

- a) náleží uvolněnému členovi zastupitelstva obce měsíční odměna podle funkce, za kterou se poskytuje nejvyšší odměna,
- b) lze neuvolněnému členovi zastupitelstva obce poskytnout měsíční odměnu až do výše souhrnu odměn za jednotlivé funkce.

§ 79

(1) Uvolněný člen zastupitelstva obce má nárok na dovolenou podle tohoto zákona v délce 5 týdnů za kalendářní rok.

(2) Pokud jeho funkční období netrvalo po dobu celého kalendářního roku, má nárok na poměrnou část dovolené, která činí za každý i započatý kalendářní měsíc trvání výkonu jeho funkce jednu dvanáctinu dovolené za kalendářní rok.

(3) Měsíční odměna podle tohoto zákona náleží i po dobu dovolené.

~~(4) Obec poskytne uvolněnému členu zastupitelstva obce též tu část dovolené, kterou nevyčerpal před uvolněním k výkonu veřejné funkce. Nevyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva obce dovolenou před uplynutím doby uvolnění k výkonu veřejné funkce, poskytne mu ji uvolňující zaměstnavatel.~~

(4) Obec poskytne uvolněnému členu zastupitelstva obce též tu část dovolené, kterou nevyčerpal před uvolněním k výkonu veřejné funkce. Nevyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva obce dovolenou před uplynutím doby uvolnění k výkonu veřejné funkce, může člen zastupitelstva obce do 7 dnů od uplynutí doby uvolnění k výkonu funkce požádat obec o náhradu měsíční odměny za nevyčerpanou dovolenou v rozsahu nejvýše 5 týdnů; obec v takovém případě členovi zastupitelstva obce náhradu poskytne do jednoho měsíce ode dne podání žádosti. Nepožádá-li člen zastupitelstva obce o náhradu nevyčerpané dovolené, poskytne mu ji uvolňující zaměstnavatel; není-li uvolňujícího zaměstnavatele, právo na tuto náhradu zaniká.

(5) Jestliže si uvolněný člen zastupitelstva obce nemohl dovolenou nebo její část vyčerpat v průběhu příslušného kalendářního roku, převádí se mu tento nárok do následujícího kalendářního roku. V takovém případě může uvolněný člen zastupitelstva též požádat obec o náhradu měsíční odměny za nevyčerpanou dovolenou.

(6) Náhrada za jeden den nevyčerpané dovolené činí jednu třicetinu měsíční odměny, na niž měl člen zastupitelstva obce nárok ke dni, kdy o náhradu dovolené požádal.

§ 82

~~Člen zastupitelstva obce má při výkonu své funkce právo~~

- ~~a) předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, výborům a komisím návrhy na projednání,~~
- ~~b) vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu obce a její jednotlivé členy, na předsedy výborů, na statutární orgány právnických osob, jejichž zakladatelem je obec, a na vedoucí příspěvkových organizací a organizačních složek, které obec založila nebo zřídila; písemnou odpověď musí obdržet do 30 dnů,~~
- ~~c) požadovat od zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu, jakož i od zaměstnanců právnických osob, které obec založila nebo zřídila, informace ve věcech, které souvisejí s výkonem jejich funkce; informace musí být poskytnuta nejpozději do 30 dnů.~~

§ 82

(1) Člen zastupitelstva obce má právo předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, výborům zastupitelstva obce a komisím rady obce návrhy na projednání.

(2) Člen zastupitelstva obce má právo obracet se s připomínkami a podněty ve věcech, které souvisejí s výkonem jeho funkce, na starostu a místostarostu obce, na obecní úřad, na právnické osoby, jejichž zakladatelem nebo zřizovatelem je obec nebo které obec sama nebo spolu s dalšími obcemi nebo kraji ovládá sama nebo

prostřednictvím jiných právnických osob podle zvláštního právního předpisu⁵⁸⁾, a na organizační složky obce.

(3) K připomínce nebo podnětu musí být do 15 dnů ode dne jejich doručení poskytnuto vyjádření; tuto lhůtu lze ze závažných důvodů prodloužit, nejvíce však o 15 dní; o prodloužení lhůty musí být člen zastupitelstva předem informován. Jestliže člen zastupitelstva obce vyjádření v uvedené lhůtě neobdrží nebo považuje-li je za nedostatečné, může do 30 dnů od uplynutí lhůty pro obdržení vyjádření písemně požádat zastupitelstvo obce, popřípadě radu obce, jde-li o informace od právnických osob, jejichž zakladatelem, společníkem nebo zřizovatelem je obec, o prověření způsobu vyřízení vznesené připomínky nebo podnětu. Zastupitelstvo obce nebo rada obce na svém nejbližším zasedání nebo schůzi přijme odpovídající opatření.

(4) Člen zastupitelstva obce má právo požadovat informace, které souvisejí s výkonem jeho funkce, od obce, od právnických osob, jejichž zakladatelem nebo zřizovatelem je obec nebo které obec sama nebo spolu s dalšími obcemi nebo kraji ovládá sama nebo prostřednictvím jiných právnických osob podle zvláštního právního předpisu⁵⁸⁾, a od organizačních složek obce. Informace musí být členovi zastupitelstva obce poskytnuta bezodkladně, a není-li to možné, nejpozději do 7 pracovních dnů ode dne, kdy o její poskytnutí požádal, a to včetně nahlédnutí do dokumentů, v nichž jsou tyto informace zaznamenány, nebo poskytnutí kopií těchto dokumentů, pokud o to člen zastupitelstva požádal; v případě požadavku na poskytnutí informace vztahující se ke zveřejněnému návrhu programu připravovaného zasedání zastupitelstva obce podle § 93 odst. 1 musí být informace poskytnuta do 3 pracovních dnů ode dne doručení žádosti.

(5) Požaduje-li člen zastupitelstva obce větší množství informací v jedné žádosti nebo ve více podaných a dosud nevyřízených žádostech, lze lhůtu pro poskytnutí informace prodloužit, nejvíce však o 15 dní, s výjimkou informací vztahujících se ke zveřejněnému návrhu programu připravovaného zasedání zastupitelstva obce; o prodloužení lhůty musí být člen zastupitelstva předem informován. Za poskytnutí mimořádně rozsáhlého množství kopií může obec požadovat od člena zastupitelstva obce náhradu ve výši nepřesahující materiálové náklady na jejich zhotovení; poskytnutí kopií je v takovém případě podmíněno zaplacením požadované náhrady.

⁵⁸⁾ § 74 až 78 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích).

§ 83a

Zastupitelstvo obce vydá etický kodex člena zastupitelstva obce.

§ 84

(2) Zastupitelstvu obce je vyhrazeno

- a) schvalovat program rozvoje obce,
- b) schvalovat rozpočtový výhled obce, rozpočet obce, závěrečný účet obce a účetní závěrku obce sestavenou k rozvahovému dni,
- c) zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce,

- d) zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce, schvalovat jejich zřizovací listiny,
- e) rozhodovat o založení nebo rušení právnických osob, schvalovat jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací smlouvy a stanovy a rozhodovat o účasti v již založených právnických osobách²⁹⁾,
- f) delegovat zástupce obce, s výjimkou § 102 odst. 2 písm. c), na valnou hromadu obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast,
- g) navrhopvat zástupce obce, s výjimkou § 102 odst. 2 písm. c), do ostatních orgánů obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast, a navrhopvat jejich odvolání,
- h) vydávat obecně závazné vyhlášky obce,
- i) rozhodovat o vyhlášení místního referenda,
- j) navrhopvat změny katastrálních území uvnitř obce, schvalovat dohody o změně hranic obce a o slučování obcí,
- k) určovat funkce, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni,
- l) zřizovat a rušit výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce,
- m) volit z řad členů zastupitelstva obce starostu, místostarosty a další členy rady obce (radní) a odvolávat je z funkce, stanovit počet členů rady obce, jakož i počet dlouhodobě uvolněných členů tohoto zastupitelstva,
- n) stanovit výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva obce,
- o) zřizovat a zrušovat obecní policii,
- p) rozhodovat o spolupráci obce s jinými obcemi a o formě této spolupráce,
- q) rozhodovat o zřízení a názvech částí obce, o názvech ulic a dalších veřejných prostranství,
- r) udělovat a odnímat čestné občanství obce a ceny obce,
- s) stanovit zásady pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva obce,
- t) rozhodovat o peněžitých plněních poskytovaných fyzickým osobám, které nejsou členy zastupitelstva obce, za výkon funkce členů výborů,
- u) schvalovat koordinační dohodu a zprávu o plnění koordinační dohody podle zákona o Policii České republiky⁴⁴⁾
- v) plnit další úkoly stanovené tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem.

(4) Zastupitelstvo obce si může vyhradit další pravomoc v samostatné působnosti obce mimo pravomoc vyhrazené radě obce podle § 102 odst. 2.

§ 85

(1) Zastupitelstvu obce je dále vyhrazeno rozhodování o těchto majetkoprávních úkonech právních jednáních:

- a) nabytí a převod nemovitých věcí včetně vydání nemovitostí podle zvláštních zákonů, převod bytů a nebytových prostorů z majetku obce,
- b) nabytí a zpeněžení nemovitých věcí v dražbě, pokud tuto pravomoc nesvěří zcela nebo zčásti radě obce,
- c) pronájem a výpůjčka nemovitých věcí na celkovou dobu delší 4 let, s výjimkou pronájmu bytů fyzickým osobám za účelem bydlení, pronájmu hrobových míst a pronájmu nebo výpůjčky nemovité věci právnické osobě zřízené obcí,

b) ~~d)~~ poskytování věcných darů v hodnotě nad 20 000 Kč a peněžitých darů ve výši nad 20 000 Kč fyzické nebo právnické osobě v jednom kalendářním roce,

e) ~~e)~~ poskytování dotací nad 50 000 Kč v jednotlivých případech občanským sdružením, humanitárním organizacím a jiným fyzickým nebo právnickým osobám působícím v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu, sociálních služeb, podpory rodin, požární ochrany, kultury, vzdělávání a vědy, zdravotnictví, protidrogových aktivit, prevence kriminality a ochrany životního prostředí, poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci vyšší než 50 000 Kč,

~~d)~~ f) uzavření smlouvy o sdružení společnosti⁵⁷⁾ a poskytování majetkových hodnot podle smlouvy o sdružení společnosti⁵⁷⁾, jehož je obec účastníkem jejíž je obec společníkem,

e) g) peněžité i nepeněžité vklady do právnických osob,

~~f)~~ h) vzdání se práva a uznání dluhu nebo prominutí pohledávky dluhu vyšší než 20 000 Kč,

~~g)~~ i) zastavení movitých věcí nebo práv v hodnotě vyšší než 20 000 Kč,

~~h)~~ j) dohody o splátkách s lhůtou splatnosti delší než 18 měsíců,

~~i)~~ k) postoupení pohledávky vyšší než 20 000 Kč,

~~j)~~ l) uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo půjčky zápůjčky, o poskytnutí dotace, o převzetí dluhu, o převzetí ručitelského závazku, o přistoupení k závazku a smlouvy o sdružení společnosti⁵⁷⁾,

~~k)~~ m) zastavení nemovitých věcí,

~~l)~~ n) vydání komunálních dluhopisů.

(2) V obcích, v nichž není volena rada obce, je zastupitelstvu obce dále vyhrazeno přijetí dotace nebo návratné finanční výpomoci vyšší než 50 000 Kč.

§ 87

K platnému usnesení zastupitelstva obce, rozhodnutí nebo volbě je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva obce, nestanoví-li zákon zvláštní právní předpis jinak^{31a)}.

^{31a)} Například § 14 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů.

§ 90

Poklesne-li počet členů zastupitelstva obce o více než polovinu, popřípadě pod 5 a zastupitelstvo obce nemůže být doplněno z náhradníků, oznámí obecní úřad neprodleně tuto skutečnost krajskému úřadu. V takovém případě nemůže zastupitelstvo obce rozhodovat o záležitostech podle § 84 odst. 2 a 85, s výjimkou přijímání rozpočtových opatření a

stanovení pravidel rozpočtového provizoria a s výjimkou pravomocí uvedených v § 84 odst. 2 písm. k) a n).

§ 95

(1) O průběhu zasedání zastupitelstva obce se pořizuje zápis, který podepisuje starosta nebo místostarosta a určení ověřovatelé. V zápise se vždy uvede počet přítomných členů zastupitelstva obce, schválený pořad jednání zastupitelstva obce, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení; **přílohou zápisu je informace zveřejněná podle § 93 odst. 1. V zápise se dále uvede, jak jednotliví členové zastupitelstva obce hlasovali o navržených usneseních, ledaže zastupitelstvo obce rozhodlo o tajném hlasování v případě volby, jmenování nebo odvolání, nebo v případě rozhodování o zániku mandátu člena zastupitelstva obce podle zákona upravujícího volby do zastupitelstev obcí.**

(2) Zápis, který je nutno pořídit do 10 dnů po skončení zasedání, musí být uložen na obecním úřadu k nahlédnutí. O námitkách člena zastupitelstva obce proti zápisu rozhodne nejbližší zasedání zastupitelstva obce.

(3) **Obecní úřad zveřejní zápis ze zasedání zastupitelstva obce způsobem umožňujícím dálkový přístup do 10 dnů ode dne skončení zasedání; obsahuje-li zápis informace, které jsou podle tohoto zákona nebo zvláštního právního předpisu⁵⁵⁾ vyloučeny ze zpřístupnění, zveřejní se zápis po vyloučení těchto informací. Zápis musí být zveřejněn nejméně po dobu 5 let.**

§ 96a

(1) Každý, kdo pořizuje zvukový nebo obrazový záznam jednání zastupitelstva obce (dále jen „záznam“), je povinen na začátku jednání zastupitelstva obce nebo před začátkem pořizování záznamu informovat přítomné osoby o tom, v jakém rozsahu a pro jaký účel bude záznam pořizován, kdo, jakým způsobem a po jak dlouhou dobu bude záznam užívat a komu může být záznam zpřístupněn. Pořizuje-li záznam osoba odlišná od obce, umožní zastupitelstvo obce této osobě splnění povinnosti podle věty první; podrobnosti stanoví jednací řád zastupitelstva obce. Údaje podle věty první se uvedou v zápise z jednání zastupitelstva obce.

(2) Povinnost stanovená v odstavci 1 neplatí, pokud záznam pořizuje fyzická osoba výlučně pro osobní potřebu.

(3) Zveřejnění záznamu není porušením zákonem stanovené ochrany zaznamenaných osob nebo údajů. Citlivé údaje mohou být v záznamu zveřejněny jen s výslovným souhlasem subjektu těchto údajů, uděleným podle zvláštního právního předpisu⁵⁹⁾. Se zveřejněním záznamu musejí být zveřejněny údaje podle odstavce 1 věty první; to neplatí, pokud je záznam zveřejněn při televizním nebo rozhlasovém vysílání provozovaném podle zvláštního právního předpisu⁶⁰⁾.

(4) Splněním povinností podle odstavce 1 věty první a odstavce 3 věty třetí je splněna povinnost informovat subjekt osobních údajů o zpracovávání osobních údajů podle zvláštního právního předpisu⁶¹⁾.

(5) Pořizování a zveřejnění záznamu nepodléhá oznamovací povinnosti Úřadu pro ochranu osobních údajů podle zvláštního právního předpisu⁶²⁾.

⁵⁹⁾ § 4 písm. b) a § 9 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 177/2001 Sb., zákona č. 439/2004 Sb. a zákona č. 170/2007 Sb.

⁶⁰⁾ Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁶¹⁾ § 11 odst. 1 a 2 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 177/2001 Sb. a zákona č. 439/2004 Sb.

⁶²⁾ § 16 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 439/2004 Sb. a zákona č. 227/2009 Sb.

§ 101

(1) Rada obce se schází ke svým schůzím podle potřeby, její schůze jsou neveřejné. Rada obce může k jednotlivým bodům svého jednání přizvat dalšího člena zastupitelstva obce a jiné osoby.

(2) Rada obce je schopna se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů; k platnému usnesení nebo rozhodnutí je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů, **nestanoví-li zákon jinak.**

(3) Rada obce pořizuje ze své schůze zápis, který podepisuje starosta spolu s místostarostou nebo jiným radním. V zápise se vždy uvede počet přítomných členů rady obce, schválený pořad schůze rady obce, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení. ~~Zápis ze schůze rady obce musí být pořízen do 7 dnů od jejího konání. O námitkách člena rady obce proti zápisu rozhodne nejbližší schůze rady obce. Zápis ze schůze rady obce musí být uložen u obecního úřadu k nahlédnutí členům zastupitelstva obce. V zápise se dále uvede, jak jednotliví členové rady obce hlasovali o navržených usneseních, ledaže rada obce rozhodla o tajném hlasování v případě volby, jmenování nebo odvolání.~~

(4) Zápis ze schůze rady obce musí být pořízen do 7 dnů od jejího konání. O námitkách člena rady obce proti zápisu rozhodne nejbližší schůze rady obce. Zápis ze schůze rady obce musí být uložen u obecního úřadu k nahlédnutí členům zastupitelstva obce. Část zápisu, která se týká nabytí majetku v dražbě, včetně usnesení, jímž rada obce rozhodla o nabytí majetku v dražbě, je možné zpřístupnit podle tohoto zákona nebo podle zvláštního právního předpisu³⁴⁾ až po nabytí majetku v dražbě nebo po jiném způsobu ukončení dražby.

(5) Obecní úřad zveřejní usnesení přijatá na schůzi rady obce, včetně údaje o tom, jak jednotliví členové rady obce hlasovali o navržených usneseních, a údaje o výsledku hlasování podle odstavce 3, způsobem umožňujícím dálkový přístup do 10 dnů ode dne skončení schůze rady obce; usnesení, jímž rada obce rozhodla o nabytí majetku v dražbě, se zveřejní do 10 dnů ode dne ukončení dražby. Obsahuje-li usnesení informace, které jsou podle tohoto zákona nebo zvláštního právního předpisu⁵⁵⁾ vyloučeny ze zpřístupnění, zveřejní se usnesení po vyloučení těchto informací. Usnesení musí být zveřejněno nejméně po dobu 5 let.

~~(4)~~ (6) Rada obce vydá jednací řád, v němž stanoví podrobnosti o jednání rady obce.

§ 102

(2) Radě obce ~~je vyhrazeno~~ **přísluší**

- a) zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce,
- b) plnit vůči právnickým osobám a organizačním složkám založeným nebo zřízeným zastupitelstvem obce, s výjimkou obecní policie, úkoly zakladatele nebo zřizovatele podle zvláštních předpisů, nejsou-li vyhrazeny zastupitelstvu obce (§ 84 odst. 2),
- c) rozhodovat ve věcech obce jako jediného společníka obchodní společnosti,
- d) vydávat nařízení obce,
- e) projednávat a řešit návrhy, připomínky a podněty předložené jí členy zastupitelstva obce nebo komisemi rady obce,
- f) stanovit rozdělení pravomocí v obecním úřadu, zřizovat a zrušovat odbory a oddělení obecního úřadu (§ 109 odst. 2),
- g) na návrh tajemníka obecního úřadu jmenovat a odvolávat vedoucí odborů obecního úřadu v souladu se zvláštním zákonem,^{32b)}
- h) zřizovat a zrušovat podle potřeby, komise rady obce (dále jen "komise"), jmenovat a odvolávat z funkce jejich předsedy a členy,
- i) kontrolovat plnění úkolů obecním úřadem a komisemi v oblasti samostatné působnosti obce,
- j) stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a v organizačních složkách obce,
- k) ukládat pokuty ve věcech samostatné působnosti obce (§ 58); tuto působnost může rada obce svěřit ~~příslušnému odboru obecního~~ **obecnímu** úřadu zcela nebo zčásti,
- l) přezkoumávat na základě podnětů opatření přijatá obecním úřadem v samostatné působnosti a komisemi,
- m) ~~rozhodovat o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce; tuto působnost může rada obce svěřit příslušnému odboru obecního úřadu nebo příspěvkové organizaci obce zcela nebo zčásti. rozhodovat o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce, nejde-li o pravomoc vyhrazenou zastupitelstvu obce podle § 85 odst. 1 písm. c); tuto pravomoc může zcela nebo zčásti svěřit příspěvkové organizaci obce,~~
- n) stanovit pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností,
- o) schvalovat organizační řád obecního úřadu,
- p) plnit úkoly stanovené zvláštním zákonem,
- q) schvalovat účetní závěrku obcí zřízené příspěvkové organizace sestavenou k rozvahovému dni.

(3) Rada obce zabezpečuje rozhodování ostatních záležitostí patřících do samostatné působnosti obce, pokud nejsou vyhrazeny zastupitelstvu obce nebo pokud si je zastupitelstvo obce nevyhradilo; **rada obce může tyto pravomoci svěřit starostovi obce nebo obecnímu úřadu.** Rada obce nemůže svěřit starostovi ani obecnímu úřadu rozhodování v záležitostech podle odstavce 2 s výjimkou záležitostí uvedených v odstavci 2 písm. k) a m).

(4) V obcích, kde starosta vykonává pravomoc rady obce (§ 99 odst. 2), je zastupitelstvu obce vyhrazeno též rozhodování ve věcech uvedených v odstavci 2 písm. c), d), f), j), l) a q).

§ 103

~~(6) Je-li starosta ze své funkce odvolán nebo se funkce vzdal a není-li současně zvolen nový starosta, vykonává jeho pravomoc až do zvolení starosty místostarosta, kterého určilo zastupitelstvo obce k zastupování starosty (§ 104 odst. 1). Není-li funkce starosty obce obsazena, vykonává jeho pravomoc až do zvolení starosty místostarosta, a je-li místostarostů více, vykonává ji ten, kterého určilo zastupitelstvo obce k zastupování starosty (§ 104 odst. 1). Neurčilo-li zastupitelstvo obce místostarostu k zastupování starosty nebo byl-li tento místostarosta z funkce odvolán nebo se funkce vzdal současně se starostou, pověří zastupitelstvo obce výkonem pravomoci starosty některého z členů zastupitelstva obce.~~

§ 117

~~(3) Obec, v jejímž územním obvodu žije podle posledního sčítání lidu alespoň 10 % občanů hlásících se k národnosti jiné než české, zřizuje výbor pro národnostní menšiny. Členy tohoto výboru jsou i zástupci národnostních menšin, pokud je deleguje svaz utvořený podle zvláštního zákona;³⁶⁾ vždy však příslušníci národnostních menšin musí tvořit nejméně polovinu všech členů výboru.~~

(3) Obec, v jejímž územním obvodu žije podle posledního sčítání lidu alespoň 10 % občanů obce hlásících se k národnosti jiné než české, zřizuje výbor pro národnostní menšiny, pokud o to písemně požádá spolek zastupující zájmy národnostní menšiny⁴⁶⁾. Nejméně polovinu členů výboru musí tvořit příslušníci národnostních menšin, ledaže tuto podmínku nelze splnit pro nedostatek kandidátů z řad národnostních menšin.

§ 131

Statutární město může svěřit statutem městskému obvodu nebo městské části na úseku samostatné působnosti zejména

- a) schvalování programu rozvoje městského obvodu nebo městské části,
- b) rozhodování o ~~majetkoprávních úkonech~~ **právních jednáních** uvedených v § 133 odst. 1,
- c) zřizování trvalých a dočasných fondů městského obvodu a městské části,
- d) ukládání pokut podle § 58,
- e) výkon funkce zaměstnavatele pro zaměstnance zařazené do úřadu městského obvodu nebo úřadu městské části nebo organizační složky městského obvodu nebo městské části.

§ 133

Statutární město může svěřit statutem za podmínek v něm stanovených městskému obvodu a městské části rozhodování zejména o těchto ~~majetkoprávních úkonech~~ **právních jednáních**:

- a) převod a zastavení nemovitých věcí včetně vydání nemovitostí podle zvláštních zákonů z majetku města svěřeného městskému obvodu nebo městské části,
- b) převod a zastavení movitých věcí a práv,
- c) postoupení pohledávek,
- d) vzdání se práva a prominutí ~~pohledávky~~ **dluhu**,
- e) uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo ~~půjčky~~ **zápůjčky**, o poskytnutí výpůjčky, o poskytnutí dotace, o převzetí dluhu, o převzetí ručitého závazku, o přistoupení k závazku a smlouvy o ~~sdužení společnosti~~⁵⁷⁾,
- f) peněžité i nepeněžité vklady do právnických osob,

- g) majetková účast na podnikání jiných právnických osob,
- h) dohody o splátkách,
- i) uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčkách,
- j) poskytování věcných a peněžitých darů fyzickým a právnickým osobám,
- k) ~~poskytování dotací občanským sdružením, humanitárním organizacím a jiným právnickým nebo fyzickým osobám působícím v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu, sociálních služeb, požární ochrany, kultury, vzdělávání a vědy, zdravotnictví, protidrogových aktivit, prevence kriminality a ochrany životního prostředí.~~

§ 147

- (1) ~~Zákon o správním řízení se vztahuje na rozhodování obce~~
- a) ~~ve věcech podle § 58 až 59,~~
 - b) ~~o právech a povinnostech právnických a fyzických osob na úseku přenesené působnosti, nestanoví-li zvláštní zákon jinak.~~

~~(2) Správní orgán při přezkoumání rozhodnutí podle odstavce 1 písm. a) může rozhodnutí pouze zrušit nebo zrušit a vrátit k novému projednání.~~

~~(3) Obec vybírá a vymáhá pokuty; výnos pokut uložených obcí je příjmem obce, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.~~

~~(4) Rozhodnutí orgánů měst Brno, Ostrava a Plzeň vydaná ve správním řízení, přezkoumává příslušný krajský úřad. Řízení o přezkoumání rozhodnutí¹⁶⁾ orgánů těchto měst probíhající před příslušným ústředním správním úřadem a neskončená ke dni účinnosti tohoto ustanovení se dokončí podle dosavadních předpisů.~~

§ 148

~~—— Skutečnosti nasvědčující vyloučení zaměstnance obce zařazeného do obecního úřadu z projednávání a rozhodování věci ve správním řízení se oznamují vedoucímu odboru obecního úřadu; v obcích, kde není zřízen odbor obecního úřadu, se toto oznámení činí starostovi. Skutečnosti nasvědčující vyloučení vedoucího odboru obecního úřadu se oznamují tajemníkovi obecního úřadu; v obci, kde nepůsobí tajemník obecního úřadu, se toto oznámení činí starostovi. U člena komise nebo zvláštního orgánu se oznámení činí starostovi. O podjatosti rozhoduje orgán, popřípadě zaměstnanec, jemuž se skutečnosti nasvědčující vyloučení oznamují; ten také v případě, že zaměstnanec nebo člen orgánu bude vyloučen pro podjatost, učiní potřebná opatření k zajištění dalšího řízení.~~

§ 149b

(1) Úkony podle občanského zákoníku spočívající v doporučení k uzavření smlouvy o nájmu bytu zvláštního určení, který byl zřízen ze státních prostředků nebo přispěl-li stát na jeho zřízení⁶³⁾, a v předchozím souhlasu s výpovědí z nájmu tohoto bytu činí obecní úřad obce s rozšířenou působností v přenesené působnosti.

(2) Jestliže za podmínek stanovených občanským zákoníkem⁶³⁾ starosta nebo ten, kdo je podle tohoto zákona oprávněn starostu zastupovat, zaznamenává zůstavitelovu poslední vůli, činí s tím související občanským zákoníkem předepsané úkony a zařizuje úschovu takto pořízené závěti u notáře, činí tak v přenesené působnosti.

(3) Výkon funkce veřejného opatrovníka podle občanského zákoníku⁶⁵⁾ obcí je výkonem přenesené působnosti.

⁶³⁾ § 3075 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁶⁴⁾ § 1543 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁶⁵⁾ § 471 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Přechodná ustanovení ke změnám obecního zřízení:

1. Pokud byl záměr obce podle § 39 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zveřejněn přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, posuzuje se splnění podmínek pro zveřejnění záměru, jakož i následky jeho nezveřejnění a další otázky související se záměrem podle dosavadních právních předpisů.
2. Ustanovení § 40 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije na dodatky smluv sjednaných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud tyto dodatky byly sjednány ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona a smlouvy sjednané přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se v důsledku uzavření těchto dodatků staly smlouvami podle § 40 zákona č. 128/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona; spolu s dodatkem se zveřejní smlouva i veškeré dosud sjednané dodatky. Zveřejnění smlouvy i veškerých dosud uzavřených dodatků je podmínkou nabytí účinnosti dodatku sjednaného ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
3. Platnost veřejnoprávních smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona skončí nejpozději uplynutím tří let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
4. Obce zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup veřejnoprávní smlouvy podle § 63 a 66a obecního zřízení, které jsou ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona platné, do 60 dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
5. Jestliže o právním úkonu rozhodl přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona orgán, který byl podle právní úpravy účinné přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona k takovému rozhodnutí oprávněn, posuzuje se splnění podmínek pro uskutečnění právního úkonu podle dosavadních právních předpisů.
6. Povinnost zastupitelstva obce a rady obce uvádět v zápise, jak jednotliví členové těchto orgánů hlasovali o navržených usneseních, a povinnost zveřejnit zápis ze zasedání zastupitelstva obce nebo usnesení ze schůze rady obce způsobem umožňujícím dálkový přístup se vztahuje na zápisy ze zasedání zastupitelstva obce a zápisy ze schůzí rady obce konaných po dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

7. Údaje a dokumenty dosud vedené u krajského úřadu v registru zájmových sdružení právnických osob, které se týkají dobrovolných svazků obcí, se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona stávají součástí příslušného rejstříku právnických osob; krajský úřad tyto údaje a dokumenty bez zbytečného odkladu po dni nabytí účinnosti tohoto zákona zašle tomu, kdo příslušný rejstřík právnických osob vede.

2. Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)

§ 15a

~~(1) Kraj je povinen vydávat potvrzení a vyhotovovat zprávy pro potřeby právnických a fyzických osob, stanoví-li tak zvláštní právní předpis.~~

~~(2) Kraj vydává potvrzení potřebná pro uplatnění práva v cizině i v případě, že právní předpis takovou povinnost neukládá, ale požadované údaje jsou mu známy.~~

§ 16a

(1) Kraj může udělit fyzickým osobám, které se významnou měrou zasloužily zejména o rozvoj kraje, čestné občanství kraje. Čestný občan kraje má právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva svá stanoviska v souladu s jednacím řádem zastupitelstva.

(2) Kraj může udělovat ceny kraje.

§ 17

(1) Majetek kraje musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jeho zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Kraj je povinen pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. Kraj vede účetnictví podle zákona o účetnictví.

(2) Majetek musí být chráněn před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. S nepotřebným majetkem kraj naloží způsoby a za podmínek stanovených zvláštními předpisy,⁹⁾ pokud tento zákon nestanoví jinak.

(3) Kraj je povinen při úplatném pozbytí vlastnického práva ke svému majetku (dále jen „zpeněžení“), jde-li o nemovité věci, využít veřejnou dražbu nebo veřejnou soutěž o nejvhodnější nabídku; to neplatí,

- a) pokud se týká veřejné dražby, je-li zpeněžení veřejnou dražbou podle zvláštního právního předpisu²⁹⁾ vyloučeno,**
- b) jde-li o pozemek, který má být převeden do vlastnictví vlastníka stavby, která se na tomto pozemku nachází, nebo jde-li o pozemek, který svým umístěním a využitím tvoří s touto stavbou neoddělitelný celek a který má být převeden do vlastnictví vlastníka stavby,**
- c) jde-li o převod nemovité věci na základě zákonného předkupního práva nebo předkupního práva vzniklého na základě nabídky vybrané ve veřejné soutěži o nejvhodnější nabídku nebo o převod nemovité věci na základě smlouvy o budoucí kupní smlouvě, vznikla-li smlouva o budoucí kupní smlouvě na základě nabídky vybrané ve veřejné soutěži o nejvhodnější nabídku,**
- d) jde-li o převod bytu vymezeného jako jednotka podle zvláštního právního předpisu³⁰⁾ nebo stavby určené k bydlení do vlastnictví nájemce, případně do vlastnictví bytového družstva, jehož členem je dosavadní nájemce bytu,**
- e) jestliže obvyklá cena³¹⁾ nemovité věci nepřesahuje 200 000 Kč, nebo**

- f) pokud zastupitelstvo rozhodlo o jiném způsobu zpeněžení nemovité věci; důvod pro jiný způsob zpeněžení nemovité věci musí být uveden v usnesení zastupitelstva, jímž bylo o jiném způsobu zpeněžení nemovité věci rozhodnuto.**

~~(3)~~ **(4)** Kraj nesmí ručit za závazky fyzických a právnických osob vyjma

a) závazků vyplývajících ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici uskutečňovanou s finanční podporou ze státního rozpočtu, státních fondů, nebo národního fondu,

b) závazků vyplývajících ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici do krajem nebo obcí vlastněné nemovitosti,

c) těch, jejichž zřizovatelem je kraj, stát nebo obec,

d) těch, v nichž míra účasti kraje nebo spolu s jiným krajem (krají), obcí (obcemi) nebo státem přesahuje 50 %.

~~(4)~~ **(5)** Právní úkony učiněné v rozporu s ustanovením odstavce 3 jsou od počátku neplatné. Právní jednání učiněná v rozporu s ustanoveními odstavce 3 nebo 4 jsou neplatná.

~~(5)~~ **(6)** Stát neručí za hospodaření a závazky kraje, pokud tento závazek nepřevzme stát smluvně.

~~(6)~~ **(7)** Kraj je povinen chránit svůj majetek před neoprávněnými zásahy a včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení. Zastupitelstvo může v jednotlivém případě rozhodnout, že kraj právo na náhradu škody, na vydání bezdůvodného obohacení nebo na regresní úhradu neuplatní z důvodů hodných zvláštního zřetele, zejména tehdy, pokud by předpokládané náklady na jeho uplatnění byly vyšší nebo srovnatelné s výší škody, bezdůvodného obohacení nebo regresní úhrady; důvody hodné zvláštního zřetele musí být uvedeny v usnesení zastupitelstva, jímž bylo o neuplatnění práva na náhradu škody, na vydání bezdůvodného obohacení nebo na regresní úhradu rozhodnuto. Prominout dluh lze rovněž pouze z důvodů hodných zvláštního zřetele, zejména tehdy, pokud by předpokládané náklady na uplatnění pohledávky byly vyšší nebo srovnatelné s její výší; důvody hodné zvláštního zřetele musí být uvedeny v usnesení orgánu kraje, jímž bylo o prominutí dluhu rozhodnuto.

~~(7)~~ **(8)** Kraj je povinen trvale sledovat, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky a zabezpečit, aby nedošlo k promlčení nebo zániku práv z těchto závazků vyplývajících.

²⁹⁾ § 5 odst. 1 zákona č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění zákona č. 315/2006 Sb.

³⁰⁾ Občanský zákoník.

³¹⁾ § 2 odst. 6 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění zákona č. 403/2009 Sb.

~~—— (1) Záměr kraje prodat, směnit nebo darovat nemovitý majetek, pronajmout jej anebo poskytnout jako výpůjčku kraj zveřejní po dobu nejméně 30 dnů před rozhodnutím v příslušném orgánu kraje vyvěšením na úřední desce,²⁾ aby se k němu mohli zájemci vyjádřit a předložit své nabídky. Nemovitost se v záměru označí údaji podle zvláštního zákona^{9a)} platnými ke dni zveřejnění záměru. Pokud kraj záměr po uvedené dobu nezveřejní, je právní úkon neplatný.~~

~~—— (2) Při úplatném převodu majetku se cena sjednává zpravidla ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá, nejde-li o cenu regulovanou státem. Odchylka od ceny obvyklé musí být zdůvodněna.~~

~~—— (3) Ustanovení odstavce 1 se nepoužije, jde-li o pronájem bytů, pronájem anebo výpůjčku majetku kraje na dobu kratší než 90 dnů nebo jde-li o pronájem nebo výpůjčku právnické osobě, jejímž zřizovatelem je kraj, nebo jde-li o pronájem silničního nebo silničního pomocného pozemku v souvislosti se zvláštním užíváním silnic podle zvláštního zákona.^{9b)}~~

~~—— (4) Ustanovení odstavců 1 a 2 se nevztahují na výpůjčky nebo pronájem majetku svěřeného příspěvkovým organizacím zřízeným krajem, nestanoví-li zvláštní předpis nebo zastupitelstvo ve zřizovací listině jinak.~~

§ 18

(1) Záměr kraje prodat, směnit nebo darovat nemovitou věc, pronajmout ji nebo poskytnout jako výpůjčku kraj zveřejní po dobu nejméně 30 dnů předcházejících rozhodnutí o zamýšleném právním jednání v příslušném orgánu kraje vyvěšením na úřední desce²⁾ krajského úřadu a na portálu veřejné správy³²⁾, aby se k němu mohli zájemci vyjádřit a předložit své nabídky. Záměr může kraj též zveřejnit způsobem v místě obvyklým. V záměru se uvedou označení zamýšleného právního jednání, označení nemovitosti údaji podle katastrálního zákona³³⁾ platnými ke dni zveřejnění záměru, základní hlediska pro výběr nabídky a způsob jejího výběru. Kraj je povinen každému umožnit nahlédnutí do obdržených nabídek po rozhodnutí příslušného orgánu kraje o právním jednání.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nepoužije, jde-li o

a) převod bytu vymezeného jako jednotka podle zvláštního právního předpisu³⁰⁾ nebo stavby určené k bydlení do vlastnictví dosavadního nájemce nebo nájemců, případně do vlastnictví bytového družstva, jehož členy jsou dosavadní nájemci,

b) pronájem bytů fyzickým osobám za účelem bydlení nebo o pronájem hrobových míst,

c) pronájem nebo výpůjčku na dobu kratší než 60 dnů,

d) výpůjčku právnické osobě zřízené krajem,

e) pronájem silničního nebo silničního pomocného pozemku v souvislosti se zvláštním užíváním silnic podle zákona upravujícího pozemní komunikace³⁴⁾,

f) převod pozemku do vlastnictví vlastníka stavby, která se na převáděném pozemku nachází, nebo o převod stavby do vlastnictví vlastníka pozemku, na kterém se stavba nachází,

g) převod pozemku, ke kterému se vztahuje právo stavby, osobě, která má toto právo stavby, nebo o převod práva stavby vlastníkovu pozemku, ke kterému se toto právo stavby vztahuje, nebo

h) bezúplatný převod státu nebo jinému územnímu samosprávnému celku.

(3) Pokud kraj uzavře smlouvu bez zveřejnění záměru podle odstavce 1 věty první nebo v rozporu se zveřejněnými hledisky pro výběr nabídky nebo se zveřejněným způsobem výběru nabídky, je toto právní jednání neplatné.

(4) Nevyhovuje-li záměr kraje předpisu Evropské unie týkajícímu se prodeje pozemků a staveb orgány veřejné moci³²⁾, oznámí kraj záměr Evropské komisi. Podmínkou uzavření smlouvy je souhlas Evropské komise s prodejem podle přímo použitelných předpisů Evropské unie v oblasti veřejné podpory³⁶⁾.

(5) Odstavce 1 až 4 se použijí obdobně při záměru kraje změnit smlouvu, na niž se vztahovala povinnost zveřejnit záměr podle odstavce 1, nebo při záměru kraje sjednat smlouvu o budoucí smlouvě spočívající v prodeji, směně, darování, pronájmu nebo výpůjčce nemovité věci kraje.

³²⁾ § 6f zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 81/2006 Sb., zákona č. 263/2011 Sb. a zákona č. 167/2012 Sb.

³³⁾ § 5 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění zákona č. 89/1996 Sb., zákona č. 120/2000 Sb., zákona č. 186/2006 Sb. a zákona č. 8/2009 Sb.

³⁴⁾ § 25 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění zákona č. 102/2000 Sb., zákona č. 256/2002 Sb., zákona č. 259/2002 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 97/2009 Sb. a zákona č. 152/2011 Sb.

³⁵⁾ Sdělení Komise o prvcích státní podpory při prodeji pozemků a staveb orgány veřejné moci (97/C 209/03).

³⁶⁾ Nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES.

Nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES.

Nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis.

§ 18a

(1) Při úplatném převodu nebo pronájmu věci patřící kraji musí být cena nebo nájemné sjednány alespoň ve výši v daném místě a čase obvyklé; to neplatí, jsou-li pro sjednání nižší ceny nebo nájemného dány důvody hodné zvláštního zřetele. Tyto důvody musí být uvedeny v usnesení zastupitelstva nebo rady, a rozhodl-li o převodu nebo pronájmu hejtman nebo krajský úřad, musí být uvedeny v listině o daném právním jednání.

(2) Při úplatném nabytí věci krajem nebo při nájmu věci krajem nesmí být cena nebo nájemné sjednány vyšší, než je cena a nájemné v daném místě a čase obvyklé; to neplatí, jsou-li pro sjednání vyšší ceny nebo nájemného dány důvody hodné zvláštního zřetele. Tyto důvody musí být uvedeny v usnesení zastupitelstva nebo rady, a rozhodl-li o nabytí nebo nájmu hejtman nebo krajský úřad, musí být uvedeny v listině o daném právním jednání.

(3) Při zpeněžení věcí patřících kraji ve veřejné dražbě nesmí být nejnižší podání stanoveno nižší, než je obvyklá cena zpeněžované věci; to neplatí, jsou-li pro stanovení nižší výše nejnižšího podání dány důvody hodné zvláštního zřetele. Tyto důvody musí být uvedeny v usnesení zastupitelstva nebo rady, a rozhodl-li o zpeněžení věci ve veřejné dražbě hejtman nebo krajský úřad, musí být uvedeny ve smlouvě o provedení dražby, pokud podle zákona o veřejných dražbách má být taková smlouva uzavřena.

(4) Pokud je sjednána cena nebo nájemné v rozporu s odstavcem 1 nebo 2, je právní jednání neplatné.

§ 19

(1) Kraj je povinen zveřejnit smlouvu,

- a) kterou je nakládáno s nemovitou věcí kraje, nebo**
- b) jestliže celková výše jejího plnění ze strany kraje je nebo lze očekávat, že bude vyšší než 200 000 Kč bez daně z přidané hodnoty, jedná-li se o jinou smlouvu podle předpisů soukromého práva**

(dále jen „povinně zveřejňovaná smlouva“).

(2) Povinně zveřejňovaná smlouva musí být zveřejněna na portálu veřejné správy do 15 dnů ode dne jejího uzavření. Po uplynutí lhůty podle věty první zveřejní povinně zveřejňovanou smlouvu na portálu veřejné správy ministerstvo na žádost kterékoli smluvní strany do 10 dnů ode dne doručení žádosti. Povinně zveřejňovaná smlouva musí být zveřejněna nejméně po dobu pěti let ode dne vkladu do katastru nemovitostí nebo ode dne zániku závazků z této smlouvy.

(3) Povinně zveřejňovaná smlouva nabývá účinnosti dnem následujícím po dni zveřejnění, nebyl-li v ní stanoven den účinnosti pozdější. Jestliže do 3 měsíců od jejího uzavření nebo od udělení souhlasu příslušným orgánem s jejím uzavřením, pokud je její platnost podmíněna udělením takového souhlasu, nedojde k jejímu zveřejnění podle odstavce 1, pozbývá smlouva uplynutím této doby platnosti.

(4) Povinnost uvedená v odstavci 1 se nevztahuje na smlouvy uzavírané podle pracovněprávních předpisů, na smlouvy o pronájmu bytů fyzickým osobám za účelem bydlení a na smlouvy o pronájmu hrobových míst.

(5) Obsahuje-li povinně zveřejňovaná smlouva informace, které jsou podle zvláštního právního předpisu³⁷⁾ vyloučeny ze zpřístupnění, zveřejní se smlouva po vyloučení chráněných informací spolu s informací o důvodu tohoto vyloučení.

(6) Listinné vyhotovení povinně zveřejňované smlouvy se opatří doložkou osvědčující, že povinnost stanovená v odstavci 1 byla splněna. V doložce se uvede datum zveřejnění smlouvy a úplná adresa internetové stránky, na níž byla smlouva zveřejněna, datum vyhotovení doložky a jméno a příjmení osoby, která doložku vyhotovila. Jestliže

listinné vyhotovení povinně zveřejňované smlouvy tuto doložku obsahuje, má se za to, že povinnost stanovená v odstavci 1 byla splněna.

³⁷⁾ Například zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, § 27 odst. 8 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění zákona č. 430/2010 Sb.

~~§ 23~~

~~(1) Podmiňuje-li zákon platnost právního úkonu kraje předchozím zveřejněním, schválením nebo souhlasem, opatří se listina osvědčující splnění těchto podmínek doložkou, v níž bude potvrzeno, že tyto podmínky jsou splněny.~~

~~(2) Právní úkony, které vyžadují schválení zastupitelstva, popřípadě rady, lze učinit jen po jejich předchozím schválení, jinak jsou tyto právní úkony kraje od počátku neplatné. Tyto právní úkony činí hejtman nebo jím pověřená osoba, nestanoví-li tento zákon jinak (§ 69 odst. 2 písm. b).~~

§ 23

(1) Podmiňuje-li tento zákon platnost právního jednání kraje předchozím zveřejněním, schválením nebo souhlasem, opatří se listina o tomto právním jednání doložkou, v níž bude potvrzeno, že tyto podmínky jsou splněny. Je-li listina touto doložkou krajem opatřena, má se za to, že povinnost předchozího zveřejnění, schválení nebo souhlasu byla splněna.

(2) Právní jednání, která vyžadují schválení zastupitelstva, popřípadě rady, lze učinit jen po jejich předchozím schválení, jinak jsou tato právní jednání kraje neplatná.

(3) K neplatnosti právního jednání z důvodů stanovených v odstavci 2 a v § 17 odst. 5, § 18 odst. 3 a § 18a odst. 4 přihlédne soud i bez návrhu.

Spolupráce krajů

§ 24

(1) Kraje mohou spolupracovat s ostatními kraji a s obcemi.

(2) Na spolupráci krajů s ostatními kraji a s obcemi nelze použít ustanovení občanského zákoníku o zájmových sdruženích právnických osob a o smlouvě o sdružení, pokud tento zákon nestanoví jinak **spolku³⁸⁾ a o smlouvě o společnosti³⁹⁾.**

³⁸⁾ § 214 občanského zákoníku.

³⁹⁾ § 2716 občanského zákoníku.

(3) Spolupráce mezi kraji se uskutečňuje zejména

a) na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu,

b) ~~zakládáním právnických osob podle zvláštního zákona~~¹⁰⁾ dvěma nebo více kraji.

~~(4) Smlouva musí mít písemnou formu a musí být schválena příslušnými zastupitelstvy, jinak je neplatná.~~

~~(5) Smlouva podle odstavce 3 musí obsahovat~~

- ~~a) označení účastníků smlouvy,~~
- ~~b) vymezení předmětu smlouvy,~~
- ~~c) práva a povinnosti jednotlivých účastníků smlouvy,~~
- ~~d) způsob využití stavby po jejím dokončení, je-li stavba předmětem smlouvy,~~
- ~~e) důvody a způsob odstoupení účastníků od smlouvy a vypořádání majetku a majetkových práv.~~

~~§ 25~~

~~(1) Majetek získaný výkonem společné činnosti krajů s ostatními kraji nebo s obcemi na základě smlouvy podle § 24 odst. 3 se stává spoluvlastnictvím všech účastníků této smlouvy. Podíly na majetku získaném společnou činností jsou stejné, není-li smlouvou stanoveno jinak.~~

~~(2) Ze závazků vůči třetím osobám jsou účastníci smlouvy zavázáni společně a nerozdílně, není-li smlouvou stanoveno jinak.~~

~~(3) Kraj je návrhem smlouvy podle § 24 odst. 3 vázán ode dne jeho schválení zastupitelstvem do dne stanoveného pro přijetí návrhu smlouvy, pokud jiný kraj, kterému je návrh smlouvy určen, jej neodmítne před uplynutím lhůty pro přijetí návrhu.~~

~~(4) Smlouva podle § 24 odst. 3 je účinná dnem přijetí jejího návrhu všemi účastníky, nestanoví-li tato smlouva jinak.~~

~~§ 26~~

~~(1) Kraj nemůže být členem občanského sdružení vytvořeného podle zvláštního právního předpisu.¹¹⁾~~

~~(2) Kraj nemůže být členem svazku obcí.¹²⁾~~

¹¹⁾ Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.

Spolupráce s ostatními subjekty

§ 27

Na spolupráci mezi kraji a právníckými a fyzickými osobami v občanskoprávních vztazích lze použít ustanovení občanského zákoníku o ~~zájmových sdruženích právnických osob a o smlouvě o sdružení spolku³⁸⁾ a o smlouvě o společnosti³⁹⁾~~“.

§ 28

Spolupráce s územními samosprávnými celky jiných států

~~———— (1) Kraj může spolupracovat s územními samosprávnými celky jiných států a být členem jejich mezinárodních sdružení.~~

~~(2) Kraje mohou uzavírat s územními samosprávnými celky jiných států smlouvy o vzájemné spolupráci. Obsahem spolupráce mohou být jen činnosti, které patří do samostatné působnosti kraje, který smlouvu uzavírá. Smlouva musí obsahovat~~

- ~~a) názvy a sídla účastníků smlouvy,~~
- ~~b) předmět smlouvy (spolupráce),~~
- ~~c) orgány a způsob jejich ustanovování,~~
- ~~d) dobu, na kterou se smlouva uzavírá.~~

~~a) Smlouva musí mít písemnou formu a musí být předem schválena příslušnými zastupitelstvy, jinak je neplatná.~~

~~———— (3) Právníká osoba na základě smlouvy o spolupráci může vzniknout, jen stanoví-li tak mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena.~~

~~———— (4) Smlouva o spolupráci podle odstavců 2 a 3, na jejímž základě má vzniknout právníká osoba nebo členství v již existující právníké osobě, podléhá souhlasu ministerstva po předešlém projednání s Ministerstvem zahraničních věcí. Bez tohoto souhlasu nemůže smlouva nabýt účinnosti. Udělení souhlasu může být odepráno pouze pro rozpor se zákonem nebo mezinárodní smlouvou, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena.~~

§ 28

Kraj může spolupracovat s územními samosprávnými celky jiných států a být členem jejich mezinárodních sdružení.

§ 34

~~(1) Člen zastupitelstva má při výkonu své funkce právo~~

- ~~a) předkládat zastupitelstvu a radě, jakož i výborům a komisím návrhy na projednání,~~
- ~~b) vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu a její jednotlivé členy, na předsedy výborů, na statutární orgány právníkých osob, jejichž zakladatelem je kraj, a na vedoucí příspěvkových organizací a organizačních složek, které kraj založil nebo zřídil; písemnou odpověď musí obdržet do 30 dnů,~~
- ~~c) požadovat od zaměstnanců kraje zařazených do krajského úřadu, jakož i od zaměstnanců právníkých osob, které kraj zřídil, informace ve věcech, které souvisejí s výkonem jejich funkce; informace musí být poskytnuta do 30 dnů.~~

(1) Člen zastupitelstva má právo předkládat zastupitelstvu, radě, výborům zastupitelstva a komisím rady návrhy na projednání.

(2) Člen zastupitelstva má právo obracet se s připomínkami a podněty ve věcech, které souvisejí s výkonem jeho funkce, na hejtmana a náměstka hejtmana, na krajský úřad, na právnické osoby, jejichž zakladatelem nebo zřizovatelem je kraj nebo které kraj sám nebo spolu s dalšími kraji nebo obcemi ovládá sám nebo prostřednictvím jiných právnických osob podle zvláštního právního předpisu⁴⁰⁾, a na organizační složky kraje.

(3) K připomínce nebo podnětu musí být do 15 dnů ode dne jejich doručení poskytnuto vyjádření; tuto lhůtu lze ze závažných důvodů prodloužit, nejvíce však o 15 dní; o prodloužení lhůty musí být člen zastupitelstva předem informován. Jestliže člen zastupitelstva vyjádření v uvedené lhůtě neobdrží nebo považuje-li je za nedostatečné, může do 30 dnů od uplynutí lhůty pro obdržení vyjádření písemně požádat zastupitelstvo, popřípadě radu, jde-li o informace od právnických osob, jejichž zakladatelem, společníkem nebo zřizovatelem je kraj, o prověření způsobu vyřízení vznesené připomínky nebo podnětu. Zastupitelstvo nebo rada na svém nejbližším zasedání nebo schůzi přijme odpovídající opatření.

(4) Člen zastupitelstva má právo požadovat informace, které souvisejí s výkonem jeho funkce, od kraje, od právnických osob, jejichž zakladatelem nebo zřizovatelem je kraj nebo které kraj sám nebo spolu s dalšími kraji nebo obcemi ovládá sám nebo prostřednictvím jiných právnických osob podle zvláštního právního předpisu⁴⁰⁾, a od organizačních složek kraje. Informace musí být členovi zastupitelstva poskytnuta bezodkladně, a není-li to možné, nejpozději do 7 pracovních dnů ode dne, kdy o její poskytnutí požádal, a to včetně nahlédnutí do dokumentů, v nichž jsou tyto informace zaznamenány, nebo poskytnutí kopií těchto dokumentů, pokud o to člen zastupitelstva požádal; v případě požadavku na poskytnutí informace vztahující se ke zveřejněnému návrhu programu připravovaného zasedání zastupitelstva podle § 42 odst. 1 musí být informace poskytnuta do 3 pracovních dnů ode dne doručení žádosti.

(5) Požaduje-li člen zastupitelstva větší množství informací v jedné žádosti nebo ve více podaných a dosud nevyřízených žádostech, lze lhůtu pro poskytnutí informace prodloužit, nejvíce však o 15 dní, s výjimkou informací vztahujících se ke zveřejněnému návrhu programu připravovaného zasedání zastupitelstva; o prodloužení lhůty musí být člen zastupitelstva předem informován. Za poskytnutí mimořádně rozsáhlého množství kopií může kraj požadovat od člena zastupitelstva kraje náhradu ve výši nepřesahující materiálové náklady na jejich zhotovení; poskytnutí kopií je v takovém případě podmíněno zaplacením požadované náhrady.

(2) (6) Člen zastupitelstva je povinen zúčastňovat se zasedání zastupitelstva, popřípadě zasedání jiných orgánů kraje, je-li jejich členem, plnit úkoly, které mu tyto orgány uloží, hájit zájmy občanů kraje a jednat a vystupovat tak, aby nebyla ohrožena vážnost jeho funkce.

(3) (7) Člen zastupitelstva, u něhož skutečnosti nasvědčují, že by jeho podíl na projednávání a rozhodování určité záležitosti v orgánech kraje mohl znamenat výhodu nebo škodu pro něj samotného nebo osobu blízkou, pro fyzickou nebo právnickou osobu, kterou zastupuje na základě zákona nebo plné moci (střet zájmů), je povinen sdělit tuto skutečnost před zahájením jednání orgánu kraje, který má danou záležitost projednávat.

⁴⁰⁾ § 74 až 78 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích).

§ 34a

Zastupitelstvo vydá etický kodex člena zastupitelstva.

§ 35

(2) Zastupitelstvu je vyhrazeno

- a) předkládat návrhy zákonů Poslanecké sněmovně,
- b) předkládat návrhy Ústavnímu soudu na zrušení právních předpisů,¹⁵⁾ má-li za to, že jsou v rozporu se zákonem,
- c) vydávat obecně závazné vyhlášky kraje,
- d) koordinovat rozvoj územního obvodu, schvalovat programy rozvoje územního obvodu kraje podle zvláštních zákonů, zajišťovat jejich realizaci a kontrolovat jejich plnění,
- e) schvalovat koncepce rozvoje cestovního ruchu na území kraje, zajišťovat jejich realizaci a kontrolovat jejich plnění,
- f) volit zástupce kraje do regionálních rad regionů soudržnosti,
- ~~g) stanovit rozsah základní dopravní obslužnosti pro území kraje,~~
- ~~h) g)~~ rozhodovat o spolupráci kraje s jinými kraji a o mezinárodní spolupráci,
- ~~i) h)~~ **schvalovat rozpočet kraje, rozpočtový výhled kraje, rozpočet kraje,** schvalovat závěrečný účet kraje a schvalovat účetní závěrku kraje sestavenou k rozvahovému dni,
- ~~j) i)~~ **i)** zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky kraje; k tomu schvalovat jejich zřizovací listiny,
- ~~k) j)~~ **j)** rozhodovat o založení a rušení právnických osob, schvalovat jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací smlouvy a stanovy, rozhodovat o účasti v již založených právnických osobách,
- ~~l) k)~~ **k)** delegovat zástupce kraje, s výjimkou § 59 odst. 1 písm. j), na valnou hromadu obchodních společností, v nichž má kraj majetkovou účast,
- ~~m) l)~~ **l)** navrhopvat zástupce kraje do ostatních orgánů obchodních společností, v nichž má kraj majetkovou účast, a navrhopvat jejich odvolání,
- ~~n) m)~~ **m)** volit a odvolávat hejtmana, náměstka (náměstky) hejtmana a další členy rady z řad svých členů a odvolávat je z funkce,
- ~~o) n)~~ **n)** stanovit počet uvolněných členů rady, jakož i funkce, pro které budou členové zastupitelstva uvolněni a od kterého dne,
- ~~p) o)~~ **o)** zřizovat a zrušovat výbory, volit a odvolávat jejich předsedy a členy,
- ~~q) p)~~ **p)** rozhodovat o odměnách neuvolněným členům zastupitelstva a o odměnách podle § 50 odst. 4 a 5,
- ~~r) q)~~ **q)** stanovit zásady pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva (§ 53),
- ~~s) r)~~ **r)** rozhodovat o peněžitých plněních spojených s výkonem funkce členů výborů, komisí a zvláštních orgánů fyzickým osobám, které nejsou členy zastupitelstva,
- ~~t) s)~~ **s)** udělovat a **odnímat čestné občanství kraje a ceny kraje,**
- ~~u) t)~~ **t)** rozhodovat o vyhlášení krajského referenda,
- ~~v) u)~~ **u)** plnit další úkoly stanovené zákonem.

§ 36

(1) Zastupitelstvu je dále vyhrazeno rozhodování o těchto ~~majetkoprávních úkonech~~ **právních jednáních kraje**:

a) nabytí a převod nemovitých věcí,

b) nabytí a zpeněžení nemovitých věcí v dražbě, pokud tuto pravomoc nesvěří zcela nebo zčásti radě,

c) pronájem a výpůjčka nemovitých věcí na celkovou dobu delší 4 let, s výjimkou pronájmu bytů fyzickým osobám za účelem bydlení, pronájmu hrobových míst a pronájmu nebo výpůjčky nemovité věci právnické osobě zřízené krajem,

~~b) d)~~ poskytování věcných a peněžitých darů ~~podle zvláštního zákona~~ v hodnotě nad ~~100 000 Kč~~ **200 000 Kč** jedné fyzické nebo právnické osobě v kalendářním roce,

~~e) e) poskytování dotací občanským sdružením, humanitárním organizacím a jiným právnickým a fyzickým osobám působícím na území kraje v oblasti mládeže, sportu a tělovýchovy, sociálních služeb, podpory rodin, požární ochrany, kultury, vzdělávání a vědy, zdravotnictví, protidrogových aktivit, prevence kriminality a ochrany zvířat a životního prostředí v hodnotě nad 200 000 Kč jedné fyzické nebo právnické osobě v kalendářním roce, nejedná-li se o účelové dotace z prostředků státního rozpočtu, přijetí a poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci v hodnotě nad 200 000 Kč, nejedná-li se o účelovou dotaci nebo návratnou finanční výpomoc ze státního rozpočtu nebo státních fondů,~~

~~d) f)~~ poskytování dotací obcím z rozpočtu kraje a kontrola jejich využití,

~~e) g) f)~~ vzdání se práva a **uznání dluhu nebo** prominutí ~~pohledávky~~ **dluhu** vyšší než 200 000 Kč,

~~f) h) g)~~ zastavení movitých věcí nebo práv v hodnotě vyšší než 200 000 Kč,

~~g) i) h)~~ dohody o splátkách s lhůtou splatnosti delší než 18 měsíců,

~~h) j) i)~~ postoupení pohledávky vyšší než 200 000 Kč,

~~i) k) j)~~ uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru, ~~půjčky~~ **zápůjčky**, o převzetí ručitého závazku, o přistoupení k závazku a ke smlouvě o ~~sdružení~~ **společnosti**³⁹⁾,

~~j) l) k)~~ zastavení nemovitostí,

~~k) m) l)~~ vydání komunálních dluhopisů,

~~l) n) m)~~ stanovení majetkové účasti na podnikání jiných právnických osob,

~~m) o) n)~~ peněžité a nepeněžité vklady do právnických osob.

§ 37

Zastupitelstvo má právo vyhradit si další pravomoci v samostatné působnosti ~~níže~~

pravomoci vyhrazené radě podle § 59 odst. 1.

§ 40

(1) Zastupitelstvo se schází podle potřeby, nejméně však jedenkrát za 3 měsíce. Zasedání zastupitelstva písemně svolává a řídí zpravidla hejtman.

(2) K platnému usnesení, rozhodnutí nebo volbě zastupitelstva je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva, **nestanoví-li zákon jinak.**

§ 43

~~O průběhu zasedání zastupitelstva se pořizuje zápis, který podepisuje hejtman nebo náměstek hejtmána a zvolení ověřovatelé. Zápis, který je nutno pořídit do 10 dnů po skončení zasedání, musí obsahovat údaj o počtu přítomných členů zastupitelstva, schválený program jednání, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení a musí být uložen u krajského úřadu k nahlédnutí. O námitkách člena zastupitelstva proti zápisu rozhodne nejbližší zasedání zastupitelstva.~~

(1) O průběhu zasedání zastupitelstva se pořizuje zápis, který podepisuje hejtman nebo náměstek hejtmána a zvolení ověřovatelé. Zápis, který je nutno pořídit do 10 dnů po skončení zasedání, musí obsahovat údaj o počtu přítomných členů zastupitelstva, schválený program jednání, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení; přílohou zápisu je informace zveřejněná podle § 42 odst. 1. V zápise se dále uvede, jak jednotliví členové zastupitelstva hlasovali o navržených usneseních, ledaže zastupitelstvo rozhodlo o tajném hlasování v případě volby, jmenování nebo odvolání, nebo v případě rozhodování o zániku mandátu člena zastupitelstva podle zákona upravujícího volby do zastupitelstev krajů.

(2) Zápis musí být uložen u krajského úřadu k nahlédnutí. O námitkách člena zastupitelstva proti zápisu rozhodne nejbližší zasedání zastupitelstva.

(3) Krajský úřad zveřejní zápis ze zasedání zastupitelstva způsobem umožňujícím dálkový přístup do 10 dnů ode dne skončení zasedání; obsahuje-li zápis informace, které jsou podle tohoto zákona nebo zvláštního právního předpisu³⁷⁾ vyloučeny ze zpřístupnění, zveřejní se zápis po vyloučení těchto informací. Zápis musí být zveřejněn nejméně po dobu 5 let.

§ 44a

(1) Každý, kdo pořizuje zvukový nebo obrazový záznam jednání zastupitelstva (dále jen „záznam“), je povinen na začátku jednání zastupitelstva nebo před začátkem pořizování záznamu informovat přítomné osoby o tom, v jakém rozsahu a pro jaký účel bude záznam pořizován, kdo, jakým způsobem a po jak dlouhou dobu bude záznam užívat a komu může být záznam zpřístupněn. Pořizuje-li záznam osoba odlišná od kraje, umožní zastupitelstvo této osobě splnění povinnosti podle věty první; podrobnosti stanoví jednací řád zastupitelstva. Údaje podle věty první se uvedou v zápise z jednání zastupitelstva.

(2) Povinnost stanovená v odstavci 1 neplatí, pokud záznam pořizuje fyzická osoba výlučně pro osobní potřebu.

(3) Zveřejnění záznamu není porušením zákonem stanovené ochrany zaznamenaných osob nebo údajů. Citlivé údaje mohou být v záznamu zveřejněny jen s výslovným souhlasem subjektu těchto údajů, uděleným podle zvláštního právního předpisu⁴¹⁾. Se zveřejněním záznamu musejí být zveřejněny údaje podle odstavce 1 věty první; to neplatí, pokud je záznam zveřejněn při televizním nebo rozhlasovém vysílání provozovaném podle zvláštního právního předpisu⁴²⁾.

(4) Splněním povinností podle odstavce 1 věty první a odstavce 3 věty třetí je splněna povinnost informovat subjekt osobních údajů o zpracovávání osobních údajů podle zvláštního právního předpisu⁴³⁾.

(5) Pořizování a zveřejnění záznamu nepodléhá oznamovací povinnosti Úřadu pro ochranu osobních údajů podle zvláštního právního předpisu⁴⁴⁾.

⁴¹⁾ § 4 písm. b) a § 9 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 177/2001 Sb., zákona č. 439/2004 Sb. a zákona č. 170/2007 Sb.

⁴²⁾ Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁴³⁾ § 11 odst. 1 a 2 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 177/2001 Sb. a zákona č. 439/2004 Sb.

⁴⁴⁾ § 16 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 439/2004 Sb. a zákona č. 227/2009 Sb.

§ 50

(2) Pokud dosavadní hejtman nebo náměstek hejtmána vykonává pravomoci podle § 64b, náleží mu měsíční odměna v dosavadní výši. **Měsíční odměna v dosavadní výši náleží i členům dosavadní rady, kteří vykonávají pravomoci podle § 60a.**

§ 52

(2) Odměna se neuvolněnému členovi zastupitelstva poskytuje ode dne, ~~který stanoví zastupitelstvo~~ **kdy její poskytování schválilo zastupitelstvo, nestanovilo-li den pozdější.**

§ 54

(1) Uvolněný člen zastupitelstva má nárok na dovolenou podle tohoto zákona v délce 5 týdnů za kalendářní rok.

(2) Pokud jeho funkční období netrvalo po dobu celého kalendářního roku, má nárok na poměrnou část dovolené, která činí za každý i započatý kalendářní měsíc trvání výkonu jeho funkce jednu dvanáctinu dovolené za kalendářní rok.

(3) Měsíční odměna podle tohoto zákona náleží i po dobu dovolené.

~~(4) Kraj poskytne uvolněnému členovi zastupitelstva též tu část dovolené, kterou nevyčerpal před uvolněním k výkonu veřejné funkce. Nevyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva dovolenou před uplynutím doby uvolnění k výkonu veřejné funkce, poskytne mu ji uvolňující zaměstnavatel.~~

(4) Kraj poskytne uvolněnému členu zastupitelstva též tu část dovolené, kterou nevyčerpal před uvolněním k výkonu veřejné funkce. Nevyčerpal-li uvolněný člen zastupitelstva dovolenou před uplynutím doby uvolnění k výkonu veřejné funkce, může člen zastupitelstva do 7 dnů od uplynutí doby uvolnění k výkonu funkce požádat kraj o náhradu měsíční odměny za nevyčerpanou dovolenou v rozsahu nejvýše 5 týdnů; kraj v takovém případě členovi zastupitelstva náhradu poskytne do jednoho měsíce ode dne podání žádosti. Nepožádá-li člen zastupitelstva o náhradu nevyčerpané dovolené, poskytne mu ji uvolňující zaměstnavatel; není-li uvolňujícího zaměstnavatele, právo na tuto náhradu zaniká.

(5) Náhrada za jeden den nevyčerpané dovolené činí jednu třicetinu měsíční odměny, na niž měl člen zastupitelstva nárok ke dni, kdy o náhradu dovolené požádal.

§ 58

(1) Rada se schází ke svým schůzím podle potřeby. Schůze rady svolává hejtman. Schůze rady jsou neveřejné. Rada může k jednotlivým bodům svého jednání přizvat i dalšího člena zastupitelstva nebo jiné osoby.

(2) K platnému usnesení, volbě nebo rozhodnutí je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů rady, **nestanoví-li zákon jinak.**

(3) O průběhu schůze rady se pořizuje zápis, ve kterém se vždy uvede počet přítomných členů rady, schválený program schůze rady, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení. **V zápise se dále uvede, jak jednotliví členové rady hlasovali o navržených usneseních, ledaže rada rozhodla o tajném hlasování v případě volby, jmenování nebo odvolání.** Zápis podepisuje hejtman nebo náměstek hejtmána, spolu s ověřovateli. Zápis, který je nutno pořídit do 10 dnů po skončení schůze, musí být uložen u krajského úřadu k nahlédnutí členům zastupitelstva kraje. **Část zápisu, která se týká nabytí majetku v dražbě, včetně usnesení, jímž rada rozhodla o nabytí majetku v dražbě, je možné zpřístupnit podle tohoto zákona nebo podle zvláštního právního předpisu²²⁾ až po nabytí majetku v dražbě nebo po jiném způsobu ukončení dražby.** O námitkách člena rady proti zápisu rozhodne nejbližší schůze rady.

(4) Krajský úřad zveřejní usnesení přijatá na schůzi rady, včetně údaje o tom, jak jednotliví členové rady hlasovali o navržených usneseních, a údaje o výsledku hlasování podle odstavce 3, způsobem umožňujícím dálkový přístup do 10 dnů ode dne skončení schůze rady; usnesení, jímž rada rozhodla o nabytí majetku v dražbě, se zveřejní do 10 dnů ode dne ukončení dražby. Obsahuje-li usnesení informace, které jsou podle tohoto zákona nebo zvláštního právního předpisu³⁷⁾ vyloučeny ze zpřístupnění, zveřejní se usnesení po vyloučení těchto informací. Usnesení musí být zveřejněna

nejméně po dobu 5 let.

(4) (5) Rada podává na každém zasedání zastupitelstva zprávu o své činnosti.

§ 59

(1) Rada připravuje návrhy a podklady pro jednání zastupitelstva a zabezpečuje plnění jím přijatých usnesení. Radě je vyhrazeno přísluší

- a) zabezpečovat hospodaření podle schváleného rozpočtu, provádět rozpočtová opatření v rozsahu svěřeném zastupitelstvem,
- b) stanovit počet zaměstnanců kraje zařazených do krajského úřadu, do zvláštních orgánů kraje a do organizačních složek a objem prostředků na platy těchto zaměstnanců,
- c) na návrh ředitele krajského úřadu (dále jen "ředitel") jmenovat a odvolávat vedoucí odborů krajského úřadu v souladu se zvláštním zákonem; jmenování nebo odvolání vedoucích odborů bez návrhu ředitele je neplatné,
- d) zřizovat a zrušovat podle potřeby komise rady (dále jen "komise"), jmenovat a odvolávat z funkce jejich předsedy a členy,
- e) ukládat krajskému úřadu úkoly v oblasti samostatné působnosti a kontrolovat jejich plnění,
- f) přezkoumávat opatření přijatá krajským úřadem v samostatné působnosti,
- g) vyřizovat návrhy, připomínky a podněty obcí a právnických osob z územního obvodu kraje,
- h) stanovit pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností,
- i) vykonávat zakladatelské a zřizovatelské funkce ve vztahu k právnickým osobám, organizačním složkám, které byly zřízeny nebo založeny krajem nebo které byly na kraj převedeny zvláštním zákonem, včetně jmenování a odvolávání jejich ředitelů a stanovení jejich platu a odměn; k tomu pravidelně jedenkrát ročně projednávat zprávu o jejich činnosti, o plnění jejich úkolů, pro které byly založeny nebo zřízeny, a přijímat příslušná opatření k nápravě,
- j) rozhodovat ve věcech kraje jako jediného společníka obchodní společnosti,
- k) vydávat nařízení kraje,
- ~~l) rozhodovat o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce; tuto působnost může rada svěřit příslušnému odboru krajského úřadu zcela nebo zčásti, l) rozhodovat o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce, nejde-li o pravomoc vyhrazenou zastupitelstvu podle § 36 odst. 1 písm. c); tuto působnost může rada svěřit příspěvkové organizaci kraje zcela nebo zčásti,~~
- m) projednávat a řešit návrhy, připomínky a podněty předložené jí členy zastupitelstva nebo komisemi rady,
- n) plnit úkoly stanovené zvláštním právním předpisem,
- o) schvalovat účetní závěrku krajem zřízené příspěvkové organizace sestavenou k rozvahovému dni.

(2) Rada rozhoduje o těchto ~~majetkoprávních úkonech~~ **právních jednáních** kraje:

- ~~a) o poskytování dotací občanským sdružením, humanitárním organizacím a jiným právnickým a fyzickým osobám působícím v oblasti mládeže, sportu a tělovýchovy, sociálních služeb, podpory rodin, požární ochrany, kultury a vzdělávání, vědy, zdravotnictví, protidrogových aktivit, prevence kriminality a ochrany zvířat a životního prostředí; tyto dotace nesmí převýšit 200 000 Kč jednomu občanskému~~

~~sdružení, jedné humanitární organizaci nebo jedné právnické nebo fyzické osobě v kalendářním roce,~~

~~b) a) o vzdání se práva a~~ **uznání dluhu nebo o prominutí pohledávky dluhu** nepřevyšující 200 000 Kč,

~~c) b) o zastavení movitých věcí nebo práv v hodnotě nepřevyšující 200 000 Kč,~~

~~d) c) o uzavírání dohod o splátkách s lhůtou splatnosti nepřevyšující 18 měsíců,~~

~~e) d) o nabytí a převodu movitých věcí na kraj včetně peněz,~~

~~f) e) o poskytování věcných a finančních darů do 100 000 Kč v jednotlivých případech.~~

(3) Rada zabezpečuje rozhodování v ostatních záležitostech patřících do samostatné působnosti kraje, pokud nejsou vyhrazeny zastupitelstvu nebo pokud si je zastupitelstvo nevyhradilo.

(4) Rada může svěřit hejtmanovi, popřípadě krajskému úřadu rozhodování ~~podle odstavce 1 písm. l) a podle odstavce 2 písm. e)~~ **písm. d) a e). Rada může svěřit rozhodování podle odstavce 1 písm. l) příspěvkové organizaci kraje.** Dále může svěřit hejtmanovi ~~nebo krajskému úřadu~~ rozhodování podle odstavce 3.

§ 64a

~~Je-li hejtman ze své funkce odvolán nebo se funkce vzdal a není-li současně zvolen nový hejtman, vykonává jeho pravomoci podle tohoto zákona náměstek hejtmana, kterého určilo zastupitelstvo k zastupování hejtmana (§ 64). Není-li funkce hejtmana obsazena, vykonává jeho pravomoci až do zvolení nového hejtmana náměstek hejtmana, a je-li náměstků více, vykonává je ten, kterého určilo zastupitelstvo k zastupování hejtmana (§ 64). Neurčilo-li zastupitelstvo takového náměstka hejtmana nebo byl-li náměstek hejtmana z funkce odvolán nebo se funkce vzdal současně s hejtmanem, pověří zastupitelstvo výkonem pravomocí hejtmana některého z členů rady.~~

§ 78

~~———— (2) Kraj, v jehož územním obvodu žije podle posledního sčítání lidu alespoň 5 % občanů hlásících se k národnosti jiné než české, zřizuje výbor pro národnostní menšiny. Členy tohoto výboru jsou i zástupci národnostních menšin, pokud je deleguje svaz utvořený podle zvláštního zákona;⁴⁵⁾ vždy však příslušníci národnostních menšin musí tvořit nejméně polovinu všech členů výboru.~~

(2) Kraj, v jehož územním obvodu žije podle posledního sčítání lidu alespoň 5% občanů kraje hlásících se k národnosti jiné než české, zřizuje výbor pro národnostní menšiny, pokud o to písemně požádá spolek zastupující zájmy národnostní menšiny⁴⁵⁾. Nejméně polovinu členů výboru musí tvořit příslušníci národnostních menšin, ledaže tuto podmínku nelze splnit pro nedostatek kandidátů z řad národnostních menšin.

⁴⁵⁾ § 5 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů. § 214 občanského zákoníku.

(1) Je-li ~~orgánům kraje kraji nebo jeho orgánu~~ svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob ve věcech patřících do samostatné působnosti kraje, k řízení je příslušný krajský úřad; ~~na jeho rozhodování se vztahuje správní řád,⁴⁾ pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak.~~ K přezkoumávání těchto rozhodnutí je příslušné ministerstvo, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak^{25a)}; odvolací orgán nemůže rozhodnutí změnit.

~~(2) Skutečnosti nasvědčující vyloučení zaměstnance zařazeného do krajského úřadu²⁷⁾ z projednávání a rozhodování věci ve správním řízení se oznamují příslušnému vedoucímu odboru krajského úřadu; skutečnosti nasvědčující vyloučení vedoucího odboru krajského úřadu nebo vedoucího nebo člena zvláštního orgánu se oznamují řediteli krajského úřadu. O podjatosti rozhoduje zaměstnanec, jemuž se skutečnosti nasvědčující vyloučení oznamují; ten také v případě rozhodnutí o vyloučení pro podjatost učiní potřebná opatření k zajištění dalšího řízení.~~

~~(3) (2) Orgány kraje samy vykonávají správní rozhodnutí jimi vydaná, pokud není podán návrh na soudní výkon rozhodnutí.~~ Pokuty uložené krajem vybírá a vymáhá kraj;²⁶⁾ výnos pokut je příjmem kraje, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.

~~(4) (3) Správní řízení pravomocně neskončená před nabytím účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních předpisů.~~

⁴⁾ ~~Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění zákona č. 29/2000 Sb.~~

^{25a)} ~~Například § 22 odst. 8 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění zákona č. 477/2008 Sb.~~

²⁶⁾ Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

§ 94a

(1) Orgány kraje, ministerstvo a věcně příslušná ministerstva nebo jiné ústřední správní úřady využívají ze základního registru obyvatel pro výkon působnosti podle tohoto zákona tyto referenční údaje:

a) příjmení,

b) jméno, popřípadě jména,

c) adresa místa pobytu,

d) datum, místo a okres narození, u subjektu údajů, který se narodil v cizině, datum, místo a stát, kde se narodil,

e) datum, místo a okres úmrtí, jde-li o úmrtí subjektu údajů mimo území České republiky, datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo; je-li vydáno rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého, den, který je v rozhodnutí uveden jako den smrti nebo den, který nepřežil, a datum nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,

f) státní občanství, popřípadě více státních občanství.

(2) Orgány kraje, ministerstvo a věcně příslušná ministerstva nebo jiné ústřední správní úřady využívají z informačního systému evidence obyvatel pro výkon působnosti podle tohoto zákona tyto údaje:

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
- b) datum narození,
- c) pohlaví,
- d) místo a okres narození, v případě narození v cizině místo a stát,
- e) rodné číslo,
- f) státní občanství, popřípadě více státních občanství,
- g) adresa místa trvalého pobytu, včetně předchozích adres místa trvalého pobytu, případně též adresa, na kterou mají být doručovány písemnosti podle zvláštního právního předpisu,
- h) počátek trvalého pobytu, popřípadě datum zrušení údaje o místu trvalého pobytu nebo datum ukončení trvalého pobytu na území České republiky,
- i) zbavení nebo omezení způsobilosti k právním úkonům omezení svéprávnosti, jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo opatrovníka, nebylo-li mu přiděleno, datum, místo a okres jeho narození a u opatrovníka, který se narodil v cizině, místo a stát, kde se narodil,
- j) jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce,
- k) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí občana mimo území České republiky, datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo,
- l) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který nepřežil.

(3) Orgány kraje, ministerstvo a věcně příslušná ministerstva nebo jiné ústřední správní úřady využívají z informačního systému cizinců pro výkon působnosti podle tohoto zákona tyto údaje:

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení,
- b) datum narození,
- c) rodné číslo,
- d) pohlaví,
- e) místo a stát, kde se cizinec narodil; v případě, že se cizinec narodil na území České republiky, místo a okres narození,

- f) státní občanství, popřípadě více státních občanství,
- g) druh a adresa místa pobytu na území České republiky,
- h) počátek pobytu, popřípadě datum ukončení pobytu,
- i) zbavení nebo omezení způsobilosti k právním úkonům,
- j) jméno, popřípadě jména, příjmení otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce,
- k) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí mimo území České republiky, stát, na jehož území k úmrtí došlo, popřípadě datum úmrtí,
- l) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který nepřežil.

(4) Z údajů podle odstavců 1 až 3 lze v konkrétním případě použít vždy jen takové údaje, které jsou nezbytné ke splnění daného úkolu. Údaje, které jsou vedeny jako referenční údaje v základním registru obyvatel, se využijí z informačního systému evidence obyvatel nebo informačního systému cizinců, pouze pokud jsou ve tvaru předcházejícím současný stav.

Přechodná ustanovení ke změnám krajského zřízení:

1. Pokud byl záměr kraje podle § 18 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zveřejněn přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, posuzuje se splnění podmínek pro zveřejnění záměru, jakož i následky jeho nezveřejnění a další otázky související se záměrem podle dosavadních právních předpisů.
2. Ustanovení § 19 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije na dodatky smluv sjednaných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud tyto dodatky byly sjednány ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona a smlouvy sjednané přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se v důsledku uzavření těchto dodatků staly smlouvami podle § 19 zákona č. 129/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona; spolu s dodatkem se zveřejní smlouva i veškeré dosud sjednané dodatky. Zveřejnění smlouvy i veškerých dosud uzavřených dodatků je podmínkou nabytí účinnosti dodatku sjednaného ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
3. Jestliže o právním úkonu rozhodl přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona orgán, který byl podle právní úpravy účinné přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona k takovému rozhodnutí oprávněn, posuzuje se splnění podmínek pro uskutečnění právního úkonu podle dosavadních právních předpisů.
4. Povinnost zastupitelstva kraje a rady kraje uvádět v zápise, jak jednotliví členové těchto orgánů hlasovali o navržených usneseních, a povinnost zveřejnit zápis ze zasedání

zastupitelstva kraje nebo usnesení ze schůze rady kraje způsobem umožňujícím dálkový přístup se vztahuje na zápisy ze zasedání zastupitelstva kraje a zápisy ze schůzí rady kraje konaných po dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

3. Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze

~~§ 5a~~

~~(1) Hlavní město Praha a městské části jsou povinny vydávat potvrzení a vyhotovovat zprávy pro potřeby právnických a fyzických osob, jen stanoví-li tak právní předpis.~~

~~(2) Potvrzení pro uplatnění práva v cizině jsou hlavní město Praha a městské části povinny vydat jen v případě, že jim jsou požadované údaje známy.~~

§ 18

(3) Hlavní město Praha může Statutem svěřit městským částem zejména rozhodování o těchto ~~majetkoprávních úkonech~~ **právních jednáních**:

a) o uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru, ~~půjčky~~ **zápůjčky** nebo dotace, o převzetí dluhu, o převzetí ručitélského závazku, o přistoupení k závazku a smlouvy o ~~sdržení společnosti~~²⁸⁾, orgány městské části,

b) o peněžitých a nepeněžitých vkladech městské části do obchodních společností a svazků,

c) o majetkové účasti městské části na podnikání jiných osob s výjimkou právnických osob založených nebo zřízených městskou částí,

d) o pronájmu, převodu a nabytí nemovitých věcí, včetně vydání nemovitostí podle zvláštních zákonů,

e) o bezúplatném převodu movitých věcí včetně peněz,

f) o bezúplatném postoupení pohledávek městské části,

g) o vzdání se práva a prominutí ~~pohledávky~~ **dluhu**,

h) o zastavení movitých a nemovitých věcí,

i) o dohodách o splátkách dluhů,

j) o uzavírání smluv podle ~~§ 21 až 27~~ **§ 22 až 24 a § 26 a 27**.

²⁸⁾ § 2716 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

§ 20

(1) Hlavní město Praha může při výkonu své samostatné působnosti spolupracovat s ostatními kraji a obcemi.

(2) Městské části mohou v mezích své samostatné působnosti svěřené jim zákonem nebo Statutem spolupracovat s jinými městskými částmi nebo s územními samosprávnými celky.

(3) Na spolupráci hlavního města Prahy s kraji a obcemi a na spolupráci městských částí s jinými městskými částmi nebo s územními samosprávnými celky nelze použít ustanovení občanského zákoníku o ~~zájmových sdruženích právnických osob a o smlouvě o sdružení, pokud tento zákon nestanoví jinak~~ **spolku²⁹⁾ a o smlouvě o společnosti²⁹⁾**.

(4) ~~Hlavní město Praha se může s ostatními kraji a obcemi sdružovat podle předpisů o sdružování občanů pouze, jsou-li členy občanského sdružení i jiné osoby než obce nebo kraje. Totéž platí pro sdružování městských částí podle odstavce 2.~~

²⁹⁾ § 214 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

§ 21

(1) ~~Spolupráce s ostatními kraji se uskutečňuje~~

- ~~a) na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu;~~
- ~~b) zakládáním právnických osob podle zvláštního právního předpisu.⁸⁾~~

(2) ~~Smlouva podle odstavce 1 musí obsahovat~~

- ~~a) označení účastníků smlouvy;~~
- ~~b) vymezení předmětu smlouvy;~~
- ~~c) práva a povinnosti jednotlivých účastníků smlouvy, včetně způsobu kontroly plnění smlouvy;~~
- ~~d) způsob využití stavby po jejím dokončení, je-li stavba předmětem smlouvy;~~
- ~~e) důvody a způsob odstoupení účastníků od smlouvy a vypořádání majetku a majetkových práv.~~

(3) ~~Pro majetek získaný výkonem společné činnosti hlavního města Prahy s ostatními kraji na základě smlouvy podle odstavce 2 platí zvláštní právní předpis.~~

(4) ~~Ze závazků vůči třetím osobám jsou účastníci smlouvy podle předchozích odstavců zavázáni společně a nerozdílně.~~

⁸⁾ Například zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

§ 22

~~Spolupráce hlavního města Prahy s ostatními obcemi se uskutečňuje~~

- ~~a) na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu;~~
- ~~b) na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí (§ 24);~~
- ~~c) zakládáním společných právnických osob podle zvláštních právních předpisů.~~

~~———— (2) Pro uzavření smlouvy ke splnění konkrétního úkolu platí ustanovení § 21 obdobně.~~

Hlavní město Praha může při plnění úkolů v samostatné působnosti spolupracovat s ostatními obcemi.

§ 23

(1) Městské části mohou při výkonu samostatné působnosti ke splnění konkrétního úkolu spolupracovat s jinými městskými částmi nebo základními územními samosprávnými celky i na základě smlouvy.

(2) Předmětem těchto smluv však nemohou být ~~majetkoprávní úkony~~ **právní jednání**, o jejichž svěřeni městským částem rozhoduje hlavní město Praha Statutem podle § 18 odst. 3 tohoto zákona.

(3) Pro uzavírání smluv podle odstavce 1 platí přiměřeně ~~§ 21 až 27~~ **§ 22 až 24 a § 26 a 27** tohoto zákona.

§ 24

(1) Hlavní město Praha může uzavřít s obcemi smlouvu o vytvoření dobrovolného svazku obcí (dále jen "svazek"). Hlavní město Praha může též vstupovat do svazků již vytvořených.

(2) Předmětem činnosti svazku mohou být zejména

- a) úkoly v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární ochrany, cestovního ruchu a péče o zvířata,
- b) zabezpečování čistoty hlavního města Prahy, správy veřejné zeleně a veřejného osvětlení, shromažďování a odvozu komunálních odpadů a jejich nezávadné úpravy, využití nebo zneškodnění, zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod,
- c) zavádění, rozšiřování a zdokonalování sítí technického vybavení a systémů veřejné osobní dopravy k zajištění dopravní obslužnosti daného území,
- d) úkoly v oblasti ochrany ovzduší, úkoly související se zabezpečováním přeměn topných systémů k vyloučení ekologicky nevhodných paliv v bytech a obytných objektech nebo k zabezpečování energeticky úsporných opatření stavby,
- e) provoz lomů, pískoven a zařízení sloužících k těžbě a úpravě nerostných surovin,
- f) správa majetku hlavního města Prahy, zejména místních komunikací, lesů, domovního a bytového fondu, sportovních, kulturních zařízení a dalších zařízení spravovaných hlavním městem Prahou,
- g) správa datových fondů a poskytování informací o území.

(3) Přílohou smlouvy o vytvoření svazku jsou jeho stanovy, v nichž musí být uvedeno

- a) název a sídlo členů svazku,
- b) název a sídlo svazku a předmět jeho činnosti,
- c) orgány svazku, způsob jejich ustavování, jejich působnost a způsob jejich rozhodování,
- d) majetek členů svazku, který vkládají do svazku,
- e) zdroje příjmů svazku,
- f) práva a povinnosti členů svazku,
- g) způsob rozdělení zisku a podíl členů na úhradě ztráty svazku,
- h) podmínky přistoupení ke svazku a vystoupení z něj včetně vypořádání majetkového podílu,
- i) obsah a rozsah kontroly svazku hlavním městem Prahou a obcemi, které svazek vytvořily.

- (4) Občané hlavního města Prahy a obcí, které vytvořily svazek, jsou oprávněni
- a) účastnit se zasedání orgánu svazku a nahlížet do zápisů o jeho jednání,
 - b) podávat orgánu svazku písemné návrhy.

(5) Svazek nabývá právní osobnosti zápisem do příslušného rejstříku právnických osob. Do příslušného rejstříku právnických osob se zapisuje den vzniku svazku, den jeho zrušení s uvedením právního důvodu, den jeho zániku, název a sídlo svazku, identifikační číslo osoby svazku poskytnuté správcem základního registru právnických osob, podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné moci, předmět činnosti svazku, orgány, kterými svazek jedná, a jméno, příjmení a adresa bydliště osob vykonávajících jejich působnost spolu s uvedením způsobu, jakým tento orgán svazek zastupuje, a údaje o dni vzniku nebo zániku jejich funkce; do sbírky listin, která je součástí tohoto rejstříku, se ukládá smlouva o vytvoření svazku spolu se stanovami a změny těchto dokumentů. Návrh na zápis svazku do příslušného rejstříku právnických osob se tomu, kdo tento rejstřík vede, podává prostřednictvím krajského úřadu příslušného podle sídla svazku obcí; nemá-li návrh vady, zašle jej krajský úřad příslušný podle sídla svazku obcí tomu, kdo příslušný rejstřík právnických osob vede, bez zbytečného odkladu; krajský úřad je přitom činný v přenesené působnosti. Je-li sídlem svazku hlavní město Praha, podává se návrh na zápis svazku do příslušného rejstříku právnických osob prostřednictvím Magistrátu hlavního města Prahy.

(6) K návrhu na zápis do příslušného rejstříku právnických osob se přikládá smlouva o vytvoření svazku spolu se stanovami; součástí této smlouvy nebo stanov je také určení, kdo jsou první členové statutárního orgánu. Návrh podává osoba zmocněná obcemi, které jsou členy svazku.

§ 25

~~(1) Hlavní město Praha je návrhem smlouvy podle § 22 odst. 1 písm. a) a b) vázáno ode dne jeho schválení zastupitelstvem hlavního města Prahy do dne stanoveného pro přijetí návrhu smlouvy, pokud jiná obec, které je návrh smlouvy určen, jej neodmítne před uplynutím lhůty pro přijetí návrhu.~~

~~(2) Smlouva podle § 22 odst. 1 písm. a) a b) je účinná dnem přijetí jejího návrhu všemi účastníky, nestanoví-li smlouva jinak.~~

~~(3) O právní způsobilosti svazku obcí, jeho registraci, zrušení a zániku platí zvláštní právní předpis.⁹⁾~~

⁹⁾ § 20i a 20j zákona č. 40/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

§ 27

~~(1) Hlavní město Praha a městské části mohou spolupracovat s obcemi jiných států. Hlavní město Praha může být členem mezinárodních sdružení územních samosprávných celků.~~

~~(2) Svazky mohou uzavírat se svazky obcí jiných států smlouvy o vzájemné spolupráci. Obsahem spolupráce mohou být jen činnosti, které jsou předmětem činnosti svazku obcí, který smlouvu o vzájemné spolupráci uzavřel.~~

~~(3) Smlouva musí mít písemnou formu, musí být schválena zastupitelstvem hlavního města Prahy nebo městské části, jinak je neplatná. Písemná smlouva musí obsahovat~~

- ~~a) názvy a sídla účastníků smlouvy,~~
- ~~b) předmět spolupráce a způsob jejího financování,~~
- ~~c) orgány mezinárodního sdružení a způsob jejich ustavování,~~
- ~~d) dobu, na kterou se smlouva uzavírá.~~

~~(4) Právnická osoba na základě smlouvy o spolupráci může vzniknout, jen stanoví-li tak mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena.~~

~~(5) Smlouvy podle odstavce 1 a 2 musí být v souladu se zahraniční politikou státu a podléhají souhlasu ministerstva po předchozím projednání s Ministerstvem zahraničních věcí. Bez tohoto souhlasu nemůže smlouva nabýt účinnosti. Udělení souhlasu může být odepráno pouze pro rozpor se zákonem nebo mezinárodní smlouvou, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena.~~

Hlavní město Praha a městské části mohou spolupracovat s obcemi jiných států a být členy mezinárodních sdružení územních samosprávných celků. Svazky mohou spolupracovat s dobrovolnými svazky obcí jiných států; obsahem spolupráce mohou být jen činnosti, které jsou předmětem činnosti svazku, který smlouvu o vzájemné spolupráci uzavřel.

§ 28

Na spolupráci mezi hlavním městem Prahou a právnickými a fyzickými osobami v občanskoprávních vztazích a na spolupráci mezi městskými částmi a právnickými a fyzickými osobami v občansko-právních vztazích lze použít ustanovení občanského zákoníku o zájmových sdruženích právnických osob a o smlouvě o sdružení **spolku²⁹⁾ a o smlouvě o společnosti²⁸⁾**.

§ 35

(1) Majetek hlavního města Prahy musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jeho zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Hlavní město Praha je povinno pečovat o svůj majetek a kontrolovat hospodaření s tímto majetkem. Hlavní město provádí evidenci svého majetku¹⁰⁾.

(2) Majetek hlavního města Prahy musí být chráněn před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. S nepotřebným majetkem hlavní město Praha naloží způsoby a za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy¹¹⁾, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(3) Hlavní město Praha nebo městská část jsou povinny při úplatném pozbytí vlastnického práva k majetku hlavního města Prahy (dále jen „zpeněžení“), jde-li o nemovité věci, využít veřejnou dražbu nebo veřejnou soutěž o nejvhodnější nabídku; to neplatí,

a) pokud se týká veřejné dražby, je-li zpeněžení veřejnou dražbou podle zvláštního právního předpisu³⁰⁾ vyloučeno,

b) jde-li o pozemek, který má být převeden do vlastnictví vlastníka stavby, která se na tomto pozemku nachází, nebo jde-li o pozemek, který svým umístěním a využitím tvoří s touto stavbou neoddělitelný celek a který má být převeden do vlastnictví vlastníka stavby,

c) jde-li o převod nemovité věci na základě zákonného předkupního práva nebo předkupního práva vzniklého na základě nabídky vybrané ve veřejné soutěži o nejvhodnější nabídku nebo o převod nemovité věci na základě smlouvy o budoucí kupní smlouvě, vznikla-li smlouva o budoucí kupní smlouvě na základě nabídky vybrané ve veřejné soutěži o nejvhodnější nabídku,

d) jde-li o převod bytu vymezeného jako jednotka podle zvláštního právního předpisu³¹⁾ nebo stavby určené k bydlení do vlastnictví nájemce, případně do vlastnictví bytového družstva, jehož členem je dosavadní nájemce bytu,

e) jestliže obvyklá cena³²⁾ nemovité věci nepřesahuje 200 000 Kč, nebo

f) pokud zastupitelstvo hlavního města Prahy nebo městské části rozhodlo o jiném způsobu zpeněžení nemovité věci; důvod pro jiný způsob zpeněžení nemovité věci musí být uveden v usnesení zastupitelstva hlavního města Prahy nebo městské části, jímž bylo o jiném způsobu zpeněžení nemovité věci rozhodnuto.

~~(3)~~ (4) Hlavní město Praha a městské části jsou povinny chránit majetek hlavního města Prahy před neoprávněnými zásahy a včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení. Zastupitelstvo hlavního města Prahy nebo městské části může v jednotlivém případě rozhodnout, že hlavní město Praha nebo městská část právo na náhradu škody, na vydání bezdůvodného obohacení nebo na regresní úhradu neuplatní z důvodů hodných zvláštního zřetele, zejména tehdy, pokud by předpokládané náklady na jeho uplatnění byly vyšší nebo srovnatelné s výší škody, bezdůvodného obohacení nebo regresní úhrady; důvody hodné zvláštního zřetele musí být uvedeny v usnesení zastupitelstva hlavního města Prahy nebo městské části, jímž bylo o neuplatnění práva na náhradu škody, na vydání bezdůvodného obohacení nebo na regresní úhradu rozhodnuto. Prominout dluh lze rovněž pouze z důvodů hodných zvláštního zřetele, zejména tehdy, pokud by předpokládané náklady na uplatnění pohledávky byly vyšší nebo srovnatelné s její výší; důvody hodné zvláštního zřetele musí být uvedeny v usnesení orgánu hlavního města Prahy nebo městské části, jímž bylo o prominutí dluhu rozhodnuto.

~~(4)~~ (5) Hlavní město Praha a městské části jsou povinny trvale sledovat, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky, a zabezpečit, aby nedošlo k promlčení nebo zániku práv z těchto závazků vyplývajících.

~~(5)~~ (6) Doklady o poskytnutí finančních prostředků státem na pořízení majetku uvedeného v § 37 odst. 1 jsou hlavní město Praha a městské části povinny uchovat po celou dobu, po kterou je tento majetek ve vlastnictví hlavního města Prahy.

~~(6)~~ (7) Hlavní město Praha a městské části nesmí ručit za závazky fyzických a právnických osob vyjma

a) závazků vyplývajících ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici uskutečňovanou s finanční podporou ze státního rozpočtu, státních fondů nebo Národního

fondy,

b) závazků vyplývajících ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici do nemovitosti vlastněné hlavním městem Prahou,

c) těch, jejichž zřizovatelem je hlavní město Praha, městská část nebo stát,

d) těch, v nichž míra účasti jí samé, nebo spolu s jinou obcí (obcemi), krajem (kraji) nebo státem přesahuje 50 %,

e) bytových družstev,

f) honebních společenstev.

~~(7) (8) Právní úkony učiněné v rozporu s ustanovením odstavce 6 jsou od počátku neplatné. Právní jednání učiněná v rozporu s ustanovením odstavce 2 nebo 7 jsou neplatná.~~

~~(8) (9) Stát neručí za hospodaření a závazky hlavního města Prahy, pokud tento závazek nepřevzme stát smluvně.~~

³⁰⁾ § 5 odst. 1 zákona č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění zákona č. 315/2006 Sb.

³¹⁾ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

³²⁾ § 2 odst. 6 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění zákona č. 403/2009 Sb.

§ 36

~~(1) Záměry hlavního města Prahy nebo městských částí prodat, směnit nebo darovat nemovitý majetek, pronajmout jej nebo poskytnout jako výpůjčku hlavní město Praha nebo městská část zveřejní po dobu nejméně 15 dnů před schválením v orgánech hlavního města Prahy nebo v orgánech městských částí vyvěšením na úřední desce 1) a) Magistrátu hlavního města Prahy nebo na úřední desce úřadu městské části, aby se k nim mohli zájemci vyjádřit a předložit své nabídky. Záměr může hlavní město Praha nebo městská část zveřejnit způsobem v místě obvyklým. Pokud hlavní město Praha nebo městská část záměr nezveřejní, je právní úkon od počátku neplatný.~~

~~(2) Při úplatném převodu majetku se cena sjednává zpravidla ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá, nejde-li o cenu regulovanou státem. Odehylna od ceny obvyklé musí být zdůvodněna.~~

~~(3) Ustanovení odstavce 1 se nepoužije, jde-li o pronájem bytů anebo pronájem nebo výpůjčku jiného majetku hlavního města Prahy na dobu kratší než 30 dnů nebo jde-li o pronájem nebo výpůjčku právnické osobě, jejímž zřizovatelem je hlavní město Praha nebo městská část.~~

(1) Záměr hlavního města Prahy nebo městské části prodat, směnit nebo darovat nemovitou věc, pronajmout ji nebo poskytnout jako výpůjčku hlavní město Praha nebo městská část zveřejní po dobu nejméně 30 dnů předcházejících rozhodnutí o zamýšleném právním jednání v příslušném orgánu hlavního města Prahy nebo městské části vyvěšením na úřední desce^{11a)} Magistrátu hlavního města Prahy nebo na úřední desce úřadu městské části a na portálu veřejné správy³³⁾, aby se k němu mohli zájemci vyjádřit a předložit své nabídky. Záměr může hlavní město Praha nebo městská část též zveřejnit způsobem v místě obvyklým. V záměru se uvedou označení zamýšleného právního jednání, označení nemovitosti údají podle katastrálního zákona³⁴⁾ platnými ke dni zveřejnění záměru, základní hlediska pro výběr nabídky a způsob jejího výběru. Hlavní město Praha nebo městská část jsou povinny každému umožnit nahlédnutí do obdržených nabídek po rozhodnutí příslušného orgánu hlavního města Prahy nebo městské části o právním jednání.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nepoužije, jde-li o

a) převod bytu vymezeného jako jednotka podle zvláštního právního předpisu³¹⁾ nebo stavby určené k bydlení do vlastnictví dosavadního nájemce nebo nájemců, případně do vlastnictví bytového družstva, jehož členy jsou dosavadní nájemci,

b) pronájem bytů fyzickým osobám za účelem bydlení nebo o pronájem hrobových míst,

c) pronájem nebo výpůjčku na dobu kratší než 60 dnů,

d) výpůjčku právnické osobě zřízené hlavním městem Prahou nebo městskou částí,

e) pronájem silničního nebo silničního pomocného pozemku v souvislosti se zvláštním užíváním silnic podle zákona upravujícího pozemní komunikace³⁵⁾,

f) převod pozemku do vlastnictví vlastníka stavby, která se na převáděném pozemku nachází, nebo o převod stavby do vlastnictví vlastníka pozemku, na kterém se stavba nachází,

g) převod pozemku, ke kterému se vztahuje právo stavby, osobě, která má toto právo stavby, nebo o převod práva stavby vlastníkovi pozemku, ke kterému se toto právo stavby vztahuje, nebo

h) bezúplatný převod státu nebo jinému územnímu samosprávnému celku.

(3) Pokud hlavní město Praha nebo městská část uzavře smlouvu bez zveřejnění záměru podle odstavce 1 věty první nebo v rozporu se zveřejněnými hledisky pro výběr nabídky nebo se zveřejněným způsobem výběru nabídky, je toto právní jednání neplatné.

(4) Nevyhovuje-li záměr hlavního města Prahy nebo městské části předpisu Evropské unie týkajícímu se prodeje pozemků a staveb orgány veřejné moci³⁶⁾, oznámí hlavní město Praha nebo městská část záměr Evropské komisi. Podmínkou uzavření smlouvy je souhlas Evropské komise s prodejem podle přímo použitelných předpisů Evropské unie v oblasti veřejné podpory³⁷⁾.

(5) Odstavce 1 až 4 se použijí obdobně při záměru hlavního města Prahy nebo městské části změnit smlouvu, na niž se vztahovala povinnost zveřejnit záměr podle odstavce 1, nebo při záměru hlavního města Prahy nebo městské části sjednat smlouvu o budoucí smlouvě spočívající v prodeji, směně, darování, pronájmu nebo výpůjčce nemovité věci hlavního města Prahy nebo městské části.

³³⁾ § 6f zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 81/2006 Sb., zákona č. 263/2011 Sb. a zákona č. 167/2012 Sb.

³⁴⁾ § 5 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění zákona č. 89/1996 Sb., zákona č. 120/2000 Sb., zákona č. 186/2006 Sb. a zákona č. 8/2009 Sb.

³⁵⁾ § 25 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění zákona č. 102/2000 Sb., zákona č. 256/2002 Sb., zákona č. 259/2002 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 97/2009 Sb. a zákona č. 152/2011 Sb.

³⁶⁾ Sdělení Komise o prvcích státní podpory při prodeji pozemků a staveb orgány veřejné moci (97/C 209/03).

³⁷⁾ Nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES.

Nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES.

Nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis.

§ 36a

(1) Při úplatném převodu nebo pronájmu věci patřící hlavnímu městu Praze musí být cena nebo nájemné sjednány alespoň ve výši v daném místě a čase obvyklé; to neplatí, jsou-li pro sjednání nižší ceny nebo nájemného dány důvody hodné zvláštního zřetele. Tyto důvody musí být uvedeny v usnesení zastupitelstva nebo rady hlavního města Prahy nebo městské části, a rozhodl-li o převodu nebo pronájmu primátor hlavního města Prahy, starosta městské části, Magistrát hlavního města Prahy nebo úřad městské části, musí být uvedeny v listině o daném právním jednání.

(2) Při úplatném nabytí věci hlavním městem Prahou nebo městskou částí nebo při nájmu věci hlavním městem Praha nebo městskou částí nesmí být cena nebo nájemné sjednány vyšší, než je cena a nájemné v daném místě a čase obvyklé; to neplatí, jsou-li pro sjednání vyšší ceny nebo nájemného dány důvody hodné zvláštního zřetele. Tyto důvody musí být uvedeny v usnesení zastupitelstva nebo rady hlavního města Prahy nebo městské části, a rozhodl-li o nabytí nebo nájmu primátor hlavního města Prahy, starosta městské části, Magistrát hlavního města Prahy nebo úřad městské části, musí být uvedeny v listině o daném právním jednání.

(3) Při zpeněžení věcí patřících hlavnímu městu Praze ve veřejné dražbě nesmí být nejnižší podání stanoveno nižší, než je obvyklá cena zpeněžované věci; to neplatí, jsou-li pro stanovení nižší výše nejnižšího podání dány důvody hodné zvláštního zřetele. Tyto důvody musí být uvedeny v usnesení zastupitelstva nebo rady hlavního města Prahy nebo městské části, a rozhodl-li o zpeněžení majetku ve veřejné dražbě primátor hlavního města Prahy, starosta městské části, Magistrát hlavního města Prahy nebo úřad městské části, musí být uvedeny ve smlouvě o provedení dražby, pokud podle zákona o veřejných dražbách má být taková smlouva uzavřena.

(4) Pokud je sjednána cena nebo nájemné v rozporu s odstavcem 1 nebo 2, je právní jednání neplatné.

§ 36b

(1) Hlavní město Praha a městská část jsou povinny zveřejnit smlouvu,

- a) kterou je nakládáno s nemovitou věcí hlavního města Prahy, nebo
- b) jestliže celková výše jejího plnění ze strany hlavního města Prahy nebo městské části je nebo lze očekávat, že bude vyšší než 200 000 Kč bez daně z přidané hodnoty v případě hlavního města Prahy nebo 50 000 Kč bez daně z přidané hodnoty v případě městské části, jedná-li se o jinou smlouvu podle předpisů soukromého práva

(dále jen „povinně zveřejňovaná smlouva“).

(2) Povinně zveřejňovaná smlouva musí být zveřejněna na portálu veřejné správy do 15 dnů ode dne jejího uzavření. Po uplynutí lhůty podle věty první povinně zveřejňovanou smlouvu na portálu veřejné správy ministerstvo na žádost kterékoli smluvní strany do 10 dnů ode dne doručení žádosti. Povinně zveřejňovaná smlouva musí být zveřejněna nejméně po dobu pěti let ode dne vkladu do katastru nemovitostí nebo ode dne zániku závazků z této smlouvy.

(3) Povinně zveřejňovaná smlouva nabývá účinnosti dnem následujícím po dni zveřejnění, nebyl-li v ní stanoven den účinnosti pozdější. Jestliže do 3 měsíců od jejího uzavření nebo od udělení souhlasu příslušným orgánem s jejím uzavřením, pokud je její platnost podmíněna udělením takového souhlasu, nedojde k jejímu zveřejnění podle odstavce 1, pozbývá smlouva uplynutím této doby platnosti.

(4) Povinnost uvedená v odstavci 1 se nevztahuje na smlouvy uzavírané podle pracovněprávních předpisů, na smlouvy o pronájmu bytů fyzickým osobám za účelem bydlení a na smlouvy o pronájmu hrobových míst.

(5) Obsahuje-li povinně zveřejňovaná smlouva informace, které jsou podle zvláštního právního předpisu³⁸⁾ vyloučeny ze zpřístupnění, zveřejní se smlouva po vyloučení chráněných informací spolu s informací o důvodu tohoto vyloučení.

(6) Listinné vyhotovení povinně zveřejňované smlouvy se opatří doložkou osvědčující, že povinnost stanovená v odstavci 1 byla splněna. V doložce se uvede datum zveřejnění smlouvy a úplná adresa internetové stránky, na níž byla smlouva zveřejněna, datum vyhotovení doložky a jméno a příjmení osoby, která doložku vyhotovila. Jestliže listinné vyhotovení povinně zveřejňované smlouvy tuto doložku obsahuje, má se za to, že povinnost stanovená v odstavci 1 byla splněna.

³⁸⁾ Například zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, § 27 odst. 8 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění zákona č. 430/2010 Sb.

§ 37

(1) Stát má právo při bezúplatném převodu či přechodu movitých věcí, práv a nemovitostí na hlavní město Prahu a při finanční spoluúčasti na pořízení takového majetku hlavním městem Prahou vyhradit si stanovení podmínek pro další hospodaření a nakládání s tímto majetkem.

(2) Za porušení povinnosti uložené hlavnímu městu Praze podle odstavce 1 může Ministerstvo financí hlavnímu městu Praze uložit pokutu až do výše 1 000 000 Kč v řízení podle zvláštního právního předpisu. Výnos pokut je příjmem státního rozpočtu.

(3) Učiní-li hlavní město Praha ~~úkon~~ **právní jednání** s majetkem uvedeným v odstavci 1 v rozporu se stanovenými podmínkami a majetek nelze vrátit původnímu účelu, je hlavní město Praha povinno odvést do státního rozpočtu peněžní částku odpovídající obvyklé ceně dotčeného majetku.

~~§ 43~~

~~—— Podmiňuje-li zákon platnost právního úkonu hlavního města Prahy nebo městské části předchozím zveřejněním, schválením nebo souhlasem, opatří se listina osvědčující tento právní úkon doložkou, v níž bude potvrzeno, že tyto podmínky jsou splněny; doložku podepisují 2 členové zastupitelstva hlavního města Prahy nebo městské části, které tím příslušné zastupitelstvo pověřilo.~~

§ 43

(1) Podmiňuje-li tento zákon platnost právního jednání hlavního města Prahy nebo městské části předchozím zveřejněním, schválením nebo souhlasem, opatří se listina o tomto právním jednání doložkou, v níž bude potvrzeno, že tyto podmínky jsou splněny. Je-li listina touto doložkou hlavním městem Prahou nebo městskou částí opatřena, má se za to, že povinnost předchozího zveřejnění, schválení nebo souhlasu byla splněna.

(2) K neplatnosti právního jednání z důvodů stanovených v § 35 odst. 8, § 36 odst. 3, § 36a odst. 4 a § 72 odst. 2 přihlédne soud i bez návrhu.

§ 51

(1) Členové zastupitelstva hlavního města Prahy jsou povinni vykonávat svůj mandát osobně v souladu se svým slibem a nejsou přitom vázáni žádnými příkazy.

(2) Výkon funkce člena zastupitelstva hlavního města Prahy se považuje za výkon veřejné funkce. Člen zastupitelstva hlavního města Prahy nesmí být pro výkon své funkce krácen na právech vyplývajících z jeho pracovního nebo jiného obdobného poměru.

(3) Člen zastupitelstva hlavního města Prahy má při výkonu své funkce právo

- ~~a) předkládat zastupitelstvu hlavního města Prahy návrhy na projednání,~~
- ~~b) vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu hlavního města Prahy a její jednotlivé členy, na předsedy výborů zastupitelstva hlavního města Prahy, na statutární orgány právnických osob, jejichž zakladatelem je hlavní město Praha, a na vedoucí příspěvkových organizací a organizačních složek, které hlavní město Praha založilo nebo zřídilo; písemnou odpověď musí obdržet do 30 dnů,~~
- ~~c) požadovat od zaměstnanců hlavního města Prahy zařazených do Magistrátu hlavního města Prahy, jakož i od zaměstnanců právnických osob, které hlavní město Praha založilo nebo zřídilo, informace ve věcech, které souvisejí s výkonem jeho funkce, nestanoví-li zákon jinak.~~

(3) Člen zastupitelstva hlavního města Prahy má právo předkládat zastupitelstvu hlavního města Prahy, radě hlavního města Prahy, výborům zastupitelstva hlavního města Prahy a komisím rady hlavního města Prahy návrhy na projednání.

(4) Člen zastupitelstva hlavního města Prahy má právo obracet se s připomínkami a podněty ve věcech, které souvisejí s výkonem jeho funkce, na primátora hlavního města Prahy a náměstka primátora, na Magistrát hlavního města Prahy, na právnické osoby, jejichž zakladatelem nebo zřizovatelem je hlavní město Praha nebo které hlavní město Praha samo nebo spolu s dalšími obcemi nebo kraji ovládá samo nebo prostřednictvím jiných právnických osob podle zvláštního právního předpisu³⁹⁾, a na organizační složky hlavního města Prahy.

(5) K připomínce nebo podnětu musí být do 15 dnů ode dne jejich doručení poskytnuto vyjádření; tuto lhůtu lze ze závažných důvodů prodloužit, nejvíce však o 15 dní; o prodloužení lhůty musí být člen zastupitelstva hlavního města Prahy předem informován. Jestliže člen zastupitelstva hlavního města Prahy vyjádření v uvedené lhůtě neobdrží nebo považuje-li je za nedostatečné, může do 30 dnů od uplynutí lhůty pro obdržení vyjádření písemně požádat zastupitelstvo hlavního města Prahy, popřípadě radu hlavního města Prahy, jde-li o informace od právnických osob, jejichž zakladatelem, společníkem nebo zřizovatelem je hlavní město Praha, o prověření způsobu vyřízení vznesené připomínky nebo podnětu. Zastupitelstvo hlavního města Prahy nebo rada hlavního města Prahy na svém nejbližším zasedání nebo schůzi přijme odpovídající opatření.

(6) Člen zastupitelstva hlavního města Prahy má právo požadovat informace, které souvisejí s výkonem jeho funkce, od hlavního města Prahy, od právnických osob, jejichž zakladatelem nebo zřizovatelem je hlavní město Praha nebo které hlavní město Praha samo nebo spolu s dalšími obcemi nebo kraji ovládá samo nebo prostřednictvím jiných právnických osob podle zvláštního právního předpisu³⁹⁾, a od organizačních složek hlavního města Prahy. Informace musí být členovi zastupitelstva hlavního města Prahy poskytnuta bezodkladně, a není-li to možné, nejpozději do 7 pracovních dnů ode dne, kdy o její poskytnutí požádal, a to včetně nahlédnutí do dokumentů, v nichž jsou tyto informace zaznamenány, nebo poskytnutí kopií těchto dokumentů, pokud o to člen zastupitelstva hlavního města Prahy požádal; v případě požadavku na poskytnutí informace vztahující se ke zveřejněnému návrhu programu připravovaného zasedání zastupitelstva hlavního města Prahy podle § 60 odst. 3 musí být informace poskytnuta do 3 pracovních dnů ode dne doručení žádosti.

(7) Požaduje-li člen zastupitelstva hlavního města Prahy větší množství informací v jedné žádosti nebo ve více podaných a dosud nevyřízených žádostech, lze lhůtu pro poskytnutí informace prodloužit, nejvíce však o 15 dní, s výjimkou informací vztahujících se ke zveřejněnému návrhu programu připravovaného zasedání zastupitelstva hlavního města Prahy; o prodloužení lhůty musí být člen zastupitelstva hlavního města Prahy předem informován. Za poskytnutí mimořádně rozsáhlého množství kopií může hlavní město Praha požadovat od člena zastupitelstva hlavního města Prahy náhradu ve výši nepřesahující materiálové náklady na jejich zhotovení; poskytnutí kopií je v takovém případě podmíněno zaplacením požadované náhrady.

~~(4)~~ (8) Člen zastupitelstva hlavního města Prahy je povinen se zúčastňovat zasedání

zastupitelstva hlavního města Prahy, popřípadě zasedání jiných orgánů hlavního města Prahy, je-li jejich členem, a plnit úkoly, které pro něho z výkonu funkce v těchto orgánech vyplývají, a úkoly, které mu tyto orgány uloží, hájit zájmy občanů hlavního města Prahy a jednat a vystupovat tak, aby nebyla ohrožena vážnost jeho funkce.

~~(5)~~ **(9)** Člen zastupitelstva hlavního města Prahy, u něhož skutečnosti nasvědčují, že by jeho podíl na projednávání a rozhodování určité záležitosti spadající do samostatné působnosti hlavního města Prahy v orgánech hlavního města Prahy mohl znamenat výhodu nebo škodu pro něj samotného nebo osobu blízkou, pro fyzickou nebo právnickou osobu, kterou zastupuje na základě zákona nebo plné moci, je povinen sdělit tuto skutečnost před zahájením jednání orgánu hlavního města Prahy, který má danou záležitost projednávat.

³⁹⁾ § 74 až 78 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích).

§ 51a

Zastupitelstvo hlavního města Prahy vydá etický kodex člena zastupitelstva hlavního města Prahy.

§ 55

(1) Uvolněným členům zastupitelstva hlavního města Prahy, jimž v době konání voleb do zastupitelstva hlavního města Prahy příslušela měsíční odměna, náleží tato odměna ještě po dobu 3 měsíců od konání voleb do zastupitelstva hlavního města Prahy, pokud jim nevznikl opětovný nárok na měsíční odměnu.

(2) Pokud dosavadní primátor hlavního města Prahy nebo náměstek primátora hlavního města Prahy po volbách do zastupitelstva hlavního města Prahy plní úkoly podle § 75, přísluší mu měsíční odměna v dosavadní výši, a to až do zvolení nového primátora hlavního města Prahy nebo náměstka primátora hlavního města Prahy. **Měsíční odměna v dosavadní výši náleží i členům dosavadní rady hlavního města Prahy, kteří vykonávají pravomoci podle § 69a.**

(3) Uvolněným členům zastupitelstva hlavního města Prahy, jejichž funkční období skončilo před konáním všeobecných voleb do zastupitelstva hlavního města Prahy a jimž v době skončení jejich funkčního období příslušela měsíční odměna, může být tato odměna poskytnuta ještě po dobu 3 měsíců po skončení jejich funkčního období.

§ 59

(2) Zastupitelstvu hlavního města Prahy je vyhrazeno

- a) předkládat návrhy zákonů Poslanecké sněmovně,
- b) předkládat návrhy na zrušení jiných právních předpisů Ústavnímu soudu, jsou-li v rozporu se zákonem,
- c) vydávat územně plánovací dokumentaci pro celé území hlavního města Prahy,
- d) schvalovat po projednání s městskými částmi a uskutečňovat program rozvoje hlavního

města Prahy podle zvláštních právních předpisů; zastupitelstvem hlavního města Prahy musí být vždy projednány připomínky městských částí k návrhu programu rozvoje hlavního města Prahy, které se dotýkají jejich území,

e) schvalovat po projednání s městskými částmi **rozpočtový výhled hlavního města Prahy**, rozpočet hlavního města Prahy, závěrečný účet hlavního města Prahy a účetní závěrku hlavního města Prahy sestavenou k rozvahovému dni,

f) vydávat obecně závazné vyhlášky ve věcech patřících do samostatné působnosti hlavního města Prahy,

g) volit primátora hlavního města Prahy a náměstky primátora hlavního města Prahy, jakož i další členy rady hlavního města Prahy (radní) a odvolávat je z funkce,

h) stanovit počet uvolněných členů zastupitelstva hlavního města Prahy,

i) rozhodovat o účasti v mezinárodním sdružení s územními samosprávnými celky jiných států a o spolupráci s jinými kraji a obcemi, zakládat, zřizovat, kontrolovat a rušit právnické osoby a organizační složky jako zařízení bez právní subjektivity a schvalovat jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací smlouvy, zakládací listiny, stanovy a zřizovací listiny a rozhodovat o účasti hlavního města Prahy v již založených nebo zřízených právnických osobách,

j) schvalovat po projednání s městskými částmi program rozvoje územního obvodu hlavního města Prahy včetně stanovení rozsahu dopravní obslužnosti území hlavního města Prahy,

k) schvalovat po projednání s městskými částmi koncepci rozvoje informačních systémů pro potřeby hlavního města Prahy a městských částí,

l) zřizovat a rušit trvalé a dočasné peněžní fondy hlavního města Prahy,

m) rozhodovat o vyhlášení místního referenda na celém území hlavního města Prahy,

n) navrhopvat změny katastrálních území uvnitř hlavního města Prahy,

o) zřizovat a rušit výbory zastupitelstva hlavního města Prahy a volit jejich členy,

p) zřizovat a rušit městskou policii hlavního města Prahy,

q) rozhodovat o spolupráci hlavního města Prahy s jinými územními samosprávnými celky a o formách této spolupráce,

r) rozhodovat o zrušení usnesení rady hlavního města Prahy, jehož výkon primátor pozastavil podle § 73,

s) udělovat a odnímat čestné občanství a ceny hlavního města Prahy,

t) delegovat zástupce hlavního města Prahy, s výjimkou § 68 odst. 2 písm. h), na valnou hromadu obchodních společností, v nichž má hlavní město Praha majetkovou účast,

u) další záležitosti, které zastupitelstvu hlavního města Prahy svěří zákon.

(3) Zastupitelstvu hlavního města Prahy je vyhrazeno rozhodování o těchto ~~majetkoprávních úkonech~~ **právních jednáních**:

a) o vydání komunálních dluhopisů,

b) o majetkové účasti hlavního města Prahy na podnikání jiných osob s výjimkou právnických osob založených nebo zřízených hlavním městem Prahou o hodnotě vyšší než 5 000 000 Kč,

c) o přijetí a poskytnutí úvěru nebo ~~půjčky~~ **zápůjčky** a uzavření smlouvy o ~~sdružení společnosti~~²⁶⁾, jde-li o závazek větší než 10 000 000 Kč,

d) o převzetí dluhu, ručení za závazky jiných osob, převzetí ručitélského závazku a přistoupení k závazku, jde-li o závazek větší než 5 000 000 Kč,

e) o přijetí a poskytnutí dotace **nebo návratné finanční výpomoci**, jde-li o závazek vyšší než 50 000 000 Kč, není-li dále stanoveno jinak,

f) o poskytování dotací a ~~půjček~~ **zápůjček** městským částem z rozpočtu hlavního města Prahy, s výjimkou dotací poskytovaných ze státního rozpočtu nebo rozpočtu státního

fondy,

~~g) o poskytování dotací nad 200 000 Kč občanským sdružením, humanitárním organizacím a jiným fyzickým a právnickým osobám působícím v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu, sociálních služeb, požární ochrany, kultury, vzdělávání a vědy, zdravotnictví, protidrogových aktivit, prevence kriminality a ochrany životního prostředí,~~

g) o pronájmu a výpůjčce nemovitých věcí na celkovou dobu delší 4 let, s výjimkou pronájmu bytů fyzickým osobám za účelem bydlení, hrobových míst a pronájmu a výpůjčky nemovité věci právnické osobě zřízené hlavním městem Prahou,

h) o bezúplatném postoupení pohledávek vyšších než 10 000 000 Kč,

i) o zastavení nemovitých věcí,

j) o nabytí a převodu nemovitých věcí,

k) o peněžitých i nepeněžitých vkladech do obchodních společností, nadací a obecně prospěšných společností a svazků obcí v hodnotě vyšší než 5 000 000 Kč,

l) o bezúplatných převodech movitých věcí včetně peněz tuzemským právnickým a fyzickým osobám na vědu, výchovu a vzdělávání, na charitativní, sociální, zdravotnické a ekologické účely a na podporu rozvoje kultury, tělesné výchovy a sportu v celkové částce vyšší než 2 000 000 Kč ročně jednomu a témuž subjektu, s výjimkou poskytování jednorázových sociálních výpomocí občanům a s výjimkou darování ztracených a opuštěných zvířat fyzickým a právnickým osobám,

m) o vzdání se práva a **uznání dluhu nebo prominutí dluhu** vyšší než 5 000 000 Kč,

n) o zastavení movitých věcí nebo práv v hodnotě vyšší než 5 000 000 Kč,

o) o dohodách o splátkách s lhůtou splatnosti delší než 18 měsíců,

p) o poskytování věcných a peněžitých darů v hodnotě nad 2 000 000 Kč v jednotlivých případech,

q) o nabytí a zpeněžení nemovitých věcí v dražbě, pokud tuto pravomoc nesvěří zcela nebo zčásti radě hlavního města Prahy.

(4) Zastupitelstvo hlavního města Prahy si může vyhradit další pravomoci v samostatné působnosti hlavního města Prahy ~~mimo pravomoci vyhrazené radě hlavního města Prahy dle § 68 odst. 2.~~

§ 62

K platnému usnesení, rozhodnutí nebo volbě je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva hlavního města Prahy, nestanoví-li **zákon zvláštní právní předpis** jinak.^{19a)}

^{19a)} Například § 14 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů.

§ 65

~~————— O průběhu zasedání zastupitelstva hlavního města Prahy se pořizuje zápis, který musí obsahovat počet přítomných členů zastupitelstva hlavního města Prahy, schválený pořad jednání zastupitelstva hlavního města Prahy, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení. Zápis podepisuje primátor hlavního města Prahy nebo náměstek primátora hlavního města Prahy a určení ověřovatelé. Zápis, který je nutno pořídit do 7 dnů po skončení zasedání, musí být uložen na Magistrátu hlavního města Prahy k nahlédnutí. O námitkách člena zastupitelstva hlavního města Prahy proti zápisu rozhodne nejbližší zasedání zastupitelstva hlavního města~~

Prahy.

§ 65

(1) O průběhu zasedání zastupitelstva hlavního města Prahy se pořizuje zápis, který musí obsahovat počet přítomných členů zastupitelstva hlavního města Prahy, schválený pořad jednání zastupitelstva hlavního města Prahy, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení; přílohou zápisu je informace § 60 odst.3. V zápise se dále uvede, jak jednotliví členové zastupitelstva hlavního města Prahy hlasovali o navržených usneseních, ledaže zastupitelstvo hlavního města Prahy rozhodlo o tajném hlasování v případě volby, jmenování nebo odvolání, nebo v případě rozhodování o zániku mandátu člena zastupitelstva hlavního města Prahy podle zákona upravujícího volby do zastupitelstev obcí. Zápis podepisuje primátor hlavního města Prahy nebo náměstek primátora hlavního města Prahy a určení ověřovatelé.

(2) Zápis, který je nutno pořídit do 7 dnů po skončení zasedání, musí být uložen na Magistrátu hlavního města Prahy k nahlédnutí. O námitkách člena zastupitelstva hlavního města Prahy proti zápisu rozhodne nejbližší zasedání zastupitelstva hlavního města Prahy.

(3) Magistrát hlavního města Prahy zveřejní zápis ze zasedání zastupitelstva hlavního města Prahy způsobem umožňujícím dálkový přístup do 10 dnů ode dne skončení zasedání; obsahuje-li zápis informace, které jsou podle tohoto zákona nebo zvláštního právního předpisu³⁸⁾ vyloučeny ze zpřístupnění, zveřejní se zápis po vyloučení těchto informací. Zápis musí být zveřejněn nejméně po dobu 5 let.

§ 66a

(1) Každý, kdo pořizuje zvukový nebo obrazový záznam jednání zastupitelstva hlavního města Prahy (dále jen „záznam“), je povinen na začátku jednání zastupitelstva hlavního města Prahy nebo před začátkem pořizování záznamu informovat přítomné osoby o tom, v jakém rozsahu a pro jaký účel bude záznam pořizován, kdo, jakým způsobem a po jak dlouhou dobu bude záznam užívat a komu může být záznam zpřístupněn. Pořizuje-li záznam osoba odlišná od hlavního města Prahy, umožní zastupitelstvo hlavního města Prahy této osobě splnění povinnosti podle věty první; podrobnosti stanoví jednací řád zastupitelstva hlavního města Prahy. Údaje podle věty první se uvedou v zápise z jednání zastupitelstva hlavního města Prahy.

(2) Povinnost stanovená v odstavci 1 neplatí, pokud záznam pořizuje fyzická osoba výlučně pro osobní potřebu.

(3) Zveřejnění záznamu není porušením zákonem stanovené ochrany zaznamenaných osob nebo údajů. Citlivé údaje mohou být v záznamu zveřejněny jen s výslovným souhlasem subjektu těchto údajů, uděleným podle zvláštního právního předpisu⁴⁰⁾. Se zveřejněním záznamu musejí být zveřejněny údaje podle odstavce 1 věty první; to neplatí, pokud je záznam zveřejněn při televizním nebo rozhlasovém vysílání provozovaném podle zvláštního právního předpisu⁴¹⁾.

(4) Splněním povinností podle odstavce 1 věty první a odstavce 3 věty třetí je splněna povinnost informovat subjekt osobních údajů o zpracovávání osobních údajů podle zvláštního právního předpisu⁴²⁾.

(5) Pořizování a zveřejnění záznamu nepodléhá oznamovací povinnosti Úřadu pro ochranu osobních údajů podle zvláštního právního předpisu⁴³⁾.

⁴⁰⁾ § 4 písm. b) a § 9 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 177/2001 Sb., zákona č. 439/2004 Sb. a zákona č. 170/2007 Sb.

⁴¹⁾ Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁴²⁾ § 11 odst. 1 a 2 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 177/2001 Sb. a zákona č. 439/2004 Sb.

⁴³⁾ § 16 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 439/2004 Sb. a zákona č. 227/2009 Sb.

§ 68

(2) Radě hlavního města Prahy je vyhrazeno přísluší

- a) zabezpečovat hospodaření hlavního města Prahy podle schváleného rozpočtu a kontrolovat hospodaření podle něj,
- b) provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem hlavního města Prahy,
- c) ukládat Magistrátu hlavního města Prahy úkoly v oblasti samostatné působnosti hlavního města Prahy a kontrolovat jejich plnění,
- d) projednávat a řešit návrhy, připomínky a podněty předložené jí členy zastupitelstva hlavního města Prahy, komisemi rady hlavního města Prahy nebo městskými částmi,
- e) stanovit pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností,
- f) na návrh ředitele Magistrátu hlavního města Prahy zřizovat a rušit odbory Magistrátu hlavního města Prahy a vydávat organizační řád Magistrátu hlavního města Prahy,
- g) plnit vůči právnickým osobám a zařízením zřízeným nebo založeným zastupitelstvem hlavního města Prahy úkoly zakladatele nebo zřizovatele podle zvláštních právních předpisů, nejsou-li vyhrazeny zastupitelstvu hlavního města Prahy, a schvalovat účetní závěrku příspěvkové organizace zřízené hlavním městem Prahou, sestavenou k rozvahovému dni,
- h) plnit funkci valné hromady, je-li hlavní město Praha jediným akcionářem nebo jediným společníkem,
- i) zřizovat a zrušovat podle potřeby komise rady hlavního města Prahy, jmenovat a odvolávat z funkce jejich předsedy a členy,
- j) přezkoumávat na základě podnětů opatření přijatá Magistrátem hlavního města Prahy a komisemi rady hlavního města Prahy v samostatné působnosti, a dále rozhodovat
- k) plnit úkoly stanovené zvláštním zákonem,
- ~~l) rozhodovat o poskytování dotací nepřesahujících 200 000 Kč v jednotlivých případech občanským sdružením, humanitárním organizacím a jiným fyzickým a právnickým osobám působícím v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu, sociálních služeb, požární ochrany, kultury, vzdělávání a vědy, zdravotnictví, protidrogových aktivit, prevence kriminality a ochrany životního prostředí,~~
- ~~m) l) rozhodovat o majetkové účasti hlavního města Prahy na podnikání jiných osob s výjimkou právnických osob založených nebo zřízených hlavním městem Prahou o hodnotě nižší než 5 000 000 Kč,~~

- ~~m)~~ **m)** rozhodovat o přijetí a poskytnutí úvěru nebo ~~půjčky~~ **zápůjčky** a uzavření smlouvy o ~~sdrúžení společnosti~~²⁸⁾, nejde-li o závazek vyšší než 10 000 000 Kč,
- ~~n)~~ **n)** rozhodovat o převzetí dluhu, ručení za závazky jiných osob, převzetí ručitélského závazku a přistoupení k závazku, nejde-li o závazek vyšší než 5 000 000 Kč,
- ~~o)~~ **o)** rozhodovat o bezúplatném postoupení pohledávek v hodnotě nepřevyšující 10 000 000 Kč,
- ~~p)~~ **p)** rozhodovat o peněžitých i nepeněžitých vkladech do obchodních společností, nadací, obecně prospěšných společností a svazků obcí v hodnotě nepřevyšující 5 000 000 Kč,
- ~~q)~~ **q)** rozhodovat o vzdání se práva a prominutí ~~pohledávky~~ **dluhu** nepřevyšující 5 000 000 Kč,
- ~~r)~~ **r)** rozhodovat o zastavení movitých věcí nebo práv v hodnotě nepřevyšující 5 000 000 Kč,
- ~~s)~~ **s)** rozhodovat o dohodách o splátkách s lhůtou splatnosti nepřevyšující 18 měsíců,
- ~~t)~~ **t)** rozhodovat o stanovení počtu zaměstnanců hlavního města Prahy zařazených do Magistrátu hlavního města Prahy, do zařízení hlavního města Prahy bez právní subjektivity, do organizačních složek a do městské policie a o objemu prostředků na platy těchto zaměstnanců,
- ~~u)~~ **u)** rozhodovat o jmenování a odvolání ředitelů odborů Magistrátu hlavního města Prahy na návrh ředitele Magistrátu hlavního města Prahy; jmenování nebo odvolání ředitelů odborů bez návrhu ředitele Magistrátu hlavního města Prahy je neplatné-,
- v) rozhodovat o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce, nejde-li o pravomoc vyhrazenou zastupitelstvu hlavního města Prahy podle § 59 odst. 3 písm. g); tuto pravomoc může zcela nebo zčásti svěřit příspěvkové organizaci hlavního města Prahy.**

(3) Rada hlavního města Prahy rozhoduje v záležitostech samostatné působnosti hlavního města Prahy, pokud nejsou zákonem vyhrazeny zastupitelstvu hlavního města Prahy nebo pokud si je zastupitelstvo hlavního města Prahy nevyhradí. **Rozhodování v záležitostech podle věty první může rada hlavního města Prahy svěřit primátorovi hlavního města Prahy nebo Magistrátu hlavního města Prahy.**

§ 70

(1) Rada hlavního města Prahy se schází ke svým schůzím podle potřeby. Schůze rady hlavního města Prahy svolává primátor hlavního města Prahy. Schůze rady jsou neveřejné. Rada hlavního města Prahy může k jednotlivým bodům svého jednání přizvat i dalšího člena zastupitelstva hlavního města Prahy nebo jiné osoby.

(2) K platnému usnesení, volbě nebo rozhodnutí rady hlavního města Prahy je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů, **nestanoví-li zákon jinak.**

(3) Rada hlavního města Prahy pořizuje ze své schůze zápis, který podepisuje primátor hlavního města Prahy spolu s náměstkem primátora hlavního města Prahy nebo jiným radním. V zápise se vždy uvede počet přítomných členů rady hlavního města Prahy, pořad schůze rady hlavního města Prahy, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení. **V zápise se dále uvede, jak jednotliví členové rady hlavního města Prahy hlasovali o navržených usneseních, ledaže rada hlavního města Prahy rozhodla o tajném hlasování v případě**

volby, jmenování nebo odvolání. Zápis ze schůze rady hlavního města Prahy musí být pořízen do 7 dnů od jejího konání. **Část zápisu, která se týká nabytí majetku v dražbě, včetně usnesení, jímž rada hlavního města Prahy rozhodla o nabytí majetku v dražbě, je možné zpřístupnit podle tohoto zákona nebo podle zvláštního právního předpisu⁴⁴⁾ až po nabytí majetku v dražbě nebo po jiném způsobu ukončení dražby.** O námitkách člena rady hlavního města Prahy proti zápisu rozhodne nejbližší schůze rady hlavního města Prahy. Zápis ze schůze rady hlavního města Prahy musí být uložen u Magistrátu hlavního města Prahy k nahlédnutí.

(4) Magistrát hlavního města Prahy zveřejní usnesení přijatá na schůzi rady hlavního města Prahy, včetně údaje o tom, jak jednotliví členové rady hlavního města Prahy hlasovali o navržených usneseních, a údaje o výsledku hlasování podle odstavce 3, způsobem umožňujícím dálkový přístup do 10 dnů ode dne skončení schůze rady hlavního města Prahy; usnesení, jímž rada hlavního města Prahy rozhodla o nabytí majetku v dražbě, se zveřejní do 10 dnů ode dne nabytí majetku v dražbě nebo jiného způsobu ukončení dražby. Obsahuje-li usnesení informace, které jsou podle tohoto zákona nebo zvláštního právního předpisu³⁸⁾ vyloučeny ze zpřístupnění, zveřejní se usnesení po vyloučení těchto informací. Usnesení musí být zveřejněna nejméně po dobu 5 let.

(4) (5) Rada hlavního města Prahy podává pololetně na zasedání zastupitelstva hlavního města Prahy zprávu o své činnosti.

⁴⁴⁾ Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

§ 72

(1) Primátor hlavního města Prahy je z výkonu své funkce odpovědný zastupitelstvu hlavního města Prahy.

(2) Primátor hlavního města Prahy zastupuje hlavní město Prahu navenek. ~~Úkony, které~~ **Právní jednání, která** vyžadují schválení zastupitelstva hlavního města Prahy nebo rady hlavního města Prahy, může primátor provést jen po jejich předchozím schválení, jinak jsou ~~tyto právní úkony neplatné od samého počátku~~ **tato právní jednání neplatná.**

(3) Primátor hlavního města Prahy

- a) spolu s náměstkem primátora hlavního města Prahy podepisuje právní předpisy hlavního města Prahy,
- b) po předchozím souhlasu ministra vnitra jmenuje a odvolává ředitele Magistrátu hlavního města Prahy; jmenování nebo odvolání ředitele Magistrátu hlavního města Prahy bez předchozího souhlasu ministra vnitra je neplatné,
- c) ukládá úkoly řediteli Magistrátu hlavního města Prahy,
- d) stanoví podle zvláštních právních předpisů plat řediteli Magistrátu hlavního města Prahy,
- e) odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření hlavního města Prahy,
- f) zabezpečuje plnění úkolů obrany, úkolů spojených s mobilizačními přípravami státu a civilní ochrany na území hlavního města Prahy,
- g) vykonává funkci hejtmána kraje, pokud zákon nestanoví jinak,

- h) vykonává další úkoly v samostatné působnosti hlavního města Prahy, pokud jsou mu uloženy zastupitelstvem hlavního města Prahy ~~nebo pokud tak stanoví zákon,~~
- i) **plní další úkoly stanovené tímto nebo zvláštním zákonem.**

§ 78

~~(2) Pokud v územním obvodu hlavního města Prahy žije podle posledního sčítání lidu alespoň 5 % občanů hlásících se k národnosti jiné než české, zřizuje zastupitelstvo hlavního města Prahy výbor pro národnostní menšiny. Členy tohoto výboru jsou i zástupci národnostních menšin, pokud je deleguje svaz utvořený podle zvláštního právního předpisu;²⁰⁾ vždy však příslušníci národnostních menšin musí tvořit nejméně polovinu všech členů výboru.~~

(2) Pokud v územním obvodu hlavního města Prahy žije podle posledního sčítání lidu alespoň 5 % občanů hlavního města Prahy hlásících se k národnosti jiné než české, zřizuje zastupitelstvo hlavního města Prahy výbor pro národnostní menšiny, pokud o to písemně požádá spolek zastupující zájmy národnostní menšiny²⁰⁾. Nejméně polovinu členů výboru musí tvořit příslušníci národnostních menšin, ledaže tuto podmínku nelze splnit pro nedostatek kandidátů z řad národnostních menšin.

²⁰⁾ § 5 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů.
§ 214 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

§ 89

~~(2) Zastupitelstvu městské části je vyhrazeno rozhodovat o těchto majetkoprávních úkonech~~ **právních jednáních**, pokud jsou městským částem zákonem nebo Statutem svěřeny:

- a) o uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru, ~~půjčky~~ **zápůjčky** nebo dotace, o převzetí dluhu, o převzetí ručitelského závazku, o přistoupení k závazku a smlouvy o ~~sdržení společnosti~~²⁸⁾ orgány městské části,
- b) o peněžitých a nepeněžitých vkladech orgánů městské části do obchodních společností a svazků,
- c) o majetkové účasti městské části na podnikání jiných osob s výjimkou právnických osob založených nebo zřízených městskou částí,
- d) o nabytí a převodu nemovitých věcí,
- e) **o nabytí a zpeněžení nemovitých věcí, včetně bytů a nebytových prostor, v dražbě, pokud tuto pravomoc nesvěří zcela nebo zčásti radě městské části,**
- f) **o pronájmu a výpůjčce nemovitých věcí na celkovou dobu delší než 4 let, s výjimkou pronájmu bytů fyzickým osobám za účelem bydlení, hrobových míst a pronájmu nebo výpůjčky nemovité věci právnické osobě zřízené městskou částí,**
- e) **g) o bezúplatných převodech movitých věcí včetně peněz tuzemským právnickým a fyzickým osobám na vědu, výchovu a vzdělávání, na charitativní, sociální, zdravotnické a ekologické účely a na podporu rozvoje kultury, tělesné výchovy a sportu v celkové částce vyšší než 50 000 Kč ročně jednomu a témuž subjektu, s výjimkou poskytování jednorázových sociálních výpomocí občanům a s výjimkou darování ztracených a opuštěných zvířat fyzickým a právnickým osobám,**

~~h) o bezúplatném postoupení pohledávek městské části,~~

~~g) i) o vzdání se práva, uznání dluhu, prominutí pohledávky~~ **prominutí dluhu** a úplatném

postoupení pohledávky vyšší než 100 000 Kč,

h) j) o zastavení nemovitých věcí,

i) k) o zastavení movitých věcí nebo práv v hodnotě vyšší než 100 000 Kč,

j) l) o dohodách o splátkách s lhůtou splatnosti delší než 18 měsíců,

k) m) o věcných a peněžitých darech právnickým a fyzickým osobám v hodnotě vyšší než 50 000 Kč.

(5) O přijetí dotace nebo návratné finanční výpomoci je zastupitelstvu městské části vyhrazeno rozhodovat, pokud je to městské části zákonem nebo Statutem svěřeno, jen jde-li o městskou část, v níž se rada městské části nevolí.

§ 90

K platnému usnesení, rozhodnutí nebo volbě je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva hlavního města Prahy, nestanoví-li ~~zákon zvláštní právní předpis~~ jinak.^{19a)}

^{19a)} Například § 14 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů.

§ 94

(2) Radě městské části je vyhrazeno přísluší

- a) zabezpečovat hospodaření městské části podle schváleného rozpočtu,
- b) na návrh tajemníka úřadu městské části zřizovat a rušit odbory úřadu městské části a schvalovat organizační řád úřadu městské části,
- c) na návrh tajemníka úřadu jmenovat a odvolávat vedoucí odborů úřadu městské části a stanovit jejich plat podle zvláštních právních předpisů; jmenování nebo odvolání vedoucího odboru bez návrhu tajemníka úřadu je neplatné,
- d) stanovit celkový počet zaměstnanců městské části zařazených do úřadu městské části a do zařízení městské části bez právní subjektivity,
- e) prohlašovat náhradníka za člena zastupitelstva městské části na uprázdněný mandát,
- f) projednávat a řešit návrhy, připomínky a podněty předložené jí členy zastupitelstva městské části, komisemi rady městské části,
- g) plnit vůči právnickým osobám a zařízením zřízeným nebo založeným zastupitelstvem městské části úkoly zakladatele nebo zřizovatele podle zvláštních právních předpisů, nejsou-li vyhrazeny zastupitelstvu městské části,
- h) provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem městské části.

(3) Rada městské části rozhoduje v záležitostech patřících do samostatné působnosti městské části, pokud nejsou zákonem vyhrazeny zastupitelstvu městské části nebo pokud si je zastupitelstvo městské části nevyhradí. **Rozhodování v záležitostech podle věty první může rada městské části svěřit starostovi nebo úřadu městské části.**

§ 95

(1) Počet členů rady městské části činí nejméně 5 a nejvýše 9 členů, přičemž nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva městské části. Rada městské části se nevolí v městských částech, kde zastupitelstvo městské části má méně než 15 členů.

(2) V městských částech, kde se rada městské části nevolí, plní její funkci starosta, s výjimkou pravomocí uvedených v § 94 odst. 2 písm. b), d) a e); tyto úkoly plní zastupitelstvo městské části. **Zastupitelstvo městské části si v takovém případě může vyhradit i další pravomoci rady městské části, které vykonává starosta.**

§ 118

(1) Ministerstvo ve vztahu k hlavnímu městu Praze v oblasti přenesené působnosti hlavního města Prahy

- a) koordinuje vydávání směrnic a instrukcí ministerstev a jiných ústředních správních úřadů, jež se dotýkají přenesené působnosti hlavního města Prahy,
- b) ve spolupráci s příslušnými ústředními správními úřady organizuje provádění kontrol na vybraných úsecích přenesené působnosti hlavního města Prahy, vyhodnocuje jejich výsledky a předkládá vládě návrhy na potřebná opatření,
- c) organizuje porady s ředitelem Magistrátu.

(2) Při výkonu přenesené působnosti hlavního města Prahy je hlavní město Praha podřízeno příslušnému ministerstvu.

(3) Příslušná ministerstva, do jejichž působnosti náleží oblasti přenesené působnosti hlavního města Prahy,

- a) řídí v rámci zákonů výkon přenesené působnosti hlavního města Prahy vydáváním právních předpisů a v jejich mezích vydáváním směrnic a instrukcí,
- b) přezkoumávají rozhodnutí orgánů hlavního města Prahy vydaná ve správním řízení.

~~(4) Na přezkoumávání rozhodnutí orgánů hlavního města Prahy vydaných ve správním řízení se vztahují ustanovení správního řádu.~~

§ 119

~~(1) Zákon o správním řízení se vztahuje na rozhodování~~

- ~~a) hlavního města Prahy a městských částí podle § 29 a 30,~~
- ~~b) hlavního města Prahy a městských částí o právech, právem chráněných zájmech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti přenesené působnosti hlavního města Prahy nebo přenesené působnosti městské části, nestanoví-li zákon jinak.~~

~~(2) Orgány hlavního města Prahy a orgány městských částí samy vykonávají správní rozhodnutí jimi vydaná v prvním stupni, pokud není podán návrh na soudní výkon~~

rozhodnutí.

§ 119b

(1) Orgány hlavního města Prahy a orgány městských částí, ministerstvo a věcně příslušná ministerstva nebo jiné ústřední správní úřady využívají ze základního registru obyvatel pro výkon působnosti podle tohoto zákona tyto referenční údaje:

- a) příjmení,
- b) jméno, popřípadě jména,
- c) adresa místa pobytu,
- d) datum, místo a okres narození, u subjektu údajů, který se narodil v cizině, datum, místo a stát, kde se narodil,
- e) datum, místo a okres úmrtí, jde-li o úmrtí subjektu údajů mimo území České republiky, datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo; je-li vydáno rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého, den, který je v rozhodnutí uveden jako den smrti nebo den, který nepřežil, a datum nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,
- f) státní občanství, popřípadě více státních občanství.

(2) Orgány hlavního města Prahy a orgány městských částí, ministerstvo a věcně příslušná ministerstva nebo jiné ústřední správní úřady využívají z informačního systému evidence obyvatel pro výkon působnosti podle tohoto zákona tyto údaje:

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
- b) datum narození,
- c) pohlaví,
- d) místo a okres narození, v případě narození v cizině místo a stát,
- e) rodné číslo,
- f) státní občanství, popřípadě více státních občanství,
- g) adresa místa trvalého pobytu, včetně předchozích adres místa trvalého pobytu, případně též adresa, na kterou mají být doručovány písemnosti podle zvláštního právního předpisu,
- h) počátek trvalého pobytu, popřípadě datum zrušení údaje o místě trvalého pobytu nebo datum ukončení trvalého pobytu na území České republiky,
- i) zbavení nebo omezení způsobilosti k právním úkonům, jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo opatrovníka, nebylo-li mu přiděleno, datum, místo a okres jeho narození a u opatrovníka, který se narodil v cizině, místo a stát, kde se narodil,

j) jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce,

k) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí občana mimo území České republiky, datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo,

l) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který nepřežil.

(3) Orgány hlavního města Prahy a orgány městských částí, ministerstvo a věcně příslušná ministerstva nebo jiné ústřední správní úřady využívají z informačního systému cizinců pro výkon působnosti podle tohoto zákona tyto údaje:

a) jméno, popřípadě jména, příjmení,

b) datum narození,

c) rodné číslo,

d) pohlaví,

e) místo a stát, kde se cizinec narodil; v případě, že se cizinec narodil na území České republiky, místo a okres narození,

f) státní občanství, popřípadě více státních občanství,

g) druh a adresa místa pobytu na území České republiky,

h) počátek pobytu, popřípadě datum ukončení pobytu,

i) zbavení nebo omezení způsobilosti k právním úkonům,

j) jméno, popřípadě jména, příjmení otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce,

k) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí mimo území České republiky, stát, na jehož území k úmrtí došlo, popřípadě datum úmrtí,

l) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který nepřežil.

(4) Z údajů podle odstavců 1 až 3 lze v konkrétním případě použít vždy jen takové údaje, které jsou nezbytné ke splnění daného úkolu. Údaje, které jsou vedeny jako referenční údaje v základním registru obyvatel, se využijí z informačního systému evidence obyvatel nebo informačního systému cizinců, pouze pokud jsou ve tvaru předcházejícím současný stav.

§ 119c

(1) Úkony podle občanského zákoníku⁴⁵⁾ spočívající v doporučení k uzavření smlouvy o nájmu bytu zvláštního určení, který byl zřízen ze státních prostředků nebo

přispěl-li stát na jeho zřízení, a v předchozím souhlasu s výpovědí z nájmu tohoto bytu činí Magistrát nebo úřad městské části v přenesené působnosti.

(2) Jestliže za podmínek stanovených občanským zákoníkem⁴⁵⁾ primátor hlavního města Prahy, starosta městské části nebo ten, kdo je podle tohoto zákona oprávněn primátora hlavního města Prahy nebo starostu městské části zastupovat, zaznamenává zůstavitelovu poslední vůli, činí s tím související občanským zákoníkem předepsané úkony a zařizuje úschovu takto pořízené závěti u notáře, činí tak v přenesené působnosti.

(3) Výkon funkce veřejného opatrovníka podle občanského zákoníku⁴⁷⁾ hlavním městem Prahou nebo městskou částí je výkonem přenesené působnosti.

⁴⁵⁾ § 3075 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁴⁶⁾ § 1543 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁴⁷⁾ § 471 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Příl.

Seznam katastrálních území v hlavním městě Praze

...

17. Háje

18. ~~Hájek~~ **Hájek u Uhříněvsi**

...

65. Nebušice

66. ~~Nedvězí~~ **Nedvězí u Říčán**

...

97. Uhříněves

98. ~~Újezd~~ **Újezd u Průhonic**

...

Přechodná ustanovení ke změnám zákona o hlavním městě Praze:

1. Pokud byl záměr podle § 36 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zveřejněn přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, posuzuje se splnění podmínek pro zveřejnění záměru, jakož i následky jeho nezveřejnění a další otázky související se záměrem podle dosavadních právních předpisů.
2. Ustanovení § 36b zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije na dodatky smluv sjednaných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud tyto dodatky byly sjednány ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona a smlouvy sjednané přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se v důsledku uzavření těchto dodatků staly smlouvami podle § 36b zákona č. 131/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona; spolu s dodatkem se zveřejní smlouva i veškeré dosud sjednané dodatky. Zveřejnění smlouvy i veškerých dosud uzavřených dodatků je podmínkou nabytí účinnosti dodatku sjednaného ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
3. Jestliže o právním úkonu rozhodl do dne nabytí účinnosti tohoto zákona orgán, který byl podle právní úpravy účinné přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona

k takovému rozhodnutí oprávněn, posuzuje se splnění podmínek pro uskutečnění právního úkonu podle dosavadních právních předpisů.

4. Povinnost zastupitelstva hlavního města Prahy a městské části a rady hlavního města Prahy a městské části uvádět v zápise, jak jednotliví členové těchto orgánů hlasovali o navržených usneseních, a povinnost zveřejnit zápis ze zasedání zastupitelstva hlavního města Prahy a městské části nebo usnesení ze schůze rady hlavního města Prahy a městské části způsobem umožňujícím dálkový přístup se vztahuje na zápisy ze zasedání zastupitelstva hlavního města Prahy a městské části a zápisy ze schůzí rady hlavního města Prahy a městské části konaných po dni nabytí účinnosti tohoto zákona.
5. Údaje a dokumenty dosud vedené u Magistrátu hlavního města Prahy v registru zájmových sdružení právnických osob, které se týkají dobrovolných svazků obcí, se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona stávají součástí příslušného rejstříku právnických osob; Magistrát hlavního města Prahy tyto údaje a dokumenty bez zbytečného odkladu po dni nabytí účinnosti tohoto zákona zašle tomu, kdo příslušný rejstřík právnických osob vede.

4. Zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem

§ 16

(1) Nahradil-li stát škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem nebo poskytl-li ze stejného důvodu zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu, ~~může požadovat~~ **požaduje** regresní úhradu na úředních osobách a na územních celcích v přenesené působnosti, pokud škodu způsobily, **nejsou-li dány důvody hodné zvláštního zřetele k neuplatnění takového požadavku**.

(2) Bylo-li rozhodnutí územního samosprávného celku přezkoumáno příslušným orgánem a následně byla rozhodnutí tohoto orgánu a územního samosprávného celku zrušena pro nezákonnost, ~~může stát požadovat~~ **požaduje stát** regresní úhradu na kraji, je-li příslušným orgánem orgán kraje, nebo na územním samosprávném celku, **nejsou-li dány důvody hodné zvláštního zřetele k neuplatnění takového požadavku**.

§ 17

(1) Nahradil-li stát škodu, ke které došlo při činnosti státního orgánu nebo poskytl-li ze stejného důvodu zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu, ~~může požadovat~~ **požaduje** regresní úhradu od těch, kteří se podíleli na vydání nezákonného rozhodnutí nebo na nesprávném úředním postupu, pokud byli k vydání rozhodnutí nebo k úřednímu postupu oprávněni, **nejsou-li dány důvody hodné zvláštního zřetele k neuplatnění takového požadavku**.

(2) Nahradil-li stát škodu, která vznikla z nezákonného rozhodnutí nebo z nesprávného úředního postupu, na nichž se podílel soudce nebo státní zástupce, nebo poskytl-li ze stejného důvodu zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu, ~~může požadovat~~ **požaduje** regresní úhradu pouze tehdy, pokud byla vina soudce nebo státního zástupce zjištěna v kárném nebo trestním řízení, **nejsou-li dány důvody hodné zvláštního zřetele k neuplatnění takového požadavku**.

(3) Uhradily-li úřední osoby ~~nebo územní celky v přenesené působnosti~~ regresní úhradu státu, mohou požadovat regresní úhradu od těch, kdo se podíleli na vydání nezákonného rozhodnutí nebo na nesprávném úředním postupu. **Uhradily-li územní samosprávné celky v přenesené působnosti regresní úhradu státu, požadují regresní úhradu od těch, kdo se podíleli na vydání nezákonného rozhodnutí nebo na nesprávném úředním postupu, nejsou-li dány důvody hodné zvláštního zřetele k neuplatnění takového požadavku**.

§ 23

Nahradil-li územní celek v samostatné působnosti škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím, při jehož vydání se řídil nesprávným právním názorem příslušného orgánu, který zrušil v řízení původní zákonné rozhodnutí územního celku v samostatné působnosti, nebo poskytl-li ze stejného důvodu zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu, ~~může požadovat~~ **požaduje** regresní úhradu na kraji, je-li příslušným orgánem orgán kraje, nebo na

státu, je-li příslušným orgánem orgán státu, **nejsou-li dány důvody hodné zvláštního zřetele k neuplatnění takového požadavku.**

§ 24

Nahradil-li územní celek v samostatné působnosti škodu, poskytl-li zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu nebo zaplatil-li regresní úhradu, ~~může požadovat~~ **požaduje** regresní úhradu od těch, kdo se podíleli na vydání nezákonného rozhodnutí nebo na nesprávném úředním postupu, **nejsou-li dány důvody hodné zvláštního zřetele k neuplatnění takového požadavku.**

Přechodné ustanovení

Došlo-li k vydání rozhodnutí nebo nesprávnému úřednímu postupu, kterým byla způsobena škoda nebo nemajetková újma, přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, postupuje se při uplatnění požadavku na regresní úhradu za náhradu takové škody nebo za poskytnuté zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu podle zákona č. 82/1998 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

5. Zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství

§ 42

(1) Státní zastupitelství může podat návrh na zahájení občanského soudního řízení o neplatnost smlouvy o převodu vlastnictví v případech, kdy při jejím uzavírání nebyla respektována ustanovení omezující volnost jejich účastníků.

(2) Nejvyšší státní zastupitelství může podat návrh na zahájení občanského soudního řízení o určení neplatnosti smlouvy uzavřené podle předpisů soukromého práva územním samosprávným celkem, jejíž smluvní stranou není jiný územní samosprávný celek a jíž bylo nakládáno s nemovitou věcí územního samosprávného celku nebo jejíž celkové plnění je vyšší než

- a) 200 000 Kč, jde-li o smlouvu uzavřenou krajem, nebo
- b) 50 000 Kč v ostatních případech,

má-li za to, že uzavřená smlouva je neplatná a jde-li o neplatnost, k níž soud přihlédne i bez návrhu. Působnost uvedená ve větě první se nevztahuje na smlouvy uzavírané podle pracovněprávních předpisů, na smlouvy o pronájmu bytů fyzickým osobám za účelem bydlení a na smlouvy o pronájmu hrobových míst.

Přechodné ustanovení ke změně zákona o státním zastupitelství

Ustanovení § 42 odst. 2 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije na smlouvy uzavřené ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona a na smlouvy uzavřené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud se v důsledku dodatku smlouvy uzavřeného ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona staly smlouvami podle § 42 odst. 2 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

6. Zákon č. 187/2006 Sb. o nemocenském pojištění

§ 10

Vznik a zánik pojištění zaměstnanců

- (1) Pojištění vzniká zaměstnanci uvedenému v § 5 písm. a)
- a) bodě 1 dnem, ve kterém nastoupil do práce, a zaniká dnem skončení pracovního poměru; za den, ve kterém tento zaměstnanec nastoupil do práce, se považuje též den přede dnem nástupu do práce, za který příslušela náhrada mzdy nebo platu nebo za který se mzda nebo plat nekrátí,
 - b) bodě 2 dnem, ve kterém nastoupil k výkonu služby, a zaniká dnem skončení služebního poměru,
 - c) bodě 3 dnem nástupu služby a zaniká dnem skončení služebního poměru,
 - d) bodě 4 dnem započetí práce pro družstvo a zaniká dnem skončení členství v družstvu,
 - e) bodě 5 dnem, ve kterém poprvé po uzavření dohody o pracovní činnosti začal vykonávat sjednanou práci, a zaniká dnem, jímž uplynula doba, na kterou byla tato dohoda sjednána,
 - f) bodě 6 dnem, ve kterém nastoupil do práce, a zaniká dnem skončení pracovního vztahu; jde-li však o smluvního zaměstnance, pojištění vzniká dnem, ve kterém začal vykonávat práci pro smluvního zaměstnavatele, a zaniká dnem ukončení výkonu práce pro smluvního zaměstnavatele,
 - g) bodě 7 dnem nástupu do funkce a zaniká dnem skončení výkonu funkce soudce,
 - h) ~~h) bodě 8 dnem, od něhož náleží odměna za výkon funkce vyplácená členům zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolnění nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva, a zaniká dnem, skončení této funkce nebo zánikem mandátu člena zastupitelstva. Plní-li dosavadní starosta, místostarosta, primátor nebo náměstek primátora úkoly po uplynutí volebního období až do dne konání ustavujícího zasedání nově zvoleného zastupitelstva nebo vykonává-li dosavadní starosta, místostarosta, primátor nebo náměstek primátora svěřené pravomoci do zvolení nového starosty, místostarosty, primátora nebo náměstka primátora a je mu vyplácena odměna uvedená ve větě první, trvá mu účast na pojištění ještě po dobu, po kterou mu náleží tato odměna; to platí obdobně pro hejtmána kraje, náměstka hejtmána, primátora hlavního města Prahy a náměstka primátora hlavního města Prahy,~~
 - h) bodě 8 dnem, od něhož náleží odměna za výkon funkce vyplácená členům zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolnění nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva, a zaniká dnem skončení této funkce nebo zánikem mandátu člena zastupitelstva; plní-li dosavadní starosta, místostarosta, primátor, náměstek primátora nebo člen rady územního samosprávného celku nebo městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města nebo hlavního města Prahy úkoly po uplynutí volebního období až do dne konání ustavujícího**

zasedání nově zvoleného zastupitelstva nebo vykonává-li dosavadní starosta, místostarosta, primátor, náměstek primátora nebo člen rady územního samosprávného celku nebo městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města nebo hlavního města Prahy svěřené pravomoci do zvolení nového starosty, místostarosty, primátora, náměstka primátora nebo rady územního samosprávného celku nebo městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města nebo hlavního města Prahy, a je mu vyplácena odměna uvedená ve větě první, trvá mu účast na pojištění ještě po dobu, po kterou mu náleží tato odměna; to platí obdobně pro hejtmana, náměstka hejtmana, primátora hlavního města Prahy a náměstka primátora hlavního města Prahy,

- i) bodě 9 dnem zvolení a zaniká dnem uplynutí volebního období, popřípadě dnem zániku mandátu,
- j) bodech 10 a 11 dnem nástupu do funkce a zaniká dnem skončení výkonu funkce,
- k) bodě 12 dnem, ve kterém začal dobrovolný pracovník poskytovat pečovatelskou službu, a zaniká dnem, kdy přestal být dobrovolným pracovníkem pečovatelské služby,
- l) bodě 13, jde-li o pěstouna, který vykonává pěstounskou péči v zařízeních pro výkon pěstounské péče podle zvláštního právního předpisu 13), dnem zahájení výkonu pěstounské péče a zaniká dnem zániku výkonu pěstounské péče, a jde-li o pěstouna, kterému je za výkon pěstounské péče vyplácena odměna náležející pěstounovi ve zvláštních případech podle zvláštního právního předpisu 14), dnem, od něhož náleží tato odměna, a zaniká dnem, od něhož tato odměna nenáleží z jiných důvodů, než je dočasná pracovní neschopnost,
- m) bodě 14 dnem zařazení do práce a zaniká dnem odvolání z výkonu práce,
- n) bodě 15 dnem započetí výkonu práce a zaniká dnem ukončení výkonu práce,
- o) bodě 16 dnem, ve kterém začal konat práci pro společnost, a zaniká dnem ukončení této práce,
- p) bodě 17 dnem, ve kterém fyzická osoba ustanovená prokuristou začala s výkonem činnosti prokuristy, a zaniká dnem, kterým ukončila činnost prokuristy, za kterou je odměňována,
- q) bodě 18 dnem zahájení činnosti člena kolektivního orgánu právnické osoby, a zaniká dnem ukončení této činnosti,
- r) bodě 19 dnem, kdy fyzická osoba jmenovaná likvidátorem začala s výkonem činnosti likvidátora, a zaniká dnem ukončení výkonu funkce likvidátora,
- s) bodě 20 dnem, ve kterém nastoupil do práce, a zaniká dnem ukončení práce nebo dnem odvolání z pracovního místa vedoucího organizační složky.